Druk nr 3610

Warszawa, 5 lipca 2019 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Sekretarz Stanu
Sekretarz do Spraw Europejskich
DKSE.902.18.2019/1

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z realizacją zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395), w załączeniu przekazuję przygotowaną w trybie art. 3 ust. 1 ustawy

- Informację dla Sejmu i Senatu RP o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresie styczeń - czerwiec 2019 r. (przewodnictwo Rumunii w Radzie Unii Europejskiej)

Jednocześnie informuję, że ww. dokument został przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 5 lipca 2019 r.

Z poważaniem

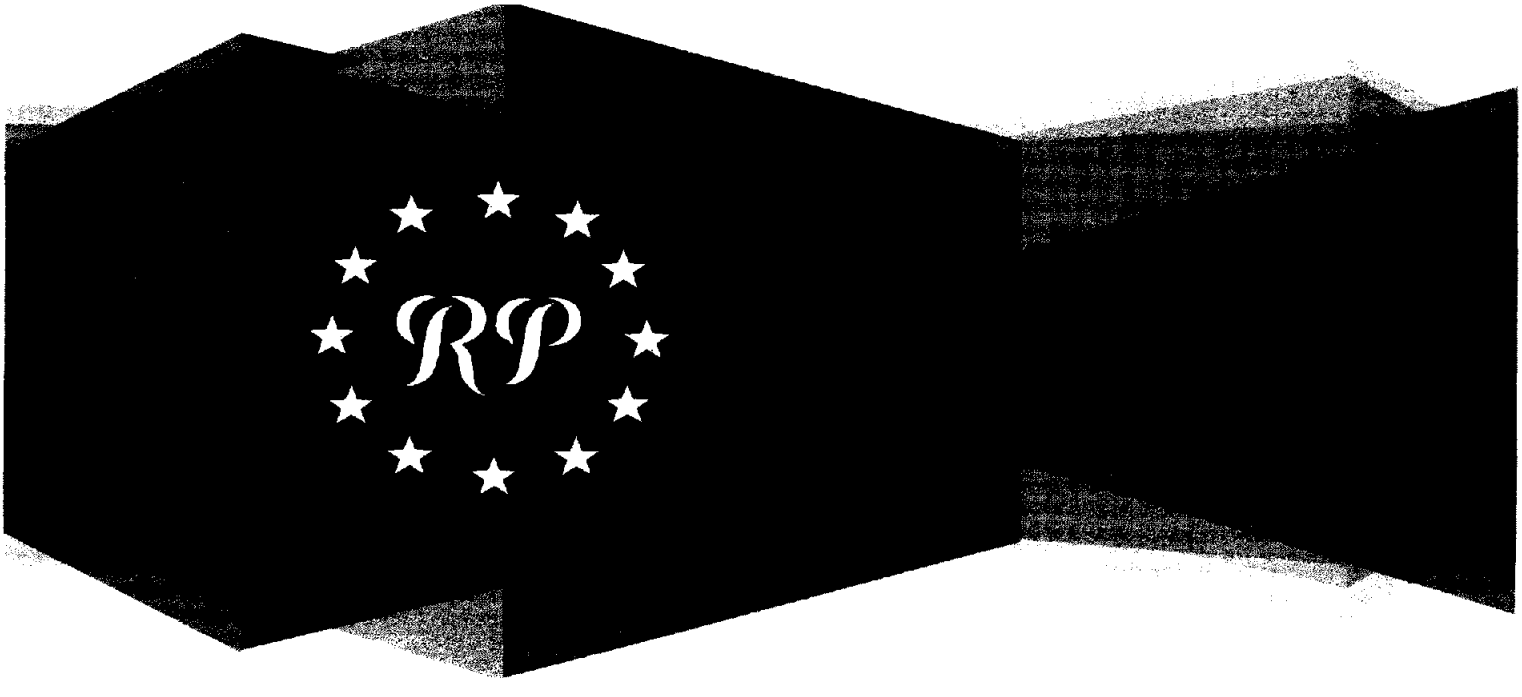
(-) Konrad Szymański

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

INFORMACJA DLA SEJMU I SENATU RP O UDZIALE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ W PRACACH UNII EUROPEJSKIEJ W OKRESIE STYCZEŃ– CZERWIEC 2019 R.

/PRZEWODNICTWO RUMUNII W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ/

Dokument przygotowany w związku z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395)

Spis treści

I. Wprowadzenie 4

II. Prezydencja rumuńska i jej znaczenie dla interesów Polski w UE 4

Przebieg negocjacji wyjścia Wielkiej Brytanii z UE 10

Przyszła Agenda Strategiczna UE (2019-2024) 10

3.1 Konwergencja w Europie 11

3.1.1 Zrównoważony rozwój, niwelowanie różnic rozwojowych, konwergencja, zatrudnienie i prawa socjalne 11

3.1.1.1 Rynek wewnętrzny UE 11

3.1.1.2 Negocjacje ws. Wieloletnich Ram Finansowych 2021-2027 13

3.1.1.3 Unia Gospodarcza i Walutowa 14

3.1.1.4 Semestr Europejski 17

3.1.1.5 Wymiar społeczny UE 19

3.1.2 Innowacje i cyfryzacja (w tym badania i rozwój, sztuczna inteligencja, sieć 5G, prawa autorskie na jednolitym rynku cyfrowym) 21

3.1.3 Łączność i konkurencyjność (w tym rozwój sieci transportowych, energetycznych, i telekomunikacyjnych, negocjacje CEF, polityka przemysłowa) 23

3.2 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości 26

3.2.1 Bezpieczeństwo wewnętrzne (walka z terroryzmem, zwalczanie przestępczości zorganizowanej) 26

3.2.2 Zarządzanie granicami zewnętrznymi UE (Funkcjonowanie Strefy Schengen i jej aktualne wyzwania) 29

3.2.3 Zrównoważone zarządzanie procesem migracji (z uwzględnieniem zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej) 30

3.2.4 Ochrona ludności 34

3.2.5 Cyberbezpieczeństwo 34

3.2.6 Wymiar Sprawiedliwości 35

3.2.3.1 Prokuratura Europejska 36

3.3. Europa jako silniejszy globalny aktor 36

3.3.1 Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony i efektywność działań zewnętrznych 36

3.3.2 Proces rozszerzenia w UE i relacje z państwami Bałkanów Zachodnich i Turcją 40

3.3.3 Polityka UE w sąsiedztwie (w tym Partnerstwo Wschodnie) 41

3.3.4 Realizacja globalnych zobowiązań UE 43

3.3.4.1 Relacje z innymi państwami w ramach WPZiB 43

3.3.4.2 Polityka handlowa UE 47

3.3.4.3 Współpraca rozwojowa i pomoc humanitarna 53

3.4 Europa wspólnych wartości ... 54
3.4.1 Solidarność, spójność, równość szans i sprawiedliwość społeczna ... 54
3.4.1.2 Równe traktowanie kobiet i mężczyzn w środowisku pracy ... 54
3.4.1.3 Walka z rasizmem nietolerancją, ksenofobią i antysemityzmem i dezinformacją ... 55
IV. Pozostałe obszary funkcjonowania UE ... 55
4.1. Polityka regionalna (z uwzględnieniem polityki spójności) ... 55
4.2 Podatki i przeciwdziałanie praktykom unikania podatków na terenie UE ... 58
4.3 Budżet UE ... 63
4.4. Polityka rolna (z uwzględnieniem Wspólnej Polityki Rolnej) ... 64
4.5 Polityka rybołówstwa ... 66
4.6 Polityka energetyczna ... 66
4.7 Polityka klimatyczna i ochrona środowiska ... 69
4.8 Transport ... 75
4.9 Telekomunikacja ... 79
4.10 Zdrowie ... 80
4.11 Ochrona konsumentów ... 81
4.12 Edukacja, młodzież, kultura i sport ... 83
4.13 Turystyka ... 88
4.14 Kwestie instytucjonalne UE i przyszłość UE ... 89
4.14.1 Procedura z artykułu 7 TUE ... 90
Lista załączników ... 90
- Rozliczenia finansowe pomiędzy RP a UE ... 90
- Informacja o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy pozaunijnych ... 90
- Plan prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (przygotowany na podstawie ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu) ... 90
- Wykaz stanowisk do aktów prawnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w I poł. 2019 r. ... 90
- Wykaz stanowisk do dokumentów pozalegislacyjnych, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w I poł. 2019 r. ... 90

I. Wprowadzenie

Niniejsza Informacja jest trzydziestym pierwszym półrocznym sprawozdaniem Rady Ministrów dla Sejmu i Senatu Rzeczpospolitej Polskiej z udziału Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresach kolejnych prezydencji. Została opracowana w związku z realizacją postanowień art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 roku o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395), na mocy którego Rada Ministrów ma obowiązek poinformować Sejm i Senat – nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy – o udziale Polski w pracach Unii Europejskiej. W dokumencie, przygotowanym wspólnie przez wszystkie ministerstwa i urzędy centralne, podsumowano działania realizowane przez Rząd Rzeczpospolitej Polskiej w okresie prezydencji rumuńskiej.

Pierwsza część informacji podsumowuje w syntetyczny sposób przebieg i dokonania prezydencji rumuńskiej przez pryzmat jej priorytetów oraz kwestii kluczowych z punktu widzenia Polski. Natomiast część druga zawiera szerszy opis działań podejmowanych w poszczególnych obszarach tematycznych. Dokument koncentruje się na elementach współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem, które są kluczowe z perspektywy politycznego, społecznego i gospodarczego interesu Polski w Unii Europejskiej. W Informacji zwrócono szczególną uwagę na postulaty i inicjatywy, które miały na celu realizację polskich interesów, przede wszystkim w odniesieniu do projektów o najpoważniejszych długofalowych konsekwencjach, zarówno w zakresie pozytywnych bodźców oddziaływujących na rozwój wielu obszarów, jak i elementów niosących ze sobą potencjalne zagrożenia.

W załącznikach zamieszczono informacje o transferach finansowych pomiędzy Polską a Unią Europejską, o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych i funduszu spójności, a także wykazy stanowisk do aktów prawnych i dokumentów pozalegislacyjnych Unii Europejskiej, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 roku o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczpospolitej Polskiej w Unii Europejskiej, przekazanych do Sejmu i Senatu Rzeczpospolitej Polskiej w pierwszej połowie 2019 roku. Podstawą przygotowania planu prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (zamieszczonego w załączniku nr 5.3) jest ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu Rzeczpospolitej Polskiej.

II. Prezydencja rumuńska i jej znaczenie dla interesów Polski w UE

Rumunia sprawowała prezydencję w Radzie UE w I półroczu 2019 r. w ramach tria Rumunia-Finlandia-Chorwacja. Prezydencja Rumunii miała miejsce w ważnym dla UE momencie, a na jej przebieg w głównej mierze wpływały procesy takie jak refleksja nad przyszłością Unii Europejskiej po brexicie, negocjacje Wieloletnich Ram Finansowych oraz presja na zakończenie bieżących prac legislacyjnych i przygotowania do nowego cyklu instytucjonalnego w związku z wyborami do Parlamentu Europejskiego w maju 2019 r. Prezydencja przyjęła motto „Spójność, jako wspólna wartość europejska". Rumunia chciała tym samym podkreślić znaczenie powrotu do podstawowych celów budowania wspólnoty tj. wspierania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej między państwami członkowskimi. Głównymi celami priorytetowymi zidentyfikowanymi przez prezydencję rumuńską były: Konwergencja w Europie; Bezpieczniejsza Europa; Europa, jako silniejszy globalny aktor i Europa wspólnych wartości.

Podczas trwania prezydencji, Rumunia sfinalizowała 90 aktów legislacyjnych (w tym 10 wspólnych porozumień w sprawie szeregu priorytetowych wniosków sektorowych dotyczących przyszłych ram finansowych, takich jak Program Cyfrowa Europa, Europejski Fundusz Obrony, Program Space, Program Prawa i Wartości, Program Justice, Instrument Łącząc Europę (CEF), Program Life, Horyzont Europa, InvestEU, Fiscalis).

Prezydencja kontynuowała negocjacje dotyczące Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) na lata 2021-2027. W czerwcu 2019 r. Rada Europejska przyjęła raport z postępu prac nad negocjacjami WRF.

Zgodnie z ustaleniami temat WRF powróci na forum RE w październiku 2019 r., podczas której ma dojść do pierwszej dyskusji merytorycznej na poziomie głów państw i szefów rządów. Liderzy wyznaczyli również koniec roku jako potencjalny termin do osiągniecia porozumienia.

Realizacja priorytetów prezydencji

Konwergencja w Europie

W ramach priorytetu konwergencji prezydencja rumuńska podkreślała konieczność zapewnienia zrównoważonego i sprawiedliwego rozwoju wszystkim obywatelom Europy, który w jej opinii stanowi niezbędny element w promowaniu zjednoczonej Europy oraz w zwiększeniu konkurencyjności UE na poziomie globalnym.

W tym zakresie prezydencja podejmowała działania na rzecz rozwoju Unii Gospodarczej i Walutowej (UGiW) oraz unii bankowej (UB), zgodnie z ustaleniami Szczytu strefy euro z grudnia 2018 r. Na uwagę zasługuje fakt utrzymania szerszej formuły spotkań Eurogrupy (wraz z krajami non-euro) w tym zachowania pełnej przejrzystości i otwartości procesu reformy UGiW na państwa spoza strefy euro, zgodnie z postulatami Polski.

Prace w ramach reformy UGiW skoncentrowane były na instrumencie budżetowym na rzecz konwergencji i konkurencyjności (BICC), zmianie Traktatu o Europejskim Mechanizmie Stabilności (EMS) oraz Europejskim Systemie Ubezpieczenia Depozytów (EDIS). W ocenie Polski wzmocnienie UGiW jest konieczne, aby stała się ona bardziej stabilna i odporna na przyszłe wyzwania. Ma to również duże znaczenie dla państw z derogacją. Dlatego priorytetem Polski pozostaje utrzymanie pełnej przejrzystości i otwartości procesu reformy UGiW na państwa spoza strefy euro. W odniesieniu do propozycji ustanowienia BICC Polska wskazywała, że może zaakceptować wykorzystanie budżetu UE na finansowanie instrumentu dla strefy euro pod warunkiem, że instrument ten nie zostanie utworzony kosztem innych polityk UE i funduszy przyznanych wszystkim państwom członkowskim. Polska, pomimo że aktualnie nie uczestniczy w unii bankowej, popierała również ustanowienie EDIS jako trzeciego filaru UB dopełniającego istniejącą już strukturę i mającego na celu ograniczenie ryzyka w sektorach bankowych w UE i wzmocnienie stabilności finansowej.

W obszarze rynku wewnętrznego prezydencji nie udało się osiągnąć postępów w zakresie negocjacji inicjatywy ws. e-karty usługowej oraz projektu dyrektywy w sprawie egzekwowania dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (tzw. dyrektywa notyfikacyjna) ze względu na utrzymujący się impas w Radzie i w Parlamencie Europejskim. W ocenie Polski wskazuje to na rosnący rozdźwięk między politycznymi deklaracjami o znaczeniu rynku wewnętrznego UE a brakiem podejmowania konkretnych kroków na rzecz pełnej realizacji jego swobód. W szczególności dotyczy to swobody przepływu usług, której potencjał jest wciąż hamowany przez utrzymujące się bariery.

Z inicjatywy prezydencji podczas posiedzenia Rady ds. konkurencyjności w dn. 27 maja 2019 r. przyjęto natomiast, przy poparciu Polski, konkluzje „Nowy poziom ambicji w zakresie konkurencyjnego Jednolitego Rynku" oraz konkluzje ws. strategii przemysłowej UE: wizja na 2030. W konkluzjach ws. jednolitego rynku podkreślono, za konkluzjami marcowej RE, konieczność wypracowania długookresowej wizji poprawy konkurencyjności europejskich przedsiębiorstw w obliczu nowych wyzwań globalnych, technologicznych oraz związanych z bezpieczeństwem. Głównym motorem rozwoju rynku powinny być innowacyjne przedsiębiorstwa, stąd wskazano na wsparcie otoczenia biznesowego dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP), w tym start-upów oraz scale-upów. W obszarze jednolitego rynku szczególnie istotnym, z punktu widzenia Polski, było podniesienie postulatu usuwania utrzymujących się nieuzasadnionych transgranicznych przeszkód regulacyjnych, w szczególności w ramach rynku usług. Rada podkreśliła również wagę pogłębiania jednolitego rynku poprzez wspieranie zintegrowanego podejścia do konkurencyjności w wymiarze cyfrowym i przemysłowym. Ten drugi aspekt został rozwinięty w konkluzjach ws. strategii dotyczącej polityki przemysłowej UE do 2030 r. Postuluje się w nich utrzymanie kluczowej roli przemysłu i powiązanych usług dla stymulowania zrównoważonego wzrostu, zatrudnienia i rozwoju gospodarczego w Europie. W kontekście wyzwań zewnętrznych podkreślono zaangażowanie UE na

rzecz otwartego, opartego na zasadach wielostronnego unowocześnionego systemu handlowego z WTO w celu ograniczenia protekcji ze strony państw trzecich.

Podczas prezydencji Rumunii osiągnięto także porozumienie między Parlamentem Europejskim a Radą ws. zmiany dyrektywy dotyczącej nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym, zawierającej przepisy dot. przeciwdziałania zjawisku podwójnej jakości produktów w UE. Polska opowiadała się za wypracowaniem na poziomie UE jasnych, precyzyjnych i spójnych dla wszystkich państw członkowskich rozwiązań dotyczących problemu podwójnej jakości, aby zapobiec fragmentaryzacji rynku wewnętrznego.

Prezydencja podejmowała także działania na rzecz promocji badań i innowacji przede wszystkim w dziedzinie cyfryzacji, będących głównymi czynnikami zwiększającymi **konkurencyjność** europejskiego przemysłu. W tym kontekście prezydencja doprowadziła do uzgodnienia konkluzji Rady na temat skoordynowanego planu w sprawie rozwoju i wykorzystania sztucznej inteligencji opracowanej w Europie. W konkluzjach podkreślono kluczowe znaczenie stymulowania rozwoju i wykorzystywania sztucznej inteligencji w Europie, czemu służyć ma zwiększenie inwestycji, wzmacnianie doskonałości w dziedzinie technologii i zastosowań sztucznej inteligencji oraz wzmocnienie współpracy badawczo-innowacyjnej między przemysłem a środowiskiem akademickim. Zdaniem Polski konieczne jest zwiększenie poziomu cyfryzacji europejskiego przemysłu, wykorzystania sztucznej inteligencji, internetu rzeczy, a także wykorzystania danych nieosobowych. UE musi jednak w oparciu o wspólne wartości zapewnić, żeby te procesy odbywały się w zgodzie z podejściem stawiającym w centrum jednostkę i etykę.

Jednym z celów prezydencji w ramach priorytetu konwergencji było również zaawansowanie prac nad pakietem propozycji dot. reformy Wspólnej Polityki Rolnej po 2020 w kontekście nowych Wieloletnich Ram Finansowych. Pierwotnym zamiarem prezydencji było doprowadzenie do przyjęcia częściowego podejścia ogólnego, jednak po dyskusji podczas nieformalnego posiedzenia Rady 3 czerwca 2019 r. finalnie przedstawiła raport z postępu prac. Polska kierunkowo popiera rezultat dotychczasowych negocjacji dotyczących reformy WPR. W ocenie Polski w wyniku prac prezydencji udało się poprawić niektóre elementy projektów dot. reformy WPR, a przedstawiony raport dobrze odzwierciedla przebieg prac nad pakietem przeprowadzonych od stycznia 2019 r. Dla Polski kluczowe pozostają ustalenia dotyczące adekwatnego poziomu finansowania WPR. Polska jest przeciwna redukcji budżetu WPR przy jednoczesnym wyznaczaniu nowych ambitnych celów tej polityki.

Jednym z istotnych obszarów aktywności prezydencji rumuńskiej była polityka klimatyczna. W okresie prezydencji rumuńskiej prowadzone były intensywne prace w zakresie długoterminowej Strategii niskoemisyjnej UE (LTS). Polska docenia fakt przeprowadzenia debat sektorowych w Radzie UE, których wyniki zostały odnotowane w podsumowaniu prezydencji jako cenny wkład do dyskusji podczas czerwcowego posiedzenia RE. RE udzieliła również dalszych wytycznych do przygotowania i przyjęcia strategii klimatycznej UE do 2050 r. oraz zdecydowała, że ostateczne wytyczne w tej sprawie przedstawi do końca 2019 r. W ocenie Polski ewolucja gospodarki i energetyki musi odbywać się w sposób bezpieczny dla obywateli, gospodarki i państwa. Polska uważa, że podniesienie/przyspieszenie zobowiązań redukcyjnych UE musi wiązać się ze szczegółowym określeniem podziału ciężarów redukcyjnych między państwa członkowskie i branże gospodarki. Polska nie zgodzi się na podniesienie celów redukcyjnych bez szczegółowo opisanych instrumentów kompensacji dla najbardziej narażonych branż, regionów i krajów.

W obszarze ochrony środowiska prezydencja zakończyła prace nad dyrektywą ws. jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych przedstawioną przez Komisję w maju 2018 r. Nowe przepisy, mające na cel zmniejszenie ilości odpadów plastikowych zakazują stosowania niektórych jednorazowych produktów z tworzyw sztucznych dla których istnieją alternatywy. Polska poparła zaprezentowane propozycje w odniesieniu do redukcji konsumpcji tworzyw sztucznych, udziału materiału pochodzącego z recyklingu, a także zmian w zakresie sprzętu połowowego oraz rozszerzonej odpowiedzialności producenta.

Kolejnym priorytetowym celem prezydencji był obszar energii. W tym zakresie prezydencja zakończyła nowelizację unijnych ram polityki energetycznej oraz przyjęła 4 ostatnie akty legislacyjne z pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków". Nowe regulacje mają ułatwić transformację systemów energetycznych, zakładającą dalszy rozwój odnawianych źródeł energii oraz umożliwić Unii Europejskiej realizację jej zobowiązań klimatycznych uzgodnionych w Porozumieniu Paryskim. Wśród przyjętych aktów są m.in. rozporządzenie i dyrektywa w sprawie wewnętrznego rynku energii elektrycznej. Dzięki nim unijny rynek elektroenergetyczny będzie lepiej wzajemnie połączony, bardziej elastyczny i w większym stopniu zorientowany na konsumenta. Rozporządzenie o gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej zapewni lepszą współpracę operatorów systemów przesyłowych w sytuacjach zagrożenia celem zapewnienia dostaw energii. Częścią pakietu, głównie wypracowanego przez prezydencję austriacką, lecz formalnie już przyjętego za prezydencji rumuńskiej, jest również akt reformujący rolę i funkcjonowanie Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER).

Za sukces prezydencji rumuńskiej należy uznać osiągnięte porozumienie ws. rewizji dyrektywy gazowej. Porozumienie w kształcie wypracowanym przez Parlament i Radę jest narzędziem do zapewnienia stosowania prawa UE w odniesieniu do infrastruktury gazowej łączącej państwa członkowskie z państwami trzecimi. Osiągnięte porozumienie sprawia, że unijne ramy prawne w tym zakresie będą spójniejsze i zostanie zapewniona większa przejrzystość, a przez to większa pewność prawa, co było jednym z postulatów Polski. Dodatkowo stosowanie prawa UE będzie podlegało kontroli organów krajowych i instytucji unijnych. Komisja Europejska została wyposażona w istotne instrumenty nadzorcze i kontrolne.

Bezpieczniejsza Europa

W obszarze dot. „Bezpiecznej Europy" prezydencja kładła szczególny nacisk na bezpieczeństwo wewnętrzne UE, zarządzanie granicami zewnętrznymi oraz cyberbezpieczeństwo. Jeśli chodzi o bezpieczeństwo wewnętrzne, prezydencja skoncentrowała się na zwiększeniu współpracy i interoperacyjności na poziomie europejskim między poszczególnymi krajowymi systemami i strukturami oraz zwiększeniu odporności Unii na cyberataki.

Innym priorytetem związanym z bezpieczeństwem była walka z terroryzmem. W tym zakresie prezydencja podejmowała działania w celu usprawnienia działań Prokuratury Europejskiej (Polska nie bierze udziału we wzmocnionej współpracy) w obszarze ścigania przestępstw terrorystycznych.

W odniesieniu do kwestii migracji oraz ochrony granic zewnętrznych, prezydencja rumuńska sfinalizowała prace dot. rozporządzenia ws. wzmocnienia Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (ESGiP). W wyniku nowelizacji, ESGiP została wyposażona, w silniejszy mandat do wsparcia działań państw członkowskich w dziedzinie ochrony granic, powrotów oraz współpracy z państwami trzecimi w obszarze zarządzania granicami oraz migracją. Nowelizacja rozporządzenia ws. ESGiP miała na celu zagwarantowanie efektywnego i zrównoważonego zarządzania granicami, w tym wzmocnienia granic zewnętrznych UE oraz zwiększenia zdolności operacyjnych, poprzez stworzenie stałego korpusu składającego się z trzech kategorii funkcjonariuszy. Polska opowiadała się za tym, aby wszelkie zmiany dotyczące ESGiP były wprowadzane stopniowo wraz z równoległym rozwojem potencjału p.cz. oraz przy zapewnieniu odpowiedniego wsparcia finansowego, w celu ograniczenia ich nadmiernego obciążania. Ponadto, zdaniem Polski dalszy rozwój ESGiP nie powinien mieć negatywnego wpływu na realizację przez p.cz. zadań związanych z ochroną granic zewnętrznych.

Podczas prezydencji przyjęto częściowe podejście ogólne do projektu tzw. dyrektywy powrotowej. Polska pozytywnie odnosi się do wzmacniania powrotów obywateli państw trzecich nielegalnie przebywających na terytorium p.cz. Zadaniem Polski, polityka powrotowa jest istotnym elementem zwiększającym efektywne zarządzanie migracjami oraz szeroko pojęte bezpieczeństwo w ramach UE. W odniesieniu do reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA), prezydencja rumuńska prowadziła prace zmierzające do jego finalizacji. Z uwagi na stanowisko szeregu państw (w tym Polski) popierających podejście pakietowe, prace nad pakietem WESA nie zostały ukończone. W opinii Polski, przedmiotowa konstrukcja zapewni osiągnięcie konsensusu nad pakietem azylowym

oraz zagwarantuje pełną i spójną implementację reformy w przyszłości. W trakcie minionego półrocza, istotne dla prezydencji rumuńskiej było także promowanie współpracy z państwami pochodzenia oraz państwami tranzytowymi w oparciu o przekonanie, że najskuteczniejszym sposobem rozwiązania problemu migracji jest zwalczanie jej głębokich przyczyn.

Prezydencja wypracowała ponadto kompromisowe porozumienie w sprawie dyrektywy o ochronie sygnalistów. Polska poparła ideę stworzenia dyrektywy oraz zawarte w niej rozwiązania. Nowe przepisy przewidują tworzenie bezpiecznych kanałów zgłaszania naruszeń. Mają to być kanały zarówno wewnątrz organizacji, jak i kanały skierowane do organów publicznych. Elementami kompromisu były m.in. szeroki zakres stosowania dyrektywy (w tym zamówienia publiczne, usługi finansowe); dodatkowe środki wspierające i chroniące sygnalistów (tj. zwolnienie z odpowiedzialności w przypadku naruszenia ograniczeń w ujawnianiu informacji nałożonych na mocy postanowień umownych lub obowiązujących przepisów) oraz dodatkowo zobowiązanie władz i firm do informacji zwrotnej, a także podawanie informacji do wiadomości publicznej w uzasadnionych przypadkach.

Europa, jako silniejszy globalny aktor

Prezydencja wspierała Wysoką Przedstawiciel i ESDZ w procesie konsolidacji zdolności obronnych i bezpieczeństwa UE w ścisłym powiązaniu z podobnymi procesami w ramach NATO oraz wzmacnianiu strategicznego partnerstwa UE - NATO. Przyjęto zalecenie oceniające postępy uczestniczących państw członkowskich w wypełnianiu zobowiązań podjętych w ramach stałej współpracy strukturalnej (PESCO) podsumowując, że państwa członkowskie poczyniły postępy w zwiększaniu budżetów na obronność i wspólnych inwestycji w dziedzinie obronności – łącznie nakłady budżetowe na obronność w 2018 r. wzrosły o 3,3%, a w 2019 r. – o 4,6%. Kolejną pozytywną tendencją jest fakt, że uczestniczące państwa członkowskie coraz częściej w ramach krajowego planowania obronnego wykorzystują unijne narzędzia, inicjatywy i instrumenty, tj. zmieniony plan rozwoju zdolności (CDP), skoordynowany roczny przegląd w zakresie obronności (CARD) i Europejski program rozwoju przemysłu obronnego (EDIDP). Polska stoi na stanowisku, że inicjatywy PESCO powinny być otwarte na państwa spoza UE, szczególnie na państwa NATO (chodzi o możliwość włączenia do projektów np. Norwegii, USA czy Wielkiej Brytanii - po brexicie).

Priorytetem Rumunii w wymiarze zewnętrznym były prace w zakresie pakietu rozszerzeniowego Unii Europejskiej na Bałkany Zachodnie (BZ). Prezydencja deklarowała skoncentrowanie się na dalszym rozwijaniu dialogu w regionie oraz na strategicznej komunikacji UE w Europie Południowo-Wschodniej. Pakiet rozszerzeniowy, opublikowany przez Komisję Europejską 29 maja 2019 r. zawiera bezwarunkowe rekomendacje dot. otwarcia negocjacji z Albanią i Północną Macedonią oraz przedstawia ocenę postępów poszczególnych krajów Bałkanów Zachodnich. W dniu 18 czerwca 2019 r. Rada ds. Ogólnych przyjęła konkluzje rozszerzeniowe, które odnoszą się do pakietu. Rada powróci do kwestii otwarcia negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną nie później niż w październiku 2019 r. Polsce zależy na utrzymaniu dynamicznej polityki rozszerzenia jako jednego z priorytetów UE podczas nowego cyklu instytucjonalnego.

Równocześnie prezydencja we współpracy z Wysoką Przedstawiciel i ESDZ podejmowała działania w sąsiedztwie Unii w związku z dziesiątą rocznicą utworzenia Partnerstwa Wschodniego. Dla Polski niezwykle ważne było wysłanie właściwego sygnału do partnerów ze Wschodu, w szczególności w momencie obchodów 10-lecia funkcjonowania Partnerstwa Wschodniego i dyskusji nad jego przyszłym kształtem (zbliżanie legislacyjne, współpraca sektorowa, instytucjonalizacja).

Kluczowe znaczenie w okresie prezydencji miało wspieranie rozwoju **relacji handlowych z państwami trzecimi,** poprzez wzmacnianie multilateralizmu i rozszerzanie umów o wolnym handlu i partnerstwie gospodarczym. Prezydencja poczyniła przygotowania do podpisania umowy o wolnym handlu (FTA) oraz umowy o ochronie inwestycji (IPA) między UE a Wietnamem. Prezydencja zaawansowała również prace w zakresie negocjacji z Mercosurem. Polska popiera prowadzenie negocjacji handlowych z krajami trzecimi, o ile mają charakter zrównoważony – tj. otwierają rynki partnerów na zasadzie wzajemności i uwzględniają wrażliwości w przemyśle i rolnictwie. Takie obopólnie korzystne

umowy stabilizują warunki handlu. W trakcie dyskusji na forum UE akcentujemy konieczność zagwarantowania odpowiedniego monitoringu i implementacji umów, aby były rzeczywistymi instrumentami ograniczenia barier w handlu, wsparcia unijnego eksportu, w tym przede wszystkim dla MŚP. Postulujemy, aby Komisja kontynuowała badania nad skumulowanym wpływem kolejnych koncesji przyznawanych w ramach negocjowanych obecnie umów (przede wszystkim Mercosur, Australia, Nowa Zelandia, Ukraina) handlowych na sektor rolny UE. Na tej podstawie i po wewnętrznej dyskusji możliwe byłoby wyznaczenie całkowitego maksymalnego poziomu koncesji w dostępie do najbardziej wrażliwych sektorów rynku rolnego UE (single pocket), jakie UE może zaoferować łącznie partnerom we wszystkich umowach handlowych.

Europa wspólnych wartości

Według Rumunii pobudzanie spójności europejskiej powinno odbywać się poprzez stałe odnoszenie się do wspólnych wartości, na których opiera się Unia. W ramach priorytetu wspólnych wartości prezydencja przygotowała projekt konkluzji o zlikwidowaniu zróżnicowania wynagrodzenia ze względu na płeć (Polska poparła treść wypracowanych konkluzji) oraz raport z postępu prac ws. projektu dyrektywy ws. wprowadzania w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Dokumenty zostały przyjęte w ramach Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów 13 czerwca 2019 r. Prezydencja podkreśliła, że do przyjęcia dyrektywy wymagana jest jednomyślność i należy znaleźć konsensus w kwestiach szczegółowych. W toku dotychczasowych prac Polska konsekwentnie podkreśla wątpliwości co do zgodności projektu dyrektywy z zasadą pomocniczości oraz wskazuje, że projekt dyrektywy może doprowadzić do nadmiernej ingerencji w funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz ograniczenia zasady swobody prowadzenia działalności gospodarczej i zasady swobody umów.

W zakresie kwestii społecznych prezydencja ukończyła prace nad rozporządzeniem ws. Europejskiego Urzędu ds. Pracy (ELA) przyjętym 13 czerwca 2019 r. Nowa agencja ma przyczyniać się do zapewnienia sprawiedliwej mobilności pracowników na rynku wewnętrznym poprzez: wsparcie współpracy między p.cz. w zakresie transgranicznego egzekwowania przepisów prawa UE (w tym poprzez koordynowanie i wspieranie prowadzenia uzgodnionych i wspólnych inspekcji); prowadzenie mediacji w przypadku sporów transgranicznych między p.cz oraz ułatwianie współpracy między odpowiednimi unijnymi i krajowymi zainteresowanymi stronami. Polska zgłaszała zastrzeżenia w zakresie wspólnych i uzgodnionych inspekcji, procedury mediacji, w tym jej dwuetapowego mechanizmu, jak również objęcia zakresem kompetencji ELA transportu drogowego i ostatecznie wstrzymała się od głosu.

Prezydencja sfinalizowała prace nad dyrektywą ws. równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów (WLB) (Polska wstrzymała się od głosu z uwagi na fakt, że projekt nie bierze pod uwagę w wystarczającym stopniu krajowych rozwiązań w zakresie urlopu rodzicielskiego oraz dni wolnych na opiekę) oraz dyrektywą w zakresie bardziej przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy, przedstawionych przez Komisję w kwietniu 2017 r. (Polska poparła przyjęcie projektu dyrektywy). Natomiast, prezydencja nie zakończyła prac w zakresie projektu zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (tekst kompromisowy nie uzyskał kwalifikowanej większości głosów, w tym poparcia Polski). W opinii Polski, w zakresie ustawodawstwa właściwego, zaproponowane zmiany mogą utrudniać realizację swobody przepływu pracowników oraz doprowadzić do zmniejszenia aktywności gospodarczej polskich przedsiębiorstw na wspólnym europejskim rynku usług. W sposób szczególny dotknie to przedsiębiorców, którzy świadczą usługi w innych państwach UE, korzystając z instytucji delegowania/wykonywania pracy w kilku państwach, a także obywateli korzystających ze swobody przepływu osób w UE.

Przebieg negocjacji wyjścia Wielkiej Brytanii z UE

Na czas prezydencji rumuńskiej przypadły intensywne prace w zakresie przygotowania rozporządzeń w wybranych dziedzinach sektorowych (m.in. lotnictwo, transport) na wypadek bezumownego wyjścia Zjednoczonego Królestwa z UE. Pierwotny termin zakładał opuszczenie Unii przez Zjednoczone Królestwo 31 marca 2019 r., natomiast Rada Europejska 10 kwietnia 2019 r (art. 50 TUE) przyjęła decyzję w sprawie przedłużenia tego okresu do 31 października 2019 r. Tym samym ryzyko bezumownego brexitu zostało odsunięte w czasie. Polska od samego początku podkreśla, że należy uczynić wszystko, aby uniknąć bezumownego wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii, była również gotowa poprzeć dłuższy termin przedłużenia. Jednocześnie Polska silnie akcentowała fakt, że w okresie wydłużenia, Wielka Brytania pozostaje członkiem UE ze wszystkimi prawami i obowiązkami wynikającymi z tego statusu. Ujęte w konkluzjach zobowiązania polityczne stanowią zatem adekwatną gwarancję dla zabezpieczenia interesów UE-27 w tym bezprecedensowym okresie. Dodatkowe mechanizmy czy protokoły wykluczające Wielka Brytanię mogłyby dodatkowo pogłębić kryzys ratyfikacyjny w Wielkiej Brytanii. W odniesieniu do przyszłych relacji ze Zjednoczonym Królestwem Polska popierała stanowisko UE proponujące umowę o wolnym handlu zwracając jednak uwagę na potrzebę gotowości UE do ambitniejszego podejścia w przypadku zmiany brytyjskiego stanowiska. Ponadto Polska wskazywała na potrzebę utrzymania bardzo bliskich relacji z Wielką Brytanią w zakresie polityki, zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony.

Przyszła Agenda Strategiczna UE (2019-2024)

W związku z końcem cyklu instytucjonalnego na czas prezydencji rumuńskiej przypadły dyskusje na temat strategicznych celów UE na kolejne 5 lat. Spotkanie szefów państw i rządów w Sybinie w dn. 9 maja 2019 r. było okazją do podsumowania realizacji Agendy Strategicznej 2014-2019 oraz dyskusji nad priorytetami UE na najbliższe lata. Liderzy przyjęli podczas szczytu w Sybinie Deklarację podkreślającą wagę jedności w UE i znaczenie projektu Europejskiego.

Agenda Strategiczna na lata 2019-2024 została przyjęta podczas posiedzenia Rady Europejskiej w czerwcu 2019 r. Wskazane w Agendzie priorytetowe obszary aktywności UE w kolejnych latach obejmują: ochronę obywateli i swobód, rozwijanie silnej i prężnej bazy gospodarczej, budowanie neutralnej klimatycznie, ekologicznej, sprawiedliwej i socjalnej Europy, promowanie europejskich interesów i wartości na scenie światowej.

Ważny element dyskusji na temat priorytetów UE na lata 2019-2024 stanowiła także Deklaracja Warszawska dotycząca ponownego zjednoczenia Europy - *Nasza Unia, nasza przyszłość*, przyjęta 1 maja 2019 r. w Warszawie przez przedstawicieli 13 państw członkowskich UE, które przystąpiły do Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. lub później. W Deklaracji podkreślono m.in. wagę działań na rzecz wspólnego rynku, potrzebę oparcia procesu decyzyjnego UE na zasadach subsydiarności, proporcjonalności i równości, konieczność uwzględnienia interesów rozwojowych wszystkich państw członkowskich w przyszłych Wieloletnich Ramach Finansowych, strategiczny wymiar dalszego rozszerzenia Unii oraz znaczenie Partnerstwa Wschodniego.

W toku dyskusji Polska akcentowała, iż nowa Agenda Strategiczna powinna potwierdzić kluczową rolę działań UE na rzecz dobrobytu i bezpieczeństwa obywateli i wyrażać przywiązanie UE do jej traktatowych podstaw: jedności, lojalnej współpracy, pomocniczości i proporcjonalności oraz równości państw członkowskich. Określając priorytety, należy skoncentrować się na obszarach, w których w UE panuje konsensus oraz w których UE ma instrumenty do działania. Proces decyzyjny w UE powinien być oparty o kulturę konsensusu oraz uwzględniać uzasadnione interesy wszystkich państw członkowskich i społeczeństw. Będzie to szczególnie ważne po brexicie.

Polska przedstawiła również jeden z najbardziej detalicznych spośród państw członkowskich wkład do prac nad Agendą Strategiczną w postaci dokumentów pozycyjnych (*non-paper*) w odniesieniu do priorytetowych obszarów UE: Jednolity Rynek, zrównoważona polityka migracyjna, polityka klimatyczna, cyfryzacja, obronność i rola parlamentów narodowych.

Wśród priorytetów uwzględnionych w tekście nowej Agendy znalazły się m.in., podkreślane szczególnie przez Polskę, cele związane z pogłębianiem Jednolitego Rynku, ze szczególnym uwzględnieniem rynku usług, oraz wskazanie istoty rozwoju stosunków transatlantyckich.

3.1 Konwergencja w Europie

3.1.1 Zrównoważony rozwój, niwelowanie różnic rozwojowych, konwergencja, zatrudnienie i prawa socjalne

Warte podkreślenia są dążenia prezydencji rumuńskiej do silnego zaakcentowania potrzeby włączenia tematu zrównoważonego rozwoju, w tym Agendy 2030, do unijnych polityk. W przyjętych 9 kwietnia 2019 r. konkluzjach „Z myślą o sprawieniu, by do roku 2030 Unia stała się jeszcze bardziej zrównoważona" Rada podkreśla, że wdrożenie Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i związanych z nią 17 celów zrównoważonego rozwoju ma fundamentalne znaczenie dla naszego świata, a także, że zrównoważony rozwój leży u podstaw Unii Europejskiej, co wyrażają Traktaty, i że zasady Agendy 2030 należą do zasad i wartości, na których Unia została oparta.

We wspomnianych konkluzjach Rada wzywa Komisję do opracowania całościowej strategii wdrożeniowej, w której nakreślone zostaną harmonogramy, cele i konkretne środki pozwalające na uwzględnienie Agendy 2030 oraz włączenie celów zrównoważonego rozwoju w główny nurt polityk unijnych, w oparciu o to, co jeszcze należy zrobić do roku 2030.

3.1.1.1 Rynek wewnętrzny UE

Rynek wewnętrzny oraz łańcuchy wartości były tematami tzw. sprawdzianu konkurencyjności (*competitiveness check-up*) podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności 18 lutego 2019 r. Sprawdzian konkurencyjności to stały punkt porządku obrad Rady ds. Konkurencyjności, w którym po prezentacji Komisji Europejskiej odbywa się swobodna wymiana opinii ministrów na wskazany temat. Podczas dyskusji, jaka odbyła się w tym punkcie w lutym, Polska zaapelowała do Komisji o dokończenie inicjatyw w zakresie Jednolitego Rynku, zwłaszcza w sektorze usług. Podkreśliła, że problemem dla Unii Europejskiej jest wciąż występowanie istotnych barier w przepływie towarów oraz wprowadzanie nowych, na co wskazało także wiele innych państw członkowskich. Ponadto, istniejące bariery w transgranicznym przepływie usług w ramach rynku wewnętrznego utrudniają procesy serwityzacji.

Ponownie rynek wewnętrzny był tematem sprawdzianu konkurencyjności podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dn. 27-28 maja 2019 r. Polska wyraziła przekonanie, że konieczne jest nadanie priorytetu swobodom rynku wewnętrznego we wszystkich politykach unijnych oraz pełniejsza realizacja traktatowych zasad solidarności, lojalnej współpracy państw członkowskich, subsydiarności i proporcjonalności. Ponadto, Polska poparła przyjęcie konkluzji Rady pt.: *Nowy poziom ambicji w zakresie konkurencyjnego Jednolitego Rynku*. W konkluzjach wskazano m.in. na konieczność zachowania całościowego podejścia do Jednolitego Rynku oraz podkreślono związki między polityką usługową, cyfrową i przemysłową.

Podczas zorganizowanego przez prezydencję rumuńską nieformalnego posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w Bukareszcie w dn. 2-3 maja 2019 r. jedna z sesji roboczych została poświęcona zintegrowanemu podejściu do wspierania przemysłu i lepszej implementacji oraz egzekwowania zasad rynku wewnętrznego. Polska po raz kolejny podkreśliła, że konkurencyjność gospodarki Unii Europejskiej ograniczają wewnętrzne bariery na Jednolitym Rynku. Dlatego kluczowe są działania na poziomie unijnym, tj. lepsze wykorzystanie istniejących instrumentów Jednolitego Rynku oraz większa transparentność w zakresie działań Komisji jako strażnika Traktatów. Polska wskazała także, że bardzo istotne dla konkurencyjności UE są inicjatywy legislacyjne Komisji, które powinny każdorazowo obejmować ocenę wpływu. Stanowisko Polski było zbieżne w wielu elementach ze stanowiskiem innych państw członkowskich.

Za prezydencji rumuńskiej Polska włączyła się aktywnie w inicjatywy na rzecz wzmocnienia Jednolitego Rynku. 26 lutego 2019 r. wraz z 16 państwami członkowskimi (Belgią, Czechami, Danią, Estonią, Irlandią, Chorwacją, Litwą, Luksemburgiem, Łotwą, Maltą, Holandią, Portugalią, Słowenią, Słowacją, Finlandią oraz Szwecją) podpisała list do Przewodniczącego Rady Europejskiej w sprawie przyszłego rozwoju Jednolitego Rynku i europejskiej polityki cyfrowej. W piśmie zaproponowano m.in. wzmocnienie spójności ze wszystkimi powiązanymi politykami, rozwój ponadnarodowych łańcuchów wartości, uwzględnienie transformacji cyfrowej.

Podczas posiedzenia Rady Europejskiej w marcu 2019 r. przyjęto konkluzje, w których znalazło się odwołanie do Jednolitego Rynku. Rada Europejska wskazała na rolę Jednolitego Rynku jako fundamentu dobrobytu i konkurencyjności Europy i jego znaczenie na scenie globalnej. Podkreślono konieczność przyjęcia zintegrowanego podejścia do obecnych i pojawiających się wyzwań globalnych, technologicznych, w zakresie bezpieczeństwa, które połączy wszystkie stosowne polityki i wymiary.

W maju 2019 r. Polska przekazała swój wkład do dyskusji o przyszłej Agendzie Strategicznej Unii Europejskiej 2019-2024 dotyczący m.in. Jednolitego Rynku. Podkreślono w nim, że Jednolity Rynek jest kluczowy dla rozwoju gospodarczego Unii Europejskiej. Priorytetami Unii Europejskiej na najbliższe lata powinny być dalszy rozwój wspólnego rynku, identyfikacja i eliminacja istniejących barier i zapewnienie lepszego egzekwowania obowiązującego prawa. Polska opowiedziała się za dalszą liberalizacją przepływu usług w ramach Unii Europejskiej poprzez m.in. zagwarantowanie przejrzystości i łatwego dostępu do informacji na temat wymogów nakładanych przez państwa członkowskie na usługodawców.

W I połowie 2019 r. zakończyły się prace nad „Pakietem towarowym". Oba rozporządzenia zostały przyjęte w pierwszym czytaniu – *rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/515 z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie wzajemnego uznawania towarów zgodnie z prawem wprowadzonych do obrotu w innym państwie członkowskim oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 764/2008* zostało już opublikowane i będzie stosowane od dnia 19 kwietnia 2020 r., natomiast *rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1020 z dnia 20 czerwca 2019 r. o nadzorze rynku i zgodności produktów, zmieniające dyrektywę Rady 2004/42/WE oraz rozporządzenia (WE) nr 765/2008 i (UE) nr 305/2011* zostało opublikowane 25 czerwca 2019 r. będzie stosowane od dnia 16 lipca 2021 r.

W ramach grupy roboczej ds. konkurencyjności i wzrostu (lepsze regulacje) trwały dyskusje dotyczące przyszłości agendy lepszego stanowienia prawa. Elementy tej dyskusji znalazły swój wyraz w przyjętych przez Radę ds. Konkurencyjności *konkluzjach - Nowy poziom ambicji w zakresie konkurencyjnego Jednolitego Rynku* oraz *konkluzjach ws. strategii przemysłowej UE - Wizja na 2030.* W obu przypadkach wskazano na konieczność ograniczania obciążeń regulacyjnych przy wykorzystaniu konkretnych zobowiązań i celów.

Dodatkowo, Polska wzięła udział w ankiecie przeprowadzonej przez prezydencję rumuńską na temat oceny działań Komisji w zakresie lepszych regulacji. Prezydencja podsumowała wyniki ankiet w nocie informacyjnej, której skrót przedłożyła Radzie ds. Konkurencyjności. Polska tak jak większość państw doceniła w ankiecie wysiłki Komisji Europejskiej w celu poprawy jakości stanowionego prawa w UE i dostrzegła potrzebę kontynuacji prac w tym zakresie. Wskazywano również na konieczność sporządzania oceny skutków regulacji do wszystkich propozycji Komisji Europejskiej. Obecnie 1/3 projektów legislacyjnych Komisja przedstawianych Radzie nie zawiera Oceny Skutków Regulacji. Państwa dostrzegły także potrzebę stosowania zasady innowacyjności i projektowania przepisów w taki sposób, aby nie hamowały rozwoju nowych technologii. Polska wraz z innym państwami podkreślała, że należy lepiej upowszechniać działania Platformy REFIT i portalu *„Lighten the Load"*, który ma służyć obywatelom i partnerom publicznym do zgłaszania barier administracyjnych w prawie UE.

W okresie styczeń – czerwiec 2019 r. Polska uczestniczyła w procesie negocjacji na etapie trilogów projektu *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie propagowania sprawiedliwości i przejrzystości dla użytkowników biznesowych korzystających z usług pośrednictwa internetowego.*

Głównym celem *wniosku* jest stworzenie środowiska prawnego regulującego podstawowe aspekty współpracy pomiędzy dostawcami usług pośrednictwa internetowego, a ich mniejszymi partnerami biznesowymi, którzy korzystając z pośrednictwa platform internetowych oferują swoje towary i usługi konsumentom. Kompromisowe przepisy akceptowalne przez Polskę zostały przyjęte w ramach podejścia ogólnego przez Radę ds. Konkurencyjności w dn. 29 listopada 2018 r. Polska od początku popierała projekt uznając inicjatywę legislacyjną Komisji Europejskiej za celową, szczególnie jako instrument tworzący spójne i jednakowe ramy prawne działania firm na Jednolitym Rynku Cyfrowym. Polska zadowolona była także z proponowanego przez Komisję Europejską „lekkiego" charakteru regulacji. W ocenie Polski zaproponowane w projekcie mechanizmy mediacji i zbiorowej reprezentacji w sądzie były wystarczające dla przepisów odnoszących się do tak dynamicznej i innowacyjnej branży. Dla Polski istotne było, aby nie kreować konieczności tworzenia nowych regulacji dot. sankcji i egzekwowania przepisów oraz konieczności powoływania nowych organów właściwych. W trakcie trilogów, podobnie jak na wcześniejszych etapach, Polska dołączyła do grupy państw mających zbliżone lub takie samo stanowisko. Polska konsekwentnie sprzeciwiała się przede wszystkim propozycjom rozszerzenia zakresu rozporządzenia, czy też liście „nieuczciwych praktyk handlowych". Ostateczna, kompromisowa wersja projektu uwzględnia większość postulatów i uwag Polski.

3.1.1.2 Negocjacje ws. Wieloletnich Ram Finansowych 2021-2027

Prezydencja rumuńska była trzecią prezydencją (po bułgarskiej i austriackiej), która kierowała pracami nad projektem Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) 2021-2027. Komisja opublikowała pakiet dokumentów, które przedstawiały propozycję ws. WRF w dniu 2 maja 2018 r. W skład pakietu wchodziły: komunikat Komisji, projekt rozporządzenia ws. WRF, projekt porozumienia międzyinstytucjonalnego, projekt decyzji ws. zasobów własnych wraz z projektami rozporządzeń wykonawczych oraz dodatkowo projekt w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich.

Prezydencja austriacka przeprowadziła dyskusję na poziomie technicznym, których efektem było wypracowanie schematu negocjacyjnego (*Negotiating Box, NegoBox*). Dokument będzie służył jako podstawa dyskusji dla głów państw i szefów rządów w decydującym etapie negocjacji, gdzie decyzja musi zostać przyjęta jednomyślnie. Prezydencja rumuńska przejęła po austriackiej dokument schematu negocjacyjnego z celem uproszczenia (skrócenie) jego treści, poprzez usunięcie pewnych opcji, które już na tym etapie mogą zostać rozstrzygnięte. W ocenie wielu państw członkowskich (w tym Polski) celem równie ważnym było ustanowienie równowagi w dokumencie, pod kątem uwzględnienia postulatów wszystkich państw członkowskich. Początkowy wysoki poziom ambicji prezydencji rumuńskiej co do zrównoważenia NegoBox przejętego po prezydencji austriackiej został bardzo szybko ostudzony przez silną krytykę ze strony niektórych państw członkowskich. Prezydencja rumuńska podejmowała dyskusje tematyczne, zarówno na poziomie roboczym, jak i Rady ds. Ogólnych – zgodnie z założeniem prezydencji rumuńskiej, każde posiedzenie Rady ds. Ogólnych miało uwzględnić temat WRF na agendzie. Na poziomie technicznym odbyło się 10 posiedzeń grupy roboczej, przy czym 3 poświęcone były rozporządzeniu łączącemu budżet UE z przestrzeganiem przez państwa członkowskie zasad praworządności. Dyskusje na poziomie Rady ds. Ogólnych dotyczyły kwestii horyzontalnych, jak cel klimatyczny czy adresowanie kwestii migracji, ale również sektorowych w polityce spójności i WPR, czy działań zewnętrznych. W czasie prezydencji rumuńskiej odbyły się również 4 posiedzenia grupy roboczej ds. zasobów własnych, podczas których kontynuowane były dyskusje dotyczące reformy strony dochodowej budżetu UE, w szczególności uproszczenia zasobu własnego opartego na podatku VAT oraz propozycji nowych zasobów własnych UE. Prezydencja szczególny nacisk położyła na propozycję opłaty od odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddanych recyklingowi, której Polska sprzeciwia się. Jednocześnie Polska, tak jak wiele państw, wzywa Komisję do przedstawienia kolejnych propozycji nowych zasobów własnych. Państwa członkowskie nie doszły do porozumienia w sprawie zapisów *NegoBox* w zakresie strony dochodowej.

Na czerwcowym posiedzeniu Rady Europejskiej został przyjęty raport z postępu prac nad negocjacjami Wieloletnich Ram Finansowych. Raport został sporządzony przez i na wyłączną odpowiedzialność prezydencji rumuńskiej. Prezydencja dodatkowo załączyła do raportu dokument schematu negocjacyjnego. Liderzy nie podjęli dyskusji na tematy merytoryczne w obszarze Wieloletnich Ram Finansowych. Liderzy zachęcili do kontynuowania prac nad dokumentem *Negotiating Box* w drugim półroczu 2019 r., podczas prezydencji fińskiej. Temat WRF powróci na forum Rady Europejskiej w październiku 2019 r., podczas której ma dojść do pierwszej dyskusji merytorycznej na poziomie głów państw i szefów rządów. Liderzy wyznaczyli również koniec roku jako potencjalny termin do osiągniecia porozumienia.

Zgodnie z zawartością raportu prezydencji: w okresie pierwszego półrocza 2019 r. w trilogach wstępnie przyjęto 10 aktów sektorowych: Program Cyfrowa Europa, Europejski Fundusz Obrony, Program Space, Program Prawa i Wartości, Program Justice, Instrumet „Łącząc Europę" (CEF), Program Life+, Horyzont Europa, InvestEU, Fiscalis. W stosunku do kolejnych 13 rozpoczęto trilogi. Uzgodniono ponadto 11 częściowych mandatów Rady (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny (EFS+), INTERREG, bloki rozporządzenia ogólnego (Common Provisions Regulation – CPR)) a do kolejnych 4 częściowe ogólne stanowisko (Partial General Approach – PGA) – Europejski Fundusz Globalizacji (EFG), Instrument pomocy przedakcesyjnej (IPA III), decyzja wdrażająca Horyzont Europa, decyzja ws. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską, włącznie z Grenlandią, Fundusz azylu migracji i integracji (FAMI), Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Fundusz Zarządzania Zewnętrznymi granicami (FZZG). Osiągnięto postęp w dyskusji nad Instrumentem Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej (NDICI) i Wspólną Polityką Rolną.

3.1.1.3 Unia Gospodarcza i Walutowa

Podstawą dla prowadzenia prac nad reformą Unii Gospodarczej i Walutowej (UGiW) w pierwszej połowie 2019 r. były ustalenia Szczytu strefy euro z grudnia 2018 r. Zgodnie z mandatem zatwierdzonym na Szczycie obszary prowadzonych prac i dyskusji objęły instrument budżetowy na rzecz konwergencji i konkurencyjności (BICC), zmianę Traktatu o Europejskim Mechanizmie Stabilności (EMS) oraz Europejski System Ubezpieczenia Depozytów (EDIS).

Polska aktywnie uczestniczyła w pracach prowadzonych w ramach rozszerzonego o państwa non-euro formatu grupy Task Force for Coordinated Action (TFCA), grupy roboczej Eurogrupy (EWG), Eurogrupy i poprzez udział w Szczycie strefy euro 21 czerwca 2019 r. W trakcie tych prac Polska zabiegała o zachowanie perspektywy państw pozostających poza strefą euro, w tym pełnej transparentności, dobrowolności i otwartości procesu reformy UGiW w stosunku do państw non-euro, jak również o zachowanie zasad i integralności Jednolitego Rynku oraz spójności Unii i konkurencyjności państw członkowskich i UE jako całości.

Przedmiotem prac EWG i Eurogrupy był instrument budżetowy na rzecz konwergencji i konkurencyjności dostępny dla państw strefy euro i, na zasadzie dobrowolności, dla państw ERM II. Eurogrupa, zgodnie z wytycznymi przywódców z grudnia 2018 r., wypracowała główne cechy instrumentu. BICC ma na celu wsparcie konkurencyjności i konwergencji w strefie euro, a tym samym spójności całej UE. Przedmiotem wsparcia finansowego, w postaci dotacji, będą pakiety reform i inwestycji publicznych proponowane przez uczestniczące państwa członkowskie. Powinny one odzwierciedlać strategiczne wytyczne dotyczące wykorzystania instrumentu wydawane przez państwa członkowskie strefy euro za pośrednictwem Szczytu Strefy Euro i Eurogrupy oraz określone w Semestrze Europejskim. Instrument ma być częścią budżetu UE, a jego wielkość zostanie określona w kontekście negocjacji Wieloletnich Ram Finansowych, tj. z udziałem wszystkich państw członkowskich UE. Odpowiednie ustalenia gwarantujące interesy państw spoza strefy euro, które nie będą uczestniczyć w instrumencie, mają zostać przyjęte wraz z decyzją o finansowaniu instrumentu. W trakcie prac Polska wyrażała stanowisko, że jest w stanie zaakceptować wykorzystanie budżetu UE na finansowanie instrumentu dla strefy euro i państw ERM II pod warunkiem, że instrument nie zostanie utworzony kosztem innych polityk UE i funduszy przydzielonych wszystkim krajom UE27.

Ponadto Polska opowiadała się za jednoczesnym utworzeniem instrumentu wspierającego reformy i inwestycje w państwach członkowskich nienależących do strefy euro, z wykorzystaniem koperty przeznaczonej dla państw spoza strefy euro w ramach Narzędzia Wspierania Reform (Reform Delivery Tool, RDT). Polska wnioskowała także aby w przypadku utworzenia w ramach budżetu UE oddzielnego instrumentu tylko dla strefy euro wprowadzony został mechanizm opt-out w finansowaniu instrumentu dla państw nieuczestniczących. W ocenie Polski przyjęty model zarządzania instrumentem budżetowym na rzecz konwergencji i konkurencyjności powinien zapewniać spójność prawną i instytucjonalną UE i być oparty o prawo UE. W oceni Polski przyjęcie umowy międzyrządowej (IGA) jest uzasadnione tylko wtedy, gdy państwa członkowskie strefy euro zdecydują się na wniesienie dodatkowych wkładów. IGA mogłaby wtedy regulować tylko finansowe aspekty instrumentu, a nie kwestie dotyczące zarządzania. Zgodnie z ustaleniami Szczytu strefy euro 21 czerwca 2019 r. Eurogrupa ma wypracować odpowiednie rozwiązania w zakresie finansowania instrumentu, tak aby wielkość instrumentu mogła być określona w kontekście nowych Wieloletnich Ram Finansowych.

Prace nad reformą Europejskiego Mechanizmu Stabilności były prowadzone na forum grupy TFCA oraz EWG. Ich celem było wypracowanie odpowiednich zmian w Traktacie o EMS w celu wdrożenia głównych założeń reformy przyjętych w grudniu 2018 r. Obejmują one: 1) zasady funkcjonowania instrumentów ostrożnościowych EMS, 2) poprawę obecnych ram w zakresie promowania stabilności zadłużenia w strefie euro, 3) zwiększenie roli EMS w odniesieniu do zapobiegania sytuacjom kryzysowym i restrukturyzacji zadłużenia w strefie euro oraz 4) utworzenie mechanizmu ochronnego dla wspólnego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji opartego o EMS. Prowadzone były również techniczne prace nad kwestiami związanymi z płynnością w resolution (liquidity in resolution).

Polska z zadowoleniem przyjęła wypracowanie przez Eurogrupę projektu zmian Traktatu o EMS, w tym w zakresie utworzenia mechanizmu ochronnego dla wspólnego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji. Polska popiera dalsze sprawne prace nad zmianą Traktatu o EMS. Polska zabiegała o spójność wypracowanych zmian z prawem UE w szczególności z ramami koordynacji polityki gospodarczej i zachowanie równowagi pomiędzy państwami, z których pochodzą banki prowadzące transgraniczną działalność na terenie UE (tzw. państwami home) oraz państwami, w których funkcjonują jednostki zależne tych banków (host), do których zalicza się m.in. Polska. Zgodnie z ustaleniami Szczytu strefy euro 21 czerwca 2019 r. Eurogrupa ma kontynuować prace nad reformą EMS, tak aby możliwe było osiągnięcie porozumienia ws. całego pakietu zmian w grudniu 2019 r.

Pakiet bankowy

W listopadzie 2016 r. Komisja przedstawiła pakiet bankowy - jako jeden z filarów rozwoju unii bankowej - służący wdrożeniu m.in. reform uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym w następstwie kryzysu finansowego w latach 2007–2008. Pakiet obejmuje standardy ostrożnościowe przyjęte przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego i Radę Stabilności Finansowej (*Financial Stability Board* – FSB). Głównym celem pakietu bankowego jest ograniczenie ryzyka w sektorze bankowym UE. W skład pakietu wchodzą propozycje Komisji zmieniające:

- rozporządzenie (UE) nr 575/2013 sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Capital Requirements Regulation - CRR),
- dyrektywę 2013/36/UE w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi (Capital Requirements Directive - CRD),
- dyrektywę 2014/59/UE ustanawiającą ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Bank Recovery and Resolution Directive - BRRD)
- rozporządzenie (UE) 806/2017 ustanawiające jednolite zasady i jednolitą procedurę restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i niektórych firm

inwestycyjnych w ramach jednolitego mechanizmu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji oraz jednolitego funduszu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (Single Resolution Mechanism Regulation – SRMR).

W trakcie prezydencji rumuńskiej uzgadniano ostateczną treść przepisów w ramach trilogów technicznych, a następnie zajmowano się ostatecznym brzmieniem wersji językowych dyrektyw i rozporządzeń. Po przyjęciu przez Parlament UE (16 kwietnia 2019 r.) i Radę (14 maja 2019 r.), regulacje zostały podpisane w dniu 20 maja 2019 r. Dokumenty opublikowano w Dzienniku Urzędowym UE w dniu 7 czerwca 2019 r. Termin na implementację przepisów regulacji przewidziano do dnia 28 grudnia 2020 r.

Wniosek w sprawie ustanowienia Europejskiego Systemu Gwarantowania Depozytów

W pierwszej połowie 2019 r. dyskusje związane z projektem rozporządzenia mającego na celu ustanowienie Europejskiego Systemu Gwarantowania Depozytów (European Deposit Insurance Scheme, EDIS) – trzeciego filaru unii bankowej, dopełniającego istniejącą już strukturę były prowadzone przede wszystkim w ramach grupy roboczej wysokiego szczebla (oraz jej grupy technicznej) powołanej w związku ze Szczytem strefy euro w grudniu 2018 r. w celu zajęcia się kwestią mapy drogowej (Roadmap) dla rozpoczęcia negocjacji politycznych w sprawie EDIS. Dyskusje koncentrowały się na zagadnieniach zarówno z zakresu samego EDIS, jak również jego otoczenia, tj. kwestii, które państwa postrzegały jako istotne z perspektywy funkcjonowania unii bankowej, EDIS jako elementu w ramach tej struktury oraz przesłanek dla dalszych działań z EDIS. Polska, pomimo iż aktualnie nie uczestniczy w unii bankowej, popiera dokończenie budowy tej struktury, a w tym kontekście ustanowienie EDIS. Poparcie dla tej inicjatywy oraz gotowość do dalszych negocjacji Polska wyrażała w ramach spotkań różnych gremiów europejskich (m.in. EFC, Rada ds. Gospodarczych i Finansowych). Wskazywała też, że należy kontynuować działania na rzecz ograniczania ryzyka w sektorach bankowych w UE, ponieważ jest to istotne z perspektywy ogólnej stabilności finansowej wszystkich państw UE, ale równolegle należy sprawnie procedować z EDIS. Ponadto w ramach aktywnego uczestnictwa w pracach na poziomie ww. grupy roboczej wysokiego szczebla oraz jej grupy technicznej Polska przedstawiała stanowiska w odniesieniu do dyskutowanych spraw, mając na uwadze interesy państw non-euro, a jednocześnie konstruktywne procedowanie z EDIS.

Unia Rynków Kapitałowych

Podczas prezydencji rumuńskiej kontynuowane były również prace nad rewizją Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego (ESNF).

We wrześniu 2018 r. Komisja dodała do będącej w toku rewizji Europejskich Urzędów Nadzoru (ESAs) kwestię prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Zmiany miały objąć dyrektywę UE 2015/849 w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu oraz propozycję ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego jako centralnego organu zajmującego się przeciwdziałaniu praniu pieniędzy (uprzednio kompetencje były rozszczepione pomiędzy 3 ESAs).

W kwestii Europejskich Urzędów Nadzoru z inicjatywy prezydencji rumuńskiej kontynuowane były negocjacje na grupach roboczych (2 spotkania) oraz w trakcie trilogów pomiędzy Parlamentem Europejskim, Komisją Europejską a Radą Unii Europejskiej (3 tury negocjacji).

21 marca 2019 r. PE oraz państwa członkowskie, po serii spotkań grup roboczych oraz negocjacji międzyinstytucjonalnych w ramach trilogów, doszły do porozumienia w kwestii rewizji ESAs. 18 kwietnia 2019 r. Parlament Europejski przyjął w głosowaniu przegląd ESNF. Aktualnie trwają prace o charakterze techniczno-językowym. Wyniki tych prac zostaną zakończone jesienią 2019 r. w ramach procedury corrigendum.

Główne zmiany w rewizji ESAs obejmują m.in. poniższe kwestie:

- Zarząd (Management Board) każdego z ESAs będzie się składał z Przewodniczącego oraz 6 członków wybieranych przez i spośród głosujących członków Rady Organów (Board of Supervisors);
- ESMA będzie autoryzować i nadzorować administratorów kluczowych wskaźników indeksowych (takich jak EURIBOR i EONIA) na poziomie europejskim, a także uznać administratorów benchmarków z krajów trzecich;
- ESMA będzie autoryzować i nadzorować dostawców usług w zakresie udostępniania informacji (APA, CTP, ARM);
- ESMA zwiększy swoje prerogatywy w zakresie przypadków nadużyć na rynku finansowym poprzez prawo do wydania opinii;
- EBA będzie odpowiadać za zapewnienie, czy ryzyko prania pieniędzy i finansowania terroryzmu są efektywnie inkorporowane w strategie nadzorcze i adekwatnie egzekwowane.

Rumuńska prezydencja kontynuowała prace nad dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie nadzoru ostrożnościowego nad firmami inwestycyjnymi i zmieniającą dyrektywy 2013/36/UE i 2014/65/UE (2017/0358 (COD)) oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego w sprawie wymogów ostrożnościowych dla firm inwestycyjnych oraz zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 575/2013, (UE) nr 600/2014 i (UE) nr 1093/2010 (2017/0359 (COD)). W takcie prezydencji rumuńskiej odbyły się 3 rundy negocjacji w formie trilogów pomiędzy Radą, Komisją i Parlamentem Europejskim.

Rada i Parlament Europejski osiągnęły porozumienie w sprawie pakietu środków, na który składają się rozporządzenie i dyrektywa, określające nowe wymogi ostrożnościowe i ustalenia dotyczące nadzoru nad firmami inwestycyjnymi. Celem reformy jest dostosowanie wymogów do profili ryzyka przedsiębiorstw i modeli biznesowych przy jednoczesnym zachowaniu stabilności finansowej.

Parlament Europejski przyjął w głosowaniu ww. projekty. Aktualnie trwają prace o charakterze techniczno-językowym. Wyniki tych prac zostaną zakończone jesienią 2019 r. w ramach procedury corrigendum.

Dotychczas wszystkie firmy inwestycyjne podlegały tym samym zasadom dotyczącym kapitału, płynności i zarządzania ryzykiem, co banki. Rozporządzenie i dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych (CRR/CRD4) opierają się na międzynarodowych standardach przeznaczonych dla banków. Dlatego też nie uwzględniają one w pełni specyfiki firm inwestycyjnych.

Firmy inwestycyjne będą podlegać tym samym kluczowym środkom, w szczególności w odniesieniu do holdingów kapitałowych, sprawozdawczości, ładu korporacyjnego i wynagrodzeń, ale zestaw wymogów, które musiałyby stosować, byłby zróżnicowany w zależności od ich wielkości, charakteru i złożoności.

Największe firmy ("klasa 1") podlegałyby w pełni ostrożnościowym wymogom i byłyby nadzorowane jak instytucje kredytowe.

Mniejsze przedsiębiorstwa, które nie są uznawane za przedsiębiorstwa systemowe, korzystałyby z nowego systemu dostosowanego do ich potrzeb, obejmującego specjalne wymogi ostrożnościowe. Różnią się one od wymogów mających zastosowanie do banków, ale właściwe organy mogłyby zezwolić na dalsze stosowanie dotychczasowych wymogów w odniesieniu do niektórych firm. Projekt przewiduje pięcioletni okres przejściowy, aby dać spółkom wystarczająco dużo czasu na dostosowanie się do nowego systemu.

3.1.1.4 Semestr Europejski

Na uwagę zasługują wdrożone za prezydencji rumuńskiej zmiany w przebiegu ostatniego etapu procesu Semestru Europejskiego 2019 r. dotyczącego prac nad projektem Zaleceń Rady. Czynnikiem determinującym te zmiany jest późniejsza (5 czerwca 2019 r.) od zaplanowanej pierwotnie (29 maja

2019 r.) publikacji przez Komisję Europejską projektu Zaleceń Rady, wynikająca z przewidzianych na maj 2019 r. wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Przedłożony przez Komisję Europejską i prezydencję rumuńską projekt harmonogramu prac nad projektem Zaleceń Rady w znacznym stopniu odbiegał od dotychczas wypracowanej procedury prac (nieuwzględnienie Komitetu Polityki Gospodarczej, Komitetu Ekonomiczno-Finansowego–Alternaci, Komitetu Ekonomiczno-Finansowego, Komitetu ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów oraz Rady ds. Gospodarczych i Finansowych i Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów w pracach nad projektem Zaleceń, ograniczenie udziału Rady Europejskiej w pracach nad projektem Zaleceń do przyjęcia noty horyzontalnej będącej podsumowaniem zapisów projektu Zaleceń i komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego: Semestr Europejski 2019 – zalecenia dla poszczególnych krajów COM(2019) 500, oraz rezygnacja z akceptacji przez Radę Europejską końcowej wersji zapisów Zaleceń), w związku z tym był on przedmiotem obrad Komitetu Polityki Gospodarczej, Komitetu Ekonomiczno-Finansowego oraz Rady ds. Ogólnych. Biorąc pod uwagę postulaty zgłoszone przez państwa członkowskie, w tym przez Polskę, w ramach których podkreślono m.in. istotność prowadzonych konsultacji w ramach Komitetów, jako kluczowego elementu procesu przyjmowania zaleceń Rady, konieczność akceptacji wypracowanych zapisów projektu zaleceń przez Radę ds. Gospodarczych i Finansowych i Radę ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów, prezydencja rumuńska we współpracy z Komisją Europejską wypracowały harmonogram prac uwzględniający stanowiska państw członkowskich.

Podsumowaniem zapisów projektu Zaleceń oraz komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego: Semestr Europejski 2019 – zalecenia dla poszczególnych krajów, była wypracowana w ramach Komitetu Polityki Gospodarczej, Komitetu Ekonomiczno-Finansowego–Alternaci, Komitetu Ekonomiczno-Finansowego, a następnie przyjęta 14 czerwca 2019 r. przez Radę ds. Gospodarczych i Finansowych nota horyzontalna, uwzględniająca zgłoszoną w trakcie telekonferencji Komitetu Polityki Gospodarczej uwagę Polski dotyczącą zamiany określenia *decarbonisation* na *climate-neutrality* odnośnie do kierunku podejmowanych przez Unię Europejską inwestycji. Powyższa nota była przedmiotem obrad Rady Europejskiej w dniach 20-21 czerwca 2019 r.

Zgodnie z harmonogramem prac ostatniej fazy Semestru Europejskiego 2019, 5 czerwca 2019 r. Komisja Europejska opublikowała projekty Zaleceń dla poszczególnych państw członkowskich (tzw. Country Specific Recommenations w skrócie CSRs). Przedstawione projekty zaleceń koncentrują się na następujących obszarach: a) finanse publiczne i polityka fiskalna, b) rynek pracy, edukacja, polityka społeczna, c) konkurencyjność, poprawa otoczenia biznesu, d) inwestycje. Zalecenia dotyczące finansów publicznych i polityki fiskalnej wskazują przede wszystkim na konieczność budowania skutecznych mechanizmów fiskalnych, szczególnie w państwach z wysokim długiem publicznym. W obszarze rynku pracy zalecenia ukierunkowane są na zwiększanie efektywności polityki zatrudnienia, inwestowanie w kapitał ludzki, mechanizmy wzrostu płac i ograniczenie nadmiernego wykorzystywania niestandardowych umów o pracę. W obszarze polityki społecznej zalecenia dotyczą głównie ograniczania ubóstwa (w tym ubóstwa osób pracujących – in-work poverty), poprawy dostępności opieki nad dziećmi, poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, kwestii migrantów zarobkowych. W obszarze konkurencyjności zalecenia koncentrują się na zmniejszaniu ograniczeń natury administracyjnej w prowadzeniu biznesu i poprawie jakości regulacji. W projektach zaleceń dla poszczególnych krajów z 2019 r. położono większy nacisk na inwestycje.

W okresie bieżącej prezydencji Polska brała udział w procesie negocjacji projektu *zalecenia Rady w sprawie krajowego programu reform Polski na 2019 r. oraz zawierającego opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na 2019 r.*

3.1.1.5 Wymiar społeczny UE

Wniosek dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady ws. przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej

W trakcie trwania prezydencji rumuńskiej projekt dyrektywy o przejrzystych i przewidywalnych warunkach pracy w UE był przedmiotem negocjacji między kolegislatorami w ramach trilogów. Prezydencja rumuńska poinformowała na posiedzeniu COREPER I w dniu 6 lutego 2019 r., że podczas trilogu osiągnięto wstępne porozumienie z Parlamentem Europejskim, na podstawie którego został opracowany tekst kompromisowy, przekazany państwom członkowskim w dniu 12 lutego 2019 r. W tekście tym, w odniesieniu do większości proponowanych rozwiązań, zasadniczo utrzymano tekst podejścia ogólnego (m.in. w zakresie możliwości wyłączenia niektórych przepisów dyrektywy w stosunku do służb, marynarzy i rybaków, terminów przekazywania pracownikom informacji o warunkach pracy, zapewnienia skutecznych środków egzekwowania praw przewidzianych w dyrektywie). Na posiedzeniu w dniu 15 lutego 2019 r. COREPER zaakceptował tekst kompromisowy, który Polska oraz większość państw członkowskich poparła (Belgia, Austria i Niemcy wstrzymały się od głosu).

Dyrektywa została przyjęta, przy poparciu Polski, podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów w dniu 13 czerwca 2019 r.

Wniosek rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Urząd ds. Pracy

Po przyjęciu przez Radę podejścia ogólnego w dniu 6 grudnia 2018 r., w trakcie trwania prezydencji rumuńskiej projekt rozporządzenia ws. ustanowienia Europejskiego Urzędu ds. Pracy (ELA) był przedmiotem negocjacji między kolegislatorami w ramach trilogów.

W toku negocjacji z Parlamentem Europejskim, prowadzonych przez prezydencję rumuńską, Polska ubiegała się o to, aby tekst uzgodnionego porozumienia był jak najbliższy tekstowi podejścia ogólnego Rady. Tekst uzgodnionego projektu rozporządzenia został przedstawiony państwom do zatwierdzenia na posiedzeniu COREPER I w dniu 20 lutego 2019 r. Polska wstrzymała się od głosu doceniając przy tym dążenie prezydencji rumuńskiej do utrzymania w jak największym stopniu tekstu rozporządzenia w brzmieniu przyjętym przez Radę. Korzystne w uzgodnionym projekcie jest pozostawienie kluczowych elementów, o które walczyła Polska, tj.: wskazanie, że zakres działania ELA nie wpłynie na kompetencje państw członkowskich w zakresie stosowania i egzekwowania prawa unijnego i systemów stosunków przemysłowych; dobrowolność udziału państw członkowskich we wspólnych i uzgodnionych inspekcjach; dobrowolność udziału państw członkowskich w procedurze mediacyjnej oraz niewiążący charakter mediacji; pozostawienie nadrzędnej roli Komisji Administracyjnej pomimo włączenia obszaru koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego; niewiążący charakter zaleceń Urzędu dla państw członkowskich; w zakresie kwestii transportowych - pozostało podkreślenie, że zadania ELA nie mogą nakładać się z pracą innych gremiów. W uzgodnionym projekcie rozporządzenia podkreślono również, że wzmocniona współpraca w obszarze wdrażania prawa nie powinna tworzyć nadmiernych obciążeń administracyjnych dla pracowników mobilnych oraz pracodawców, w szczególności MŚP, lub zniechęcać do mobilności pracowniczej. Dlatego Polska nie sprzeciwiła się powołaniu ELA.

Podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów w dniu 13 czerwca 2019 r., Polska wstrzymała się od głosu w odniesieniu do przyjęcia projektu rozporządzenia. ze względu wprowadzone do tekstu zmiany, które mogą budzić wątpliwości interpretacyjne odnośnie do wspólnych i uzgodnionych inspekcji oraz z powodu zmienionej procedury mediacji, w tym zaproponowanego mechanizmu dwuetapowego (w opinii Polski nie przyspieszy on, ani nie przyczyni się do większej efektywności procedur rozstrzygnięcia spornych kwestii, a jedynie wydłuży i skomplikuje cały proces).

Decyzja o wyborze siedziby Europejskiego Urzędu ds. Pracy

W związku z osiągnięciem 14 lutego 2019 r. przez Radę, Parlament Europejski i Komisję Europejską wstępnego porozumienia ws. projektu rozporządzenia ustanawiającego Europejski Urzędu ds. Pracy (ELA), 13 marca, po zatwierdzeniu procedury wyboru siedziby przez Komitet Stałych Przedstawicieli, rozpoczął się proces umiejscowienia nowej agencji UE zgodnie z przewidzianym harmonogramem.

Na marginesie posiedzenia COREPER I w dn. 13 marca została przyjęta procedura oraz kryteria wyboru ELA. Główne kryteria wyboru siedziby tej agencji to: 1) Liczba agencji, które do tej pory mają siedzibę w danym p.cz. (pierwszeństwo dla państw które weszły do UE po 2004 r.); 2) Możliwość jak najszybszego uruchomienia działalności agencji po wejściu w życie rozporządzenia; 3) Dostępność lokalizacji; 4) Istnienie odpowiednich udogodnień edukacyjnych dla dzieci pracowników ELA; 5) Istnienie odpowiednich udogodnień na rynku pracy oraz socjalnych dla małżonków i/ lub dzieci pracowników ELA.

W dniu 6 maja 2019 r. upłynął termin zgłaszania kandydatur miast ubiegających się o siedzibę agencji. Kandydatury zgłosiły 4 państwa członkowskie – Bułgaria (Sofia), Cypr (Nikozja), Łotwa (Ryga) i Słowacja (Bratysława). Cypr, Łotwa i Bułgaria wystosowały do Polski noty z prośbą o udzielenie poparcia. Strona słowacka zwróciła się do Polski o poparcie m.in. podczas spotkania ambasadora Słowacji z Min. Szymonem Szynkowskim vel Sękiem w dniu 20 lutego 2019 r.

Wybór nowej siedziby ELA został poprzedzony prezentacją ofert i przedstawieniem ich oceny przez Komisję zgodnie z metodologią przyjętą przez COREPER 13 marca 2019 r., podczas posiedzenia COREPER I w dn. 5 czerwca. Ostateczne głosowanie ws. siedziby ELA miało miejsce podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów w dn. 13 czerwca 2019 r. Podczas głosowania każde z państw członkowskich dysponowało jednym głosem. Polska poparła w głosowaniu wybór Bratysławy na siedzibę Europejskiego Urzędu ds. Pracy. Zgodnie z przyjętą procedurą, Słowacja zdobywając w pierwszej turze 15 głosów (ponad połowa wszystkich oddanych) została wybrana na siedzibę Europejskiego Urzędu do Spraw Pracy.

Wniosek w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004

W trakcie trwania prezydencji rumuńskiej projekt rozporządzenia w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego był przedmiotem negocjacji między kolegislatorami w ramach trilogów. W sumie odbyło się 9 trilogów i kilka spotkań technicznych. Starania prezydencji rumuńskiej w celu zgromadzenia większości kwalifikowanej zakończyły się niepowodzeniem. Polska (oraz Węgry i Malta) wstrzymała się od głosu. Przeciw przyjęciu tekstu kompromisowego opowiedziały się: Niemcy, Belgia, Holandia, Luksemburg, Austria, Dania, Szwecja i Czechy. W konsekwencji, raport Parlamentu Europejskiego nie został poddany głosowaniu na ostatniej sesji.

Polska szczególnie krytycznie oceniła propozycje poprawek, przedstawione przez Parlament Europejski w obszarze ustawodawstwa właściwego. Wiązały się one z dalszym zaostrzeniem (w porównaniu z tekstem uzgodnionym przez Radę) kryteriów, wykorzystywanych w procesie poświadczania dokumentów PD AI, rozbudowywaniem procedur współpracy między instytucjami państw członkowskich oraz wprowadzeniem, nieznanych dotąd w obszarze koordynacji, sankcji za ich uchybienie.

Debata ws. społecznego wymiaru Europy po 2020 r., przeprowadzona podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów, marzec 2019 r.

Debata polityczna przeprowadzona w trakcie posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów w dn. 15 marca 2019 r. miała na celu określenie priorytetów polityki społecznej i zatrudnienia po 2020 r. Głównym założeniem prezydencji oraz Komisji jest opracowanie strategii, która spowoduje zniwelowanie nierówności zapewniając konwergencję w górę w obszarze zatrudnienia i kwestii społecznych. Europejski Filar Praw Socjalnych ma stanowić drogowskaz dla przyszłych działań, które powinny zrównoważyć wymiar gospodarczy i dążenie do odzyskania zaufania społecznego. Największymi wyzwaniami są: osiągnięcie równego wzrostu przy

założeniu istnienia nowych form zatrudnienia oraz wsparcie nowych umiejętności; wzrost inkluzywny oraz postęp w wymiarze społecznym i ekonomicznym w wymiarze międzynarodowym.

Podczas debaty Hiszpania, Francja, Niemcy, Luksemburg, Holandia, Belgia, Grecja wskazały na potrzebę pogłębienia wymiaru społecznego oraz konwergencji społecznej. Wspólnym mianownikiem europejskiego wymiaru społecznego powinien być Europejski Filar Praw Socjalnych, który zapewnia odpowiednie ramy dla konwergencji, jednak nie może on zastąpić strategii na poziomie UE. Po 2020 r. UE powinna działać na podstawie ambitnej strategii zatrudnienia, a jej realizacja powinna być monitorowana w ramach Semestru Europejskiego (Szwecja, Dania, Portugalia, Litwa, Łotwa). DE wskazały dodatkowo, że UE potrzebuje solidnych podstaw strukturalnych i finansowych, a także ram prawnych dla stworzenia europejskiej płacy minimalnej.

Część państw członkowskich, w tym Polska, wskazało na potrzebę poszanowania kompetencji p.cz. w zakresie tworzenia polityki społecznej oraz wyważenie polityki gospodarczej i społecznej. Przyszły społeczny wymiar UE powinien opierać się na miejscach pracy wysokiej jakości, włączeniu społecznym i aktywnym obywatelstwie, jednak konieczne jest branie pod uwagę specyficznej sytuacji państw członkowskich. Polska wskazała również, że nie należy wykorzystywać dyskusji o przyszłej strategii jako okazji do wprowadzania ukrytych praktyk protekcjonistycznych.

Na początku czerwca 2019 r. PREZ RO przekazała wkład do dyskusji o Agendzie Strategicznej 2019-2024 na temat kwestii społecznych w formie listu do Przewodniczącego RE.

3.1.2 Innowacje i cyfryzacja (w tym badania i rozwój, sztuczna inteligencja, sieć 5G, prawa autorskie na jednolitym rynku cyfrowym)

Wiodącym tematem prac prezydencji były międzyinstytucjonalne negocjacje nowego Programu Ramowego „Horyzont Europa", zwieńczone osiągnięciem Wspólnego Porozumienia Rady i Parlamentu Europejskiego 19 marca 2019 r. Polska brała aktywny udział w negocjacjach nowego Programu Ramowego, zabiegając o uwzględnienie w dokumentach powołujących „Horyzont Europa" przepisów ukierunkowanych na poszerzanie udziału jednostek z UE-13. Na etapie negocjacji międzyinstytucjonalnych ustalono, że na cel zw. z poszerzaniem udziału będzie przeznaczone 3,3% środków „Horyzontu Europa". Powyższy zapis został zawarty w tekście rozporządzenia ustanawiającego „Horyzont Europa", co Polska przyjmuje z zadowoleniem. Dzięki m.in. zabiegom Polski udało się ustalić stałą listę krajów uprawnionych do korzystania z pakietu „Widening" na cały okres funkcjonowania Programu „Horyzont Europa".

We wskazanych obszarach zw. cyfryzacją, Polska angażowała się w trzy główne aktywności:

- Wspólne Przedsięwzięcie EuroHPC, którego zadaniem jest rozwój unijnego potencjału obliczeniowego. Jego prace w pierwszym półroczu 2019 r. obejmowały przede wszystkim przygotowanie konkursów na dofinansowanie zakupu superkomputera oraz opracowanie planu pracy dla filaru badawczo-rozwojowego. Polska zabiegała o to, aby mniejsze państwa oraz kraje UE-13 miały równe szanse na uzyskanie dofinansowania, a także naciskała na większą przejrzystość procesu naboru ekspertów do poszczególnych grup doradczych działających w ramach EuroHPC. Jeśli chodzi o program pracy, Polska zaproponowała zmiany, które mają uspójnić brzmienie zapisów programu, a także zgłaszała poprawki do priorytetów programu.
- Polska działała również w ramach European Open Science Cloud (EOSC). Aktywności EOSC w tym półroczu skupiały się na utworzeniu szeregu tematycznych podgrup, które zajmą się opracowaniem poszczególnych tematów z obszaru zainteresowania inicjatywy. Polska zgłosiła swoich ekspertów do wszystkich podgrup oraz wskazała na forum EOSC Governing Board obszary dla siebie priorytetowe: ramy regulacyjne dla powstającego ekosystemu; zapewnienie solidnych podstaw stosowanego modelu współpracy; strategiczne powiązania z innymi inicjatywami, ramami i strukturami UE.

- Polska angażuje się również w prace przygotowawcze do nowego przedsięwzięcia Komisji – EuroQCI. Skupia się ono na zbudowaniu sieci naziemnej i satelitarnej komunikacji kwantowej. Na obecnym etapie, Komisja prowadzi prace, które ma określić zasadność założeń przyjętych dla tego projektu. Polska uczestniczy w pracach grupy Sherpa EuroQCI i planuje podpisanie deklaracji przystąpienia do inicjatywy.

Polska pozytywnie ocenia prace prezydencji związane z negocjacjami nowego Programu Ramowego, niemniej jednak w ocenie Polski niejednokrotnie odbiegały one od planowanego harmonogramu.

W obszarze prawa autorskiego zakończono prace nad dyrektywą *ustanawiającą przepisy dotyczące wykonywania praw autorskich i praw pokrewnych mające zastosowanie do niektórych transmisji online prowadzonych przez organizacje radiowe i telewizyjne oraz do reemisji programów telewizyjnych i radiowych oraz zmieniającą dyrektywę Rady 93/83/EWG* (została przyjęta 17 kwietnia 2019 r., opublikowana jako dyrektywa (UE) 2019/789) oraz nad dyrektywą *w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE* (została przyjęta 17 kwietnia 2019 r., opublikowana jako dyrektywa (UE) 2019/790). Obydwie dyrektywy stanowiły część pakietu propozycji przedstawionych przez Komisję Europejską we wrześniu 2016 r. w ramach Strategii Jednolitego Rynku Cyfrowego.

Pierwsza wprowadza nowe zasady licencjonowania reemisji, przyjmując jej neutralną technologicznie definicję, a także wprowadza zasady licencjonowania tzw. dodatkowych usług online świadczonych przez organizacje radiowe i telewizyjne. Wypracowana tzw. zasada państwa pochodzenia, stosowana na potrzeby świadczenia tych usług, jest oparta m. in. na postulatach zgłaszanych przez Polskę, aby była ograniczona do produkcji własnych nadawcy. Natomiast w odniesieniu do obowiązkowego zbiorowego zarządzania przy zawieraniu umów licencyjnych na reemisję dyrektywa uwzględnia sugestie Polski zmierzające do zapewnienia spójności pomiędzy projektowanym aktem prawnym a dyrektywą 93/83/EWG, którą akt ten uzupełnia.

Druga dyrektywa - 2019/790 - wprowadza szereg nowych i budzących kontrowersje zasad funkcjonowania prawa autorskiego i praw pokrewnych w środowisku internetowym, m.in. nowe prawo pokrewne dla wydawców w odniesieniu do ich publikacji prasowych wykorzystywanych przez internetowe serwisy informacyjne oraz obowiązek filtracji przez serwisy internetowe treści zamieszczanych przez użytkowników pod kątem ew. naruszeń praw autorskich w przypadku, gdy nie zawrą one stosownych umów licencyjnych na udostępnianie tych treści. Wypracowany w trilogu tekst dyrektywy nie uwzględniał istotnych polskich postulatów, tj. aby kryterium ochrony publikacji prasowych prawem pokrewnym uwzględniało też wymóg ich oryginalności, zaś w odniesieniu do nowych zasad funkcjonowania serwisów internetowych – aby wyłączyć spod tych zasad mikro- i małe przedsiębiorstwa. W rezultacie Polska zagłosowała przeciwko przyjęciu dyrektywy – obok Holandii, Luksemburga, Włoch i Finlandii. Co więcej, 24 maja 2019 r. wniosła skargę do Trybunału Sprawiedliwości UE w Luksemburgu, zarzucając, że obowiązek filtracji treści w Internecie narusza wyrażoną w Karcie Praw Podstawowych zasadę wolności słowa i dostępu do informacji.

W obszarze cyfryzacji, w dniu 9 kwietnia 2019 r. w Brukseli, podczas trzeciej edycji konferencji DIGITAL DAY 2019, Polska podpisała *Deklarację współpracy w sprawie cyfryzacji dziedzictwa kulturowego* (*Declaration of cooperation on advancing digitisation of cultural heritage*). Partnerstwo będzie narzędziem współpracy między państwami członkowskimi w celu wymiany doświadczeń oraz rozwijania wiedzy i umiejętności w ramach 3 głównych filarów:

1. Współpracy na rzecz przyśpieszenia digitalizacji 3D, w tym opracowania standardu skanowania trójwymiarowego dóbr dziedzictwa kulturowego oraz utworzenia otwartego europejskiego repozytorium do przechowywania, zarządzania ponownego wykorzystania modeli 3D, które oferują wiele możliwości dalszego przetwarzania m.in. przez przemysł gier wideo.

2. Otwartego udostępniania cyfrowych zasobów kultury pozwalającego na swobodne przetwarzanie i wykorzystanie zdigitalizowanego dziedzictwa nie tylko do celów edukacyjnych, ale także twórczych, badawczych i komercyjnych oraz wspierania inicjatyw wykorzystujących nowe technologie tj.

sztuczna inteligencja, VR etc. umożliwiających innowacyjne wykorzystanie cyfrowych zasobów w celu zwiększenia zaangażowania użytkowników.

3. Wzmocnienia współpracy międzysektorowej, transgranicznej, budowanie potencjału w zakresie cyfrowego dziedzictwa m.in. poprzez tworzenie wspieranie partnerstw między ministerstwami i organizacjami zajmującymi się kulturą, turystyką w celu zbadania synergii i promowania zdigitalizowanego dziedzictwa oraz wspieranie inicjatyw europejskich mających na celu zwiększenie potencjału cyfrowego oraz rozwijanie cyfrowych umiejętności i wiedzy.

Strona polska poparła także założenia wpisane w Deklarację Paryską (z dnia 3 maja 2019 r.) podkreślającą znaczenie i rosnącą rolę technologii cyfrowych w dziedzictwie kulturowym.

Polska uczestniczyła także w pracach grupy Komisji Europejskiej zajmującej się dziedzictwem cyfrowym *Digital Cultural Heritage and Europeana Expert Group*.

W dniu 7 grudnia 2018 r. Komisja przyjęła skoordynowany plan w zakresie sztucznej inteligencji, oparty na dyskusjach prowadzonych przez państwa członkowskie i Komisję. Postępy we wdrażaniu planu są corocznie monitorowane, a dyskusjami kieruje grupa wysokiego szczebla państw członkowskich ds. cyfryzacji przemysłu europejskiego i ds. sztucznej inteligencji.

W dniu 18 marca 2019 r. grupa robocza ds. sztucznej inteligencji spotkała się po raz pierwszy od czasu przyjęcia planu na rok 2018. Oprócz kwestii organizacyjnych związanych z procesem przeglądu i doskonaleniu narzędzi lepszej współpracy, spotkanie koncentrowało się na czterech tematach:

- zarządzanie rozwojem sztucznej inteligencji,
- narzędzia finansowe wspierające MŚP w ich transformacji cyfrowej,
- referencyjne ośrodki testujące technologie wykorzystujące sztuczną inteligencję oraz tzw. „piaskownice regulacyjne", pozwalające na uruchomienie w szerszej skali pilotaży wspomnianych technologii,
- kształceniu i umiejętnościom jako część krajowych strategii w zakresie sztucznej inteligencji.

Na połączonym spotkaniu grup roboczych ds. cyfryzacji przemysłu i ds. sztucznej inteligencji, które odbyło się w dniach 22-23 maja 2019 r. Komisja Europejska przedstawiła koncepcję powołania ośrodków referencyjnych, wyposażonych urządzeń do testowania i eksperymentowania sprzętu do badań z wykorzystaniem sztucznej inteligencji, podkreślając w szczególności wyjątkową pozycję Europy w dziedzinie obliczeń neuromorficznych i kwantowych. Podkreślono ponadto ogromne perspektywy, jakie oferują te technologie, otwierając - strategię i możliwości biznesowe - dla Europy, aby stała się światowym graczem w zakresie pełnych rozwiązań z zakresu IT w nowej erze cyfrowej.

W dniu 3 kwietnia 2019 r. z inicjatywy Komisji Europejskiej odbyły się warsztaty hubów innowacji cyfrowych (*Digital Innovation Hubs*). Było ono poświęcone zagadnieniom:

- narzędziom wspomagającym cyfrową transformację firm wytwarzających produkty i świadczących usługi,
- roli regionów we stymulowaniu tempa przekształceń małych i średnich firm w kierunku wykorzystania najnowocześniejszych technologii cyfrowych,
- uruchomieniu portalu wpierającego współpracę i wymianę doświadczeń pomiędzy hubami z różnych państw członkowskich.

3.1.3 Łączność i konkurencyjność (w tym rozwój sieci transportowych, energetycznych, i telekomunikacyjnych, strategie makroregionalne, negocjacje CEF, polityka przemysłowa)

Zachodzące w ostatniej dekadzie zmiany wewnątrz Unii Europejskiej, jak i w jej globalnym otoczeniu, skłaniają do rewizji dotychczasowych paradygmatów i sposobów myślenia o rozwoju przemysłu w UE. Istotnymi aspektami przyszłej polityki przemysłowej są - zdaniem Polski - m.in.: ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI), reforma prawa konkurencji w szczególności reguł pomocy państwa w odniesieniu do spierania B+R i zasad koncentracji w

związku z rozwojem gospodarki cyfrowej, rozwój innowacyjności, nowych technologii i innowacji przełomowych.

Polska aktywnie włączyła się w dyskusję nad kształtem polityki przemysłowej w UE w okresie sprawowania prezydencji przez Rumunię. W szczególności, Polska poparła przyjęcie tekstu konkluzji, które zostały przyjęte przez ministrów właściwych ds. przemysłu podczas posiedzenia Rady Konkurencyjności 27 maja 2019 r. W treści wspomnianych konkluzji podjęto temat polityki przemysłowej w sposób wielowymiarowy, zwracając uwagę na takie aspekty, jak eliminacja barier i obciążeń administracyjnych na Jednolitym Rynku, znaczenie silnych europejskich łańcuchów wartości i autonomii strategicznej europejskiego przemysłu, gospodarka o obiegu zamkniętym, czy ochrona własności intelektualnej.

Należy zarazem zauważyć, że problematyka polityki przemysłowej, jakkolwiek nie tak kompleksowo jak na posiedzeniu 27 maja 2019 r., pojawiała się na także na posiedzeniu Rady Konkurencyjności 18 lutego 2019 r., podczas którego przedstawiciel Polski - w kontekście omawiania dokumentu pn. „Czysta planeta dla wszystkich; strategiczna długoterminowa wizja ws. klimatu dla neutralnej gospodarki" zwrócił uwagę na fakt, że polityka przemysłowa powinna być spójna z pozostałymi politykami wyznaczającymi ramy dla przemysłu, w tym z polityką klimatyczno-energetyczną czy polityką gospodarki o obiegu zamkniętym.

Ponadto, na nieformalnym posiedzeniu Rady Konkurencyjności 3 maja 2019 r. - podczas którego ministrowie obradowali nad zintegrowanym podejściem do wspierania przemysłu i lepszej implementacji oraz egzekwowania zasad Jednolitego Rynku – Polska podkreśliła, że polityki Jednolitego Rynku i przemysłowa przenikają się nawzajem, należy zatem patrzeć na rozwój europejskiej bazy przemysłowej i strategicznych łańcuchów wartości przez pryzmat sprawnie funkcjonującego wspólnego rynku.

Prace nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego instrument „Łącząc Europę" oraz uchylającego rozporządzenia nr 1316/2013 i nr 283/2014 (dalej: projekt rozporządzenia CEF) kontynuowane były przez prezydencję rumuńską w 2019 r. w ramach grupy *Friends of the Presidency Group on the CEF* (*FoP CEF*).

Projekt ustala zasady finansowania inwestycji w sektorach transportu, energii i cyfryzacji w ramach centralnie zarządzanego przez Komisję Europejską instrumentu. W odniesieniu do sektora transportu i cyfryzacji wypracowana w Radzie wersja rozporządzenia najbardziej odpowiadała polskim interesom.

W wyniku negocjacji trójstronnych z Parlamentem Europejskim 13 marca 2019 r. COREPER I przyjął wspólne porozumienie (*the common understanding*), odzwierciedlające stan osiągniętych negocjacji. Część zmian dokonanych na etapie trilogu nie była popierana przez Polskę, jednak w duchu kompromisu, biorąc pod uwagę znaczenie i wagę tych zmian, jak i brak koalicji mogącej zmiany te zablokować, Polska poparła wypracowany projekt rozporządzenia.

Po trilogach z Parlamentem utrzymano kluczowe postulaty Polski w <u>sektorze transportu:</u>

- zapewnienia realizacji inwestycji w twardą infrastrukturę zgodnie z potrzebami inwestycyjnymi naszego kraju (tj. do wysokości 85% środków planowanych na sektor transportu w ramach puli środków przenoszonych do CEF z FS);
- 85% stopy dofinansowania nie tylko dla projektów transgranicznych, lecz również dla projektów stanowiących tzw. brakujące połączenia (*missing links*) na sieci TEN-T;
- uproszczenia podziału finansowania pomiędzy poziomy sieci (korytarze, sieć bazowa i sieć kompleksowa);
- uwzględnienia projektów studyjnych na sieci kompleksowej;
- ograniczenia budżetu na blending w sektorze transportu do 10% środków;
- kwalifikowania kosztów dot. wykupu ziemi;
- złagodzenia restrykcyjnych warunków dot. wstrzymania wsparcia finansowego;

- zapewnienia akceptacji wniosków przez kraj członkowski przed ich przekazaniem do Komisji;
- ograniczenia kwestii objętych procedurą zmiany przez Komisję w formie aktów delegowanych;
- spośród uwzględnionych polskich postulatów utrzymano wszystkie polskie wnioski dot. załącznika do projektu rozporządzenia - poszerzony przebieg korytarzy TEN-T w Polsce Morze Płn. - Bałtyk, Bałtyk - Adriatyk, w tym odcinki stanowiące połączenia kolejowe do Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK), a także uwzględnienie wśród projektów wstępnie zidentyfikowanych na sieci kompleksowej odcinków transgranicznych na Via Carpatia oraz Korytarzu Bursztynowym *(RFC11)*.

Dodatkowo kształt zgodny z interesami Polski otrzymały również dokumenty dot. technicznych i geograficznych wymagań wojskowych dla infrastruktury transportowej, które mają być załącznikiem do rozporządzenia CEF.

Kwestie niezakończone w całości po myśli Polski:

1) pomniejszenie roli państw członkowskich – Polska obroniła strategiczną kwestię zatwierdzania przez kraj wniosków o dofinansowanie składanych w konkursach CEF, natomiast odstąpiono od zatwierdzenia raportów z realizacji projektów (Art. 19 par. 2a (new) - *The beneficiaries shall submit reports as defined in the respective grant agreements without prior approval of the Member States*);
2) mobilność wojskowa - wprowadzono zapis o równowadze geograficznej przy wdrażaniu koncepcji mobilności wojskowej (brak poparcia Polski w tym zakresie) oraz pozostano przy 50% poziomie dofinansowania (Polska domagała się podniesienia tego poziomu), natomiast nie przyjęto forsowanej przez Parlament Europejski propozycji o podejmowaniu decyzji ws. zasad wdrażania mobilności wojskowej w formie aktów delegowanych.

1) Sektor energii:

Polska postulowała wprowadzenie zapisów, które uwzględniałyby gaz jako paliwo niskoemisyjne oraz umożliwiałyby finasowanie inwestycji w sektorze gazowym. W ramach negocjacji uzgodniono, że inwestycje o znaczeniu transgranicznym nie będą wykluczone z możliwości uzyskania wsparcia finansowego. Niemniej finansowane będą ze środków w ramach mniejszej części budżetu, przeznaczonej na inwestycje inne niż uznane za wspierające cele klimatyczne UE. W związku z powyższym, budżet środków dostępnych dla inwestycji z sektora gazowego może być znacząco mniejszy w porównaniu do budżetu przewidzianego do wydatkowania w ramach obecnej perspektywy CEF.

2) Sektor cyfrowy:

Polska wnosiła o utrzymanie zapisów uzgodnionych w grudniu 2018 r. na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii. Projekt został uzupełniony o możliwość dokonania transferu krajowych środków polityki spójności z przeznaczeniem na wsparcie projektów wyłącznie z danego kraju, w tym uzupełnienie współfinansowania tych projektów do poziomu 100% wartości wydatków kwalifikowalnych – rozwiązanie może być potencjalnie korzystne z uwagi na różnice w podejściu do występowania pomocy publicznej w ramach wsparcia Komisji Europejskiej w stosunku do wsparcia w zarządzaniu dzielonym. Utrzymano bez zmian zapisy dotyczące indykatywnej listy korytarzy transportowych dla projektów wdrażających sieci 5G - uzupełniono ww. listę o korytarz Via Carpatia w przebiegu od granicy Litwa-Polska do granicy Polska-Słowacja, wzdłuż realizowanej drogi ekspresowej S19.

3) Inne sprawy poruszane podczas negocjacji:

Polska, jak i pozostałe kraje V4, poparła inicjatywę Węgier dot. wpisania do załącznika do projektu rozporządzenia CEF wspólnego projektu V4 High Speed Rail, bazując na ustaleniach na poziomie szefów rządów w 2018 r. Jednocześnie Polska stała na stanowisku, iż projekt ten nie należy ograniczać wyłącznie do sieci kompleksowej - ujęcie projektu w załączniku musi umożliwić uwzględnienie przebiegu projektu zarówno na sieci bazowej, jak i kompleksowej. *Wspólne*

oświadczenie państw Grupy Wyszehradzkiej w sprawie połączenia kolei dużych prędkości między Warszawą, Pragą, Bratysławą i Budapesztem (Joint Statement of the Visegrad Member States on the High Speed Railway connection between Warsaw, Prague, Bratislava and Budapest) zostało przekazane Komisji, jednak nie wydaje się możliwe na tym etapie wpisanie projektu do ww. załącznika – Komisja wskazuje, iż jest to temat na rozpoczynającą się rewizję sieci TEN-T.

4) Zapisy rozporządzenia CEF pozostawione do negocjacji finansowych:

Kwestie alokacji pozostały w nawiasach, co oznacza, że pozostają one do rozstrzygnięcia w ramach negocjacji finansowych. Zgodnie z wyjściową propozycją Komisji budżet instrumentu ma wynieść nieco ponad 42 mld EUR (w cenach bieżących).

Do rozstrzygnięcia pozostaje kwestia kopert narodowych w części środków transferowanych z FS do CEF: Komisja zaproponowała udostępnienie 30% środków transferowanych z FS w ramach jednej koperty dla krajów kohezyjnych dostępnej na zasadach konkurencyjnych, a pozostałe 70% przeznaczone do konkretnych państw członkowskich, przy czym niewykorzystane środki do końca 2023 r. trafiają do puli środków dla wszystkich państw kohezyjnych na zasadach konkurencyjnych. Polska stoi na stanowisku, że rozwiązanie funkcjonujące w obecnej perspektywie WRF 2014-2020 (100% środków w kopertach narodowych; środki niewykorzystane przez poszczególne kraje kohezyjne w wyniku organizowanych konkursów udostępniane są po pierwszych 3 latach wszystkim krajom kohezyjnym na zasadach konkurencyjnych) stanowi optymalny balans pomiędzy zapewnieniem niezbędnej stabilności w planowaniu rozwoju infrastruktury transportowej a konkurencyjnością naborów. Podobne do Polski stanowisko prezentowane w tej kwestii przez większość krajów kohezyjnych nie zostało należycie uwzględnione podczas dotychczasowej dyskusji. Zapisy te zostały ujęte w nawiasy i przeniesione do decyzji liderów (ujęte w *Negobox*, tak samo jak wielkość alokacji CEF). Ponadto w *Negobox* znajduje się również kwestia wielkości transferu środków z Funduszu Spójności (w propozycji Komisji nieco ponad 11 mld EUR – taka sama kwota jak w obecnych WRF) – wyrażona nie tylko w (nieokreślonej na ten moment) kwocie, ale również w udziale wielkości Funduszu Spójności, co odzwierciedla postulaty części państw członkowskich, że transfer powinien być proporcjonalnie zmniejszony do redukcji wielkości alokacji Funduszu Spójności.

W związku z planowaną przez Komisję Europejską wcześniejszą (zmiana z 2023 r. na 2021 r.) rewizją sieci TEN-T, podczas Konferencji w Łańcucie w dniu 17 kwietnia 2019 r. ministrowie ds. transportu 10 państw: Litwy, Polski, Białorusi, Ukrainy, Słowacji, Węgier, Chorwacji, Rumunii, Bułgarii i Turcji potwierdzili swoje zaangażowanie w promowanie projektu **Via Carpatia** poprzez podpisanie, w obecności przedstawicieli Komisji Europejskiej, Deklaracji Łańcut III oraz Wniosku o włączenie korytarza Via Carpatia do sieci bazowej TEN-T.

W ramach punktów w sprawach różnych posiedzenia Rady ds. Transportu (6 czerwca 2019 r.) Polska przedstawiła wyniki konferencji „Via Carpatia", która odbyła się w Łańcucie w dniu 17 kwietnia 2019 r. Poparcie dla projektu Via Carpatia w ramach dyskusji na ww. posiedzeniu Rady ds. Transportu wyraziły: Litwa, Węgry, Chorwacja, Słowacja oraz Bułgaria.

3.2 Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

3.2.1 Bezpieczeństwo wewnętrzne (walka z terroryzmem, zwalczanie przestępczości zorganizowanej)

Prezydencja rumuńska podejmowała wiele działań ukierunkowanych na dalsze wzmacnianie unijnej architektury bezpieczeństwa wewnętrznego, w tym wdrażanie odnowionej Strategii Bezpieczeństwa Wewnętrznego UE. Polska była aktywnym uczestnikiem tego procesu, biorąc udział w dyskusjach na temat kierunków rozwoju poszczególnych inicjatyw, służących między innymi zwiększeniu zdolności państw członkowskich do zapobiegania i zwalczania poważnej przestępczości oraz terroryzmu.

W tym kontekście prezydencja rumuńska podejmowała dyskusje dotyczące m.in. zwalczania zagrożeń o charakterze terrorystycznym, wykorzystywania nowych użytecznych informacji przez organy ścigania (dane cyfrowe), usprawnienia współpracy na poziomie UE w zakresie zwalczania

najgroźniejszych grup przestępczych, wybranych aspektów europejskich działań prewencyjnych policji oraz Cyklu Polityki Bezpieczeństwa UE 2018-2021. Przedmiotem dalszej dyskusji były również kwestie związanez rozwojem współpracy pomiędzy Wymiarem Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (WSiSW) a Wspólną Polityką Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO) m.in. w obszarze zwalczania terroryzmu, ze szczególnym naciskiem na wymianę informacji.

Polska brała udział w pracach wielu gremiów dotyczących zwalczania i przeciwdziałania terroryzmowi, w szczególności Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (WSiSW) oraz Stałego Komitetu ds. Operacyjnej Współpracy w Obszarze Bezpieczeństwa Wewnętrznego (COSI). Polska brała udział w pracach grupy roboczej ds. terroryzmu (*Terrorism Working Party* - TWP), a także uczestniczyła we wspólnych posiedzeniach TWP oraz grupy roboczej ds. Terroryzmu (aspekty zewnętrzne) – COTER. W okresie od stycznia do czerwca 2019 r. Polska wzięła udział w sesjach TWP i TWP COTER na sześciu spotkaniach. Udział przedstawicieli Polski w okresowych posiedzeniach tych grup roboczych umożliwia rozpoznanie oraz wpływ na kluczowe kierunki współpracy państw członkowskich UE w dziedzinie przeciwdziałania i zwalczania terroryzmu, a także bezpośrednią wymianę informacji na temat istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa RP kwestii związanych z rozwojem wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń ekstremistyczno-terrorystycznych dla UE oraz jej członków.

Prezydencja rumuńska rozpoczęła również proces refleksji nad przyszłością obszaru egzekwowania prawa (*law enforcement*) w kontekście strategicznego podejścia do bezpieczeństwa wewnętrznego. Za szczególnie ważną sferę uznano szeroko rozumiany obszar technologii wspierających funkcjonowanie podmiotów egzekwowania prawa. Przedmiotowe kwestie, przy aktywnej roli Polski, były dyskutowane w trakcie spotkań Stałego Komitetu ds. Operacyjnej Współpracy w Obszarze Bezpieczeństwa Wewnętrznego (COSI), Komitetu Stałych Przedstawicieli (COREPER) oraz Rady ds. WSiSW w dniu 7 czerwca 2019 r. Ministrowie wyrazili zbieżne poglądy na wiele możliwych obszarów działania, w tym poprawę gromadzenia i analizy danych oraz łączenie zasobów na badania i innowacje. Szczególną uwagę zwrócono na skuteczne wdrożenie uzgodnionych ram interoperacyjności oraz na zapewnienie agencjom UE zasobów niezbędnych do realizacji ich zadań.

Istotnym wątkiem w dyskusjach na forum UE podczas prezydencji rumuńskiej była także problematyka retencji danych telekomunikacyjnych dla celów zapobiegania i zwalczania przestępczości w związku z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (sprawy *Tele2, Digital Rights Ireland*). Prace koncentrowały się na uzgodnieniu *Konkluzji Rady Unii Europejskiej w sprawie zatrzymywania danych do celów walki z przestępczością*, których efektem będzie m.in. zwrócenie się do Komisji Europejskiej z wnioskiem o wykonanie analizy, w której oceni się potrzebę ewentualnej inicjatywy legislacyjnej w zakresie retencji danych. Polska aktywnie włączyła się w prace nad projektem konkluzji zgłaszając szereg uwag i propozycji do dokumentu (m.in. uzgodniono zmianę zapisu dotyczącego kontrproduktywności istnienia krajowych reżimów retencyjnych w sposób satysfakcjonujący dla strony polskiej). Polska w duchu kompromisu zdecydowała się ostatecznie na poparcie projektu konkluzji, wygłaszając jednocześnie stosowne oświadczenie na posiedzeniu COREPER w odniesieniu do zawartego w ww. konkluzjach sformułowania *poważna przestępczość*. Ostatecznie przedmiotowe konkluzje zostały przyjęte przez Radę ds. WSiSW w dniu 6 czerwca 2019 r.

Przy aktywnym udziale Polski doprowadzono do zakończenia prac eksperckich i przyjęcia przez Radę ds. WSiSW w dniu 7 czerwca 2019 r. *Konkluzji Rady Unii Europejskiej w sprawie nowych sposobów postępowania z użytecznymi informacjami*, które wskazują m.in. na wagę optymalnego wykorzystania danych cyfrowych i postępu technologicznego, oraz konieczność utworzenia przez EUROPOL platformy wymiany wiedzy, stworzonej z myślą o potrzebach i wyzwaniach stojących przed organami ścigania.

Podczas prezydencji rumuńskiej w ramach prac grupy roboczej Rady ds. współpracy celnej przyjęto w dniu 5 marca 2019 r. zaktualizowaną strategię przyszłej współpracy w zakresie egzekwowania prawa celnego (*Updated strategy for the future customs law enforcement co-operation*). Poprzednia

strategia została przyjęta w roku 2012. Obecna wyznacza trzy główne cele, które powinny być realizowane w najbliższych latach przez służby celne państw członkowskich. Są to: (1) polepszenie współpracy instytucjonalnej pomiędzy Służbą Celną i innymi agencjami oraz instytucjami odpowiedzialnymi za przestrzeganie prawa; (2) poprawa współpracy operacyjnej pomiędzy Służbą Celną i innymi agencjami oraz instytucjami odpowiedzialnymi za przestrzeganie prawa, w tym ze służbami pochodzącymi z państw trzecich; (3) zapewnienie skutecznego zarządzania informacjami w celu egzekwowania prawa przy jednoczesnym uwzględnieniu wymogów prawnych Unijnego Kodeksu Celnego (UCC), w szczególności w zakresie zarządzania ryzykiem celnym.

W okresie prezydencji rumuńskiej kontynuowano również prace nad projektem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady, ustanawiającej zasady ułatwiające korzystanie z informacji finansowych i innych informacji w celu zapobiegania niektórym przestępstwom, ich wykrywania, prowadzenia dochodzeń w ich sprawie lub ich ścigania oraz uchylającą decyzję Rady 2000/642/WSiSW. Głównym celem wniosku była poprawa współpracy oraz wymiany informacji pomiędzy właściwymi organami państw członkowskich, dedykowanymi zwalczaniu poważnej przestępczości. Polska uznała za zasadne poparcie projektu nowej dyrektywy, jednocześnie pozostając na stanowisku, że powinna zostać zachowana zasada autonomii i niezależności jednostki analityki finansowej. Wskazywano także na potrzebę zapewnienia lepszej równowagi pomiędzy zobowiązaniami do udzielenia informacji przez jednostki analityki finansowej i organy ścigania. Dyrektywa została przyjęta w pierwszym czytaniu przez Parlament Europejski w dniu 17 kwietnia 2019 r. oraz przez Radę w dniu 13 czerwca 2019 r., następnie zostanie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Zgodnie z jej przepisami wejdzie w życie dwudziestego dnia po opublikowaniu. Państwa członkowskie będą miały 2 lata na wprowadzenie w życie nowych przepisów.

W trakcie prezydencji rumuńskiej trwały prace nad *rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego* (FBW). Polska co do zasady popierała zmiany jakie zostały wypracowane w projekcie rozporządzenia w ramach prezydencji rumuńskiej.

W odpowiedzi na tekst kompromisowy prezydencji Polska zaproponowała uwagi, z których część została uwzględniona, m.in.:

- zwiększono do 50% limit przydziału środków, które mogą być wykorzystane na zakup sprzętu, środków transportu lub budowę obiektów istotnych z punktu widzenia bezpieczeństwa oraz wykreślono z tego limitu sprzęt *Information and Communication Technologies* (wcześniej było 15% łącznie ze sprzętem ICT);
- wykreślono punkt dot. niekwalifikowalności działań obejmujących zakup i utrzymanie standardowego sprzętu (pozwoli to uniknąć konieczności każdorazowego uzasadniania zakupu sprzętu, szczególnie przy braku definicji standardowego sprzętu);
- dodano zapisy dot. 100% finansowania pomocy technicznej;
- zmieniono obowiązek konsultowania na informowanie agencji odnośnie do działań w programach krajowych; zmieniono również zapis z konsultowania na informowanie Komisji o nowych projektach dla krajów trzecich;
- zmieniono zapisy dot. przeglądu śródokresowego (wykreślono obostrzenia);
- zwiększono limit do 30% (z 10%) na wsparcie operacyjne;
- zmieniono zapisy dot. ochrony danych wrażliwych w artykule poświęconym informacji, komunikacji i promocji;
- poprawiono i uproszono również wskaźniki.

Polska podejmowała działania zmierzające do uzyskania szacunkowej alokacji przewidzianej dla p.cz., co umożliwiłoby rozpoczęcie prac nad programem krajowym. Propozycja kompromisowa rozporządzenia zawierająca częściowe porozumienie ogólne zyskała akceptację na posiedzeniu Rady ds. WSiSW 7 czerwca 2019 r.

Podczas prezydencji rumuńskiej zakończyło się procedowanie pakietu *e-evidence*, na który oprócz rozporządzenia dot. Europejskiego Nakazu Wydania i Europejskiego Nakazu Zabezpieczenia dowodów elektronicznych w sprawach karnych (przyjęcie podejścia ogólnego w grudniu 2018 r.) składa się również dyrektywa o przedstawicielach prawnych ds. gromadzenia dowodów na potrzeby postępowań karnych, . Na posiedzeniu Rady ds. WSiSW w dn. 8.03.2019 r. przyjęto podejście ogólne do dyrektywy, zaś na posiedzeniu w dniu 7 czerwca 2019 r. w punktach bez dyskusji przyjęto także wzory załączników do projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące Europejskiego Nakazu Wydania i Europejskiego Nakazu Zabezpieczenia dowodów elektronicznych w sprawach karnych. Dyrektywa nakłada na dostawców obowiązek wyznaczenia przedstawiciela prawnego, którego zadaniem będzie współpraca z uprawnionymi organami państw członkowskich w realizacji obowiązków wynikających z rozporządzenia. Zakres podmiotowy dyrektywy został określony szeroko, w związku z czym nowa regulacja obejmie większość działających na rynku europejskim dostawców usług elektronicznych. Wypracowany pakiet *e-evidence* (dyrektywa wraz z rozporządzeniem) jest istotnym krokiem naprzód zapewniającym adekwatną odpowiedź na wyzwania związane z przestępczością w cyberprzestrzeni. Głównym celem jest ustanowienie efektywnego narzędzia pozwalającego organom wymiaru sprawiedliwości na uzyskiwanie dowodów elektronicznych w sprawach karnych.

Ponadto, Rada ds. WSiSW na posiedzeniu w dniu 6 czerwca 2019 r. przyjęła mandaty negocjacyjne do zawarcia porozumienia z USA w zakresie wypracowania umowy o transgranicznym dostępie do dowodów elektronicznych na potrzeby współpracy w sprawach karnych oraz reprezentowania UE w czasie negocjacji nad II protokołem do Konwencji budapesztańskiej. Negocjacje podjęte zostały w imieniu całej UE. Dążenie do zawarcia obu umów ma na celu podniesienie na wyższy poziom międzynarodowych standardów współpracy w zakresie zwalczania cyberprzestępczości. W szczególności z uwagi na pozycję rynkową dostawców usług elektronicznych zlokalizowanych w USA istotne jest sprawne prowadzenie negocjacji z USA, gdyż warunkiem pełniej skuteczności pakietu *e-evidence* jest istnienie całościowego porozumienia ze Stanami Zjednoczonymi. Polska zdecydowanie popiera te działania i opowiada się za jak najszybszym osiągnieciem porozumienia z USA.

3.2.2 Zarządzanie granicami zewnętrznymi UE (Funkcjonowanie Strefy Schengen i jej aktualne wyzwania)

Działania prezydencji rumuńskiej w odniesieniu do problematyki ochrony granic miały bardzo intensywny charakter i koncentrowały się na realizacji działań związanych z finalizacją prac nad szeregiem rozporządzeń. Mając na względzie nadanie priorytetu wzmocnieniu ochrony granic zewnętrznych w ramach zwalczania trwającego kryzysu migracyjnego, a także stałą potrzebę doskonalenia systemów kontroli granic, prezydencja rumuńska prowadziła intensywne prace na rzecz osiągnięcia porozumienia w sprawie projektu nowelizacji rozporządzenia o Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej (ESGiP) oraz dyrektywy powrotowej. W ramach prowadzonych prac kontynuowano również działania na rzecz lepszego wykorzystania i interoperacyjności istniejących już systemów.

Prezydencja rumuńska sfinalizowała prace nad rozporządzeniem ws. ESGiP. Polska aktywnie uczestniczyła w toczących się pracach, zarówno w czasie dyskusji w Radzie, jak i wspierając prezydencję podczas trilogów z Parlamentem Europejskim. ESGiP to w ocenie Polski jeden z kluczowych elementów służących skutecznemu zarządzaniu migracjami i zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego w UE. Dlatego Polska w ramach współpracy z ESGiP oddelegowała funkcjonariuszy Straży Granicznej do wspólnych operacji. Zgodnie z ustalonym harmonogramem ESGiP przygotowała projekt strategii zintegrowanego zarządzania granicami, który został przyjęty na posiedzeniu Zarządu Agencji w marcu 2019 r. Zgodnie z rozporządzeniem państwa członkowskie zobowiązane są do przygotowania krajowych strategii w tym obszarze.

Polska była również aktywnym uczestnikiem prac nad *rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego, w ramach Funduszu Zintegrowanego Zarządzania Granicami, instrument wsparcia finansowego na rzecz zarządzania granicami i wiz*, które w trakcie prezydencji rumuńskiej

ulegało modyfikacjom. W odpowiedzi na tekst kompromisowy prezydencji Polska zaproponowała uwagi, z których część została uwzględniona, m.in.:

- zaangażowanie agencji Frontex i EU-LISA w proces opracowywania programów państw członkowskich ma przebiegać sprawnie i nie wydłużać procesu przygotowania programów;
- zwiększenie limitu wsparcia operacyjnego z 30% do 40%;
- dodanie zapisu dot. 100% finansowania pomocy technicznej;
- zmiana zapisów dot. ochrony danych wrażliwych w artykule poświęconym informacji, komunikacji i promocji;
- uproszczenie wskaźników;
- zmiana zapisów dot. przeglądu śródokresowego (wykreślono obostrzenia, choć art. 13 znajduje się w nawiasach kwadratowych).

Część zapisów projektu rozporządzenia – w nawiasach kwadratowych – jest przedmiotem negocjacji poza grupą roboczą, np. kwestie dot. podziału środków. Polska popiera proponowany w wersji kompromisowej klucz podziału środków: 35% dla granicy morskiej, 30% dla zewnętrznej granicy lądowej, 20% dla lotnisk i 15% dla urzędów konsularnych. Jednak poziomy zagrożenia dla poszczególnych odcinków granic powinny być spójne z nowym rozporządzeniem dot. ESGiP. Proponowany w rozporządzeniu zakres poziomów zagrożenia waha się 16-to krotnie (0,5 - niski, 3 - średni, 5 - wysoki i 8 - krytyczny). Dlatego Polska proponuje zastosowanie następujących mnożników: niski - 1, średni - 2 i wysoki - 3.

Ponadto Polska podejmowała działania zmierzające do uzyskania szacunkowej alokacji przewidzianej dla p.cz., co umożliwiłoby rozpoczęcie prac nad programem krajowym. Propozycja kompromisowa rozporządzenia zawierająca częściowe porozumienie ogólne zyskała akceptację na posiedzeniu Rady ds. WSiSW w dn. 7 czerwca 2019 r.

3.2.3 Zrównoważone zarządzanie procesem migracji (z uwzględnieniem zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej)

W ramach zrównoważonego zarządzania procesem migracji prezydencja rumuńska kontynuowała prace w oparciu o podejście całościowe, ściślej wiążące wymiar zewnętrzny z wewnętrznym, oraz ze wzmocnioną ochroną granic. Polska w minionym półroczu konsekwentnie wyrażała swoje poparcie wobec takiego podejścia i niezmiennie opowiadała się za zwiększeniem zaangażowania Unii Europejskiej w obszarze ochrony granic zewnętrznych, zwalczania przestępczości związanej z procesem migracyjnym, w tym handlu i przemytu ludzi, zwiększeniem skuteczności powrotów, wzmocnieniem współpracy z państwami trzecimi czy wsparciem humanitarnym i rozwojowym. W ramach dyskusji inicjowanych przez prezydencję rumuńską Polska podkreślała również, że głównym celem Unii Europejskiej powinno być trwałe odzyskanie kontroli nad przepływami migracyjnymi oraz zagwarantowanie bezpieczeństwa obywateli poprzez dalsze ograniczenie skali nielegalnej migracji i nadużyć systemu azylowego.

W ramach wymiaru wewnętrznego prezydencja rumuńska kontynuowała prace celem osiągnięcia postępu w zakresie reformy Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego (WESA). W trakcie toczących się w ciągu ostatniego półrocza prac Polska konsekwentnie wyrażała swoje poparcie dla tych propozycji reformy azylowej, które zmierzają do uszczelnienia procedur, ograniczenia ruchów wtórnych oraz wzmocnienia sankcji wobec migrantów. Jednocześnie Polska postulowała, aby wszystkie proponowane rozwiązania systemowe jak i tymczasowe były podejmowane w oparciu o konsensus i gwarantowały suwerenność oraz poszanowanie kompetencji państw członkowskich.

W dalszym ciągu najbardziej kontrowersyjnym elementem reformy WESA pozostała nowelizacja tzw. rozporządzenia dublińskiego[1]. Zgodnie z pierwotnym projektem, jednym z jego podstawowych

[1] *Wniosek rozporządzenie PE i Rady zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego*

elementów było ustanowienie obligatoryjnego i automatycznego mechanizmu alokacji. Polska stanowczo sprzeciwiała się przyjęciu proponowanego rozwiązania oraz wielokrotnie podkreślała w trakcie toczących się dyskusji, że balans między odpowiedzialnością a solidarnością powinien opierać się na kompleksowym podejściu do problematyki migracji, uwzględniającym wysiłki państw członkowskich również w ramach innych filarów polityki migracyjnej oraz na możliwości dobrowolnego kształtowania narzędzi wsparcia.

W opublikowanym w dniu 4 grudnia 2018 r. komunikacie Komisji Europejskiej pn. *Zarządzanie migracją we wszystkich jej aspektach: postępy w ramach europejskiego programu w zakresie migracji*[2] zaproponowano wypracowanie tzw. tymczasowych rozwiązań dotyczących solidarności i odpowiedzialności (*temporary arrangements*). Zgodnie z przyjętymi założeniami, rozwiązania tymczasowe miałyby pełnić funkcje instrumentów przejściowych i obowiązywać do momentu wejścia w życie rozporządzenia dublińskiego, nie wpływając na kształt reformy azylowej. Prezydencja rumuńska podsumowała prace nad przedmiotową koncepcją podczas posiedzenia COREPER II w dniu 13 czerwca 2019 r. Polska, sprzeciwiając się ww. rozwiązaniom, swoje stanowisko uzasadniała przede wszystkim koniecznością wypracowania w pierwszej kolejności rozwiązań systemowych w ramach podejścia całościowego do migracji ze szczególnym uwzględnieniem ochrony granic oraz wymiaru zewnętrznego. Ponadto Polska podnosiła podczas spotkania, że proponowany w ramach tymczasowych rozwiązań mechanizm dobrowolnej relokacji przyczyniłby się do tworzenia kolejnych czynników przyciągających oraz ruchów wtórnych, nie wpływając pozytywnie ani na sytuację migracyjną w UE, ani na postępy w zakresie konsensusu dublińskiego. W związku z brakiem perspektywy na osiągnięcie znaczącego postępu w ramach reformy dublińskiej prezydencja rumuńska skoncentrowała swoje działania na zaawansowaniu prac w ramach innych instrumentów reformy. Jednocześnie zarówno Polska, jak i znaczna część państw członkowskich niezmiennie postulowały podczas negocjacji kontynuację podejścia pakietowego w ramach dalszych prac nad reformą WESA. W tym zakresie podczas marcowego posiedzenia Rady ds. WSiSW Polska podjęła interwencję, dzięki której podejście pakietowe zostało utrzymane.

Prezydencja rumuńska szczególnie zintensyfikowała wysiłki na rzecz wypracowania podejścia ogólnego Rady w zakresie rozporządzenia proceduralnego[3]. Podczas gdy większość przepisów wymaga jedynie niewielkich zmian w odniesieniu do dwóch elementów, tj. procedury granicznej oraz definicji *final decision*, nie udało się wypracować konsensusu. Polska opowiadała się za tym, aby procedura graniczna była obowiązkowa w przypadku wniosków złożonych przez obywateli państw trzecich, którzy nie spełniają warunku wjazdu na terytorium UE oraz podlegają przyspieszonej procedurze azylowej. Z uwagi na znaczące różnice zdań między państwami członkowskimi w zakresie wprowadzenia obowiązkowej procedury granicznej prezydencja rumuńska skonkludowała, że dalszy progres w rozmowach mogą zapewnić wyłącznie wytyczne na poziomie politycznym.

Prezydencja rumuńska kontynuowała również prace nad propozycją legislacyjną dot. wzmocnienia Agencji UE ds. Azylu[4] i w dniu 23 stycznia 2019 r. na posiedzeniu COREPER II zwróciła się do państw członkowskich o przyjęcie mandatu do negocjacji z Parlamentem Europejskim. Polska w ramach toczących się prac konsekwentnie wnosiła o odrzucenie takich rozwiązań, które mogłyby naruszać zasadę proporcjonalności i gwarancję poszanowania suwerennych kompetencji państw członkowskich. Z uwagi na nieuwzględnienie w tekście powyższych postulatów Polska opowiedziała

---

za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca COM(2016) 270.

[2] *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady: Zarządzanie migracją we wszystkich jej aspektach: postępy w ramach europejskiego programu w zakresie migracji, COM (2018) 798.*

[3] *Wniosek rozporządzenie PE i Rady ustanawiające wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylające dyrektywę 2013/32/UE COM(2016) 467.*

[4] *Zmieniony wniosek rozporządzenie PE i Rady w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i uchylające rozporządzenie nr 439/2010 Wkład Komisji Europejskiej w spotkanie przywódców w Salzburgu w dniach 19 – 20 września 2018 r. COM(2018) 633.*

się przeciwko propozycji kompromisowej, która ostatecznie nie uzyskała wystarczającego poparcia ze strony państw członkowskich.

W odniesieniu do rozporządzenia Eurodac[5], na posiedzeniu COREPER II w dniu 15 lutego 2019 r., większość państw członkowskich wyraziło poparcie dla przedstawionego przez prezydencję rumuńską zestawu kompromisów. Polska poparła utrzymanie 10-letniego okresu przechowywania danych, pod warunkiem rozdzielenia tego okresu od długości stałej odpowiedzialności w ramach rozporządzenia dublińskiego. Jednak z uwagi na podejście pakietowe Polska oraz inne państwa członkowskie nie wyraziły zgody na kontynuację negocjacji z Parlamentem Europejskim.

W zakresie propozycji rozporządzenia ustanawiającego unijne ramy przesiedleń[6] dyskusje zainicjowane przez prezydencję rumuńską miały na celu wypracowanie akceptowalnych dla wszystkich państw członkowskich zmian kompromisowych i uzyskanie poparcia na rzecz rozpoczęcia trilogu politycznego z Parlamentem Europejskim. Zgodnie z kluczowymi postulatami Polski w ramach przedmiotowej propozycji zagwarantowana jest już dobrowolność udziału w przesiedleniach. Jednakże z uwagi na podejście pakietowe, jak i liczne powiązania przedmiotowego rozporządzenia z rozporządzeniem Eurodac, Polska nie udzieliła prezydencji swojego poparcia podczas posiedzenia COREPER II w dniu 15 lutego 2019 r. Z uwagi na wątpliwości państw członkowskich prezydencja rumuńska kontynuowała prace nad tekstem w formie nieformalnych rozmów z Parlamentem Europejskim.

W odniesieniu do pozostałych instrumentów reformy tj. rozporządzenia kwalifikacyjnego[7] oraz dyrektywy recepcyjnej[8] w dniu 23 stycznia 2019 r. COREPER wyraził poparcie dla proponowanych przez prezydencję rumuńską rewizji zmian oraz kontynuacji negocjacji technicznych z Parlamentem Europejskim. Okazało się jednak, że Parlament Europejski obstaje przy wstępnym porozumieniu z czerwca 2018 r. i nie wyraża zainteresowania powrotem do negocjacji obejmujących nowe zmiany.

W pierwszym półroczu 2019 r. dyskusje na forum UE były w dalszym ciągu zdominowane przez kwestie realizacji konkluzji Rady z 28 czerwca 2018 r. w zakresie zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej UE. W czasie trwania prezydencji rumuńskiej realizowano podejście wyznaczone przez ww. konkluzje Rady związane ze zmianą wyboru kluczowych środków w celu ograniczenia napływu migrantów, zwiększenia skuteczności kontroli granic zewnętrznych oraz polityki powrotowej (przy zachowaniu kompetencji p.cz.). To między innymi Polska przyczyniła się do zmiany akcentów, jeśli chodzi o podejście do priorytetów dot. ograniczenia przyczyn migracji. Polska utrzymała swoje stanowisko popierające przeniesienie ciężaru działań na obszar zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej (współpraca z państwami trzecimi pochodzenia i tranzytu migrantów). Kluczowe z punktu widzenia przyszłego kierunku rozwoju m.in. zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej były toczące się na forach UE prace nad Agendą Strategiczną 2019-2024, w których Polska aktywnie uczestniczyła.

---

[5] *Wniosek rozporządzenie PE i Rady w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania [rozporządzenia (UE) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca] na potrzeby identyfikowania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego (wersja przekształcona)*

[6] *Wniosek rozporządzenie PE i Rady ustanawiające unijne ramy przesiedleń i zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 516/2014* COM(2016) 468.

[7] *Wniosek rozporządzenie PE i Rady w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony oraz zmieniające dyrektywę Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi COM(2016) 466.*

[8] *Wniosek dyrektywa PE i Rady w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona)* COM(2016) 465.

W zakresie zewnętrznego wymiaru polityki migracyjnej, najważniejszym przedmiotem dyskusji pozostaje rozwijanie współpracy z państwami trzecimi i ewentualne korekty w zakresie określenia priorytetowych obszarów tej współpracy. W dyskusji na forum Rady Europejskiej i poświęconych tej tematyce grup roboczych (przede wszystkim w ramach grupy roboczej wysokiego szczebla ds. azylu i migracji), Polska utrzymywała swoje stanowisko, zgodnie z którym współpraca powinna obejmować przede wszystkim wspieranie zdolności partnerów do ochrony granic, zapobiegania nielegalnej migracji, walki z przemytem migrantów i handlem ludźmi, wzmacnianie możliwości w zakresie azylu, a także pomoc przy zwalczaniu przyczyn migracji i tworzeniu alternatyw dla potencjalnych migrantów.

Jednym z problemów, co do którego wciąż nie udaje się znaleźć skutecznego rozwiązania jest brak efektywnej współpracy najważniejszych państw pochodzenia nielegalnych migrantów w zakresie powrotów i readmisji. W odniesieniu do tej kwestii Polska stoi na stanowisku, że UE musi lepiej wykorzystywać dostępne środki nacisku, włącznie z restrykcjami wizowymi, w celu mobilizacji zadowalającego poziomu współpracy.

W trakcie dyskusji w minionym półroczu, państwa członkowskie sygnalizowały negatywne skutki liberalizacji wizowej dla Gruzji, która przełożyła się na wzrost liczby nie mających podstaw wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej składanych przez obywateli Gruzji. Polska nie zarejestrowała wzrostu liczby wniosków, popiera jednak podjęcie dodatkowych działań mających powstrzymać ten trend. Podjęta została również kwestia wzrostu liczby migrantów na szlaku przez Bałkany Zachodnie, gdzie Polska stara się aktywnie wspierać wysiłki partnerów w zakresie walki z nielegalną migracją.

Za prezydencji rumuńskiej sfinalizowano prace nad rozporządzeniem w sprawie poprawy zabezpieczeń dowodów osobistych obywateli Unii i dokumentów pobytowych wydawanych obywatelom Unii i członkom ich rodzin korzystającym z prawa do swobodnego przemieszczania się. Podczas prac w Radzie, w ramach kompromisu, Polska zgodziła się na obowiązkowe wprowadzenie do dowodów osobistych drugiej cechy biometrycznej (odcisków palców) w zamian za zapewnienie dziesięcioletniego okresu na wymianę dokumentów oraz dwóch lat na wdrożenie nowych rozwiązań, co znacząco obniży koszty wdrożenia rozporządzenia. Polska konsekwentnie dążyła do wykreślenia w motywach rozporządzenia zapisu, zgodnie z którym, jeśli państwo członkowskie decyduje się zamieścić w dokumencie płeć osoby - powinna ona być zgodna ze standardami ICAO oraz powinna być określona jako M, F lub X. Zapis ten wychodził naprzeciw tym państwom członkowskim, które w swoim porządku prawnym przewidują tzw. trzecią płeć. Istnieje jednak ryzyko, że zapis ten będzie interpretowany w ten sposób, że państwa członkowskie, niezależnie od prawa krajowego, będą zmuszone oznaczać na dokumentach tożsamości - płeć jako jedną z trzech wskazanych wyżej opcji. Pozycja Parlamentu Europejskiego w tym zakresie była jednak nieprzejednana i pozostawienie zapisu okazało się niezbędnym elementem osiągniętego kompromisu. Rozporządzenie zostało przyjęte na posiedzeniu Rady ds. WSiSW w dniu 6 czerwca 2019 r.

Za jedno z kluczowych zagadnień w kontekście prac toczących się aktualnie na poziomie UE Polska uznaje kwestię interoperacyjności, która znacznie ułatwi walkę z poważną przestępczością, terroryzmem i nielegalną migracją. W dniu 14 maja 2019 r. Rada przyjęła pakiet legislacyjny składający się z dwóch rozporządzeń dotyczących interoperacyjności systemów w obszarze granic i wiz oraz w obszarze współpracy policyjnej i sądowej, azylu i migracji. Polska podkreślała na różnych forach UE, że cały proces będzie bardzo kosztowny i aktywnie postulowała, by odpowiednie środki z budżetu UE zostały przeznaczone na ten cel, jak również, by UE wspomagała kraje we wdrażaniu interoperacyjności. Obecnie Polska uczestniczy w licznych spotkaniach technicznych, które mają zapewnić terminową operacyjność systemów.

Prezydencja rumuńska kontynuowała również prace nad reformą dyrektywy powrotowej, określającą wspólne normy i procedury, które mają być stosowane przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich. Niska efektywność systemu powrotowego UE stanowiła preludium do prac nad zmianą dyrektywy. Polska silnie akcentowała potrzebę efektywnej polityki powrotowej, jak i konsekwentnego egzekwowania decyzji powrotowych

przez wszystkie państwa członkowskie. Największe kontrowersje wśród państw członkowskich budziły zaproponowane powiązania dyrektywy powrotowej z WESA, w tym przede wszystkim z procedurą azylową (APR) i obowiązkową procedurą graniczną. Zgodnie z polskim postulatem, wyłączono odniesienia do APR z finalnego porozumienia. Na posiedzeniu Rady WSiSW w dniu 7 czerwca 2019 r. przyjęto więc częściowe podejście ogólne. Takie rozwiązanie wpisuje się w szerszy kontekst polityczny stanowiska Polski w zakresie migracji.

Prace nad projektem *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz Azylu i Migracji* (FAM) procedowane były na poziomie technicznym w Radzie. W trakcie przewodnictwa prezydencji rumuńskiej Polska podnosiła kwestie powiązania Funduszu Azylu i Migracji z instrumentami Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego, przede wszystkim rozporządzeniem dublińskim, rozporządzeniem ustanawiającym unijne ramy przesiedleń (URF) oraz rozporządzeniem w sprawie ustanowienia Agencji UE do Spraw Azylu (EUAA). W wyniku dotychczasowych negocjacji, kluczowe punkty dla Polski tj. art. 16 (powiązanie z URF) oraz art. 17 (powiązanie z rozporządzeniem dublińskim) zostały w całości wyłączone z porozumienia. Odniesienia do EUAA również znalazły się w nawiasach kwadratowych w związku m.in. z zastrzeżeniami zgłaszanymi m.in. przez stronę polską. Polska doprowadziła do uwzględnienia wszystkich przedstawionych postulatów w ostatecznym tekście kompromisowym przygotowanym przez prezydencję rumuńską.

Propozycja kompromisowa rozporządzenia zawierająca częściowe porozumienie ogólne zyskała akceptację na posiedzeniu Rady ds. WSiSW w dniu 7 czerwca 2019 r.

3.2.4 Ochrona ludności

W 2019 r. weszła w życie decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/420 z dnia 13 marca 2019 r. zmieniająca decyzję nr 1313/2013/WE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności. Decyzja przewiduje utworzenie dodatkowej puli zasobów rescEU w celu zapewnienia pomocy w sytuacjach, w których ogólne istniejące zdolności są niewystarczające. RescEU obejmie w szczególności środki powietrzne do zwalczania pożarów lasów, a także zasoby reagujące na nagłe przypadki medyczne oraz incydenty chemiczne, biologiczne, radiologiczne i nuklearne.

Przedstawiciele Polski brali udział w pracach służących wdrożeniu przedmiotowej decyzji. Prace te doprowadziły do przyjęcia pierwszej decyzji wykonawczej poświęconej rezerwie rescEU, która w fazie początkowej przygotowana została na letni sezon pożarów lasów w 2019 r.

W I połowie 2019 r. realizowano również prace służące określeniu innych kategorii zasobów, które docelowo włączone zostaną do rescEU. W ramach procesu tworzenia rescEU Polska uczestniczyła w posiedzeniach Komitetu Ochrony Ludności, warsztatach poświęconych mało prawdopodobnym katastrofom o poważnych skutkach oraz w pracach grupy zadaniowej rescEU ds. zasobów reagowania na zagrożenia czynnikami masowego rażenia (CBRN).

Podczas prac grupy roboczej ds. ochrony ludności (PROCIV), zaprezentowano polskie stanowisko dotyczące finansowania Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności w kolejnej perspektywie finansowej. Przedstawiono również propozycje rozwoju poszczególnych obszarów Mechanizmu dotyczące między innymi usprawnienia transportu kolejowego zasobów ratowniczych.

3.2.5 Cyberbezpieczeństwo

W okresie prezydencji rumuńskiej Polska podczas prac nad projektem rozporządzenia ustanawiającego Europejskie Centrum Kompetencji w dziedzinie Cyberbezpieczeństwa w kwestiach Przemysłu, Technologii i Badań Naukowych oraz sieć krajowych ośrodków koordynacji aktywnie wspierała działania w celu zapewnienia przemysłowi i europejskim ośrodki badawczym większej konkurencyjności w zakresie cyberbezpieczeństwa w skali globalnej. Jednocześnie Polska zgłaszała liczne uwagi, które poprawią jakość rozwiązań zaproponowanych przez Komisję. Dotyczyły one zwłaszcza doprecyzowania mechanizmu finansowego, związanej z nim struktury zarządczej i obciążeń dla państw członkowskich oraz zależności pomiędzy różnymi instytucjami UE. Dotychczasowa

dyskusja przebiegała w kierunku zgodnym z oczekiwaniami Polski, jednak nie zakończyła się wypracowaniem kompromisowych rozwiązań. Dlatego Polska będzie nadal uczestniczyć w kolejnej fazie prac.

Polska włączyła się też w dyskusję nt. globalnych aspektów cyberbezpieczeństwa i poparła wypracowane podczas niej przez Radę podejście ogólne do rozwiązywania globalnych problemów w tym zakresie na bazie propozycji Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych.

Ważnym wątkiem w dyskusjach na forum UE podczas prezydencji rumuńskiej były prace nad wdrożeniem nowego standardu telekomunikacyjnego i nowej generacji technologii mobilnych tzw. sieci 5G (sieć telekomunikacyjna piątej generacji). Prezydencja rumuńska rozpoczęła m.in. dyskusję dotyczącą wpływu przyszłych rozwiązań w tym zakresie na funkcjonowanie organów ścigania w kontekście bezpieczeństwa wewnętrznego. W tym kontekście Polska wskazywała na konieczność zapewnienia skoordynowanego podejścia przy rozwijaniu standardów technicznych sieci 5G, które pozwoli na wzięcie pod uwagę potrzeb organów ścigania.

3.2.6 Wymiar Sprawiedliwości

W minionym półroczu prezydencja rumuńska przedstawiła raport z postępu prac dotyczący *rozporządzenia w sprawie prawa właściwego dla skutków przelewu wierzytelności wobec osób trzecich,* COM(2018) 96.

Przy pracach nad wnioskiem pojawiły się trudności, które do dnia dzisiejszego nie zostały wyjaśnione w sposób akceptowalny przez państwa członkowskie. Wynikają one m.in. ze zróżnicowania rozwiązań prawa prywatnego międzynarodowego w poszczególnych państwach członkowskich, obaw części państw członkowskich o zakres zastosowania niniejszego rozporządzenia, w tym dotyczących rynków finansowych i postępowania upadłościowego, oraz relacji do rozporządzenia Rzym I oraz w zakresie co do głównej zasady (łącznika normy kolizyjnej). W tym zakresie konieczne są dalsze prace na poziomie eksperckim. Stanowisko Polski jest w tej sprawie zgodne ze stanowiskiem Komisji Europejskiej.

W zakresie cyfryzacji współpracy sądowej, prezydencja rumuńska przeprowadziła debatę orientacyjną, której przedmiotem były: rozporządzenie dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych, COM(2018) 379 oraz rozporządzenie w sprawie współpracy między sądami państw członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych, COM(2018) 378.

Polska, w stanowiskach do obu projektów, pozytywnie przyjęła proponowany kierunek zmian do rozporządzeń, którego istotną częścią była cyfryzacja współpracy sądowej w obrocie transgranicznym polegająca na wprowadzeniu zdecentralizowanego systemu komunikacji elektronicznej i elektronicznych doręczeń. Jego istotną częścią jest cyfryzacja współpracy sądowej w obrocie transgranicznym polegająca na wprowadzeniu zdecentralizowanego systemu komunikacji elektronicznej i elektronicznych doręczeń składającego się z połączonych krajowych systemów informatycznych. W ocenie Polski zmiany nie mogą jednak powodować obniżenia gwarancji dla praw procesowych stron oraz pewności prawa, a czas wdrożenia funkcjonalności powinien być dostosowany do możliwości państw członkowskich – oraz uwzględniać dłuższy termin przejściowy. Powinny zostać także utrzymane jako opcje inne niż elektroniczne (dotychczas funkcjonujące) sposoby komunikacji. Przyjęte konkluzje są zgodne ze stanowiskiem zaprezentowanym przez Polskę.

Prezydencja przygotowała raport na temat zagadnień z zakresu *przyszłości materialnego prawa karnego w UE*. W raporcie kładzie się nacisk na to, że przy opracowywaniu ewentualnych dalszych instrumentów winny być uwzględnione podstawowe zasady, jako ultima ratio, proporcjonalność i subsydiarność. Jednocześnie stwierdza się, że nie ma potrzeby, na obecną chwilę, wypracowywania wspólnych definicji poważnej przestępczości i mniej poważnych przestępstw.

Raport proponuje kilka dziedzin, które mogłyby potencjalnie być przedmiotem analiz i dyskusji na temat potrzeby opracowania instrumentów prawa karnego m.in. przemyt dóbr kultury, przestępstwa

związane z produktami medycznymi, konfiskata bez skazania, handel ludzkimi organami, kradzież tożsamości, zwalczanie nielegalnej migracji, przestępstwa związane ze sztuczną inteligencją.

Polska uważa, że wiele kwestii w dziedzinie prawa karnego materialnego zostało już uregulowanych na poziomie UE, mimo to istnieje pole do dalszej regulacji przy uwzględnieniu podstawowych zasad tworzenia prawa UE np. podnoszona przez Polskę kwestia kradzieży tożsamości.

Prezydencja przygotowała także raport na temat zagadnień z zakresu *przyszłości prawa karnego w dziedzinie wzajemnego uznawania orzeczeń w sprawach karnych*. Przedmiotem raportu są wyzwania związane ze stosowaniem kryteriów wyroku *Aranyosi* dotyczącego wpływu warunków w więzieniach na uznawanie i wykonywanie europejskich nakazów aresztowania - ENA oraz podstaw odmowy w instrumentach wzajemnego uznawania. Polska popiera pomysł wypracowania niewiążących wskazówek postępowania w przypadku ENA, których wykonanie rodzi wątpliwości co do zapewnienia przez państwo wydania właściwych warunków w więzieniach.

Prezydencja rumuńska wskazuje m.in. na potrzebę ustalenia przyczyn rzadkiego stosowania niektórych instrumentów wzajemnego uznawania, które mogą wiązać się z niewystarczającą harmonizacją kluczowych przepisów prawa procesowego, a także rozbieżność stanowisk państw członkowskich w zakresie potrzeby dalszej regulacji w dziedzinie praw procesowych.

3.2.3.1 Prokuratura Europejska

Prezydencja rumuńska przedstawiła Radzie sprawozdanie na temat *postępu we wdrażaniu Urzędu Prokuratury Europejskiej*. Nie udało się osiągnąć porozumienia w sprawie wyboru Europejskiego Prokuratora Generalnego, a dalsze prace w tym zakresie odbywać się będą po ponownym ukształtowaniu się instytucji europejskich po wyborach. Na poziomie grupy eksperckiej został omówiony wstępny projekt regulaminu i warunków zatrudnienia prokuratorów europejskich. Państwa członkowskie zgadzają się, że należy zapewnić pełną niezależność i niezawisłość prokuratora i jego kolegium.

Ustanowienie Prokuratury Europejskiej nastąpiło w ramach wzmocnionej współpracy państw członkowskich w dniu 12 października 2017 r. Polska nie przystąpiła do wzmocnionej współpracy w zakresie powołania Prokuratury Europejskiej. Obecnie we wzmocnionej współpracy uczestniczą 22 państwa członkowskie.

3.3. Europa jako silniejszy globalny aktor

W omawianym okresie kontynuowano proces wdrażania Strategii Globalnej UE (*Shared Vision, Common Approach: A Stronger Europe. A Global Strategy for the EU's Foreign and Security Policy* – EUGS). W obszarze bezpieczeństwa i obrony kluczowe znaczenie miała kontynuacja prac dot. dwóch inicjatyw: Stałej Współpracy Strukturalnej (*Permanent Structured Cooperation,* PESCO) oraz Europejskiego Funduszu Obronnego (*European Defence Fund*, EDF). Rozpoczęła się także dyskusja nt. projektu decyzji Rady ustanawiającej Europejski Instrument na rzecz Pokoju (*European Peace Facility*, EPF).

3.3.1 Wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony i efektywność działań zewnętrznych

<u>Realizacja Strategii Globalnej UE</u>

W trakcie rumuńskiej prezydencji kontynuowano proces wdrażania Strategii Globalnej UE (EUGS). Temat został omówiony przez Radę do Spraw Zagranicznych (17 czerwca 2019 r.) na połączonej sesji ministrów spraw zagranicznych i ministrów obrony, a podstawę dyskusji stanowił raport Wysokiej Przedstawiciel (WP) Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa F. Mogherini z czerwca 2019 r. "The EU Global Strategy: three years on. Looking Forward". Z punktu widzenia Polski szczególnie istotne jest uwzględnienie w raporcie znaczenia więzi transatlantyckiej, rozwoju stosunków z sąsiadami Unii, wzmacniania odporności UE i partnerów i rozwoju konkretnych inicjatyw zwiększających zdolności UE w zakresie Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony.

– *Priorytety Polski w realizacji EUGS*

Priorytety Polski w realizacji EUGS od 2016 r. to bezpieczeństwo (przy założeniu komplementarności z działaniami NATO) oraz sąsiedztwo UE. W toku prac nad priorytetowymi działaniami wdrażania Strategii, Polska akcentowała potrzebę skoncentrowania działań na kwestiach konkretnego wsparcia dla sąsiadów UE, porządku globalnym opartym na prawie międzynarodowym oraz współpracy z ONZ. Polskim priorytetem było także wzmacnianie odporności sąsiadów UE na zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne, w tym cybernetyczne i hybrydowe, oraz zrównoważone zaangażowanie UE na kierunku południowym i wschodnim. Podkreślaliśmy, że priorytety EUGS powinny znaleźć odzwierciedlenie w nowej architekturze finansowej UE po 2020 r.

– *Efektywny multilateralizm*

Zgodnie z założeniami EUGS kontynuowane były prace na rzecz wdrażania efektywnego multilateralizmu. Raport podsumowujący trzy lata wdrażania Strategii Globalnej (2016-19) wskazuje na realizację zobowiązań UE dotyczących wzmacniania ładu wielostronnego, również poprzez stosowanie wielostronnych „metod zarządzania konfliktami", jak w przypadku umowy z Iranem (JCPoA), wsparcia inicjatyw wielostronnych w dziedzinie klimatu, środowiska oraz praw człowieka, a także promowania liberalizacji gospodarczej poprzez zawieranie umów handlowych z kluczowymi partnerami. W przyjętych w czerwcu 2019 r. konkluzjach nt. multilateralizmu UE zobowiązała się do działania na rzecz wspierania norm i porozumień międzynarodowych, działania na rzecz wypracowywania rozwiązań wielostronnych w nowych obszarach działalności międzynarodowej, a także do reformowania organizacji wielostronnych.

Efektywność działań zewnętrznych

W trakcie prezydencji rumuńskiej państwa członkowskie podnosiły potrzebę dyskusji nt. efektywności Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB), jako tematu odrębnego od wdrażania Strategii Globalnej UE. Podczas posiedzenia Rady ds. Zagranicznych 17 czerwca 2019 r. odbyła się dyskusja nt. rozwiązań, które mogłyby korzystnie wpłynąć na skuteczność działań UE na arenie międzynarodowej. Polska wyraziła poparcie dla silnej i wspólnej, a więc biorącej pod uwagę interesy wszystkich państw członkowskich, polityki zagranicznej UE. Wskazała, że problem ograniczonej efektywności WPZiB ma przede wszystkim charakter polityczny, a nie proceduralny, a koncepcje takie jak poszerzenie obszarów głosowania większością kwalifikowaną wynikają z błędnej identyfikacji przyczyn niedostatecznej skuteczności WPZiB i mogą okazać się kontrproduktywne. Kluczowe dla poprawy efektywności WPZiB jest poszanowanie interesów wszystkich państw członkowskich oraz bezstronność WP i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych, działających na podstawie mandatu wszystkich państw członkowskich. Szczególnie istotne jest zapewnienie reprezentacji Unii (Wysoka Przedstawiciel) w formatach negocjacyjnych z państwami trzecimi (np. Format Normandzki). Polska Zwróciła się do Komisji z wnioskiem o przygotowanie oceny wpływu wyjścia Wielkiej Brytanii z UE na siłę głosu poszczególnych państw członkowskich.

Wspólna Polityka Bezpieczeństwa i Obrony

Obecnie praktycznym wymiarem rozwoju Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony (WPBiO) jest realizowana Stała Współpraca Strukturalna (PESCO) oraz Europejski Fundusz Obronny (EDF). Kierunki współpracy obronnej w UE są kształtowane w kontekście przyszłości stosunków transatlantyckich i relacji UE z Wielką. Brytanią po brexicie. Polska prezentuje pragmatyczne podejście do rozwoju PESCO i EDF. Chcemy wykorzystać działania UE w obszarze obrony do modernizacji naszych sił zbrojnych celem zwiększenia naszego potencjału wojskowego, jak również wzmocnić współpracę obronną z unijnymi partnerami, oraz ew. partnerami z państw trzecich uczestniczącymi w projektach w ramach PESCO. Celem udziału Polski w unijnych projektach w sferze obronnej jest wzmacnianie efektywności rozwoju zdolności UE w spójności ze zobowiązaniami wobec NATO.

– *Stała Współpraca Strukturalna (PESCO)*

W trakcie prezydencji rumuńskiej kontynuowano realizację rozpoczętej w grudniu 2017 r. Stałej Współpracy Strukturalnej (*Permanent Structured Cooperation,* PESCO). W marcu i kwietniu 2019 r.

Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) przedstawiła dwa raporty oceniające dotychczasowy rozwój PESCO. W maju 2019 r. Rada ds. Zagranicznych z udziałem ministrów obrony przyjęła Rekomendacje w sprawie pierwszego corocznego raportu Wysokiej Przedstawiciel nt. wdrażania PESCO. Ponadto, od początku 2019 r. uruchomiono wdrażanie II zestawu 17 projektów PESCO. W pierwszym półroczu 2019 r. wszystkie projekty PESCO znajdowały się we wstępnej fazie realizacji: przygotowawczo-koncepcyjnej (26 projektów) oraz inkubacji (8 projektów). Spośród projektów z udziałem Polski, największe postępy osiągnięto w ramach wdrażania projektu mobilności wojskowej.

Polska konsekwentnie zabiegała o to, by wdrażanie nowych inicjatyw obronnych za pośrednictwem PESCO było komplementarne z działaniami NATO, prowadziło do zacieśniania więzi transatlantyckich w sferze bezpieczeństwa oraz wspierało rozwój potencjału wojskowego i modernizację sił zbrojnych w ramach europejskiej współpracy wielostronnej. Ponadto, w okresie prezydencji rumuńskiej, Polska zwiększyła swoje zaangażowanie w projektach PESCO (uczestnik 7 i obserwator 11 projektów).

W trakcie prezydencji rumuńskiej utrzymywał się impas w sprawie decyzji Rady ws. udziału państw trzecich w projektach PESCO z uwagi na rozbieżności dotyczące określenia *a priori* okresu udziału państw trzecich w projektach oraz rodzajów podmiotów z państw trzecich objętych współpracą w ramach PESCO. Polska, wraz z m.in. Szwecją i Holandią, opowiadała się za utrzymaniem otwartego charakteru współpracy z państwami spoza UE.

– *Europejski Fundusz Obronny*

Prezydencja rumuńska kontynuowała prace związane z utworzeniem Europejskiego Funduszu Obronnego (EDF) na lata 2021-2027. Negocjacje Rady, Parlamentu Europejskiego i Komisji ws. zasad funkcjonowania ww. Funduszu zakończyły się 20 lutego 2019 r. Tekst rozporządzenia zaaprobowała Rada ds. Ogólnych oraz Parlament Europejski. Przydzielone dla EDF kwoty w budżecie UE mogą ulec zmianie, gdyż są one przedmiotem uzgodnień dot. podziału środków w ramach Wieloletnich Ram Finansowych. Budżet UE na działania badawcze i rozwojowe w dziedzinie obronności ma wynieść 13 mld euro, z czego 4,1 mld euro zostanie przeznaczone na badania, a 8, 9 mld euro na działania rozwojowe.

Polska była aktywnie zaangażowana w prowadzone przez prezydencję rumuńską prace uzgodnieniowe dot. EDF. Akcentowaliśmy konieczność zapewnienia zrównoważonego rozwoju przemysłu obronnego w całej UE i zapewnienia wszystkim przedsiębiorcom działającym w sektorze obronnym możliwości dostępu do funduszu. Zabiegaliśmy o to, aby włączenie przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji (do kategorii tej należy część firm polskiego przemysłu obronnego) w wielonarodowe konsorcja ubiegające się o środki UE było dodatkowo premiowane finansowo. Polska była wśród krajów opowiadających się za możliwością finansowania ze środków EDF projektów zgłoszonych przez firmy zlokalizowane na terytorium UE, ale kontrolowane przez podmioty spoza UE, mając na względzie fakt, że wśród podmiotów polskiego przemysłu obronnego znajdują się firmy z kapitałem zagranicznym. Podkreślaliśmy, że zachęty finansowe Komisji powinny objąć programy istotne dla całokształtu zdolności wojskowych w Europie, które posłużą również wzmocnieniu europejskiego filaru NATO.

W ramach budżetu UE 2014 - 2020 realizowane były dwa programy pilotażowe EDF: Działanie przygotowawcze w zakresie badań obronnych (*Preparatory Action on Defence Research*, PADR) oraz Europejski Program Rozwoju Przemysłu Obronnego (*European Defence Industrial Development Programme*, EDIDP). W ramach PADR 2018 rozstrzygnięto konkursy na projekty badawcze. Polskie podmioty są obecne we wszystkich 3 zwycięskich projektach, w tym w jednym jako lider. W odniesieniu do EDIDP, w I półroczu 2019 r. zorganizowano szereg spotkań Komitetu Programowego dot. EDIDP poświęconych omówieniu programu prac, w tym kategorii tematycznych, które mają szansę na dofinasowanie z EDIDP. Dzięki staraniom Polski znalazły się w nim obszary rozwoju zdolności będące w polu zainteresowania Sił Zbrojnych RP. Program prac w ramach EDIDP został uzgodniony przez p.cz. i Komisję w marcu 2019 r., a informacje o konkursach zostały ogłoszone 9.04.2019 r. z terminem składania ofert do 29.08.2019 r.

– *Cywilne zdolności reagowania kryzysowego*

W trakcie prezydencji rumuńskiej kontynuowano prace związane w wdrażaniem Cywilnego Kompaktu WPBiO (*Civilian CSDP Compact).* W lutym 2019 r. ESDZ przedstawiła schemat Narodowego Planu Implementacyjnego (NIP), który posłuży państwom członkowskim do przeanalizowania krajowych systemów generowania cywilnych sił na potrzeby misji WPBiO pod kątem rozwiązań prawnych, finansowych, szkoleniowych obowiązujących w danym państwie i wyznaczenia krajowych celów do realizacji do połowy 2023 r., kiedy upływa termin wdrożenia Cywilnego Kompaktu WPBiO. Natomiast pod koniec kwietnia 2019 r. przestawiono *Joint Action Plan Implementing the Civilian CSDP Compact* określający konkretne działania EDSZ i Komisji, które przyczynią się do wdrożenia Cywilnego Kompaktu WPBiO przez instytucje UE. Zadaniem państw członkowskich jest przygotowanie Narodowych Planów Implementacyjnych.

– *Współpraca UE z NATO*

Współpraca UE z NATO rozwijała się w odniesieniu do zwalczania zagrożeń hybrydowych i wsparcia odporności krajów członkowskich i partnerów. W wymiarze operacyjnym współpraca dotyczyła wsparcia dla unijnej operacji EUNAVFOR MED Sophia na Morzu Śródziemnym oraz współpracy EULEX-KFOR w Kosowie. Organizacje prowadziły dialog polityczny (spotkania Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa, PSC i Rady Północnoatlantyckiej, NAC), utrzymywały kontakty przedstawicieli wysokiego szczebla oraz kontakty robocze. W maju 2019 r. ESDZ przedstawiła czwarty raport nt. postępów we współpracy UE-NATO za okres czerwiec 2018 - czerwiec 2019 r.

– *Europejski Instrument na rzecz Pokoju*

W trakcie prezydencji rumuńskiej rozpoczęła się dyskusja nad projektem decyzji ustanawiającej Europejski Instrument na rzecz Pokoju (*European Peace Facility*, EPF). EPF ma być jednolitym mechanizmem finansowania: kosztów wspólnych operacji wojskowych WPBiO (obecnie mechanizm Athena), wsparcia operacji prowadzonych przez inne państwa lub organizacje międzynarodowe oraz wsparcia sił zbrojnych państw trzecich obejmującego m.in. szkolenie i sprzęt wojskowy. W ocenie Polski dotychczasowy model finansowania mechanizmu Athena jest optymalny ponieważ nadaje p.cz. kluczową rolę w procesie decyzyjnym i zarządzaniu. 3 kwietnia 2019 r. Polska, Litwa, Łotwa, Estonia, Chorwacja i Malta przedstawiły *non-paper*, w którym argumentowały za utrzymaniem odrębnego od EPF mechanizmu Athena. Polska dążyła do zapewnienia balansu geograficznego działań w ramach EPF, w tym przeznaczenia środków również na Europę Wschodnią, zapewnienia odpowiedniej roli p.cz., utrzymania w jak największym stopniu zasady jednomyślności oraz znacznego ograniczenia budżetu EPF.

– *Zaangażowanie w misje i operacje UE*

W trakcie prezydencji rumuńskiej UE prowadziła 6 misji i operacji wojskowych oraz 10 misji cywilnych w ramach WPBiO. Polska oddelegowywała łącznie do misji i operacji ok. 225 żołnierzy i ekspertów cywilnych (z czego blisko połowę do misji EULEX Kosovo). Priorytetowe znaczenie dla Polski miała misja doradcza UE na Ukrainie (EUAM). Na początku 2019 r. negocjowany był jej nowy mandat. W trakcie negocjacji potwierdziła się linia podziału na państwa, dla których priorytetem jest rozwój misji wschodnich oraz państw, dla których priorytetem są misje na południu. Dzięki dobrej współpracy Polski z państwami podobnie myślącymi udało się m.in.: (1) przedłużyć mandat misji EUAM do 31.05.2021 r., (2) uruchomić drugi zespół mobilny EUAM, dzięki któremu zwiększy ona swoją widoczność na wschodzie i południowym wschodzie – na obszarach kontrolowanych przez UA, (3) zapoczątkować doradztwo i wsparcie w koordynacji pomiędzy agencjami zaangażowanymi w zarządzanie granicami celem zwalczania zorganizowanej przestępczości, (4) zwiększyć działania misji na obszarach przyległych do obszarów niekontrolowanych przez UA. Ponadto uzgodniono, że ESDZ przeprowadzi w ciągu roku analizę potrzeb dla otwarcia stałego biura misji w Mariupolu (4-go biura EUAM), o co Polska aktywnie zabiegała.

– *Przeciwdziałanie terroryzmowi i radykalizacji*

W obszarze przeciwdziałania terroryzmowi i radykalizacji prezydencja rumuńska podjęła inicjatywę Bułgarii z 2018 r., organizując drugie spotkanie eksperckie dot. współpracy UE-NATO w sferze walki z zagrożeniami terrorystycznymi. 8 maja 2019 r. w Stałym Przedstawicielstwie Rumunii przy UE polscy delegaci w Komitecie Politycznym NATO oraz grupie roboczej ds. zewnętrznych aspektów terroryzmu uczestniczyli w seminarium: *Opportunities and perspectives for EU-NATO cooperation in strengthening resilience to terrorism in the partner states.*

– *Działania na forum OBWE i Rady Europy*

W pierwszym półroczu 2019 r. przedstawiciele MSZ uczestniczyli w posiedzeniach grupy roboczej ds. organizacji bezpieczeństwa i współpracy w Europie i Rady Europy (COSCE). Udział w ww. spotkaniach umożliwił wymianę informacji i stanowisk p.cz. dotyczących ich aktywności na forum OBWE i RE, w tym przygotowanie do spotkania Komitetu Ministrów Rady Europy w Helsinkach 16-17 maja 2019 r., wypracowanie kompromisu dot. udziału Rosji w pracach Rady Europy, wybór nowego Sekretarza Generalnego Rady Europy (2 poł. 2019 r.), omówienie wyników Rady Ministerialnej OBWE w Mediolanie 6-7 grudnia 2018 r. i priorytetów przewodnictwa Słowacji w OBWE w 2019 r.

3.3.2 Proces rozszerzenia w UE i relacje z państwami Bałkanów Zachodnich i Turcją

Pomimo wysokiego miejsca unijnej polityki rozszerzenia na liście priorytetów prezydencji rumuńskiej nie udało się utrzymać dynamiki porównywalnej do 2018 r. W okresie prezydencji rumuńskiej nie udało się otworzyć nowych rozdziałów negocjacji akcesyjnych z Czarnogórą i Serbią ani przyjąć konkluzji Rady ds. Ogólnych dotyczących komunikatu Komisji w sprawie polityki rozszerzenia w odniesieniu do Albanii i Macedonii Północnej, które pozwoliłyby na podjęcie decyzji o otwarciu negocjacji akcesyjnych z tymi państwami. W głównej mierze przyczyna niepowodzeń polityki UE w tym obszarze wynikała z zaostrzenia postawy części państw członkowskich (głównie Francji i Holandii), które coraz głośniej krytykują założenia i realizację polityki rozszerzenia, a także perspektywę integracji Bałkanów Zachodnich, wskazując na brak realnych postępów krajów aspirujących, zwłaszcza w odniesieniu do obszarów praworządności i praw podstawowych.

Podczas prezydencji rumuńskiej Polska kontynuowała zaangażowanie w regionie Bałkanów Zachodnich. Jednym z celów polskiej polityki było doprowadzenie do podjęcia w czerwcu 2019 r. przez Radę decyzji o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną. Dążąc do realizacji tego założenia, Polska wraz ze Słowenią i Włochami zainicjowała prace nad opublikowanym 11 czerwca 2019 r. oświadczeniem ministrów spraw zagranicznych Czech, Estonii, Łotwy, Litwy, Węgier, Bułgarii, Włoch, Malty, Austrii, Chorwacji, Słowenii, Polski i Słowacji, w którym wezwali oni Radę do podjęcia decyzji dotyczącej rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Albanią i Macedonią Północną w czerwcu 2019 r. Ze względu na opór niektórych państw członkowskich (m.in. Francja, Holandia i Dania) w konkluzjach Rady ds. Ogólnych z 18 czerwca 2019 r. nie zostały zawarte zapisy w tej sprawie. Wskazano w nich jednak, że decyzja dot. otwarcia negocjacji z tymi państwami zostanie podjęta nie później niż do października 2019 r. Polska podjęła także, z powodzeniem, działania mające na celu włączenie sprawy budowanego we współpracy z Gazpromem gazociągu Gastrans do konkluzji Rady ds. Ogólnych w sprawie polityki rozszerzeniowej. Realizacja tego projektu, stanowiącego przedłużenie TurkStream, stanowi próbę ominięcia terytorium Ukrainy w procesie transportu rosyjskiego gazu do Europy, co stanowi zagrożenie dla suwerenności i integralności terytorialnej tego państwa. Mimo osłabienia zainteresowania części państw członkowskich utrzymaniem polityki „otwartych drzwi do UE", działania rządu RP nastawione były na wsparcie eksperckie administracji państw krajów regionu, polegające na dzieleniu się wiedzą i doświadczeniami dotyczącymi transformacji systemowej oraz okresu przedakcesyjnego.

W świetle trudności w realizacji polityki rozszerzenia, polskie przewodnictwo w Procesie Berlińskim, inicjatywie uzupełniającej formalne ramy integracji z UE, stanowiło również silny wyraz zaangażowania w rozwój Bałkanów Zachodnich i perspektywę integracji europejskiej państw regionu. Wydarzenia w ramach polskiego przewodnictwa objęły m.in.: organizację spotkania ministrów spraw zagranicznych państw uczestniczących w Procesie Warszawskim (11-12 kwietnia 2019 r.); realizację

serii spotkań ośrodków analitycznych w stolicach państw Bałkanów Zachodnich oraz organizację przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju Forum Miast i Regionów w Rzeszowie (4-6 czerwca 2019 r.).

Nie odnotowano postępu w obszarze negocjacji akcesyjnych UE z Turcją. 12 marca 2019 r. Parlament Europejski na posiedzeniu plenarnym przyjął rezolucję wzywającą Komisję i państwa członkowskie UE do formalnego zawieszenia negocjacji z Turcją. 15 marca 2019 r. odbyło się pierwsze od 4 lat posiedzenie Rady Stowarzyszeniowej Turcja-UE, podczas której potwierdzono strategiczne znaczenie wzajemnych stosunków. Powyższe stanowisko zostało potwierdzone w komunikacie w sprawie polityki rozszerzenia UE przyjętym przez Komisję 29 maja 2019 r. Dyskusja nt. relacji UE - Turcja miała również miejsce na posiedzeniach Rady Europejskiej 20-21 marca 2019 r. oraz 20-21 czerwca 2019 r. m.in w kontekście kontynuowania przez Turcję procesu wierceń w należącej do Cypru Wyłącznej Strefie Ekonomicznej.

Podczas prezydencji rumuńskiej miała miejsce kolejna edycja wzmocnionego dialogu ekonomicznego między UE a państwami kandydującymi. Na marginesie posiedzenia Rady ds. Gospodarczych i Finansowych w dniu 17 maja 2019 r. odbyło się spotkanie ministerialne podczas którego przyjęto konkluzje Rady zawierające wytyczne polityczne (tzw. *policy guidance*) dla państw kandydujących, wypracowane w marcu i kwietniu 2019 r. przez komitety EFC, EFC-A i EPC/EMCO. Z uwagi na fakt, iż w spotkaniach ministerialnych w ramach dialogu UE jest reprezentowana przez aktualną prezydencję i dwie kolejne oraz Komisję i Europejski Bank Centralny, Polska nie wzięła w nim udziału, natomiast uczestniczyła w wypracowaniu konkluzji Rady. Wytyczne polityczne były spójne z wypracowanymi w latach ubiegłych i odnosiły się m.in. do konieczności kontynuacji konsolidacji fiskalnej, zaadresowania nierównowag na rachunku obrotów bieżących, wzmocnienia stabilności sektora finansowego, przeciwdziałania szarej strefie oraz poprawy otoczenia biznesu, walki z korupcją i przestrzegania praworządności. W konkluzjach położono także nacisk na implementację reform wskazanych w poszczególnych programach reform gospodarczych (*Economic Reform Programmes* - ERP) przekazanych przez państwa kandydujące do UE.

3.3.3 Polityka UE w sąsiedztwie (w tym Partnerstwo Wschodnie)

Finansowanie działań zewnętrznych UE

W okresie prezydencji rumuńskiej kontynuowane były negocjacje projektu rozporządzenia ustanawiającego Instrument Sąsiedztwa, Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju COM(2018) 460. Prezydencji rumuńskiej udało się uzyskać poparcie państw członkowskich dla częściowego mandatu Rady do negocjacji projektu rozporządzenia z Parlamentem Europejskim. W ramach negocjacji, Polska postulowała m.in. zachowanie znaczącej koperty finansowej na działania zewnętrzne, w tym przede wszystkim w regionie najbliższego sąsiedztwa UE, utrzymanie odrębności Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (*European Neighbourhood Instrument*, ENI) w nowej architekturze finansowej UE oraz pozostawienie Europejskiego Funduszu Rozwoju (*European Development Fund*, EDF) poza budżetem UE.

Wschodnie sąsiedztwo

Partnerstwo Wschodnie

W okresie przewodnictwa rumuńskiego Polska podejmowała działania na rzecz promocji 10-lecia Partnerstwa Wschodniego (PW) oraz inicjowała na forum unijnym dyskusję na temat przyszłości tej polityki. Głównymi kwestiami podnoszonymi przez Polskę były: uroczyste obchody 10-lecia PW w 2019 r., potrzeba dyskusji nt. atrakcyjnej wizji dalszego rozwoju polityki po 2020 r. oraz argumentowanie przeciwko propozycji włączenia ENI do nowego Instrumentu Sąsiedztwa, Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej w perspektywie 2021-2027.

Polska przedstawiła trzy propozycje, które powinny być elementem przyszłej wizji PW, mianowicie: zbliżenie ustawodawstwa, współpraca sektorowa, integracja polityczna i instytucjonalna, w tym, m.in. powołanie sekretariatu PW.

Ukraina

W odniesieniu do kryzysu ukraińskiego priorytetem działań Polski na forum UE w I poł. 2019 r. były działania zorientowane na utrzymanie obowiązujących reżimów sankcyjnych (w tym gospodarczych) UE wobec Rosji, osób i podmiotów, których działania podważały suwerenność i integralność terytorialną Ukrainy, a także osób odpowiedzialnych za sprzeniewierzenie ukraińskich środków publicznych. Ponadto Polska zabiegała o utrzymanie w dokumentach UE języka wsparcia politycznego dla Ukrainy w obliczu rosyjskiej agresji, podkreślającego sprawstwo Federacji Rosyjskiej w wojnie w Donbasie. W styczniu 2019 r. minister spraw zagranicznych J. Czaputowicz wraz ze swoimi odpowiednikami z krajów bałtyckich odbył podróż do obwodu dniepropetrowskiego Ukrainy w celu zadeklarowania wsparcia UE dla Ukrainy wobec agresywnych działań Rosji w basenie Morza Azowskiego i Cieśniny Kerczeńskiej. Polska doprowadziła też do podjęcia debaty nt. Ukrainy na forum Rady ds. Zagranicznych w lutym 2019 r. oraz poparła wydanie wspólnego oświadczenia WP Mogherini i ministrów spraw zagranicznych państw członkowskich UE nt. piątej rocznicy nielegalnej aneksji Krymu podczas posiedzenia Rady w marcu 2019 r. Min. J. Czaputowicz podpisał także wspólny list ministrów spraw zagranicznych Polski, Litwy, Łotwy i Estonii skierowany do instytucji UE ws. statusu prawnego Morza Azowskiego.

Pozostałe państwa Partnerstwa Wschodniego

Polska aktywnie uczestniczyła w spotkaniach na forum UE poświęconych implementacji zapisów umowy o wzmocnionej współpracy UE z Armenią – CEPA (*Comprehensive and Enhanced Partnership Agreement*), m. in. w pracach 10. posiedzenia podkomitetu w sprawach sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa 9 kwietnia 2019 r. oraz w związku z posiedzeniem Rady Partnerstwa UE-Armenia 13 czerwca 2019 r. Polska niezmiennie i aktywnie wspiera europejskie aspiracje Gruzji - 5 marca 2019 r. w Brukseli odbyło się 5. posiedzenie Rady Stowarzyszeniowej UE – Gruzja. Rada z zadowoleniem przyjęła trwałe postępy we wdrażaniu reform nakreślonych w Umowie Stowarzyszeniowej dzięki którym Gruzja stała się kluczowym partnerem UE w regionie. Jednocześnie wezwała władze gruzińskie do dalszego zapewnienia stabilności, wdrożenia dalszych demokratycznych reform oraz ekonomicznych i społecznych działań nakierowanych na poprawę bytu Gruzinów dotkniętych ubóstwem, bezrobociem i wysokim poziomem emigracji zarobkowej. Polska wspierała również proces finalizacji tekstu *Umowy o ułatwieniach wizowych* pomiędzy UE a Białorusią oraz proces negocjacji *Priorytetów Partnerstwa*.

Południowe sąsiedztwo

Syria

Polska wspierała zabiegi na rzecz kontynuowania rozmów między przedstawicielami władz w Damaszku a opozycją syryjską prowadzonych pod auspicjami ONZ, wskazując na potrzebę niezwłocznego powołania Komisji Konstytucyjnej. Opowiadaliśmy się za solidarnym wsparciem państw UE dla wysiłków specjalnego wysłannika SG ONZ ds. Syrii Geira Pedersena i utrzymania jednolitego stanowiska w kwestii uzależnienia wsparcia odbudowy Syrii od wiarygodnego i inkluzywnego procesu przekazania władzy w tym kraju. Wskazywaliśmy na utrzymujące się, pomimo upadku kalifatu terytorialnego, zagrożenie ze strony Da'esh. Jako niestały członek RB ONZ koordynowaliśmy stanowisko z unijnymi członkami Rady, czego wyrazem stało się m.in. wspólne wystąpienie ws. Wzgórz Golan. Popieraliśmy unijne działania dyplomatyczne i pomocowe. W czasie konferencji Bruksela III Polska zadeklarowała wsparcie dla Syrii i państw regionu przyjmujących syryjskich uchodźców w łącznej wysokości 4,05 mln euro.

Liban

Polska podzielała unijną troskę o sytuację wewnętrzną w Libanie, finansując projekty pomocowe na rzecz uchodźców syryjskich i lokalnej społeczności. W 2019 r. Liban dołączył do grupy krajów priorytetowych Polskiej Pomocy. Podczas konferencji Bruksela III przekazaliśmy na jego rzecz 1,32 mln euro, które mają zostać przeznaczone na działania w zakresie schronienia, edukacji i zdrowia. Jednocześnie Polska solidarnie podtrzymywała unijne stanowisko w kwestii prawa uchodźców syryjskich do bezpiecznego, godnego i dobrowolnego powrotu do ojczyzny.

Jordania

Polska kontynuowała wsparcie w zakresie pogłębiania partnerstwa UE i Jordanii, podkreślając jego kluczowe znaczenie dla południowego wymiaru polityki zewnętrznej UE i stabilizacji sytuacji na Bliskim Wschodzie. Podczas konferencji Bruksela III przekazaliśmy na rzecz Jordanii 430 tys. euro z przeznaczeniem na działania w zakresie zabezpieczenia socjalnego i schronienia. Wspieraliśmy również reformy wewnętrzne, aktywność pokojową i proeuropejską orientację tego kraju, czego wyrazem była m.in. wizyta min. J. Czaputowicza w Jordanii w dniach 18-19 maja 2019 r.

Libia i państwa Maghrebu

Z uwagi na pogorszenie się sytuacji wewnętrznej w Libii w związku z prowadzonymi od początku 2019 r. operacjami wojskowymi *Libyan National Army* (LNA) oraz trwającej od 4 kwietnia 2019 r. ofensywy LNA na Trypolis, realizacja działań z wiązanych z wdrożeniem II fazy projektu *Integrated Border Management* w Libii, współfinansowanych ze środków przekazanych do Funduszu Powierniczego UE na rzecz Afryki (EUTF) przez państwa członkowskie Grupy Wyszehradzkiej (wkład Polski wyniósł 8,75 mln euro), została zawieszona do czasu, aż sytuacja bezpieczeństwa umożliwi wznowienie bezpośrednich działań pomocowych. Polska wsparła decyzję o przedłużeniu mandatu misji *EUNAVFORMED Sophia* do 30 września 2019 r., w której uczestniczy Polski Kontyngent Wojskowy.

Polska uczestniczyła w pracach na rzecz dalszego wzmacniania relacji UE z krajami Maghrebu, w tym w finalizacji negocjacji umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między UE a Królestwem Marokańskim oraz umowy o handlu produktami rolnymi. Aktywnie angażowaliśmy się w prace nad poszerzeniem ram współpracy dwustronnej w ramach Umowy Stowarzyszeniowej UE-Maroko.

Polska popierała realizację konkretnych projektów w ramach polityki wobec południowego sąsiedztwa, których celem jest wspieranie rozwoju państw Afryki Północnej. Wobec problemu statusu Sahary Zachodniej popieraliśmy działania oraz stanowisko polityczne UE, zwracając jednocześnie uwagę na konieczność ich koordynacji z wysiłkami Horsta Köhlera, osobistego wysłannika Sekretarza Generalnego ONZ.

3.3.4 Realizacja globalnych zobowiązań UE

Polityka sankcyjna UE

W okresie prezydencji rumuńskiej podczas posiedzenia Rady ds. Gospodarczych i Finansowych 17 maja 2019 r. przyjęty został nowy horyzontalny (tj. nie związanymi bezpośrednio z sytuacją w konkretnym państwie trzecim) reżim sankcyjny w celu zwalczania cyberataków zagrażających Unii lub jej państwom członkowskim. Polska aktywnie współpracowała z instytucjami UE i zainteresowanymi państwami członkowskimi w celu przyjęcia tego reżimu. Kontynuowana była również, rozpoczęta z inicjatywy Holandii, dyskusja dotycząca utworzenia kolejnego reżimu sankcji horyzontalnych związanych z łamaniem praw człowieka. W okresie tym rozszerzona została także lista osób i podmiotów objętych środkami ograniczającymi w odniesieniu do działań podważających integralność terytorialną, suwerenność i niezależność Ukrainy lub im zagrażających oraz w sprawie środków ograniczających w zakresie rozprzestrzeniania i stosowania broni chemicznej. Ponadto, podczas posiedzenia Rady ds. Zagranicznych 17 czerwca 2019 r., zdecydowano o uchyleniu środków ograniczających w związku z sytuacją w Republice Malediwów.

3.3.4.1 Relacje z innymi państwami w ramach WPZiB

Stany Zjednoczone i Kanada

Wobec poważnych wyzwań w wymiarze bezpieczeństwa, jak i gospodarczym, Polska zabiegała o wzmacnianie wspólnoty transatlantyckiej. Polska niezmiennie opowiadała się za utrzymaniem regularnego dialogu, postrzegając strategiczne partnerstwo z USA jako znaczący składnik wspólnoty transatlantyckiej. Podkreślała konieczność współpracy we wszystkich istotnych obszarach, a także mówienia jednym głosem o zagrożeniach dla wspólnoty transatlantyckiej.

Mając na uwadze strategiczny wymiar relacji transatlantyckich, Polska opowiadała się za możliwie szybkim przyjęciem mandatów na negocjacje handlowe z USA w kształcie przedstawionym przez prezydencję rumuńską, licząc na sprawne uzgodnienie reguł chroniących interesy obu stron i likwidujących bariery we wzajemnym handlu. Monitorowała przebieg rozmów w ramach grupy roboczej *Executive Working Group,* postulując wyważoną i przemyślaną reakcję na decyzje USA. W kwietniu 2019 r. poparła przyjęcie mandatów upoważniających Komisję do rozpoczęcia negocjacji handlowych z USA.

Polska wykazywała determinację do zacieśniania współpracy UE-USA na rzecz bezpieczeństwa energetycznego, w tym w zakresie handlu gazem płynnym (LNG) zgodnie z ustaleniami ze spotkania Przewodniczącego Komisji Europejskiej z Prezydentem USA w lipcu 2018 r. W maju 2019 r. Polska uczestniczyła w pierwszym Forum Biznesowym UE-USA poświęconym transatlantyckiemu handlowi LNG, przygotowanym w ramach Rady Energetycznej UE-USA. Współorganizatorem wydarzenia była polska spółka Polskie LNG, intensywnie rozwijająca współpracę z USA w tym obszarze.

Polska popierała zacieśnianie współpracy z Kanadą w oparciu o tymczasowo stosowaną Kompleksową Umowę Gospodarczo-Handlową (*EU-Canada Comprehensive Economic and Trade Agreement, CETA*) oraz Porozumienie o Partnerstwie Strategicznym (*Strategic Partnership Agreement, SPA*). Rozwijane przy poparciu Polski kontakty UE-Kanada, przyniosły decyzję o organizacji dwustronnego szczytu UE-Kanada w drugiej połowie 2019 r. Polska wspierała przygotowania do organizacji szczytu UE-Kanada, angażując się w prace nad wspólną deklaracją.

Federacja Rosyjska

Nieprzyjazne działania Federacji Rosyjskiej w stosunku do szeregu krajów UE, kontynuowanie agresji wobec Ukrainy, jak również ingerowanie w rozwój sytuacji w takich krajach jak Wenezuela, Syria czy Sudan, negatywnie wpływają na relacje na linii Bruksela-Moskwa. Polska niezmiennie stoi na stanowisku, że relacje UE-Rosja powinny być oparte na zasadach uzgodnionych w 2016 r. i potwierdzonych w 2018 r., których kluczowym elementem jest przestrzeganie przez Rosję porozumień mińskich, jako warunku jakiejkolwiek poprawy stosunków. Ewentualne selektywne zaangażowanie jest możliwe tylko w obszarach będących bezpośrednio w interesie UE. W trakcie prezydencji rumuńskiej Polska aktywnie przyczyniła się do rozszerzenia listy sankcyjnej o osiem osób odpowiedzialnych za eskalację w Cieśninie Kerczeńskiej i na Morzu Azowskim. Była to odpowiedź na nieuprawnione użycie przez Rosję siły podczas incydentu w pobliżu Kerczu 25.11.2018 r., kiedy to siły rosyjskie aresztowały marynarzy i jednostki ukraińskie. Polska popierała przedłużanie wprowadzonych w 2014 r. sankcji wobec Federacji Rosyjskiej w odpowiedzi na aneksję Krymu i agresję w Donbasie.

Bliski Wschód

- *Irak*

Polska kontynuowała poparcie na rzecz dalszego rozwoju relacji UE z Irakiem, biorąc aktywny udział w debacie unijnej w tym zakresie. Podczas spotkania państw członkowskich UE posiadających placówki w Bagdadzie, które odbyło się 4 czerwca 2019 r. w Brukseli, Polska zabiegała o silne wsparcie polityczne UE dla irackich władz, zapewnienie wspólnego przekazu UE i odpowiednią koordynację działań wobec Iraku.

- *Iran*

W pierwszej połowie 2019 r. UE podejmowała wysiłki na rzecz utrzymania porozumienia nuklearnego z Iranem (*Joint Comprehensive Plan of Action,* JCPOA). Działania UE koncentrowały się na kwestiach prawno-ekonomicznych. Część państw członkowskich podejmowała wysiłki na rzecz operacjonalizacji specjalnego mechanizmu finansowego umożliwiającego rozwijanie relacji handlowych z Iranem (tzw. *Special Purpose Vehicle*/INSTEX). Stanowisko Polski w odniesieniu do relacji UE z Iranem koncentrowało się na potrzebie zachowania jedności transatlantyckiej. Polska wspierała utrzymanie w mocy porozumienia nuklearnego z Iranem, w tym pozostanie Iranu jego stroną, oraz dążyła do utrzymania zrównoważonego podejścia UE w kwestii irańskiej, wskazując na zagrożenia dla

stabilności Bliskiego Wschodu, jakie generuje irańska polityka regionalna oraz program rakietowy Teheranu. Polska apelowała oraz wspierała działania dążące do obniżenia napięć z zakresu bezpieczeństwa w Zatoce Perskiej.

– *Proces pokojowy na Bliskim Wschodzie*

Podczas prezydencji rumuńskiej Polska wspierała wysiłki na rzecz rozwiązania konfliktu bliskowschodniego oraz utrzymania międzynarodowego konsensusu wokół parametrów przyszłego porozumienia pokojowego, czego wyrazem było przedstawione 26 marca 2019 r. oświadczenie pięciu unijnych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ, w tym Polski, w którym podkreślono niezmienność stanowiska ws. Wzgórz Golan i ich statusu prawnomiędzynarodowego, jako terytorium okupowanego przez Izrael. Ponadto w okresie tym Polska jednoznacznie podkreślała swoje przywiązanie do rozwiązania dwupaństwowego, w wyniku którego powstałaby niepodległa Palestyna, mająca pokojowe relacje z Izraelem.

– *Spotkanie ministerialne poświęcone budowaniu pokoju i bezpieczeństwa na Bliskim Wschodzie*

W okresie prezydencji rumuńskiej Polska wraz ze Stanami Zjednoczonymi zorganizowała w Warszawie w dniach 13-14 lutego 2019 r. spotkanie ministerialne poświęcone budowaniu pokoju i bezpieczeństwa na Bliskim Wschodzie, w którym udział wzięły 62 państwa, w tym wszystkie państwa członkowskie UE oraz przedstawiciele Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych i NATO. Celem spotkania było rozpoczęcie dyskusji nad horyzontalnymi problemami dotykającymi państw regionu. Proces Warszawski rozpoczęty w trakcie spotkania ministerialnego będzie kontynuowany w ramach prac siedmiu grup roboczych, których utworzenie ogłoszono w oświadczeniu współprzewodniczących podsumowującym spotkanie.

<u>Państwa afrykańskie</u>

Spotkanie ministerialne UE – Unia Afrykańska, które odbyło się w Brukseli w dniach 21-22 stycznia 2019 r., stanowiło forum, na którym podnoszone były najważniejsze kwestie w relacjach UE z Afryką. We wspólnym komunikacie odniesiono się do kwestii współpracy ekonomicznej, pokoju i bezpieczeństwa, migracji i mobilności, współdziałania na scenie globalnej i przyszłości partnerstwa po 2020 r. W czasie spotkania Polskę reprezentował min. J. Czaputowicz, który w swoim przemówieniu podkreślił owocną współpracę z państwami afrykańskimi w RB ONZ, wyrażając nadzieję na wypracowanie m.in. wspólnych stanowisk dot. przyszłej reformy RB. W trakcie spotkania ujawniły się rozbieżności dotyczące kwestii migracji i mobilności.

W obszarze współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa Polska brała aktywny udział w ustalaniu założeń finansowania działań Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce na lata 2019-2020. Finansowanie zostało oparte na kluczu, za którego przyjęciem od początku opowiadała się strona polska. Zgodnie z projektem Wieloletnich Ram Finansowych 2021-2027 na Afrykę ma być przeznaczane więcej środków niż dotychczas. W skład projektowanego Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (NDICI) może zostać włączony pozabudżetowy Europejski Fundusz Rozwoju (EDF). Z punktu widzenia Polski pomysły budżetyzacji EDF są kontrowersyjne (oznaczałoby to większą składkę dla Polski oraz potencjalnie mogłoby zmniejszyć elastyczność tego narzędzia, która jest jego podstawowym atutem). W związku z powyższym Polska opowiada się za pozostawieniem EDF poza budżetem UE. W tym kontekście istotne pozostają: prawno-instytucjonalna architektura nowego porozumienia pomiędzy UE a grupą AKP (Afryka, Karaiby, region Pacyfiku) oraz możliwości dalszej współpracy rozwojowej z Wielką Brytanią po jej wystąpieniu z UE.

<u>Azja</u>

– *Afganistan*

W trakcie prezydencji rumuńskiej Polska brała aktywny udział w dyskusjach poświęconych Afganistanowi na forum UE. Zakres tematyczny rozmów obejmował konkluzje Rady dotyczące wsparcia procesu pokojowego w Afganistanie oraz założenia *non-paper* dotyczącego pięciu działań

UE w ramach zintegrowanego planu działania na rzecz pokoju w Afganistanie. Polska zwracała uwagę na konieczność zachowania pluralistycznego charakteru procesu pokojowego oraz konieczność uwzględnienia kobiet w rozmowach pokojowych.

– *Azja Centralna*

Najważniejszym wydarzeniem w relacjach UE – Azja Centralna (AC) podczas prezydencji rumuńskiej była konferencja wysokiego szczebla „Connectivity for sustainable development", która odbyła się 15 kwietnia 2019 r. w Bukareszcie. Polska podkreślała potrzebę mocniejszego zaangażowania Unii w regionie AC. W trakcie prezydencji rumuńskiej zamknięto negocjacje kompleksowej umowy (EPCA) UE – Kirgistan oraz kontynuowano negocjacje podobnego porozumienia UE – Uzbekistan.

Polska utrzymywała zaangażowanie w działania Europejskiej Inicjatywy Edukacyjnej dla AC (CAEP) – jednego z priorytetowych projektów w relacjach UE – AC, w którym wraz z Łotwą pełniła do marca 2019 r. funkcję państwa-koordynatora. Polska oczekuje na propozycję Komisji dot. możliwości i form kontynuacji tego przedsięwzięcia, deklarując jednocześnie chęć dalszego aktywnego uczestnictwa we współpracy edukacyjnej UE z krajami AC. Polska brała także udział w wypracowywaniu nowej Strategii UE wobec AC oraz konkluzji Rady ds. Zagranicznych w tej sprawie z 17 czerwca 2019 r. Dokument jest zbieżny z naszymi oczekiwaniami i może stanowić dobrą podstawę do pogłębiania relacji UE z państwami AC w najbliższych latach.

– *Azja Południowo-Wschodnia*

W okresie prezydencji rumuńskiej Polska brała aktywny udział w kontynuacji dyskusji nt. relacji UE z Malezją, w kontekście zmian politycznych w tym kraju oraz relacji handlowych, w tym nieporozumień związanych z wykorzystaniem oleju palmowego do produkcji biopaliw. W konsekwencji stanowczego protestu zarówno Indonezji, jak i Malezji wobec dyrektywy RED II, podjęto decyzję o powołaniu grupy roboczej ds. oleju palmowego między UE a odpowiednimi państwami ASEAN. Odnosząc się do propozycji powołania Grupy, Polska zwracała uwagę, iż problem zrównoważonej produkcji oleju palmowego jest globalny i w związku z tym postulowała ustanowienie *"comprehensive dialogue"* ze wszystkimi stronami zaangażowanymi w produkcję oleju palmowego (nie tylko z państwami ASEAN), co ułatwi implementację Agendy 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju, a także Porozumienia Paryskiego.

Polska aktywnie uczestniczyła w dyskusji mającej na celu wypracowanie stanowiska UE wobec utrzymania przywilejowego dostępu do rynku UE dla Mjanmy oraz Kambodży. Ewentualne usunięcie Mjanmy z listy państw mających przywilejowy dostęp do rynku UE negatywnie wpłynęłoby na zwykłych obywateli tego kraju, a nie osoby winne naruszeń praw człowieka. W przypadku Kambodży nasze stanowisko było bardziej zniuansowane. W relacjach z Wietnamem Polska wspierała wysiłki zmierzające do podpisania umowy o wolnym handlu jeszcze podczas prezydencji rumuńskiej oraz wniosła wkład w dyskusję na temat umowy o ochronie inwestycji.

– *Australia i Nowa Zelandia*

W trakcie prezydencji rumuńskiej UE kontynuowała negocjacje umów o wolnym handlu z Australią i Nową Zelandią. Polska zabierała aktywny głos w trakcie negocjacji ww. umów, w szczególności w zakresie wrażliwości sektora rolno-spożywczego.

– *Chiny*

Najważniejszym wydarzeniem podczas prezydencji rumuńskiej był 21. szczyt UE-Chiny (Bruksela, 9 kwietnia 2019 r.). Szczyt został zdominowany przez kwestie gospodarczo-handlowe, a na przebieg rozmów i rezultaty końcowe istotny wpływ miały utrzymujące się napięcia na linii Waszyngton-Pekin. W trakcie przygotowań Polska zgłosiła uwagi dotyczące kwestii związanych z dostępem do rynku, reformy WTO, *connectivity*, współpracy w zakresie cyberbezpieczeństwa (5G), przestrzegania praw człowieka (wolność religijna) oraz polityki zagranicznej (Ukraina). Większość uwag znalazła odzwierciedlenie w dokumencie końcowym.

Polska kontynuowała również działania w zakresie informowania partnerów z UE o rozwoju współpracy w ramach formatu Europa Środkowo-Wschodnia – Chiny (tzw. 16+1). W ramach przygotowań do szczytu 16+1 w Dubrowniku (11-12 kwietnia 2019) Polska aktywnie uczestniczyła w koordynowaniu prac, w celu zapewnienia spójności i synergii jego rezultatów z przekazem wypracowanym podczas szczytu UE-Chiny. Ponadto Polska aktywnie uczestniczyła w unijnych dyskusjach na najwyższym szczeblu na temat Chin, postulując konieczność wyrównywania różnic rozwojowych w ramach UE oraz wzmocnienia jednolitego rynku jako skutecznych instrumentów zwiększających konkurencyjność Unii wobec Chin. Polska popierała również działania mające na celu wypracowanie unijnych zaleceń w zakresie bezpieczeństwa w obszarze nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych (5G).

– *Japonia*

Polska aktywnie uczestniczyła w przygotowaniach (w tym negocjowaniu treści dokumentów końcowych) do szczytu UE-Japonia, który odbył się w Brukseli 25 kwietnia 2019 r.

– *KRLD*

Polska brała aktywny udział w dyskusjach nt. KRLD na forum UE. Podkreślała konieczność dążenia do pełnej denuklearyzacji KRLD i utrzymywania presji na reżim w Pjongjangu, przy jednoczesnym utrzymaniu otwartych kanałów komunikacji. Polska równocześnie wyrażała swoje poparcie dla prowadzonego dialogu międzykoreańskiego, jak i negocjacji KRLD z USA.

Ameryka Łacińska i Karaiby (AŁiK), Kuba oraz Wenezuela

Politykę UE wobec AŁiK zdominowały wydarzenia w Wenezueli. Polska była aktywna w dyskusjach na forach UE ws. rozwoju sytuacji w Wenezueli. Priorytetem było utrzymanie dotychczasowej polityki nacisku UE na rząd Wenezueli, w tym utrzymania lub zwiększenia sankcji nałożonych na 18 wysokich urzędników tego kraju. Polska brała również udział w dyskusjach ws. reakcji UE na zaostrzenie sytuacji politycznej i pogorszenie stanu przestrzegania praw człowieka w Nikaragui. Uczestniczyła w procesie implementacji Porozumienia o dialogu politycznym i współpracy UE-Kuba – w tym ostatnich dwóch dialogów sektorowych UE-Kuba – ws. zwalczania handlu bronią, nieproliferacji broni masowego rażenia oraz ws. agendy 2030.

Ponadto Polska angażowała się w dyskusję nad przyszłością stosunków UE z państwami karaibskimi, w świetle propozycji podpisania bardziej zregionalizowanej umowy między UE i państwami AKP oraz konieczności wzmocnienia dialogu i wielostronnej współpracy z Karaibami po 2020 r. Polska brała również udział w procesie uzgadniania konkluzji Rady wobec Wspólnego komunikatu Komisji i WP Mogherini o relacjach UE z Ameryką Łacińską i Karaibami, przyjętych przez Radę ds. Zagranicznych w maju 2019 r. Polska uczestniczyła także w pracach nad projektem wspólnej deklaracji UE-Sojusz Pacyfiku.

3.3.4.2 Polityka handlowa UE

Wielostronne negocjacje handlowe w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO)

W czasie prezydencji rumuńskiej na forum WTO kontynuowana była dyskusja koncentrująca się wokół wypracowania formuły, która pozwoli na utrzymanie dotychczasowego znaczenia tej organizacji, jako gwaranta międzynarodowych stosunków handlowych.

Wiele krajów, w tym Polska, widząc słabości obecnego systemu wskazywało, że rozwiązanie obecnego kryzysu leży w umacnianiu tej organizacji, poprawie efektywności systemu rozstrzygania sporów w ramach WTO i wzmocnieniu jej instrumentów traktatowych. Polska popierała działania Komisji prowadzone w ramach trilogu UE-US-Japonia, mające na celu wzmocnienie systemu notyfikacji i wzmocnienia przejrzystości w handlu zagranicznym. W kwestiach dotyczących modernizacji WTO ustalono, że UE powinna być liderem dyskusji, proponującym kompleksowe propozycje rozwiązań we wszystkich tematach mogących się przyczynić do rozwiązania obecnego kryzysu, szczególnie w odniesieniu do odblokowania nominacji do organu odwoławczego WTO

(Appellate Body). Rezultatem dyskusji na forum UE było przekazanie w WTO kompleksowego dokumentu dotyczącego modernizacji systemu rozstrzygania sporów WTO.

W ramach ustaleń wewnętrznych UE, Polska podkreślała, że UE powinna przeciwdziałać osłabieniu znaczenia WTO i wspierać inicjatywy mające na celu podejmowanie dyskusji w tematach procedowanych na forum tej organizacji, również w formacie plurilateralnym. Tym samym w pierwszym półroczu 2019 r. rozpoczęto negocjacje ws. zawarcia porozumienia o handlu elektronicznym i podpisano deklaracje o otwarciu negocjacji ws. przepisów krajowych w handlu usługami.

W formacie wielostronnym trwają negocjacje prowadzone głównie w zakresie zakazu stosowania określonych typów subsydiów w rybołówstwie z wolą przyjęcia stosownego porozumienia multilateralnego na Konferencji Ministerialnej w czerwcu 2020 r.

Relacje UE-USA

Dorobkiem prezydencji rumuńskiej było przyjęcie przez Radę 15 kwietnia 2019 r. mandatów na negocjacje z USA umowy o zniesieniu ceł na towary przemysłowe i umowy oceny zgodności. Stanowiło to wypełnienie konkluzji Rady Europejskiej (21-22 marca 2019 r.), które wzywały do podjęcia kroków niezbędnych do szybkiego wdrożenia wszystkich elementów wspólnego oświadczenia USA i UE z 25 lipca 2018 r. Do końca I półrocza 2019 r. nie udało się jednak rozpocząć formalnych negocjacji ww. umów.

W okresie prezydencji rumuńskiej kontynuowane były prace specjalnej grupy roboczej *(Executive Working Group - EWG)* powołanej dla realizacji ustaleń pomiędzy Przewodniczącym J.C. Junckerem i Prezydentem D. Trumpem z lipca ub.r. Agenda spotkań EWG poza przygotowaniami do negocjacji ww. umów obejmowała również współpracę regulacyjną i w zakresie norm, kwestie sektorowo – specyficzne (zniesienie cła na stal i aluminium, współpracę w zakresie handlu soją i LNG) oraz sprawy modernizacji WTO.

Tłem dla relacji UE-USA w wymiarze gospodarczym w I półroczu były: publikacja wytycznych USA na negocjacje z UE odbiegających od uzgodnień Juncker-Trump z lipca 2018 r. (m.in. uwzględniających liberalizację w rolnictwie), proklamacja Prezydenta Trumpa o odroczeniu o 180 dni (do połowy listopada 2019 r.) decyzji o ew. cłach na import samochodów i części samochodowych m.in. z UE, odblokowanie przez USA sankcji wynikających z ustawy Helms-Burton wobec firm zagranicznych korzystających ze znacjonalizowanych nieruchomości na Kubie (przepis pozostawał zawieszony wobec UE od 1998 r.), publikacja listy retaliacyjnej towarów z UE, które mają być poddane dodatkowym cłom w USA w związku z przegranym przez UE sporem dot. subsydiów dla Airbusa oraz powrót do wojny celnej pomiędzy USA i Chinami.

Polska, w okresie prezydencji rumuńskiej prezentowała stanowisko, że konieczne jest szybkie przyjęcie przez UE mandatów na negocjacje z USA, angażując się w wypracowanie kompromisowego rozwiązania. W ostatecznym kształcie dokumentów przedstawionych przez prezydencję uwzględniono m.in. ważne dla naszego kraju okresy przejściowe dla produktów energochłonnych oraz odniesienie do problemu braku automatycznego licencjonowania eksportu LNG w USA. Podkreślaliśmy potrzebę szybkiego rozpoczęcia negocjacji dla potwierdzenia realizacji uzgodnionej agendy i tym samym ograniczenia ryzyka ewentualnych działań jednostronnych USA. Niezależnie od powodzenia negocjacji umów o zniesieniu cła na towary przemysłowe oraz o ocenie zgodności Polska opowiadała się za kontynuowaniem prac w ramach EWG nad realizacją pozostałych ustaleń wspólnego oświadczenia Juncker-Trump z lipca 2018 r .

Bilateralne negocjacje handlowe i inwestycyjne UE

Mercosur

W trakcie prezydencji rumuńskiej kontynuowano negocjacje handlowej części umowy stowarzyszeniowej UE - Mercosur. Ostatnia runda, która odbyła się w maju 2019 r. przyniosła pewien postęp w szczególności w zamówieniach publicznych na poziomie centralnym, reguł pochodzenia, ceł

eksportowych, poprawiono ofertę taryfową przez skrócenie okresów przejściowych z 15 do 10 lat w przemyśle (samochody), uzyskano ofertę kabotażu w transporcie morskim, lista konfliktów w zakresie oznaczeń geograficznych (GI) została zmniejszona. Do rozstrzygnięcia pozostał dostęp do rynku rolnego.

Ostatecznie 28 czerwca 2019 r., po trwających ponad dwadzieścia lat negocjacjach, UE i Mercosur osiągnęły porozumienie polityczne co do kształtu przyszłej umowy handlowej. Po sprawdzeniu dokumentu pod względem prawnym i przetłumaczeniu jej na języki narodowe, Komisja przedłoży umowę do zatwierdzenia państwom członkowskim UE i Parlamentowi Europejskiemu. W ramach prowadzonych negocjacji, Polska podtrzymywała wcześniejsze stanowisko wskazując m.in. na szczególną wrażliwość w sektorze rolnym i brak akceptacji dla dalszych koncesji na rzecz Mercosur. Postulowała również o oszacowanie i uwzględnienie w negocjacjach skutków kumulacji wchodzących w życie i negocjowanych koncesji, w szczególności na towary najbardziej wrażliwe oraz wyznaczenie maksymalnego poziomu preferencji w dostępie do rynków UE we wszystkich FTA łącznie, dla poszczególnych sektorów. Polska przyłączyła się do wspólnego listu Francji, Belgii i Irlandii do Przewodniczącego Komisji – jego celem było m.in. wskazanie na konieczność uwzględnienia wrażliwych interesów w rolnictwie.

Chile

Po trzech rundach negocjacyjnych, od czerwca 2018 r., negocjacje dotyczące modernizacji części handlowej Umowy Stowarzyszeniowej z Chile znalazły się w impasie. Strona chilijska uzależniała organizację kolejnego spotkania od wcześniejszej wymiany ofert taryfowych, w szczególności oczekując ustępstw w zakresie dostępu do rynku unijnego dla towarów rolnych. Z kolei UE stała na stanowisku, że wymiana ofert może nastąpić dopiero po satysfakcjonującym postępie w pozostałych obszarach negocjacyjnych np. w zakresie GI. Ustalenia na poziomie politycznym, do jakich doszło na marginesie forum ekonomicznego w Davos w styczniu 2019 r., pozwoliły na wznowienie rozmów. Kolejna – czwarta runda negocjacyjna odbyła się w kwietniu 2019 r. podczas której strony zdecydowały o wymianie ofert dotyczących towarów dotychczas nie objętych pełną liberalizacją, czyli towarów rolnych, rolnych przetworzonych i niektórych produktów rybnych. Jednak z powodu ograniczonego postępu w zakresie GI Komisja zdecydowała się czasowo wstrzymać ofertę na produkty mięsne, oliwę, towary z dużą zawartością cukru, soku brzoskwiniowego. Było to także zgodne z postulatem Polski, która podobnie jak szereg innych państw członkowskich UE (Belgia, Bułgaria, Francja, Irlandia, Słowacja, Węgry, Włochy), sprzeciwia się corocznemu, nieograniczonemu w czasie, automatycznemu wzrostowi kontyngentów taryfowych: o 10-procent w zakresie produktów mięsnych (w szczególności w zakresie drobiu) i o 5-procent dla pozostałych produktów.

Chiny

W trakcie prezydencji rumuńskiej – w ramach przygotowań do szczytu UE-Chiny (9 kwietnia 2019 r.) – omawiane były wszystkie aspekty handlowe współpracy UE-Chiny. Podczas dyskusji, państwa członkowskie UE, w tym Polska, podkreślały, że w relacjach z Chinami, mimo deklaracji woli współpracy po stronie partnera, wiele kwestii w zakresie dostępu do rynku i równych szans (*level playing field*) pozostaje nierozwiązanych. W tym kontekście wskazywano m.in. na niesprzyjające otoczenie regulacyjne, nieuzasadnione pozataryfowe bariery w handlu, nierespektowanie przepisów praw własności intelektualnej (*Intellectual Property Rights* – IPR), w tym wymuszony transfer technologii, restrykcje dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych (*Foreign Direct Investment* - FDI), dyskryminację przedsiębiorstw zagranicznych w zamówieniach rządowych, rosnącą rolę państwa w gospodarce, w tym faworyzowanie przedsiębiorstw państwowych (*State-Owned Enterprises*).

Polska w tej dyskusji opowiedziała się za konsekwentną próbą wywarcia przez UE nacisku na Chiny w celu zapewnienia równych szans (*level playing field*), w tym dla inwestorów zagranicznych, i ich konkretnego zaangażowania w dyskusję nt. nierównowagi w handlu. Wskazała, że UE powinna również konsekwentnie podnosić kwestię barier w dostępie do rynku chińskiego – zarówno tych, które dotykają podmioty z całej UE, jak i specyficznych dla poszczególnych państw członkowskich.

Polska podkreślała, że w szczególności należy dążyć do zawarcia umowy o ochronie inwestycji UE-Chiny, przy założeniu, że będzie ona zawierać istotne zobowiązania w zakresie dostępu do rynku Chin dla firm unijnych.

Japonia

W trakcie prezydencji rumuńskiej dokończone zostały procedury ratyfikacyjne dotyczące umowy o partnerstwie gospodarczym między UE a Japonią (EPA), która weszła w życie w dniu 1 lutego 2019 r.

Wietnam

W trakcie prezydencji rumuńskiej trwały prace zmierzające do podpisania umowy o wolnym handlu (FTA) i umowy o ochronie inwestycji (IPA) między UE a Wietnamem - w dniu 25 czerwca 2019 r. Rada wyraziła zgodę na podpisanie umów, co nastąpiło w Hanoi w dniu 30 czerwca 2019 r. Polska popierała kontynuowanie przygotowań do zawarcia tych umów, jednocześnie zgłaszając uwagi w zakresie umowy IPA, które w opinii Polski wymagały wyjaśnień przed podpisaniem umów.

Australia

W trakcie prezydencji rumuńskiej trwały negocjacje umowy o wolnym handlu między UE a Australią. Negocjacje rozpoczęły się w czerwcu 2018 r. i wciąż znajdują się w fazie dyskusji nad poszczególnymi jej elementami.

W ramach dyskusji, Polska wskazuje m.in. na konieczność uwzględnienia wrażliwości unijnego sektora rolno-spożywczego oraz konieczność szczególnego traktowania tego sektora podczas negocjacji.

Nowa Zelandia

W trakcie prezydencji rumuńskiej trwały negocjacje umowy o wolnym handlu między UE a Nową Zelandią. Negocjacje rozpoczęły się w czerwcu 2018 r. i wciąż znajdują się w fazie dyskusji nad poszczególnymi jej elementami.

W ramach dyskusji, Polska wskazuje m.in. na konieczność uwzględnienia wrażliwości unijnego sektora rolno-spożywczego i konieczność szczególnego traktowania tego sektora podczas negocjacji oraz podtrzymuje stanowisko, że z liberalizacji powinien być wyłączony sektor mleczarski.

Korea – implementacja rozdziału TSD

W trakcie prezydencji rumuńskiej trwały rozmowy z Koreą w zakresie procedury rozstrzygania sporów wszczętej na podstawie art. 13 ust. 14 FTA UE-Korea oraz o możliwych dalszych krokach w sprawie realizacji zobowiązań Korei w ramach rozdziału "Handel i zrównoważony rozwój" (TSD).

Wbrew postanowieniom FTA, Korea nie ratyfikowała wszystkich konwencji ILO, jak również nie podejmuje działań w celu ich ratyfikacji. Ponieważ wcześniejsze rozmowy nie przyniosły jednoznacznych rezultatów, Komisja przeprowadziła procedurę wewnętrzną w tej sprawie, jak również wskazała podstawy rozpoczęcia sporu - materialne naruszenia FTA w zakresie standardów pracy i ratyfikacji czterech konwencji ILO i zwróciła się do Korei z oficjalnym wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji.

Wszystko wskazuje na to, że w związku z brakiem osiągnięcia porozumienia w trakcie procedury konsultacji, UE w terminie 90 dni po złożeniu wniosku o konsultacje, wnioskować będzie o powołanie panelu ekspertów (kolejny etap procedury z art. 13 FTA).

Jest to pierwszy przypadek aktywacji tego mechanizmu w FTA dotychczas zawartych przez UE. Polska popiera działania Komisji w tym zakresie, co wynika z faktu, iż nieprzestrzeganie zobowiązań w zakresie TSD, przyczynia się do nierównych warunków prowadzania działalności przez europejskie, w tym polskie i koreańskie firmy, co powoduje konieczność zmagania się z pewną formą nieuczciwej konkurencji ze strony firm koreańskich.

Tunezja

W trakcie prezydencji rumuńskiej trwały negocjacje umowy o wolnym handlu z między UE a Tunezją. Dotychczas odbyły się cztery rundy negocjacyjne. Pomimo początkowego entuzjazmu, po ostatniej rundzie negocjacyjnej Komisja była wręcz sfrustrowana brakiem postępu i niezdolnością Tunezji do konstruktywnej dyskusji. W dużej części wynika to z okresu wyborczego i prasowej kampanii przeciwko umowie. Protesty miały miejsce nawet w pokoju negocjacyjnym. W każdym temacie Tunezja domaga się asymetrii i specjalnego traktowania, jak również pomocy technicznej w każdym obszarze. W świetle słabych wyników, polityczny dialog powinien być wznowiony w styczniu po wyborach, w międzyczasie będą trwały kontakty techniczne w niekontrowersyjnych obszarach.

W trakcie negocjacji, Polska zwraca uwagę na nieuzasadnione restrykcje w handlu. Działania te wydają się naruszać art. 19 Umowy Stowarzyszeniowej UE-Tunezja – zasada standstill, jak również zakaz stosowania i wprowadzania ograniczeń ilościowych importu. Opowiadamy się również przeciwko łączeniu negocjacji z kwestiami wizowymi i ułatwień w dostępie dla niżej kwalifikowanych pracowników firm z Tunezji. To samo dotyczy braku możliwości uwzględniania w umowie automatycznego systemu uznawania kwalifikacji z czym mamy do czynienia na rynku wewnętrznym UE.

Ukraina

W trakcie prezydencji rumuńskiej przeprowadzono negocjacje handlowe z Ukrainą w celu zmodyfikowania DCFTA UE-Ukraina w odniesieniu do mięsa drobiowego, tj. poszerzenia TRQ o dwie nowe linie taryfowe by zamknąć lukę w taryfie celnej. Ustalono, że tak zmieniona kwota zostanie powiększona o 50 tys. ton. (wynegocjowana kwota 50 tys. ton jest jednocześnie niższa niż rzeczywisty poziom importu w 2018 r. – 55 tys. ton).

Otwarcie negocjacji wynikło z potrzeby ograniczenia nieprzewidzianego wzrostu importu mięsa drobiowego (poza ustalonym w umowie DCFTA kontyngentem) na teren UE i będzie oznaczać cofnięcie koncesji umożliwiającej Ukrainie nieograniczony bezcłowy dostęp do rynku drobiu UE dla importu z Ukrainy kawałków kurczaków i zastąpienie go j/w powiększonym kontyngentem taryfowym na mięso drobiowe. Komisja uwzględniła jednocześnie uwagi Polski ws. potrzeby przekazywania przez Komisję raportów dot. postępów Ukrainy w dostosowaniu prawa do wymogów UE w zakresie bezpieczeństwa żywności, weterynarii i dobrostanu zwierząt – jak dotąd jednak takie raporty nie zostały przez Komisję przekazane. Nie został uwzględniony postulat Polski ograniczenia bezcłowego dostępu do rynku UE również dla importu z Ukrainy tzw. kurczaków 83%. Polska podtrzymuje ponadto wnioski (jak dotąd nieuwzględnione przez Komisję) dotyczące: 1) zaliczenia dotychczasowego importu (od początku 2019 r.) niestandardowych kawałków z kurczaków z Ukrainy do wykorzystania powiększonego TRQ na 2019 r., a także 2) podjęcia przez Komisję, w relacjach z Ukrainą, próby wprowadzenia do umowy postanowień dot. bilateralnej klauzuli ochronnej, umożliwiającej stronom czasowe wycofanie preferencji.

Kirgistan

W trakcie prezydencji rumuńskiej trwały negocjacje umowy z Kirgistanem. W tym czasie odbyły się dwa spotkania, podczas których udało się zamknąć negocjacje handlowej części umowy obejmującej m.in. takie kwestie jak: handel towarami, cła, techniczne bariery w handlu (TBT), środki sanitarne i fitosanitarne, handel w usługach, inwestycje, przepływ kapitału, ochrona własności intelektualnej, ochrona oznaczeń geograficznych, zamówienia publiczne i inne. Do uzgodnienia pozostała jedynie kwestia instytucjonalna. W ocenie Komisji wynik negocjacji jest wysokiej jakości co widoczne jest m.in. w rozdziale dot. ochrony oznaczeń geograficznych (ochrona bezpośrednio przez umowę), rozdziale TBT (rozwiązania WTO+), rozdziale dot. zamówień publicznych (zagwarantowano dostęp do rynku). Ostateczny tekst umowy nie został jeszcze udostępniony państwom członkowskim. Parafowanie umowy przewidziano na lipiec 2019 r.

Dla Polski potencjał współpracy gospodarczej z Kirgistanem jest ograniczony. W latach 2014-2016 miał miejsce znaczny spadek obrotów, w tym polskiego eksportu. W 2017 r. nastąpił wzrost o 34% w stosunku do roku 2016, jednakże polski eksport wyniósł zaledwie 22,6 mln USD, a w 2018 r. (dane wstępne) 21,3 mln USD. Import z Kirgistanu również jest bardzo ograniczony (w 2017 r. wyniósł 3 mln

USD, a w 2018 r. 2,7 mln USD). Tym samym wpływ zawarcia umowy z Kirgistanem na gospodarkę Polski będzie mimo wszystko stosunkowo niewielki z uwagi na aktualnie niski poziom relacji gospodarczych.

Azerbejdżan

W trakcie prezydencji rumuńskiej trwały negocjacje umowy z Azerbejdżanem, w tym odbyły się trzy rundy negocjacyjne. Tempo negocjacji wynikało z chęci finalizacji rozmów przed wydarzeniami dot. 10- lecia Partnerstwa Wschodniego (połowa maja). Dotychczas zamknięto 9 z 18 rozdziałów handlowych, 5 rozdziałów ma tylko kilka otwartych kwestii. W przypadku 3 rozdziałów wymagane są dalsze prace techniczne, a 1 rozdział (dotyczący ogólnych przepisów handlowych) pozostaje do przedłożenia.

Dotychczas współpraca Polski z Azerbejdżanem była ograniczona. Biorąc pod uwagę dotychczasowe wskaźniki, należy założyć, iż wpływ zawarcia umowy z Azerbejdżanem na gospodarkę Polski będzie mimo wszystko stosunkowo niewielki.

Postępowania ochronne (subsydia i antydumping)

Dzięki ścisłej współpracy z polskimi producentami, Polska podejmowała na forum Unii Europejskiej działania mające na celu przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom handlowym ze strony dostawców pozaunijnych, poprzez doprowadzenie do ustanowienia ceł antydumpingowych lub antysubsydyjnych.

W pierwszym półroczu 2019 r. Komisja wszczęła 12 nowych postępowań antydumpingowych i antysubsydyjnych oraz przeglądów obowiązujących środków. Łącznie toczy się obecnie 45 postępowań ochronnych. Nałożonych zostało 6 środków ostatecznych, w tym 3 antydumpingowe i 3 antysubsydyjne. Obecnie obowiązuje 96 ceł antydumpingowych i 14 ceł antysubsydyjnych. Obowiązują również 2 zobowiązania cenowe dotyczące 2 produktów z 2 krajów. Ponadto zostały nałożone 3 ostateczne środki ochronne przed nadmiernym importem.

Z punktu widzenia interesów polskiego przemysłu, szczególnie istotne są aktualnie obowiązujące cła antydumpingowe lub antysubsydyjne na import następujących towarów: rowerów i części rowerowych z Chin, kół aluminiowych z Chin, zastawy stołowej i kuchennej z porcelany z Chin, rur bez szwu z Chin, stali powlekanej organicznie z Chin, płaskich wyrobów ze stali walcowanych na zimno z Chin, płytek ceramicznych z Chin, saletry amonowej z Rosji, rur spawanych z Rosji, Białorusi i Chin, prętów zbrojeniowych z Białorusi.

W dniu 26 marca 2018 r. Komisja Europejska zawiadomiła o wszczęciu dochodzenia w sprawie środków ochronnych dotyczących przywozu 26 kategorii wyrobów ze stali. Ostateczne środki zostały nałożone rozporządzeniem wykonawczym Unii Europejskiej z dnia 31 stycznia 2019 r. Powodem wprowadzenia środków było poważne ryzyko przekierowania z państw trzecich znacznych ilości wyrobów stalowych na rynek europejski.

Polska monitoruje wykorzystanie kontyngentów przyznanych w ramach w/w postępowania i pozostaje w ścisłym kontakcie z branżą hutniczą i stalową celem przeciwdziałania potencjalnym negatywnym konsekwencjom ewentualnego wyczerpania się kontyngentów.

Monitorowanie bezpośrednich inwestycji zagranicznych (tzw. *screening* inwestycji)

W trakcie prezydencji rumuńskiej, 10 kwietnia 2019 r. zostało opublikowane rozporządzenie UE w sprawie monitorowania inwestycji zagranicznych, którego celem jest ustanowienie ram dla państw członkowskich oraz w niektórych przypadkach dla Komisji Europejskiej, służących *monitorowaniu bezpośrednich inwestycji zagranicznych* w UE, a jednocześnie umożliwiających państwom członkowskim uwzględnienie ich indywidualnych sytuacji i uwarunkowań. Polska na forum UE aktywnie uczestniczyła w pracach nad tym rozporządzeniem.

W ostatnim czasie w szeregu przejęć przedsiębiorstw europejskich uczestniczyli inwestorzy zagraniczni mający silne powiązania z rządami w swoich krajach, których strategia skupia się na

nabywaniu przedsiębiorstw europejskich opracowujących technologie lub utrzymujących infrastrukturę niezbędną do wykonywania funkcji krytycznych w społeczeństwie i gospodarce. Dlatego też niezbędnym było uchwalenie tego typu regulacji na poziomie unijnym.

Obniżenie unijnych ceł ze względów gospodarczych

W okresie prezydencji rumuńskiej Polska, dzięki ścisłej współpracy z polskimi producentami, podejmowała na forum UE działania mające na celu obniżenie kosztów importu zaopatrzeniowego surowców i komponentów (poprzez zawieszenie ceł albo wprowadzenie preferencyjnych kontyngentów taryfowych) z krajów pozaunijnych do dalszego przerobu i produkcji wyrobów gotowych. Polskie firmy złożyły 11 wniosków o obniżenie obciążeń celnych, planowanych do wprowadzenia od 1 lipca 2019 r., na import z krajów pozaunijnych komponentów dla przemysłu motoryzacyjnego. Wszystkie wnioskowane przez Polskę towary uzyskały akceptację Komisji oraz krajów członkowskich UE.

W ramach innych działań chroniących polskich producentów istnieje możliwość złożenia sprzeciwu do wniosków innych państw członkowskich UE w zakresie zawieszenia poboru ceł lub ustanowienia preferencyjnego kontyngentu taryfowego, w sytuacji w której istnieje w Polsce produkcja danego towaru. W okresie prezydencji rumuńskiej Polska nie składała sprzeciwów do nowych wniosków innych państw członkowskich UE (w ramach rundy od 1.07.2019 r.) co oznacza, że zakres towarowy zaakceptowanych zawieszeń poboru ceł/kontyngentów taryfowych nie stanowi zagrożenia dla polskich producentów. Będą mogli oni również korzystać z bezcłowego importu towarów, które zostaną objęte preferencjami celnymi, na równi z innymi producentami unijnymi. Polska natomiast złożyła sprzeciw do obowiązującego zawieszenia na włókniny polipropylenowe. Dodatkowo takie sprzeciwy zgłosili: Dania, Niemcy, Francja, Szwecja, Włochy i Hiszpania. Również sama Komisja (DG GROW), w imieniu europejskiego stowarzyszenia producentów włóknin, złożyła sprzeciwy do kontynuacji tego zawieszenia poboru cła. Z uwagi na tak dużą liczbę sprzeciwów zawieszenie zostanie zamknięte z dniem 1 lipca 2019 r.

W okresie prezydencji rumuńskiej rozpoczęły się także prace nad zawieszeniem poboru ceł i kontyngentami taryfowymi UE, które wejdą w życie 1 stycznia 2020 r. (9 kolejnych wniosków polskich firm o obniżenie obciążeń celnych na import z krajów pozaunijnych komponentów dla przemysłu motoryzacyjnego). Prace te będą kontynuowane również w drugiej połowie 2019 r.

3.3.4.3 Współpraca rozwojowa i pomoc humanitarna

W okresie sprawowania przewodnictwa w Radzie przez Rumunię przedstawiciel Polski brał aktywny udział w pracach grupy roboczej ds. współpracy na rzecz rozwoju (CODEV). Do najważniejszych obszarów prac grupy należała dyskusja nad projektem konkluzji Rady dot. *Sprawozdania rocznego z wdrażania instrumentów UE na rzecz finansowania działań zewnętrznych w 2017 r.*, gdzie Polska zabiegała o podkreślenie znaczenia wsparcia przez UE stabilności państw objętych Europejską Polityką Sąsiedztwa. Polska uczestniczyła także m.in. w pracach nad projektem konkluzji Rady dot. spójności na rzecz rozwoju oraz celów współpracy rozwojowej UE zwracając szczególną uwagę na stosowanie terminologii spójnej z wcześniej przyjętymi na szczeblu międzynarodowym dokumentami. Ponadto, Polska brała udział w wypracowaniu Wspólnego Raportu państw członkowskich i UE dotyczącego realizacji Konsensusu na rzecz Rozwoju w państwach rozwijających, który zostanie przedstawiony na tegorocznym Forum Politycznym Wysokiego Szczebla ONZ. W pracach nad konkluzjami Rady dot. wyżej wspomnianego Raportu, Polska zwracała szczególną uwagę na stosowanie uzgodnionej terminologii, uwzględnionej m.in. w Europejskim Konsensusie na rzecz Rozwoju.

Przedstawiciel Polski uczestniczył także w pracach grupy roboczej ds. Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP). Jednym z ważniejszych tematów prac grupy był przebieg negocjacji umowy o partnerstwie między UE i jej państwami członkowskimi a grupą państw AKP. Państwa członkowskie dyskutowały nad kwestią wprowadzenia środków przejściowych w przypadku, gdyby nowe porozumienie nie mogło wejść w życie bezpośrednio po wygaśnięciu obecnie obowiązującej Umowy z Kotonu. Polska

podkreślała konieczność zapewnienia płynności w funkcjonowaniu porozumienia. Ponadto, grupa dyskutowała nad Instrumentem na rzecz pokoju w Afryce (*African Peace Facility*), projektem Decyzji Rady ws. stowarzyszenia Krajów Terytoriów Zamorskich i Grenlandii po 2020 r., a także o umowach o partnerstwie gospodarczym.

W obszarze polityki humanitarnej przedstawiciele Polski aktywnie uczestniczyli w pracach grupy roboczej ds. pomocy humanitarnej i pomocy żywnościowej (COHAFA). Prezydencja rumuńska, rozpoczynając nowe trio (Rumunia-Finlandia-Chorwacja), w dużej mierze opierała się na kierunkach wytyczonych przez poprzednie prezydencje – działania miały na celu wzmocnienie wspólnej odpowiedzi państw członkowskich na kryzysy humanitarne na świecie. Priorytety prezydencji rumuńskiej objęły tematy związane z ograniczeniem ryzyka katastrof (w szczególności w obszarach zdrowia, edukacji i finansowania), wzmocnienie zdolności państw partnerskich w zakresie odpowiedzi na kryzysy, operacjonalizację połączenia pomocy humanitarnej i rozwojowej (tzw. neksus humanitarno-rozwojowy), nowe technologie i innowacje w pomocy humanitarnej oraz edukację podczas kryzysów. Podnoszonymi tematami były również ochrona ludności cywilnej w konfliktach zbrojnych, a także uregulowanie kwestii *European Solidarity Corps*.

Prezydencja rumuńska kontynuowała monitoring trwających, pojawiających się, przedłużających się oraz tzw. zapomnianych kryzysów humanitarnych. Szeroko omawiane były możliwości odpowiedzi na kryzysy humanitarne, w szczególności w Syrii i Jemenie.

Przedstawiciele Polski brali także aktywny udział w posiedzeniach Rady Funduszu Powierniczego w odpowiedzi na Kryzys Syryjski (*MADAD*), Komitetu Sterującego Unijnego Instrumentu na rzecz Uchodźców w Turcji (*FRiT* – tzw. Instrument Turecki) oraz Europejskiego Funduszu Powierniczego na rzecz Afryki (*EUTF Africa*).

Istotnym wydarzeniem była również zorganizowana wspólnie przez UE i ONZ Konferencja na rzecz wsparcia przyszłości Syrii i regionu (w dn. 12-14 marca 2019 r. w Brukseli), dotycząca wsparcia dla ludności syryjskiej, która ucierpiała w wyniku trwającego od 2011 r. konfliktu zbrojnego oraz pomocy finansowej dla uchodźców i mieszkańców krajów sąsiadujących z Syrią (Liban, Jordania, Turcja, Irak, Egipt). Uczestnicy zadeklarowali łączną pomoc finansową dla Syrii i regionu w wysokości 6,2 mld EUR w 2019 r. oraz blisko 2,1 mld EUR w 2020 r. i latach kolejnych.

3.4 Europa wspólnych wartości

3.4.1 Solidarność, spójność, równość szans i sprawiedliwość społeczna

3.4.1.2 Równe traktowanie kobiet i mężczyzn w środowisku pracy

Wniosek dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady ws. równowagi pomiędzy życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylająca dyrektywę Rady 2010/18/UE

W trakcie trwania prezydencji rumuńskiej projekt dyrektywy w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym rodziców i opiekunów oraz uchylającej dyrektywę Rady 2010/18/UE był przedmiotem negocjacji między kolegislatorami w ramach trilogów.

Tekst kompromisowy został omówiony na posiedzeniu COREPER I w dniu 6 lutego 2019 r. Podczas posiedzenia Polska wstrzymała się od głosu. Przedstawiciel Polski poinformował o wątpliwościach dot. proponowanych rozwiązań, w szczególności dot. urlopu rodzicielskiego i opiekuńczego, wskazując na nadmierną ingerencję w istniejące systemy państw członkowskich. Przypomniał także, że Sejm RP zakwestionował zgodność projektowanych rozwiązań z zasadą pomocniczości, wydając uzasadnioną opinię w tym zakresie. Tekst kompromisowy został zaakceptowany przez państwa członkowskie (przy sprzeciwie NL, HU, DK i SI; AT wstrzymała się od głosu).

Podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów w dniu 13 czerwca 2019 r. Polska wstrzymała się od głosu w odniesieniu do przyjęcia projektu dyrektywy. Rada przyjęła projekt dyrektywy.

3.4.1.3 Walka z rasizmem nietolerancją, ksenofobią i antysemityzmem i dezinformacją

Wniosek dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Podczas prezydencji rumuńskiej odbyły się dwa posiedzenia grupy roboczej ds. społecznych, podczas których kontynuowano pracę nad projektem dyrektywy. Prezydencja rumuńska przypomniała, iż dyrektywa powinna zostać przyjęta jednomyślnie oraz że prace nad projektem toczą się od 2008 r. Podstawę do prac nad projektem stanowi art. 19 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Utrzymujący się brak wymaganej jednomyślności p.cz. wymaga dalszych prac na szczeblu roboczym.

Polska podtrzymuje przyjęte w dniu 8 lipca 2016 r. przez Komitet do Spraw Europejskich stanowisko RP w odniesieniu do projektu dyrektywy. Zgodnie z przyjętym stanowiskiem Rząd RP nie popiera wniosku Komisji Europejskiej z dnia 4 lipca 2008 r. dotyczącego dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. W stanowisku Rządu do projektu dyrektywy podniesiono między innymi kwestię istnienia wątpliwości co do zgodności projektu dyrektywy z zasadą pomocniczości. Podniesiono również, że projekt dyrektywy może doprowadzić do nadmiernej ingerencji w funkcjonowanie przedsiębiorstw oraz ograniczenia zasady swobody prowadzenia działalności gospodarczej i zasady swobody umów, a co za tym idzie naruszać konstytucyjną zasadę równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP).

IV. Pozostałe obszary funkcjonowania UE

4.1. Polityka regionalna (z uwzględnieniem polityki spójności)

W okresie od stycznia do czerwca 2019 r., prace prezydencji rumuńskiej w zakresie polityki spójności koncentrowały się na negocjacjach pakietu legislacyjnego dla polityki spójności po 2020 r. Prezydencja kontynuowała rozpoczęte przez prezydencję austriacką bloki negocjacyjne oraz rozpoczęła prace nad nowymi blokami. Poszczególne części pakietu legislacyjnego były omawiane w formule *article by article*.

Najważniejsze, priorytetowe kwestie finansowe, np. wielkość budżetu, poziomy dofinansowania, metodologia podziału środków zostały wyłączone z prac grupy sektorowej do spraw polityki spójności i włączone do prac grupy odpowiedzialnej za Wieloletnie Ramy Finansowe w ramach tzw. *negotiating box*. Jest to projekt konkluzji Rady Europejskiej przyjmowanych jednomyślnie przez szefów rządów wszystkich państw członkowskich, zawierający kluczowe elementy Wieloletnich Ram Finansowych.

Ze względu na szybkie tempo prac, jak również postawę prezydencji rumuńskiej, która była otwarta na postulaty państw członkowskich, do czerwca 2019 r. Komitet Stałych Przedstawicieli przyjął częściowe mandaty do negocjacji z Parlamentem Europejskim dla:

- 5 z 8 bloków negocjacyjnych, na które zostało podzielone rozporządzenie ogólne dla funduszy polityki spójności[9];
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Funduszu Spójności;
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+);
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących celu „Europejska współpraca terytorialna" (Interreg) wspieranego w ramach

[9] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz, COM(2018) 375;

Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz instrumentów finansowania zewnętrznego.

Polska bardzo aktywnie uczestniczyła w pracach nad pakietem rozporządzeń, starając się konstruktywnie dążyć do kompromisu, który byłby możliwy do zaakceptowania. Poparła teksty kompromisowe dla bloków: 2, 3, 4, 6 i 7 rozporządzenia ogólnego, dla rozporządzenia ws. EFRR i Funduszu Spójności i rozporządzenia ws. Europejskiej Współpracy Terytorialnej. Natomiast ze względu na brak uwzględnienia priorytetowego postulatu Polski tj. możliwości finansowania infrastruktury społecznej z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Polska nie wyraziła poparcia dla tekstu kompromisowego dotyczącego tego rozporządzenia. Nie zaakceptowała także kompromisu w sprawie załącznika nr 3 do rozporządzenia ogólnego, który zawiera horyzontalne warunki podstawowe dla realizacji polityki spójności, gdyż warunkowość dotycząca polityki spójności powinna podlegać szerszej dyskusji w Radzie na poziomie politycznym.

W zakresie rozporządzenia dotyczącego mechanizmu eliminowania barier prawnych i administracyjnych w kontekście transgranicznym (rozporządzenie ECBM) w okresie prezydencji rumuńskiej nie odbyło się żadne posiedzenie Grupy B.05. W drugiej połowie 2018 r. w trakcie prezydencji austriackiej państwa członkowskie (w tym Polska) formułowały liczne wątpliwości dotyczące proponowanego aktu prawnego (obligatoryjność czy dobrowolność zastosowania mechanizmu, przeregulowanie i nieczytelność aktu, a także konstytucyjno-prawne aspekty funkcjonowania rozwiązań przewidzianych w rozporządzeniu - umiejscowienie w krajowym porządku prawnym). W związku z powyższym zlecono przeprowadzenie oceny dokumentu przez służby prawne Rady. Opinia prawna zostanie zaprezentowana w trakcie prezydencji fińskiej w drugiej połowie 2019 r.

Prezydencja rumuńska w lutym i marcu 2019 r. prowadziła także trilogi z Parlamentem Europejskim w zakresie bloku 1 rozporządzenia ogólnego dotyczącego programowania. Odbyły się trzy trilogi polityczne i kilka spotkań technicznych, na których uzgodniono pewne przepisy szczegółowe, nie udało się natomiast osiągnąć całościowego porozumienia. Strony miały rozbieżne stanowiska dotyczące ważnych kwestii i ustalono, że dla osiągnięcia kompromisu konieczne jest otworzenie negocjacji w szerszym zakresie.

W zakresie pogłębionej debaty nt. polityki spójności, prezydencja rumuńska również była bardzo aktywna - zorganizowała spotkania na poziomie politycznym, zarówno w formie nieformalnego spotkania ministrów odpowiedzialnych za politykę spójności w dn. 12 kwietnia 2019 r., jak również jako posiedzenie Rady ds. Ogólnych dedykowanej polityce spójności w dn. 25 czerwca 2019 r.

W kwietniu ministrowie koncentrowali się na priorytetach polityki spójności w ramach Wieloletnich Ram Finansowych 2021-2027 oraz w szerszym kontekście Strategicznej Agendy 2019-2024. Podkreślono potrzebę wzięcia pod uwagę wymiaru terytorialnego polityki spójności i konieczności dostosowania jej do specyficznych potrzeb państw i regionów – m.in. w tym kontekście zwracano uwagę na zapewnienie większej elastyczności w polityce spójności. Ministrowie państw beneficjentów polityki spójności, w tym Polski, podkreślali również, że bardzo istotne jest zapewnienie odpowiedniego budżetu polityki spójności i że sprzeciwiają się cięciom zaproponowanym przez Komisję. Niektóre państwa natomiast, tj. Holandia czy Szwecja dopuszczają zmniejszenie budżetu tej polityki.

Podczas posiedzenia Rady ds. Ogólnych dedykowanej polityce spójności w czerwcu 2019 r. ministrowie przyjęli do wiadomości raport prezydencji z postępów w negocjacjach pakietu legislacyjnego polityki spójności. Debata polityczna koncentrowała się na przyszłych wyzwaniach w programowaniu funduszy, przede wszystkim w powiązaniu z Semestrem Europejskim, w szczególności z zaleceniami dla poszczególnych państw członkowskich. Debata potwierdziła, że powiązanie polityki spójności z Semestrem Europejskim jest postrzegane pozytywnie jako narzędzie poprawiające efektywność tej polityki, chociaż pojawiały się różne głosy odnośnie tego jak silne powinno być to powiązanie.

Polityka miejska

W temacie polityki miejskiej w trakcie prezydencji rumuńskiej w Radzie w ramach nieformalnej międzyrządowej współpracy państw członkowskich i Komisji Europejskiej toczyły się dyskusje dotyczące następujących kwestii:

Przegląd i ocena stanu realizacji Agendy Miejskiej UE (AM UE).

Przedstawiciele Polski wzięli udział w badaniu, które przeprowadziła prezydencja rumuńska, dotyczącym wpływu AM UE na poziomie krajowym, którego celem było:

- Określenie głównych osiągnięć i korzyści z wdrażania AM UE;
- Określenie przeszkód/trudności, zaleceń i dalszego kierunku poprawy funkcjonowania i wdrażania AM UE;
- przegląd zmian w wielopoziomowym sprawowaniu rządów w miastach w wybranych państwach członkowskich UE od czasu przyjęcia Paktu Amsterdamskiego oraz sposobu w jaki zostały wprowadzone.

Wyniki badania zostały wykorzystane jako wkład do Deklaracji z Bukaresztu, a także zostaną uwzględnione w opracowaniu Komisji Europejskiej dotyczącym oceny Agendy Miejskiej dla UE.

Polska podkreśliła w badaniu oraz bezpośrednio na spotkaniu ministrów ds. rozwoju miast w dn. 14 czerwca 2019 r., że już teraz wykorzystuje doświadczenia AM UE oraz programu URBACT we współpracy na poziomie krajowym, m.in. realizując jeden z projektów strategicznych *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* pn. Partnerska Inicjatywa Miast. Rekomendacje AM UE będziemy starali się brać pod uwagę także przy aktualizacji polityki miejskiej oraz innych dokumentów strategicznych. W kontekście organizacji Światowego Forum Miejskiego w 2022 r. pod egidą ONZ planowane jest również wykorzystanie wyników AM UE i ich powiązanie z globalnymi celami rozwoju i Nową Agendą Miejską ONZ.

Opracowanie Deklaracji z Bukaresztu.

Przedstawiciele Polski wzięli aktywny udział w procesie opracowywania i konsultowania Deklaracji z Bukaresztu, która została przyjęta na spotkaniu ministrów państw członkowskich ds. rozwoju miast 14 czerwca 2019 r., w Bukareszcie. Podczas spotkania Polska wyraziła poparcie dla kontynuacji Agendy Miejskiej UE oraz chęć zaangażowania w proces przeglądu i opracowania nowej Karty Lipskiej 2.0. w ramach nadchodzącej niemieckiej prezydencji w Radzie UE. Ponadto, poinformowała, że miasto Katowice zostało gospodarzem XI edycji Światowego Forum Miejskiego w 2022 r. pod egidą ONZ i zaprosiła inne państwa do współpracy i wsparcia w przygotowaniu programu dla tego wydarzenia.

Deklaracja jest kolejnym krokiem, po przyjęciu Paktu Amsterdamskiego w 2016 r., na rzecz ustanowienia porozumienia politycznego w sprawie opracowania wspólnych ram dla spraw miejskich w Unii Europejskiej poprzez wdrożenie i kontynuację Agendy Miejskiej dla UE w powiązaniu z procesem przeglądu Karty Lipskiej i jej aktualizacją.

Dokument ustanawia m.in. mandat polityczny dla procesu przeglądu Karty Lipskiej, podkreśla korelację między różnymi inicjatywami i działaniami oraz rolę współpracy na rzecz obszarów miejskich, w tym wielopoziomowe sprawowanie rządów i podejście oddolne. W Deklaracji zachęca się Komisję Europejską do efektywnej i lepszej koordynacji między polityką rozwoju terytorialnego i miejskiego a innymi politykami UE, a co ważniejsze, polityką spójności i innymi politykami sektorowymi. Wskazuje się również, że Komisja Europejska powinna rozważyć mechanizm wdrażania Agendy Miejskiej dla UE przy opracowywaniu zarządzania Strategiczną Agendą UE 2019-2024, tak aby UE mogła skuteczniej stawić czoła wyzwaniom związanym z realizacją ONZ-owskiej Agendy 2030 i jej Celów Zrównoważonego Rozwoju. Ponadto, w ramach Deklaracji Ministrowie zgodzili się na uzupełnienie listy tematów priorytetowych AM UE ustanowionych przez Pakt Amsterdamski o dwa nowe tematy dotyczące: kultury/dziedzictwa kulturowego (przedstawiciele Polski: Katowice, województwo śląskie) i bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej (przedstawiciel Polski - Toruń).

Dyskusja nad European Urban Initiative (EUI) po 2020 r.

Podczas spotkania Dyrektorów Generalnych państw członkowskich ds. rozwoju miast odbyła się dyskusja nad propozycją Komisji Europejskiej dotycząca EUI. Komisja zaprezentowała dokument określający wstępny kształt inicjatywy w ramach polityki spójności po 2020 r. (art. 104.5 rozporządzenia ogólnego oraz art. 10 rozporządzenia w spr. EFRR i Funduszu Spójności). Państwa członkowskie zgłosiły swoje propozycje i uwagi. Komisja liczy na dyskusję ekspercką nad szczegółami tej propozycji na różnych forach w ciągu najbliższych miesięcy, następnie będzie dostosowywać kształt zarządzania EUI do decyzji podjętych po trilogach dla pakietu spójnościowego na lata 2021-27.

Polska podkreśliła, że zgrupowanie wszystkich inicjatyw związanych ze zrównoważonym i zintegrowanym rozwojem miejskim skierowanych do miast z poziomu UE jest dobrym pomysłem i powinno przynieść lepszą koordynację i synergię między nimi, czego brakuje w obecnej perspektywie programowania. Konieczna jest kontynuacja istniejących instrumentów, ale postulujemy lepszą koordynację inicjatyw i działań, aby nie uniknąć powielania się zakresów działań.

Przedstawiciele Polski wyrazili ogólne wątpliwości i sprzeciw wobec zasady wdrażania EUI w zarządzaniu bezpośrednim/pośrednim. Proponowany przez Komisję model zarządzania nie jest ani dostosowany, ani uzasadniony. Polityka miejska nie należy do kompetencji UE, ale państw członkowskich. Dlatego państwa członkowskie powinny być w pełni zaangażowane w system zarządzania EUI, podobnie jak ma to miejsce obecnie w przypadku programu URBACT. Polska zaproponowała aby EUI była wdrażana przez Komisję we wspólnym zarządzaniu, które w pełni włącza zainteresowane podmioty - Komisję, państwa członkowskie, przedstawicieli miast, w jej tworzenie i wdrażanie.

Podczas spotkania przedstawiciele Polski zgłosili szczegółowe uwagi do EUI dotyczące mechanizmu zarządzania, finasowania, monitorowania, procesu wyboru projektów oraz funkcjonowania programu URBACT w perspektywie po 2020 r.

Działania na rzecz wymiaru terytorialnego i spójności terytorialnej

Prezydencja rumuńska kontynuowała prace na rzecz wzmocnienia wymiaru terytorialnego polityk publicznych, w tym instrumentów terytorialnych polityki spójności po 2020, a także nad zwiększeniem efektywności polityk poprzez zastosowanie podejścia funkcjonalnego oraz ukierunkowanego terytorialnie (*place-based*).

Polska kontynuowała działania związane z promocją zintegrowanego podejścia do rozwoju i profilowania metod wsparcia dostosowanego do specyfiki danego obszaru, rozwijanych w Polsce w ramach projektu strategicznego Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju „Zintegrowane dokumenty".

W trakcie prezydencji rumuńskiej strona polska brała aktywny udział w pracach i spotkaniach Sieci Krajowych Punktów Kontaktowych do spraw Spójności Terytorialnej (NTCCP) oraz Dyrektorów Generalnych ds. spójności terytorialnej. Głównym ich celem było określenie roli i miejsca Agendy Terytorialnej UE po 2020 oraz procesu dojścia do jej odnowienia podczas kolejnych prezydencji UE. Agenda Terytorialna 2020+ zostanie przyjęta podczas prezydencji niemieckiej w 2020 r.

Polska brała aktywny udział także w badaniach i spotkaniach realizowanych w ramach Europejskiej Sieci Obserwacyjnej Rozwoju Terytorialnego i Spójności Terytorialnej ESPON (European Observation Network for Territorial Development and Cohesion), w tym także jako beneficjent i główny interesariusz programu ESPON w projekcie „Terytorialne scenariusze dla Bałtyku 2050". Wyniki projektu posłużą do opracowania Długookresowej Perspektywy Rozwoju Regionu Morza Bałtyckiego opracowywanej przez Komitet VASAB.

Ważnym z punktu widzenia opracowania odnowionej Agendy Terytorialnej UE był zakończony podczas prezydencji rumuńskiej projekt ESPON dotyczący przyszłych scenariuszy dla Europy „Territorial Reference Framework for Europe".

4.2 Podatki i przeciwdziałanie praktykom unikania podatków na terenie UE

Podatki bezpośrednie CCTB i CCCTB

W okresie prezydencji rumuńskiej przedstawiciele Polski brali udział w pracach grupy roboczej ds. podatków bezpośrednich poświęconych dyskusji nad wnioskiem dotyczącym dyrektywy Rady w sprawie wspólnej podstawy opodatkowania osób prawnych COM(2016) 685 (dalej: dyrektywa CCTB). Wniosek w sprawie wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB) będzie oczekiwać na rozpatrzenie przez Radę do czasu osiągnięcia porozumienia politycznego w sprawie elementów wspólnej podstawy.

W trakcie trzech spotkań grupy roboczej prezydencja kontynuowała prace nad wnioskiem ws. CCTB i opracowała kompromisowe teksty w rozdziałach od I do V oraz rozszerzyła prace na poziomie technicznym na rozdziały VI do IX. Prezydencja rumuńska zainicjowała również debatę na temat sposobów przeciwdziałania nakładaniu się dyrektyw ATAD i CCTB w odniesieniu do przepisów dotyczących unikania opodatkowania. Państwa członkowskie w dalszym ciągu różnią się w zasadniczej kwestii, czy rozszerzyć zakres CCTB na wszystkich podatników podatku dochodowego od osób prawnych – Polska jest wśród państw sceptycznie nastawionych wobec tej propozycji.

Podatki pośrednie

VAT

Pod przewodnictwem prezydencji rumuńskiej były prowadzone intensywne prace nad uzgodnieniem tekstów kompromisowych w zakresie wniosków Komisji dotyczących nowelizacji dyrektywy VAT oraz rozporządzenia wykonawczego nr 282/2011, które stanowią uzupełnienie pakietu e-commerce, który został przyjęty przez Radę w grudniu 2017 r. Podczas posiedzenia w marcu 2019 r. Rada ds. Gospodarczych i Finansowych przyjęła podejście ogólne do wskazanych wniosków Komisji. Oznacza to, że w praktyce tekst prawny tych wniosków został uzgodniony i zostaną one finalnie przyjęte w drugiej połowie 2019 r., po wydaniu niewiążącej opinii przez nowo wybrany Parlament Europejski.

Podczas prezydencji rumuńskiej na forum Rady prowadzone były prace nad wnioskiem legislacyjnym Komisji Europejskiej dotyczącym wprowadzenia pewnych wymogów dla dostawców usług płatniczych (*Payment service providers*). Ta inicjatywa zmierza do wzmocnienia współpracy z sektorem dostawców usług płatniczych w celu skuteczniejszego eliminowania i przeciwdziałania nieprawidłowościom (oszustwom) związanym z VAT w sektorze handlu elektronicznego (e-commerce). Zdaniem większości państw członkowskich (w tym Polski) wiele kwestii technicznych wymaga jeszcze wyjaśnienia i uzgodnienia w trakcie prac eksperckich na WPTQ, które będą kontynuowane pod przewodnictwem prezydencji fińskiej.

Za prezydencji rumuńskiej podjęte zostały prace w Radzie nad wnioskiem Komisji Europejskiej z 18 stycznia 2018 r. w zakresie modernizacji systemu stawek podatku od wartości dodanej. Odbyły się 2 eksperckie spotkania na forum WPTQ. W ich trakcie Polska zgłosiła swoje wątpliwości co do niektórych rozwiązań zaproponowanych w tekście wniosku. Prace w tym obszarze będą kontynuowane.

Dalsze prace w Radzie były prowadzone nad wnioskiem legislacyjnym Komisji Europejskiej z 18 stycznia 2018 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w zakresie procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw (dalej jako: SMEs). Pomimo intensywnych prac nad tym dossier i dążeń prezydencji rumuńskiej do przyjęcia przez Radę ds. Gospodarczych i Finansowych w I poł. 2019 r., cześć państw członkowskich utrzymuje pogląd, że wskazane dossier wymaga jeszcze prac technicznych na poziomie eksperckim. W konsekwencji prace nad przedmiotowym wnioskiem Komisji będą kontynuowane przez prezydencję fińską.

Prezydencja rumuńska zorganizowała jedno spotkanie WPTQ dotyczące wniosku Komisji w sprawie docelowego systemu VAT, który przewiduje istotne zmiany w sposobie opodatkowania transakcji wewnątrzwspólnotowych dokonywanych pomiędzy przedsiębiorcami. Na spotkaniu omówiono aktualny stan prac nad tym dossier, w tym rozważano możliwość wdrożenia w jego ramach mechanizmu podzielonej płatności (*split payment mechanism*; dalej jako: SPM) jako zharmonizowanego instrumentu wspierającego system docelowy.

W kwietniu 2019 r. przedstawiony został wniosek Komisji dotyczący zmiany dyrektywy VAT w odniesieniu do działań obronnych w ramach Unii Europejskiej. Celem tego projektu jest wprowadzenie zwolnienia z VAT dla dostaw towarów i świadczenia usług związanych z określonymi działaniami obronnymi przeprowadzanymi w ramach UE poprzez odwzorowanie istniejącego zwolnienia z VAT dla działań w ramach NATO. Prace nad tym dossier będą kontynuowane przez prezydencję fińską.

W lutym 2019 r. Polska otrzymała decyzję derogacyjną Rady upoważniającą do wprowadzenia szczególnego środka stanowiącego odstępstwo od art. 226 dyrektywy VAT. Decyzja ta upoważnia Polskę do wprowadzenia na terytorium kraju obligatoryjnego mechanizmu podzielonej płatności w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług wymienionych w załączniku do tej decyzji.

Współpraca administracyjna

W pierwszym półroczu 2019 r. Polska brała aktywny udział w procedowaniu zmian do rozporządzenia Rady nr 904/2010 w odniesieniu do środków zwiększających współpracę administracyjną w celu zwalczania oszustw związanych z VAT. Procedowane zmiany stanowią część pakietu legislacyjnego, który zmierza do zapewnienia uczciwej konkurencji na rynku wspólnym oraz ograniczenia skali oszustw w handlu elektronicznym. Jednocześnie zaproponowano bowiem zmiany do dyrektywy Rady nr 2006/112/WE w odniesieniu do wprowadzenia nowych obowiązków dla dostawców usług płatniczych polegające na nałożeniu na dostawców tych usług obowiązku przechowywania danych dotyczących wykonanych transakcji płatniczych a na państwa członkowskie ich gromadzenia i wymiany tych informacji z innymi państwami za pośrednictwem mającego powstać centralnego systemu CESOP.

W ramach zmian proponowane jest stworzenie podstaw prawnych funkcjonowania centralnego systemu CESOP, którego celem jest udrożnienie wydolności administracyjnej państw członkowskich w zakresie wymiany informacji niezbędnych do kontroli i zwalczania oszustw w podatku VAT związanych z handlem elektronicznym. Baza CESOP ma stanowić narzędzie zapewniające dostęp do całościowej informacji, która będzie mogła zostać poddana analizom przez polskich urzędników Eurofisc.

Polska od początku popierała tę inicjatywę w całości. W trakcie prac w grupie roboczej nie zidentyfikowano żadnych kluczowych kwestii, które wymagałyby szczególnej uwagi w pracach nad projektem. W ramach prac w Radzie wypracowano szczegółowe brzmienie poszczególnych postanowień, które nie zyskały jednak do chwili obecnej poparcia wszystkich państw członkowskich.

Podatki akcyzowe

W omawianym okresie kontynuowano prace nad przekształceniem dyrektywy Rady 2008/118/WE w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego a także prace nad przekształceniem dyrektywy 92/83/EWG w sprawie harmonizacji struktury podatków akcyzowych od alkoholu i napojów alkoholowych, w ramach realizowanego przez Komisję Europejską programu sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT).

W zakresie dyrektywy Rady 2008/118/WE, projektowane zmiany dotyczą przede wszystkim harmonizacji procedur akcyzowych i celnych oraz automatyzacji wewnątrzunijnych przemieszczeń wyrobów akcyzowych dopuszczonych do konsumpcji. Przekształcenie dyrektywy 2008/118/WE zakłada również bardziej elastyczne niż dotychczas regulacje dotyczące nabywania wewnątrzwspólnotowego wyrobów akcyzowych dopuszczonych do konsumpcji w innym państwie członkowskim przez osoby nieprowadzące działalności gospodarczej. Dodatkowo, przewidywane zmiany obejmują harmonizację przepisów dotyczących naturalnych ubytków wyrobów akcyzowych, w tym wprowadzenie pojęcia „częściowej utraty" oraz określenie przez Komisję Europejską wspólnych dla wszystkich państw członkowskich progów utraty częściowej dla poszczególnych wyrobów akcyzowych, powyżej którego ubytki będą opodatkowane podatkiem akcyzowym.

W zakresie dyrektywy 92/83/EWG zmiany dotyczą przede wszystkim doprecyzowania przepisów dotyczących pomiaru stopnia Plato w przypadku piwa; wprowadzenia ogólnej definicji „innych

napojów fermentowanych" obejmujących swym zakresem również „cydr"; wprowadzenia jednolitego zaświadczenia dla małych browarów, dla małych producentów wina, dla małych gorzelni oraz dla małych producentów produktów pośrednich i innych napojów fermentowanych; a także doprecyzowania przepisów dotyczących zwolnień dla alkoholu skażonego, co przyczyni się do zwiększenia pewności prawa poprzez zapewnienie bardziej jednolitego stosowania przepisów w tym zakresie dla podmiotów gospodarczych i organów państw członkowskich na terenie całej UE.

Koordynacja w dziedzinie polityki podatkowej

W okresie prezydencji rumuńskiej przedstawiciele Polski uczestniczyli w pracach grupy ds. kodeksu postępowania (opodatkowanie działalności gospodarczej) (COCG, Grupa). W pierwszym półroczu 2019 r. kontynuowane były prace dotyczące przeglądu regulacji w dziedzinie opodatkowania działalności gospodarczej w Państwach Członkowskich oraz monitorowania wycofywania/zmiany przez odnośne państwa członkowskie systemów uznanych przez COCG jako szkodliwe.

W ramach realizacji zatwierdzonego w 2018 r. nowego wieloletniego pakietu prac, w I półroczu 2019 r. Grupa zakończyła monitoring wdrażania przez państwa członkowskie uzgodnionych wytycznych w sprawach 1) oddziałów finansowych, 2) holdingów, 3) siedziby spółek. Jednocześnie rozpoczęty został monitoring wdrażania wytycznych ws. płatności przychodzących, oraz wytycznych dotyczących przedsiębiorstw pośredniczących (finansowanie, licencjonowanie).

Grupa kontynuowała także prace związane z realizacją zadań wynikających z konkluzji Rady z 5 grudnia 2017 r. *w sprawie unijnego wykazu jurysdykcji niechętnych współpracy do celów podatkowych*. W oparciu o wyniki monitoringu wywiązania się przez jurysdykcje z uprzednio przyjętych na wysokim szczeblu politycznym zobowiązań w zakresie dostosowania rozwiązań podatkowych do kryteriów procesu przeglądu, dokonano aktualizacji listy jurysdykcji niewspółpracujących.

Przedstawiciele Polski uczestniczyli także aktywnie w pracach grupy roboczej wysokiego szczebla do spraw podatkowych (*High Level Working Party on Tax Questions*) (dalej: HLWP), która również jest zaangażowana w proces koordynacji polityki podatkowej. HLWP jest regularnie informowana o wydarzeniach międzynarodowych, mających istotne znaczenie dla rozwoju i wdrażania międzynarodowych standardów podatkowych, w szczególności w odniesieniu do prac FHTP, spotkań Inclusive Framework on BEPS oraz Grupy zadaniowej ds. Gospodarki Cyfrowej OECD (TFDE).

Ponadto w okresie prezydencji rumuńskiej wydany został komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady z dnia 15 stycznia 2019 r. *W kierunku skuteczniejszego i bardziej demokratycznego procesu podejmowania decyzji w dziedzinie polityki podatkowej UE* COM(2019) 008, w którym Komisja Europejska zaproponowała zmianę sposobu, w jaki UE wykonuje swoje kompetencje w dziedzinie opodatkowania, poprzez przejście do głosowania w sprawach podatkowych większością kwalifikowaną w zwykłej procedurze ustawodawczej. Dokument dyskutowany był podczas posiedzenia HLWP oraz Rady ds. Gospodarczych i Finansowych. Polska wyraziła negatywną ocenę wobec propozycji i brak poparcia dla zatwierdzenia ujętego w komunikacie z dnia 15 stycznia 2019 r. planu działania w tym zakresie.

Digital Economy – Opodatkowanie gospodarki cyfrowej

Wzorem prezydencji austriackiej, odnośnie do kwestii opodatkowania gospodarki cyfrowej, w pierwszej części swojej kadencji (od stycznia do marca 2019 r.), prezydencja rumuńska ograniczyła się do próby uzyskania jednomyślności w sprawie wprowadzenia w życie tzw. podatku cyfrowego.

Projekt w tej sprawie został złożony przez Komisję Europejską w marcu 2018 r. (dyrektywa Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od usług cyfrowych, pobieranego od przychodów wynikających ze świadczenia niektórych usług cyfrowych COM (2018) 148. W wersji zaproponowanej przez Komisję Europejską, podatek miał obejmować przychody z cyfrowych usług reklamowych, usług pośrednictwa w Internecie oraz obrotu danymi, które zostały udostępnione przez użytkowników. Na podstawie wymiany poglądów pomiędzy państwami członkowskimi, wniesiono propozycję, aby zakres

przedmiotowy proponowanego rozwiązania został ograniczony, przynajmniej początkowo, do cyfrowych usług reklamowych.

Ograniczenie zakresu przedmiotowego proponowanego rozwiązania do cyfrowych usług reklamowych miało zwiększyć szansę na osiągnięcie porozumienia pomiędzy państwami członkowskimi. Podczas prac technicznych, zwrócono bowiem uwagę na powszechną zgodę, iż – abstrahując od kwestii politycznych – silne argumenty o charakterze merytorycznym przemawiają za tym, aby proponowane rozwiązanie obejmowało przychody z cyfrowych usług reklamowych. W związku z tym, w duchu kompromisu, propozycję w tym zakresie złożyła podczas posiedzenia Rady w listopadzie 2018 r. Pani Minister Teresa Czerwińska a następnie, podczas Rady ds. Gospodarczych i Finansowych w grudniu 2018 r., w formie pisemnej, wspólnie Francja i Niemcy.

W pierwszych trzech miesiącach swojej kadencji, prezydencja rumuńska prowadziła więc prace dotyczące uzgodnienia projektu dyrektywy, który otrzymał roboczą nazwę wniosek dyrektywy Rady w sprawie wspólnego systemu podatku od cyfrowych usług reklamowych, pobieranego od przychodów wynikających ze świadczenia cyfrowych usług reklamowych (*Proposal for a Council Directive on the common system of a digital advertising tax on revenues resulting from the provision of digital advertising services*) (projekt dyrektywy DAT). Odbyły się dwa spotkania grupy roboczej ds. podatkowych (*Working Party on Tax Questions*) (dalej: WPTQ) w dniach 15 stycznia i 20 lutego 2019 r. oraz dwa spotkania HLWP w dniach 31 stycznia 2019 r. i 28 lutego 2019 r.

W dniu 12 marca 2019 r. prezydencja rumuńska przedstawiła projekt dyrektywy DAT Radzie ds. Gospodarczych i Finansowych w celu uzyskania porozumienia politycznego. Jednak, wobec zastrzeżeń o charakterze politycznym ze strony Danii, Szwecji, Finlandii i Irlandii, nie udało się uzyskać wymaganej jednomyślności. Państwa członkowskie, które nie chciały przyjąć dyrektywy uważały, iż Unia Europejska nie powinna podejmować kroków odnośnie do opodatkowania gospodarki cyfrowej przed planowanym na koniec 2020 r. zakończeniem prac dotyczących tzw. długoterminowego rozwiązania problemu opodatkowania gospodarki cyfrowej, prowadzonych na forum OECD.

W związku z trudnością z uzyskaniem jednomyślności odnośnie do przyjęcia tzw. podatku cyfrowego, prezydencja rumuńska przedstawiła postulat dalszego dwutorowego prowadzenia prac. Do czasu zakończenia rozmów na forum OECD, państwa członkowskie powinny skupić się na próbie wypracowania wspólnego podejścia odnośnie do tzw. długoterminowego rozwiązania problemu opodatkowania gospodarki cyfrowej. Prezydencja zapowiedziała umożliwienie dyskusji na ten temat, włączając w to kwestie związane z projektem dyrektywy dotyczącym tzw. wirtualnego stałego zakładu (dyrektywa Rady ustanawiająca przepisy dotyczące opodatkowania osób prawnych, których obecność na rynku cyfrowym jest znacząca COM (2018) 147 (*Proposal for a Council Directive laying down rules relating to the corporate taxation of a significant digital presence*). W przypadku braku uzgodnienia efektywnego rozwiązania na forum OECD w planowanym okresie (do końca 2020 r.), możliwy byłby powrót do rozmów o wprowadzeniu tzw. podatku cyfrowego na forum Unii Europejskiej. Inicjatywę w sprawie wspólnych prac odnośnie do kwestii tzw. długoterminowego opodatkowania gospodarki cyfrowej na forum złożyła również Komisja Europejska w nocie z dnia 30 kwietnia 2019 r. o tytule „Issues Paper on the reform of international corporate taxation: „Business Taxation 21"".

Kwestie te zostały przedyskutowane podczas spotkań Rady ds. Gospodarczych i Finansowych w dniu 17 maja 2019 r., HLWP w dniach 7 maja 2019 r., 23-24 maja 2019 r. (nieformalne spotkanie HLWP) oraz 4 czerwca 2019 r., jak również podczas spotkania WPTQ w dniu 20 czerwca 2019 r. Dyskusje na obecnym etapie mają charakter wprowadzający.

W trakcie rozmów, Polska była jednym z państw członkowskich najsilniej podkreślających potrzebę jak najszybszego rozwiązania kwestii opodatkowania gospodarki cyfrowej. To Polska jako pierwsza podniosła ideę zawężenia zakresu przedmiotowego, aby zwiększyć szanse na uzgodnienie wspólnego rozwiązania. Polska również aktywnie zachęcała do wspólnych prac nad tzw. długoterminowym rozwiązaniem.

W toku obecnie trwających dyskusji, Polska proponuje, by państwa członkowskie, jako minimum, dokonały analizy rozwiązań dyskutowanych na forum OECD pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej, aby – w przypadku uzgodnienia wspólnego rozwiązania na forum globalnym – możliwe było efektywne zaimplementowanie nowych przepisów przez państwa członkowskie Unii Europejskiej.

Wobec braku osiągnięcia porozumienia na forum Unii Europejskiej odnośnie do tzw. podatku cyfrowego, Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie (Francja, Włochy, Hiszpania, Wielka Brytania, Austria oraz Czechy) rozpoczęła prace dotyczące wprowadzenia takiego rozwiązania w prawie krajowym.

Podsumowując prace prezydencji rumuńskiej dotyczące opodatkowania gospodarki cyfrowej, należy podkreślić iż, mimo braku uzgodnienia wspólnego rozwiązania na forum Unii Europejskiej, warto dostrzec fakt, iż działania na forum Unii Europejskiej wydają się wywierać pozytywny wpływ na prace na forum OECD, w ramach których dokonuje się zauważalny postęp. W związku z tym Polska zamierza nadal zachować aktywność na forum Unii Europejskiej również w trakcie trwania prac nadchodzącej prezydencji fińskiej.

4.3 Budżet UE

A) Prace nad budżetem UE w cyklu rocznym podzielone są na powtarzalne bloki tematyczne:

prace implementacyjne dotyczące budżetu roku bieżącego (Komisja Europejska przedstawia m.in. transfery i budżety korygujące).

procedura przyjmowania budżetu na kolejny rok,

praca nad absolutorium z wykonania budżetu za rok n-2.

Ad. 1) Do najważniejszych tematów w pierwszej połowie 2019 r. dotyczących budżetu roku obecnego należały prace nad projektami budżetów korygujących (*Draft Amending Budget* – DAB). Korekty te pozwalają dostosowywać budżet UE do potrzeb pojawiających się w trakcie roku, np. gdy potrzeba środków na pokrycie skutków klęsk żywiołowych w państwach członkowskich. Korekta może być także konieczna, by zwiększyć lub zmniejszyć środki budżetowe i w ten sposób uwzględnić fakt, że wykonanie budżetu jest wyższe lub niższe, niż zakładano. Projekty budżetów korygujących przyjmowane są, na wniosek Komisji, przez Radę i Parlament Europejski.

Podczas prezydencji rumuńskiej trwały prace nad trzema budżetami korygującymi:

Budżet korygujący nr 1 – został ogłoszony przez Komisję 15 kwietnia 2019 r. Dotyczył standardowego, corocznego ujęcia w budżecie UE wyniku finansowego za rok poprzedni.

Budżet korygujący nr 2 – został ogłoszony przez Komisję 15 maja 2019 r., który dotyczy przeniesienia środków na zobowiązania w wys. 100 mln EUR na pokrycie potrzeb dwóch programów: Horyzont 2020 (80 mln EUR) i Erasmus+ (20 mln EUR). Środki te pochodzić będą z globalnego marginesu zobowiązań (Global Margin for Commitments – GMC). Komisja nie proponuje zwiększenia środków na płatności. Ani Rada, ani Parlament Europejski nie przyjęły jeszcze swojego stanowiska.

Budżet korygujący nr 3 – został ogłoszony przez Komisję 22 maja 2019 r. Towarzyszy on propozycji uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) na kwotę 293 551 794 EUR w celu udzielenia pomocy Rumunii, Włochom i Austrii w następstwie klęsk żywiołowych, które miały miejsce w tych krajach w 2018 r.

Ad. 2) Równocześnie prezydencja fińska rozpoczęła prace nad projektem budżetu UE na rok 2020. Prace rozpoczęły się 5 czerwca, po opublikowaniu przez Komisję projektu budżetu UE. Najważniejsze elementy projektu to:

ustalenie poziomu środków na zobowiązania (CA) na 168,3 mld EUR, co stanowi wzrost w porównaniu do budżetu na 2019 r. o 1,3% (margines wolnych środków wynosi prawie 1,8 mld EUR);

ustalenie poziomu środków na płatności (PA) na 153,6 mld EUR, co stanowi wzrost w porównaniu do budżetu na 2019 r. o 3,5%. Margines wolnych środków wynosi ponad 20 mld EUR.

Prace w Radzie toczą się na poziomie technicznym na forum Komitetu Budżetowego. Rozpoczęły się 6 czerwca 2019 r. Zgodnie ze wstępnym planem prezydencji stanowisko Radzie ma zostać przyjęte na posiedzeniu COREPER II 10 lipca 2019 r. Formalne głosowanie nastąpi najprawdopodobniej na początku września 2019 r. w ramach procedury pisemnej. Parlament Europejski zamierza przyjąć swoje stanowisko do projektu budżetu, ustosunkowując się tez do poprawek Radzie, podczas sesji plenarnej 21–24 października 2019 r.

W przypadku różnicy zdań obu instytucji kolejnym krokiem będą rozmowy pojednawcze (trwające do 21 dni). W przypadku porozumienia na Komitecie pojednawczym (15 listopada 2019 r.) Rada i Parlament Europejski będą miały 2 tygodnie na formalne przyjęcie budżetu UE na kolejny rok. Powinno to nastąpić na przełomie listopada i grudnia. W przypadku braku porozumienia na Komitecie pojednawczym, Komisja będzie musiała przedłożyć nowy projekt budżetu (najprawdopodobniej pod koniec listopada) i procedura (mocno skrócona) rozpocznie się od nowa.

B. Dodatkowo podczas prezydencji rumuńskiej osiągnięto wstępne porozumienie w Radzie w sprawie zmiany rozporządzenia 883/2013[10] regulującego funkcjonowanie Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

Aktualizacja aktu prawnego przez Komisję podyktowana była przyjęciem rozporządzenia w sprawie Prokuratury Europejskiej[11] i koniecznością odpowiedniego dostosowania właściwych przepisów UE regulujących obszar zwalczania nadużyć finansowych (zarówno w odniesieniu do wydatków, jak i dochodów budżetu UE). Kluczowe znaczenie miało zagwarantowanie, aby nowe ramy prawne OLAF zapewniały możliwość wywiązywania się ze spoczywających na OLAF obowiązków statutowych, bez dublowania się kompetencji z EPPO, a także realizacji obowiązków względem EPPO, państw członkowskich oraz instytucji, organów, urzędów i agencji Unii.

Dzięki wprowadzeniu nowych rozwiązań OLAF miałby prowadzić dochodzenia w skuteczniejszy i spójniejszy sposób, a tym samym przyczyniać się do efektywnej ochrony budżetu w całej Unii. Szczególnie istotnym dla Komisji aspektem projektu była próba zawarcia w nim mandatu OLAF do wszelkiego rodzaju spraw dotyczących nadużyć i nieprawidłowości w obszarze dochodów realizowanych w ramach VAT, co spotkało się z wyraźnym sprzeciwem znacznej części delegacji. Finalnie, w kompromisowym projekcie prezydencji, przyjęto ograniczenie mandatu OLAF do spraw VAT do przypadków, gdzie wartość nadużycia przekracza próg 10 mln euro, a sprawa ma charakter transgraniczny (tzn. zrównano w tym zakresie mandat OLAF do kompetencji EPPO określonych w dyrektywie PIF[12]) lub prowadzone dochodzenie toczy się na wniosek zainteresowanego państwa.

Wynegocjowane stanowisko kompromisowe, które zasadniczo zgodne jest z interesem Polski (ograniczając znacznie dalej idące pierwotne propozycje Komisji), przyjęte na COREPER w dniu 12 czerwca 2019 r., staje się mandatem Rady do trilogów prowadzonych podczas kolejnej prezydencji.

4.4. Polityka rolna (z uwzględnieniem Wspólnej Polityki Rolnej)

Po publikacji przez Komisję (1 czerwca 2018 r.) pakietu trzech projektów rozporządzeń dotyczących WPR po 2020 roku Polska aktywnie włączyła się w prace na forum UE nad zawartymi w nich propozycjami. Od rozpoczęcia prezydencji rumuńskiej trzy projekty rozporządzeń były omawiane na:

---

[10] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, EURATOM) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 roku dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999

[11] Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej

[12] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii

- 20 posiedzeniach na szczeblu „technicznym" (trzy dedykowane grupy robocze Rady),
- 14 posiedzeniach Specjalnego Komitetu ds. Rolnych (SCA) oraz
- na każdym posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa.

Przedstawiciele Polski uczestniczyli również w spotkaniach bilateralnych zorganizowanych przez prezydencję rumuńską.

W czasie prac na szczeblu technicznym (grupy robocze) Polska siedmiokrotnie przekazywała do SG Rady i prezydencji uwagi pisemne i konkretne propozycje zmian w projektach rozporządzeń, kierując się stanowiskiem rządowym oraz wynikami analizy zapisów propozycji Komisji.

Zamiarem prezydencji rumuńskiej dotyczącym pakietu w sprawie reformy WPR było doprowadzenie do przyjęcia przez Radę częściowego podejścia ogólnego. Po dyskusji podczas nieformalnego posiedzenia Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Bukareszcie (czerwiec 2019 r.), prezydencja zdecydowała się na przygotowanie i przedstawienie Radzie raportu podsumowującego postęp przeprowadzonych przez nią prac nad pakietem.

Raport wymienia obszary trzech projektów prawnych, na których prezydencja skupiła prace Rady i jej forów roboczych (grupy robocze, Specjalny Komitet Rolny – SCA), wskazuje też ogólnie jak wyglądał rozkład głosów delegacji w danych obszarach i w jakim kierunku zmierzały zmiany w projektach zaproponowane przez prezydencję w efekcie dyskusji. Raport przede wszystkim wskazuje te elementy projektów prawnych reformy, które w ocenie prezydencji wymagają dalszych dyskusji w Radzie.

Prezydencji udało się poprawić niektóre elementy projektów prawnych reformy WPR. Wiele obszarów wymaga jednak jeszcze dalszych prac i ustaleń. Prezydencja wskazała je w raporcie. Polska w większości podziela ocenę prezydencji w tym zakresie.

Część zmian wprowadzonych przez prezydencję rumuńską w projektach pakietu reformy WPR wychodzi naprzeciw oczekiwaniom i postulatom Polski. W dalszych pracach Polska będzie dążyć do utrzymania tych zmian. Dotyczy to takich elementów propozycji reformy jak:

- umożliwienie wliczania wydatków na ONW (obszary z ograniczeniami naturalnymi) w limit 30% środków EFRROW na cele środowiskowo-klimatyczne
- zmiany w rozwiązaniach dotyczących ustalania wskaźników pośrednich (*milestones*), monitorowania i rozliczania, w tym ustalanie wskaźników pośrednich co dwa lata, przegląd wykonania co dwa lata z możliwymi odchyleniami od pierwotnie planowanych wskaźników wynoszącymi od 45%, przed 40% do 35% w kolejnych latach
- dobrowolność dla państw członkowskich w stosowaniu definicji tzw. prawdziwego rolnika
- podniesienie limitu wsparcia związanego z produkcją do poziomu 13+2% koperty płatności bezpośrednich
- wyłączenie z mechanizmu dyscypliny finansowej rolników otrzymujących do 2 tys. euro z tytułu płatności bezpośrednich
- zmiany w zakresie warunkowości, szczególnie dotyczące następujących norm dobrej kultury rolnej (GAEC): GAEC 9, GAEC 7, GAEC 2 i GAEC 5.

W odniesieniu do części zmian zaproponowanych przez prezydencję rumuńską Polska wyraziła potrzebę kontynuowania dyskusji. Do takich elementów należą m. in.:

- uzależnienie finansowania dużej infrastruktury ze środków EFRROW od uwzględnienia możliwości jej realizacji w lokalnych strategiach rozwoju;
- wprowadzenia kategorii regionów przejściowych w przypadku wsparcia z EFRROW;
- umożliwienie ustanowienia elastyczności w postaci odchyleń procentowych od średniej wyznaczonej/planowanej kwoty wsparcia w odniesieniu do poszczególnych rodzajów interwencji związanych z rozwojem obszarów wiejskich.

Polska będzie oponować przeciwko zmianom w przepisach w zakresie objęcia warunkowością małych gospodarstw, wprowadzonym przez prezydencję rumuńską na ostatnim etapie prac, i będzie dążyć do powrotu do rozwiązań w zakresie wyłączenia małych gospodarstw zaproponowanych jeszcze przez prezydencję austriacką.

4.5 Polityka rybołówstwa

Podczas prezydencji rumuńskiej w Radzie, kontynuowane były prace nad wypracowaniem mandatu negocjacyjnego Rady w odniesieniu do projektu rozporządzenia o Europejskim Funduszu Morskim i Rybackim (EFMR) na lata 2021-2027. Prace te prowadzone były na forum grupy roboczej ds. Wewnętrznej Polityki Rybołówstwa.

Polska jest żywotnie zainteresowana kontynuacją wsparcia strukturalnego dla rybołówstwa morskiego, akwakultury i przetwórstwa w jak najszerszym zakresie i dlatego aktywnie uczestniczyła w pracach nad projektem ww. rozporządzenia, zgłaszając propozycje istotnych dla polskiego rybactwa zmian przepisów oraz inicjując dyskusję w ramach grupy roboczej. Jednocześnie, przedstawiciele Polski od początku prac nad projektem zwracali uwagę na fakt, iż nowy fundusz nie odpowiada na potrzeby sektora rybactwa w regionie Morza Bałtyckiego, dla którego doradztwo Międzynarodowej Rady Badań Morza (ICES) na rok 2020 rekomenduje TAC (całkowite dopuszczalne połowy) dla stada dorsza wschodniego oraz śledzia zachodniego na poziomie „0". Zgłaszając uwagi do projektu rozporządzenia, Polska szukała poparcia wśród innych państw dla dokonania stosownych zmian przepisów, tak aby nowy fundusz zawierał bardziej elastyczne mechanizmy, które pozwolą państwom członkowskim reagować na problemy pojawiające się w ich regionach.

W wyniku prac grupy roboczej ds. wewnętrznej polityki rybołówstwa i COREPER I przygotowany został dokument stanowiący częściowe podejście ogólne Rady w odniesieniu do projektu rozporządzenia o EFMR. Dokument ten w dniu 18 czerwca 2019 r. został przyjęty przez Radę ds. Rolnictwa i Rybołówstwa (AGRIFISH). Polska nie poparła propozycji kompromisowej opracowanej przez prezydencję rumuńską.

4.6 Polityka energetyczna

Pierwsze półrocze 2019 r. było okresem intensywnej pracy na różnych forach nad elementami zarysowanymi w komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego Czysta Planeta dla Wszystkich: Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki COM (2018) 773. Efektem tych prac ma być przedłożenie przez UE do ONZ do 2020 r. długoterminowej strategii niskoemisyjnego rozwoju do 2050 r. Polska aktywnie uczestniczyła w negocjacjach dot. aspektów z sektora energii, które zostały zawarty w dokumencie, na szczeblu Rady w formacie ministrów energii oraz grupy roboczej ds. energii. Głównymi elementami prezentowanego stanowiska było:

- zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego;
- uwzględnienie w długoterminowej strategii UE *Krajowych Planów na Rzecz Energii i Klimatu* oraz specyfiki poszczególnych państw członkowskich;
- zapewnienie wsparcia dla regionów dotkniętych konsekwencjami transformacji energetycznej.

Ponadto, na ww. forach Polska promowała również własną wizję rozwoju sektora energii, zgodną z dokumentami strategicznymi Rządu. Stanowisko Polski znalazło poparcie wśród państw członkowskich, czego przykładem jest wypracowanie wspólnego stanowiska państw Grupy Wyszehradzkiej przed posiedzeniem Rady w formacie ministrów energii 4 marca 2019 r. Podczas ww. posiedzenia Rady przyjęto również podejście ogólne Rady do projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1222/2009 COM(2018) 296. Polska aktywnie uczestniczyła w negocjacjach projektu rozporządzenia na forum grupy roboczej ds. energii.

Podczas nieformalnego posiedzenia ministrów energii zorganizowanego przez prezydencję rumuńską w Bukareszcie 2 kwietnia 2019 r. w stanowisku Polski wybrzmiała ponownie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państw członkowskich oraz potrzeba ukierunkowania finansowania Unii Europejskiej w niskoemisyjne i elastyczne źródła wytwarzania. W trakcie posiedzenia Polska przystąpiła do deklaracji prezydencji rumuńskiej pn. „Zrównoważona i inteligentna infrastruktura gazowa", która ma charakter politycznego oświadczenia. Dokument ten zwraca uwagę państw członkowskich na ważną rolę infrastruktury gazowej w niskoemisyjnej transformacji energetycznej. Skupia się on na roli gazu ziemnego oraz innych rodzajach gazu, które są przyjazne dla środowiska, szczególnie wodoru. Ponadto nawołuje do promowania innowacji i badań niezbędnych dla wdrożenia ambitnych celów klimatycznych. Podczas posiedzenia odbyło się także wspólne posiedzenie ministrów energii UE oraz ministrów energii 6 państw Partnerstwa Wschodniego, które było pierwszym spotkaniem w ww. formacie w 10-letniej historii Partnerstwa Wschodniego. Polska wyraziła poparcie dla dalszego rozwoju współpracy w ramach Partnerstwa, szczególnie w realizacji projektów infrastrukturalnych wzmacniających bezpieczeństwo dostaw surowców energetycznych do Unii Europejskiej oraz jej wschodnich i południowych sąsiadów.

Polska brała także aktywny udział w negocjacjach konkluzji ws. przyszłości systemów energetycznych przyjętych przez Radę ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii 25 czerwca 2019 r. Konkluzje stanowią wytyczne, w jakim kierunku rozwijać się będzie unijny sektor energii w świetle ambitnych celów klimatycznych Unii Energetycznej. Konkluzje mają stanowić wezwanie do promowania 1) rozwoju niezawodnych i efektywnych kosztowo sieci energetycznych, które umożliwią transformację energetyczną i zapewnią bezpieczeństwo dostaw; 2) rozwoju i wdrażania innowacyjnych technologii, które powinny być niezawodne, bezpieczne, zrównoważone i przyjazne dla środowiska; 3) łączenia sektorów, takich jak: elektryczności, gazu, ciepłownictwa, wytwarzania chłodu, jak również infrastruktury transportowej. W konkluzjach wyraźnie zaakcentowano, że rozwój systemów energetycznych powinien następować w taki sposób, by prowadzić do neutralności klimatycznej i realizacji celów zgodnie z Porozumieniem Paryskim. Między innymi dzięki polskiemu stanowisku, w konkluzjach zostały odzwierciedlone potrzeby regionów węglowych, czy prawo państwa członkowskiego do kształtowania własnego miksu energetycznego. W dużej mierze uwzględniono również polskie uwagi zmierzające do zwiększenia neutralności technologicznej konkluzji, aby obejmowały one wszystkie źródła niskoemisyjne, nie tylko OZE.

Wkład Polski do dyskusji w ramach Rady pozwolił na zakomunikowanie jej najważniejszych oczekiwań od transformacji energetycznej i wypracowanie akceptowalnych dla Polski konkluzji Rady Europejskiej w zakresie energii i klimatu w marcu 2019 r. Konkluzje marcowej Rady Europejskiej uwzględniają konieczność zapewnienia wsparcia dla regionów górniczych w transformacji, społecznej akceptacji dla długofalowych zmian wskutek transformacji energetycznej, uwzględnienie specyfiki państw członkowskich w formułowaniu strategii długoterminowej Unii Europejskiej. Ponadto Polska proaktywnie zaprezentowała swoje stanowisko w kwestii przyszłości sektora energii w dokumencie stanowiącym propozycję polskiego wkładu do przyszłej agendy strategicznej na okres 2020-2024 r., która została przyjęta podczas czerwcowej Rady Europejskiej.

Transformacja energetyczna wymaga także zwiększenia innowacyjności sektora energii. Dlatego Polska bierze aktywny udział w pracach nad rozwojem innowacji energetycznych na szczeblu unijnym. W dniach 29-30 maja 2019 r. przedstawiciel Polski wziął udział w konferencji organizowanej przez prezydencję rumuńską w Timisoarze, gdzie zaprezentowano nowoczesne rozwiązania mające na celu ograniczenie emisji dwutlenku węgla. Wśród przedstawionych metod była m.in. technologia przekształcenia paliwa kopalnego w gaz zawierający wodór poprzez wyłapywanie CO2 i zamianę w gaz syntezowy, dzięki czemu otrzymuje się czystą energię. Ponadto zaprezentowano źródła, z których można pozyskiwać środki finansowe na prowadzenie badań i realizację projektów, jak chociażby państwowa firma norweska *Innovation Norway*, czy też Wspólna Inicjatywa Wodoru i Ogniw Paliwowych. Pokazuje to, że stanowisko Polski odnośnie różnorodnego wykorzystania paliw kopalnych nie jest odosobnione.

Jednakże realizacja ambitnej polityki klimatycznej UE oraz przeprowadzenie transformacji energetycznej oznacza konieczność zapewnienia środków łagodzących jej negatywne efekty. Z tego powodu Polska aktywnie uczestniczy w Platformie Wsparcia Regionów Górniczych (Coal Regions in Transition). Jej celem jest zapewnienie dodatkowych środków finansowych przez Komisję Europejską na projekty umożliwiające wsparcie regionów charakteryzujących się dużą emisyjnością, w których duży odsetek pracowników zatrudniony jest w sektorze uzależnionym od węgla. W marcu 2019 r. do Platformy formalnie zostały przyjęte, poza zaangażowanym już wcześniej Śląskiem jako regionem pilotażowym, dwa nowe obszary Polski – Dolny Śląsk (Aglomeracja Wałbrzyska) oraz Wielkopolska (subregion koniński). W kwietniu 2019 r. delegacja pod przewodnictwem sekretarza stanu w Ministerstwie Energii, Grzegorza Tobiszowskiego, składająca się z przedstawicieli władz lokalnych poszczególnych regionów (marszałkowie województw, prezydenci miast), instytutów badawczych, spółek energetycznych oraz Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju, wzięła udział w spotkaniach z przedstawicielami Komisji Europejskiej, podczas których omówione zostały konkretne projekty ubiegające się o pozyskanie finansowania ze środków unijnych na ich realizację. Komisja Europejska z dużym uznaniem odniosła się do zaprezentowanych projektów, podkreślając bardzo dobrą współpracę pomiędzy administracją centralną a regionalną. Podczas spotkań, podsekretarz stanu w ministerstwie energii podkreślał, że transformacja regionów górniczych odgrywa istotną rolę dla osiągnięcia coraz bardziej restrykcyjnych celów klimatycznych. Zaznaczył także, że skala potrzeb tych województw w zakresie niezbędnych procesów transformacji gospodarczej jest ogromna, a to determinuje adekwatne zasoby finansowe. Kolejna edycja spotkań odbędzie się w lipcu 2019 r. w celu zweryfikowania postępów prac oraz omówienia nowych projektów, zgłoszonych do Platformy Wsparcia Regionów Górniczych.

Również w tym kontekście Polska zabiega o zapewnienie środków finansowych na przeprowadzenie sprawnej transformacji energetycznej na wielu unijnych płaszczyznach. Z polskiej perspektywy ważne były negocjacje Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. W kwestiach dotyczących sektora energii udało się uzgodnić na poziomie Stałych Przedstawicieli (COREPER II) jeden z kluczowych postulatów Polski, polegający na możliwości finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego infrastruktury gazu ziemnego. Ponadto Polska aktywnie angażuje się także w dyskusje nad powstaniem IV listy projektów wspólnego zainteresowania Unii Europejskiej (Projects of Common Interest) obejmującej najważniejsze inwestycje energetyczne. Umieszczenie projektu na liście umożliwia m.in. ubieganie się o wsparcie finansowe, czy ułatwienie postępowań administracyjnych.

Kwestią bardzo istotną dla bezpiecznego i opartego na zasadach konkurencji funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu było doprowadzenie w kwietniu 2019 r. do przyjęcia przez Radę nowelizacji dyrektywy gazowej 2009/73/WE dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego COM(2017) 660. Przyjęta przez Radę i Parlament zmiana pozwala na stosowanie do gazociągów z państw trzecich najważniejszych filarów prawa UE – wyznaczenia niezależnego operatora, który będzie nadzorował wysokość taryf, transparentność kosztów budowy gazociągów, czy ceny gazu przesyłanego tą drogą. Było to możliwe m.in. dzięki długotrwałym staraniom polskiej administracji oraz intensywnym, rozpoczętym jeszcze w 2018 r. kontaktom z prezydencją rumuńską. Zbudowanie szerokiego poparcia w Radzie, uniemożliwienie powstania mniejszości blokującej oraz zyskanie przychylności prezydencji rumuńskiej pozwoliło na osiągnięcie podejścia ogólnego projektu nowelizacji dyrektywy w lutym 2019 r. Sprawne przeprowadzone rozmowy trójstronne z Parlamentem Europejskim uzupełniły projekt o mechanizmy gwarantujące wzmocnienie nadzoru nad wdrażaniem prawa UE wobec gazociągów z państw trzecich powstałych po wejściu w życie noweli, w tym również łączącego Rosję i Niemcy Nord Stream 2.

Mając na uwadze także ważną rolę energetyki jądrowej, Polska z powodzeniem uczestniczyła w pracach grupy roboczej ds. zagadnień atomowych, w ramach której ukończone zostały m.in. prace nad konkluzjami ws. pozaenergetycznych zastosowań energii jądrowej oraz rozporządzeniami w sprawie likwidacji elektrowni jądrowych Ignalina, Kozloduy, Bohunice oraz obiektów Wspólnego Centrum Badawczego.

4.7 Polityka klimatyczna i ochrona środowiska

Polska była aktywnym uczestnikiem negocjacji i dyskusji prowadzonych podczas prezydencji rumuńskiej w zakresie ochrony środowiska i klimatu. Podejmowane były działania legislacyjne i pozalegislacyjne w odniesieniu do następujących projektów:

Projekt rozporządzenia o normach emisji CO_2 dla samochodów osobowych i dostawczych

Polska wykazała się dużą aktywnością oraz elastycznością w negocjacjach zmierzających do ostatecznego przyjęcia rozporządzenia. Dla Polski jedną z najważniejszych spraw było uwzględnienie w projektowanym rozporządzeniu właściwego mechanizmu zachęt dla pojazdów ZLEV (zero-i niskoemisyjnych).

Na posiedzeniu Rady ds. Środowiska 9 października 2018 r. zostało przyjęte podejście ogólne, które zakładało cele dotyczące redukcji emisji CO_2 dla pojazdów osobowych oraz lekkich samochodów użytkowych na poziomie 15% w 2025 r. oraz 31% dla lekkich samochodów użytkowych i 37,5% dla pojazdów osobowych w 2030 r. W dniu 16 stycznia 2019 r. COREPER I zatwierdził tekst kompromisowy wypracowany w ramach trilogów. Utrzymano poziomy zachęt dla pojazdów o zerowej i niskiej emisji, zgodnie z podejściem ogólnym, na poziomie 15% dla samochodów osobowych i dostawczych w 2025 r. oraz 30% dla samochodów dostawczych i 35% dla samochodów w 2030 r. Projekt rozporządzenia został przyjęty przez Parlament Europejski na sesji plenarnej w dniu 27 marca 2019 r., następnie formalnie zatwierdzony przez COREPER I 10 kwietnia 2019 r. oraz przez Radę ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 15 kwietnia 2019 r.

Rozporządzenie 2019/631 z dnia 17 kwietnia 2019 r. określające normy emisji CO2 dla nowych samochodów osobowych i dla nowych lekkich pojazdów użytkowych oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 443/2009 i (UE) nr 510/2011 zostało opublikowane 25 kwietnia 2019 r. Weszło w życie 16 maja 2019 r.

Przewiduje się ewentualną rewizję celów na rok 2030 i wprowadzenie wiążących celów redukcji na 2035 i 2040 r.

Projekt rozporządzenia dotyczącego emisji CO_2 z pojazdów ciężarowych

Podczas negocjacji przedmiotowego rozporządzenia dla Polski kluczowe było utrzymanie zaproponowanych limitów redukcji na poziomie 15% na 2025 r. oraz 30% na 2030 r. W zaproponowanym tekście kompromisowym Parlamentu Europejski utrzymał te limity. Przyjęty tekst utrzymuje mechanizm w formie superkredytów dla okresów sprawozdawczych przed 2025 r.

Polska poparła w grudniu 2018 r. poziomy redukcji emisji zaproponowane w tekście kompromisowym, które dotyczyły:

- utrzymania celu 15% w 2025 r. oraz 30% w 2030 r. z możliwością podwyższenia w zależności od wyników przeprowadzonego przeglądu w 2022 r.,
- wprowadzenia dwuetapowego podziału w zakresie wysokości kar (od 2025-2029 4000 euro g CO_2/tkm, a od 2030 r. 6800 euro g CO_2/tkm zgodnie ze wcześniejszą propozycją Komisji),
- wprowadzenia zmiany dotyczącej uwzględnienia w planowanym na rok 2022 w przeglądzie dodatkowej kategorii pojazdów (autobusy i autokary), a także możliwego podziału na podgrupy w zależności od wykonywanej pracy przewozowej,
- wyłączenia autobusów i autokarów z systemu zachęt.

COREPER I w dniu 22 lutego 2019 r. zatwierdził tekst kompromisowy wypracowany w ramach trilogów. Tekst formalnie został zatwierdzony przez COREPER I na posiedzeniu 5 czerwca 2019 r. oraz przez Radę ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów 13 czerwca 2019 r. i wejdzie w życie po 20 dniach od jego opublikowania.

Długookresowa strategia niskoemisyjna UE do 2050 r.

W okresie prezydencji rumuńskiej prowadzone były intensywne prace w zakresie długoterminowej Strategii niskoemisyjnej UE (LTS). Komisja Europejska została zobowiązana przez Radę Europejską w marcu 2018 r. do przygotowania, najpóźniej w pierwszym kwartale 2019 r., przedmiotowej Strategii UE. W dniu 28 listopada 2018 r. Komisja Europejska przedstawiła projekt długookresowej strategii niskoemisyjnej UE do 2050 r. pt. „Czysta planeta dla wszystkich" (Clean Planet for All).

W okresie prezydencji rumuńskiej odbyły się dwie debaty na ten temat na formalnych posiedzeniach Rady ds. Środowiska: 5 marca 2019 r. oraz 26 czerwca 2019 r. Podczas nieformalnego posiedzenia ministrów ds. środowiska w dniach 20-21 maja 2019 r. w Bukareszcie ministrowie dyskutowali na temat społecznego wymiaru przejścia na gospodarkę niskoemisyjną.

Podczas debaty na posiedzeniu Rady ds. Środowiska 5 marca 2019 r. wiele państw wyraziło poparcie dla celu osiągnięcia neutralności klimatycznej na poziomie UE do 2050 roku. Polska, zaznaczyła konieczność przeprowadzenia transformacji w sposób sprawiedliwy, zapewniający akceptację społeczną dla polityki klimatycznej (*just transition)*. Podczas posiedzenia Rady ds. Środowiska 26 czerwca 2019 r. Polska podkreśliła, iż dąży do realizacji celów Porozumienia Paryskiego, w tym przede wszystkim osiągnięcia neutralności klimatycznej, co pozostaje jednym z kluczowych wyzwań cywilizacyjnych. Jednocześnie Polska zaznaczyła, iż realizacja tego wyzwania będzie pociągała za sobą konieczność zmiany dotychczasowych modeli społecznych i gospodarczych funkcjonujących w Europie. W opinii Polski, wspólne osiągnięcie celu neutralności klimatycznej przez UE będzie wymagało szczegółowego zróżnicowania celów pomiędzy państwami członkowskimi i sektorami gospodarki. W swoim stanowisku Polska zaznaczyła, że do opracowania strategii długoterminowej, niezbędne jest określenie mechanizmów kompensacji dla najbardziej narażonych sektorów gospodarki, regionów i krajów.

Podczas nieformalnego spotkania ministrów ds. środowiska i klimatu, które odbyło się w Bukareszcie w dniach 20-21 maja 2019 r., ministrowie dyskutowali m.in. o tym, w jaki sposób polityka prowadzona na szczeblu europejskim i krajowym może pomóc w stymulowaniu transformacji stylu życia i podejścia sprzyjającego odpowiednim przemianom na poziomie społeczeństw.

Debaty na temat strategii niskoemisyjnej odbywały się również na innych Radach UE, koncentrując się przy tym na aspektach sektorowych (Rada ds. Konkurencyjności, Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, Rada ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, Rada ds. Gospodarczych i Finansowych). W trakcie przeprowadzonych debat państwa członkowskie, w tym Polska, potwierdzały swoje zaangażowanie w realizację celów Porozumienia Paryskiego, uznając potrzebę osiągnięcia celu dotyczącego długoterminowego przejścia do gospodarki neutralnej dla klimatu. Rozbieżności pojawiły się w odniesieniu do sposobu osiągnięcia wyznaczonych celów i tempa zmian. Państwa członkowskie uznały, że przejście na gospodarkę neutralną pod względem klimatu będzie wymagało głębokiej transformacji wszystkich sektorów gospodarki UE i że stanowi to zarówno wyzwanie, jak i otwiera nowe możliwości. Uznano również, że we wszystkich sektorach istnieje potencjał, który w różnym stopniu może przyczynić się do przemiany ku niskoemisyjnej gospodarce. Skala potrzebnych zmian będzie wymagała znacznych inwestycji, na które należy przeznaczyć wystarczające środki, w tym także na badania i innowacje. Niektóre państwa członkowskie podkreślały, że zaniechanie działań na rzecz redukcji emisji CO_2 również generuje koszty.

Na szczycie w dniach 20-21 czerwca 2019 r. Rada Europejska w uzupełnieniu do swoich konkluzji z marca br., udzieliła również dalszych wytycznych do przygotowania i przyjęcia długookresowej strategii niskoemisyjnej UE do 2050 r. oraz zdecydowała, że ostateczne wytyczne w tej sprawie przedstawi do końca br. Spore grono państw członkowskich oczekiwało, że RE znacznie ograniczy ramy czasowe do osiągnięcia neutralności klimatycznej przez UE z II poł. XXI w. (co jest zgodne z Porozumieniem Paryskim) do 2050 r. Jednak część państw członkowskich, w tym Polska, uważało, że decyzja w tej sprawie powinna zostać podjęta dopiero po bardzo dokładnym ocenieniu wszystkich zagrożeń, możliwości oraz kosztów, które w związku z tym będą musiały być poniesione – a w tym momencie nikt tak dokładną analizą nie dysponuje. W konkluzjach stwierdzono, że osiągnięcie neutralności klimatycznej przez UE powinno mieć miejsce zgodnie z Porozumieniem paryskim z jednoczesnym zaznaczeniem, że, zdaniem części państw, osiągnięcie neutralności klimatycznej powinno nastąpić do 2050 r.

Projekt dyrektywy w sprawie ograniczenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko

Przedmiotowa dyrektywa stanowi realizację działania zaplanowanego w ramach Europejskiej Strategii na rzecz tworzyw sztucznych w gospodarce o obiegu zamkniętym. Głównym celem dyrektywy jest zapobieganie zanieczyszczeniu środowiska, szczególnie środowiska morskiego, odpadami powstałymi z produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych oraz narzędzi połowowych zawierających tworzywa sztuczne.

COREPER I 18 stycznia 2019 r. zatwierdził tekst kompromisowy wypracowany w ramach trilogów, które odbywały się w 2018 r. Następnie - po uzgodnieniach na forum grupy prawników lingwistów - tekst został formalnie zatwierdzony przez COREPER I w dniu 15 maja 2019 r. oraz przez Radę ds. Ogólnych 21 maja 2019 r.

Dyrektywa 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko została opublikowana 12 czerwca 2019 r. i weszła w życie 2 lipca 2019 r.

Termin transpozycji przepisów określono na dwa lata po wejściu w życie dyrektywy. Dyrektywa stawia ambitne cele w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska odpadami z tworzyw sztucznych, których efektywne wdrożenie będzie stanowiło dla Polski duże wyzwanie.

Projekt rozporządzenia dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych

Polska poparła konieczność zmiany przepisów wdrażających w UE Konwencję sztokholmską w sprawie trwałych zanieczyszczeń organicznych oraz Protokół do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych, dlatego jednocześnie Polska poparła przyjęcie projektu rozporządzenia dotyczącego trwałych zanieczyszczeń organicznych (TZO).

COREPER I 1 marca 2019 r. zatwierdził tekst kompromisowy wypracowany w ramach trilogów, następnie - po uzgodnieniach na forum grupy prawników lingwistów - tekst został formalnie zatwierdzony przez COREPER I na posiedzeniu 5 czerwca 2019 r. oraz przez Radę ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów 13 czerwca 2019 r. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1021 z dnia 20 czerwca 2019 r. dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 25 czerwca 2019 r. i wchodzi w życie w dniu 15 lipca 2019 r.

Projekt rozporządzenia w sprawie dostosowania obowiązków sprawozdawczych w dziedzinie polityki ochrony środowiska

Polska poparła inicjatywę Komisji dot. zmniejszania obciążenia państw członkowskich w zakresie obowiązków dotyczących monitorowania wdrożenia oraz sprawozdawczości w odniesieniu do prawodawstwa UE w dziedzinie ochrony środowiska. COREPER I w dniu 18 stycznia 2019 r. zatwierdził tekst kompromisowy wypracowany w ramach trilogów. Tekst rozporządzenia, po uzgodnieniu w ramach grupy prawników – lingwistów został formalnie zatwierdzony przez COREPER I na posiedzeniu 15 maja 2019 r. oraz przez Radę ds. Ogólnych w dniu 21 maja 2019 r.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1010 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie dostosowania obowiązków sprawozdawczych w dziedzinie ustawodawstwa dotyczącego środowiska oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 166/2006 i (UE) nr 995/2010, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE, 2004/35/WE, 2007/2/WE, 2009/147/WE i 2010/63/UE, rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 i (WE) nr 2173/2005 oraz dyrektywę Rady 86/278/EWG zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej 25 czerwca 2019 r.

Projekt rozporządzenia ws. Programu LIFE

Polska była zaangażowana w prace nad projektem rozporządzenia w sprawie Programu LIFE. Prace nad rozporządzeniem LIFE osiągnęły etap uzgodnień z Parlamentem Europejskim. COREPER I w 20 marca 2019 r. przyjął raport z postępu prac, wobec którego sprzeciw wyraziła Polska i kilka państw członkowskich. Polska zwracała uwagę, iż część istotnych kwestii nie została uregulowana w projekcie rozporządzenia w formie satysfakcjonującej wszystkie państwa członkowskie. Zdaniem Polski, aby środki Programu LIFE w większym stopniu służyły wszystkim Europejczykom, a państwa członkowskie miały wpływ na zakres przyszłych regulacji, pożądana byłaby rewizja treści kilku artykułów rozporządzenia LIFE, m.in. w zakresie okresu obowiązywania rozporządzenia, zapewnienia jakości projektów i zagwarantowania równowagi geograficznej w korzystaniu z funduszu LIFE.

Różnorodność biologiczna

Polska brała udział w szeregu działań mających na celu wypracowanie stanowiska Unii Europejskiej w kontekście nowych globalnych ram dla różnorodności biologicznej po roku 2020, które zostaną przyjęte na 15 Konferencji Stron Konwencji o różnorodności biologicznej (COP15 CBD) w październiku 2020 r. w Chinach. Ujęte w nich cele i kierunki działań będą miały za zadanie powstrzymać postępującą w zastraszającym tempie utratę różnorodności biologicznej na świecie i związanych z nią usług ekosystemowych, które są niezbędne dla zapewnienia odpowiednich warunków życia i działalności ludzi na Ziemi.

W związku ze zbliżającym się posiedzeniem 18. Konferencji Stron Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (Konwencji Waszyngtońskiej - CITES), w pierwszym półroczu 2019 r. toczyły się intensywne prace na forum Rady dotyczące przygotowania wspólnego stanowiska UE na to spotkanie. Ustalony projekt decyzji Rady będzie podstawą do zajmowania podczas COP 18 w sierpniu 2019 r. przez UE i kraje członkowskie stanowisk wobec szeregu zmian w Załącznikach CITES (statusie ochronnym gatunków zagrożonych wyginięciem) oraz projektów dokumentów, rezolucji i decyzji mających wpływ na kierunki Konwencji CITES, jak również wdrażanie i egzekwowanie jej postanowień.

Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska (EIR)

W ramach rozpoczętego w 2016 r. procesu przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska, trwały prace nad przygotowaniem drugiego sprawozdania krajowego w tym zakresie. W październiku 2018 r. Polska zgłosiła szereg uwag do przygotowanego przez Komisję Europejską do wstępnego sprawozdania krajowego dotyczącego przeglądu wdrażania polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej. W opublikowanej w kwietniu 2019 r. ostatecznej wersji raportu, wiele z uwag zgłoszonych przez Polskę nie zostało uwzględnionych, co spowodowało, że w opublikowanym sprawozdaniu krajowym podane są błędne lub nieaktualne dane, nieprecyzyjne informacje lub wnioski, które wymagają korekty, wyjaśnienia lub uszczegółowienia. Polska zwróciła uwagę na ten fakt w stanowisku Rządu opracowanym w czerwcu 2019 r. W opinii Polski nieuwzględnienie przez służby Komisji uwag przekazanych przez Polskę oraz przedstawienie błędnych danych negatywnie wpływa na postrzeganie naszego kraju w kontekście dbałości o środowisko. Przedmiotową kwestię Polska podniosła także na posiedzeniu Rady ds. Środowiska 26 czerwca 2019 r.

Warunkiem skutecznej współpracy we wdrażaniu polityki ochrony środowiska jest przejrzystość informacji istotnych dla środowiska, ponieważ współpraca ta zależy od aktywnego zaangażowania szerokiego grona zainteresowanych stron – zarówno publicznych, jak i prywatnych, od decydentów po obywateli, przedsiębiorstwa i przemysł.

Unijny Program działań w zakresie środowiska

Polska brała aktywny udział w pracach związanych z unijnym programem działań w zakresie środowiska, w tym nad oceną Siódmego Programu działań w zakresie środowiska (*7 EAP - Environment Action Plan*) obowiązującego do roku 2020, a także w pracach nad przyszłym programem, który obowiązywał będzie od 2021 r. Polska podkreślała, iż plan działania na rzecz środowiska jest właściwym narzędziem dla wyznaczania ram strategicznych polityki UE w obszarze

ochrony środowiska. Tworzenie tego typu programów jest warunkiem koniecznym, by nadać kwestiom ochrony środowiska odpowiednio wysoką rangę w polityce UE.

Jednym z elementów prac nad przyszłym programem był udział w warsztatach poświęconych dyskusji nad przyszłością Programu działań na rzecz środowiska *(EAP - Environment Action Plan)* (11-12 czerwca 2019 r., Austria). W warsztatach uczestniczyli przedstawiciele państw członkowskich, Komisji Europejskiej i Europejskiej Agencji ds. Środowiska. Główne kwestie, jakie zostały omówione w trakcie warsztatów, dotyczyły kluczowych zagadnień, które powinny być uwzględnione w pracach nad przyszłym Programem, ich priorytetyzacji i synergii, a także analizy środków, które mogą być kluczowymi czynnikami umożliwiającymi pomyślne wdrożenie przyszłego EAP.

Polska zwracała uwagę, że niezbędne jest przygotowanie, z wykorzystaniem wniosków płynących z oceny obecnego programu, kolejnego programu, który będzie stanowić kontynuację działań określonych w obecnie obowiązującym. Nowy program powinien wyznaczać ambitne, lecz możliwe do osiągnięcia cele. Z tego względu powinien on uwzględniać specyfikę poszczególnych państw członkowskich, uwarunkowania środowiskowe, gospodarcze, społeczne, a przez to pozostawiać państwom pewną swobodę w ich realizacji, gdyż cele wyznaczone na poziomie unijnym mogą być osiągnięte przez poszczególne kraje w różny sposób. Ponadto niezbędne jest zapewnienie odpowiednich środków finansowych, które pozwolą na realizację określonych celów.

Globalne aspekty zrównoważonego rozwoju

W zakresie **globalnych aspektów zrównoważonego rozwoju** Polska brała aktywny udział w ramach prac grupy roboczej WPIEI Global, które koncentrowały się na przygotowaniach i koordynacji unijnej związanych z 4. sesją Zgromadzenia Środowiskowego ONZ (UNEA 4), która odbyła się w dniach 11-15 marca 2019 r. w Nairobi, a także pracach wynikających z rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ 72/277 z 10 maja 2018 r. pn. *W kierunku Światowego paktu na rzecz środowiska.*

Polskę w Segmencie Wysokiego Szczebla UNEA 4 reprezentował Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska, który wziął udział w najważniejszych wydarzeniach i spotkaniach wysokiego szczebla. Polska i Unia Europejska pozytywnie oceniają wyniki UNEA 4. Istotnym osiągnięciem, w kontekście stanowiska Polski, było zamieszczenie w Deklaracji Ministerialnej odniesienia do wyników 24 sesji Konferencji Stron Ramowej konwencji NZ w sprawie zmian klimatu (2-14 grudnia, 2018 r., Katowice). Osiągnięciem negocjacyjnym UE były także zapisy dotyczące odchodzenia od tworzyw sztucznych, zapisy dotyczące modelu gospodarki o obiegu zamkniętym jako jednego z podejść gospodarczych i zapisy dotyczące woli wzmocnienia podejścia opartego na cyklu życia produktów.

Tematem przewodnim UNEA 4 były: Innowacyjne rozwiązania w zakresie wyzwań środowiskowych oraz zrównoważona konsumpcja i produkcja. Prezydencja efektywnie koordynowała przygotowanie stanowiska UE i jej państw członkowskich do omawianych tematów agendy UNEA 4 oraz projektów negocjowanych rezolucji i decyzji UNEP (przyjęto: 23 rezolucje i 3 decyzje oraz deklarację ministerialną).

Leśnictwo

Na forum grupy roboczej ds. leśnictwa trwały prace nad konkluzjami Rady na temat przeglądu nowej Strategii Leśnej UE. Polska dążyła przede wszystkim do utrzymania zapisów podkreślających znaczenie europejskiej sieci współpracy INTEGRATE, jako działania realizowanego w ramach nowej Strategii Leśnej, mającego na celu rozwój współpracy w zakresie integrowania przyrody w gospodarce leśnej. Polska pełniła przewodnictwo w ramach INTEGRATE od marca 2018 r. do kwietnia 2019 r.

Podczas prezydencji rumuńskiej odbyło się nieformalne spotkanie dyrektorów ds. leśnictwa UE, które miało miejsce w Humorului w okręgu Suczawa w dniach 4-6 czerwca 2019 r. Podczas spotkania dyrektorów Polska podkreślała znaczenie europejskiej sieci współpracy INTEGRATE oraz istotność zachowania balansu między ekonomicznymi, społecznymi i finansowymi funkcjami lasów.

Trwały także przygotowania do Forum Leśnego ONZ (UNFF14). Podczas UNFF14 Polska pełniła funkcję prezydencji COP24 w ramach UNFCCCC, dlatego też aktywnie promowała na różnych forach tematy klimatyczne. Z tego względu także Polska zgłosiła chęć udziału w pracach związanych z tematem „Forest and climate". Polska przygotowała wstępny projekt wystąpienia UE na UNFF14, który był dyskutowany podczas posiedzeń grupy roboczej ds. leśnictwa. Na forum grupy roboczej ds. leśnictwa Polska promowała również Katowicką deklarację ministerialną „Lasy dla klimatu" (*Ministerial Katowice Declaration on Forests for the Climate*), którą obecnie przyjęło ponad 80 krajów.

Kontynuowana była dyskusja na temat wznowienia negocjacji prawnie wiążącego porozumienia o lasach w Europie (tzw. Konwencja o Lasach, LBA). Polska dostrzega potencjał Konwencji w realizacji priorytetów polskiego leśnictwa i wspiera dążenia państw UE do ponownego otwarcia negocjacji, wspierając jednocześnie potrzebę utrzymania silnego i jednomyślnego stanowiska wewnątrz bloku UE.

Gospodarka wodna

Podczas trwania prezydencji rumuńskiej w obszarze gospodarki wodnej prowadzone były prace nad dyrektywą ws. jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz nad rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ws. minimalnych wymogów dotyczących ponownego wykorzystania wody.

- Dyrektywa w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Przepisy tej dyrektywy mają na celu ochronę ludzi przed szkodliwymi skutkami zanieczyszczenia wody pitnej i zapewnienie, aby była ona odpowiedniej jakości. Komisja wskazuje, że dyrektywa Rady 98/83/WE *z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. L 330 z 5.12.1998, s. 32) jest stosunkowo dobrze wykonywana przez państwa członkowskie, ale zawarte w niej podejście do monitorowania jakości w miejscu konsumpcji opiera się na parametrach ustalonych ponad 20 lat temu. Zaprezentowany przez Komisję wniosek wprowadza do obecnie obowiązującej dyrektywy następujące zmiany obejmujące podejście do bezpieczeństwa i zaopatrzenia w wodę pitną oparte na analizie ryzyka obejmującej obszar „od ujęcia do kranu" oraz obejmuje szerszy zakres niż tylko kwestie dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi tj. jakości „finalnego" produktu otrzymywanego przez konsumenta.

Prezydencja rumuńska zintensyfikowała prace nad dyrektywą w pierwszych miesiącach 2019 r. odbyły się cztery posiedzenia grupy roboczej ds. środowiska, w czasie których udało się wypracować znaczną część zapisów dyrektywy, jednak wątpliwości państw członkowskich i rozbieżności zdań występowały w odniesieniu do kwestii dostępu do wody oraz materiałów mających kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi. W zakresie materiałów kontaktujących się z wodą 9 państw członkowskich przedstawiło propozycję wprowadzenia systemu, który działa w tych państwach, jednak tej propozycji nie towarzyszyła ocena skutków. Obawy Polski i części państw członkowskich wzbudzały przede wszystkim przewidywane koszty i trudności we wdrożeniu tego systemu w państwach, w których nie ma obecnie takich regulacji. Komisja Europejska nie była przekonana, czy zaproponowany system zapewni pełną harmonizację przepisów. Na posiedzeniu Rady ds. Środowiska w dniu 5 marca 2019 r., omawiane było podejście ogólne do dyrektywy. Dyskusja pokazała, że państwa członkowskie oraz Komisja mają wątpliwości odnośnie tej propozycji. Pomimo pewnych wątpliwości do treści dokumentu (trudności i kosztów implementacji, przepisów dotyczących dostępu do wody, zgodności z innymi aktami prawa unijnego), Polska, w duchu kompromisu, poparła przyjęcie podejścia ogólnego. Podobnie niemal wszystkie państwa członkowskie poparły jego przyjęcie z wyjątkiem Austrii, która nie poparła podejścia ogólnego, oraz Łotwy i Estonii, które wstrzymały się od głosu. Prezydencja poinformowała, że Rada przyjęła podejście ogólne w kształcie zaproponowanym przez prezydencję rumuńską na posiedzeniu dnia 5 marca 2019 r.

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ws. minimalnych wymogów dotyczących ponownego wykorzystania wody w rolnictwie

W trakcie prezydencji rumuńskiej kontynuowano prace nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie minimalnych wymogów dotyczących ponownego wykorzystania wody, którego celem jest przyczynienie się do zmniejszenia niedoboru wody w całej UE przede wszystkim poprzez zwiększenie wykorzystania wody odzyskiwanej. Z punktu widzenia interesów Polski szczególne znaczenie w pracach nad projektem miały kwestie ustanowienia minimalnych wymogów dotyczących jakości wody i monitorowania oraz ustalenie kluczowych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w celu zagwarantowania, że ponowne wykorzystanie oczyszczonych ścieków będzie bezpieczne, pomoże w rozwiązaniu problemu niedoboru wody i będzie się przyczyniać do skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

Wskutek aktywnej postawy Polski w trakcie prowadzonych negocjacji wypracowano wyważony tekst kompromisowy odzwierciedlający szereg postulatów dotyczących zapewnienia właściwego poziomu elastyczności rozporządzenia, dotyczących w szczególności włączenia do projektu klauzli opt-out, swobody w kształtowaniu przepisów krajowych, jak również wydłużenia okresu na wdrożenie przepisów rozporządzenia. Prace nad projektem zakończyły się przyjęciem, popieranego przez Polskę, podejścia ogólnego w trakcie posiedzenia Rady ds. Środowiska w dniu 26 czerwca 2019 r.

4.8 Transport

W ramach przygotowań do bezumownego brexitu na forum UE w związku z tzw. planowaniem awaryjnym zostały wypracowane i przyjęte rozporządzenia mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu ewentualnego bezumownego brexitu i zapewniające zachowanie minimalnego poziomu skomunikowania w zakresie transportu lotniczego, drogowego i kolejowego.

Dzięki *rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/494 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie niektórych aspektów bezpieczeństwa lotniczego w odniesieniu do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii,* mając na uwadze, że na podstawie przepisów unijnych loty w UE mogą być wykonywane wyłączenie przez statki powietrzne z certyfikatami wydanymi lub uznanymi przez Agencję Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA), utrzymana zostanie ważności certyfikatów przez okres 9 miesięcy od dnia wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Powoduje to, że nie nastąpi nagłe przerwanie możliwości użytkowania statków powietrznych, ich części i wyrobów.

Z kolei *rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/502 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad zapewniających podstawowe połączenia lotnicze w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii* umożliwia utrzymanie minimalnego poziomu połączeń lotniczych pomiędzy Wielką Brytanią a Unią Europejską do dnia wejścia w życie lub tymczasowego stosowania kompleksowej umowy pomiędzy Wielką Brytanią a Unią Europejską dotyczącej świadczenia usług transportu lotniczego (lub najpóźniej w dniu 30 marca 2020 roku). Dodatkowo w rozporządzeniu zniesione zostały ograniczenia częstotliwości wykonywania połączeń, w tym brak jest ograniczeń dla połączeń uruchamianych w 2019 r. przez PLL LOT S.A. z Warszawy, Budapesztu i Wilna na lotnisko Londyn City.

Zgodnie z oczekiwaniami Polski utrzymano ograniczenia praw przewozowych dla przewoźników brytyjskich do czterech wolności lotniczych (z wyjątkiem limitowanej czasowo piątej wolności dla przewozów cargo). Dodano również mechanizmy zwiększające elastyczność operacyjną przewoźników (umowy o współpracy handlowej typu *code-share* oraz porozumienia w zakresie leasingu statków powietrznych z załogą). Wyjaśniono wątpliwości Polski dotyczące definicji przewoźnika brytyjskiego oraz zawarto postanowienia, które nie ograniczają wykonywania połączeń lotniczych na podstawie uzgodnień wynikających z *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 z dnia 24 września 2008 r. w sprawie wspólnych zasad wykonywania przewozów lotniczych na terenie Wspólnoty*, w szczególności w zakresie realizacji obowiązku użyteczności publicznej (*Public Service Obligation* - PSO).

Zgodnie z najnowszym komunikatem Komisji dot. przygotowań do bezumownego wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej – COM(2019) 276 – w najbliższym czasie Komisja ma rozważyć, czy

rozporządzenie 2019/502, które ma z góry określony maksymalny termin obowiązywania, będzie podlegało technicznej zmianie i dostosowaniu do nowej daty brexitu.

W zakresie *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/501 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad zapewniających podstawowe połączenia w zakresie transportu drogowego towarów i przewozu osób w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii* jako szczególnie pozytywne Polska ocenia uwzględnienie możliwości wykonywania przewozów kabotażowych, o co Polska aktywnie zabiegała podczas prac nad rozporządzeniem. Umożliwienie wykonywania 2 operacji kabotażowych w ciągu 7 dni przez 4 pierwsze miesiące obowiązywania rozporządzenia i 1 operacji w ciągu 7 dni przez kolejne 3 miesiące, jest wynikiem z trudem wypracowanego konsensusu.

Z inicjatywy Polski umożliwiono wykonywanie przewozów typu *cross-trade* (przewóz ładunków między dwoma krajami przez przewoźnika niemającego siedziby w żadnym z tych państw) i przewozów tranzytowych oraz do/z krajów trzecich spoza Unii Europejskiej.

Na wniosek Polski i innych państw członkowskich (Niemiec, Francji) do tekstu rozporządzenia zostały wprowadzone przepisy umożliwiające utrzymanie wykonywania regularnych przewozów pasażerskich autobusami i autokarami między Unią Europejską a Wielką Brytanią.

W zakresie *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/503 z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie niektórych aspektów bezpieczeństwa kolei i jakości sieci połączeń w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii* przedstawiona propozycja ma charakter specjalny i ograniczony do infrastruktury kolejowej biegnącej w tunelu pod Kanałem La Manche. Z uwagi za zakres rozporządzenia, ograniczony do infrastruktury kolejowej biegnącej w tunelu pod Kanałem La Manche, uregulowanie to nie ma oddziaływania na Polskę.

Podczas prezydencji rumuńskiej zakończone zostały prace nad aktami legislacyjnymi dotyczącymi: interoperacyjności systemów elektronicznego poboru opłat drogowych i ułatwiania transgranicznej wymiany informacji na temat przypadków nieuiszczenia opłat drogowych w Unii; zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej; mas i wymiarów energooszczędnych pojazdów transportu drogowego.

Prezydencja rumuńska, przy poparciu Polski, doprowadziła do przyjęcia przez Radę podejścia ogólnego w odniesieniu do projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie elektronicznych informacji dotyczących transportu towarowego (eFTI). W dobie szybko postępującej cyfryzacji Komisja Europejska podjęła działania służące szerszemu wykorzystaniu dokumentacji elektronicznej w przewozach rzeczy. Stworzenie jednolitych ram prawnych do wykorzystania informacji cyfrowej na temat przewożonych towarów i odpadów może przyczynić się do usprawnienia procesów transportowych i podniesienia konkurencyjności tego sektora europejskiej gospodarki i docelowo w wyniku cyfryzacji wpłynie na zmniejszenie kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw.

Tekst podejścia ogólnego uwzględnia uwagi zgłaszane przez Polskę, w tym zwłaszcza wskazania, że dane powinny być dostępne we wszystkich językach urzędowych UE, doprecyzowania, że podmioty publiczne nie będą ponosiły dodatkowych kosztów w związku z korzystaniem z danych pochodzących z systemu, a także wydłużenia terminu rozpoczęcia stosowania nowych rozwiązań z proponowanych 4 do 6 lat.

Polska sprzeciwiła się przyjęciu projektu dyrektywy zmieniającej dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i efektywnych energetycznie pojazdów transportu drogowego. Od początku procesu Polska prezentowała swoje wsparcie w stosunku do propozycji Komisji Europejskiej i była zdecydowana na osiągnięcie najbardziej optymalnego kompromisu, który byłby z jednej strony wystarczająco ambitny, aby osiągnąć wyznaczony cel, a z drugiej - możliwy do wdrożenia. Sprzeciw Polski wobec przyjęcia tekstu uzgodnionego przez prezydencję rumuńską z Parlamentem Europejskim wynika z wyższego niż pierwotnie planowany przez Komisję poziomu minimalnych udziałów czystych pojazdów w zamówieniach publicznych obejmujących pojazdy lekkie

oraz skrócenia, z uwagi na stanowisko Parlamentu Europejskiego, okresu wdrażania z 30 do 24 miesięcy.

W czasie prac Rady i Parlamentu przedstawiciele Polski popierali projekt specyfikacji C-ITS (rozporządzenia delegowanego Komisji dot. współpracujących inteligentnych systemów transportowych), wypracowany w czasie kilkunastu spotkań grupy ekspertów. Prace nad projektem aktu nadal trwają.

Prezydencja rumuńska przyjęła, przy poparciu Polski, sprawozdanie z postępu prac do projektu rozporządzenia w sprawie usprawnienia środków na rzecz poczynienia postępów w realizacji transeuropejskiej sieci transportowej – Smart TEN-T.

Prezydencja rumuńska przyjęła szereg rozwiązań postulowanych przez stronę polską podczas prac grupy roboczej, a wspieranych także przez inne państwa członkowskie. Przede wszystkim zamiast przyjęcia rozporządzenia zaproponowano przyjęcie dyrektywy. Dyrektywa jest korzystniejszą dla Polski opcją niż rozporządzenie, ponieważ daje większą elastyczność przy wdrażaniu proponowanych rozwiązań do prawa krajowego.

Polska podnosiła w toku prac, że zmiany ingerujące w kompetencje organów i jednostek administracji samorządowej i rządowej mogą wywołać chaos organizacyjny i utrudnić realizację inwestycji infrastrukturalnych, w tym na sieci bazowej TEN-T. Wątpliwości strony polskiej budzi w szczególności modyfikacja utrwalonej w polskim systemie prawnym procedury uzyskiwania decyzji środowiskowej (tzn. decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia). W interesie Polski jest przyjęcie takiego brzmienia przepisów w tym zakresie, które nie będzie kwestionować obecnych, dobrze funkcjonujących rozwiązań.

Z zadowoleniem należy przyjąć postulowane przez stronę polską i zaproponowane przez prezydencję rumuńską zmiany związane z charakterem „jednego właściwego organu". Prezydencja rumuńska porzuciła początkowy pomysł Komisji Europejskiej polegający na powoływaniu w państwach członkowskich jednego centralnego organu zarządzającego całym procesem uzyskiwania pozwoleń i wydającego tzw. „kompleksową decyzję", przychylając się do postulowanych przez Polskę rozwiązań o większej elastyczności w tym zakresie.

Niemniej jednak w opinii Polski niektóre projektowane w dyrektywie rozwiązania prawne, np. dotyczące procedury wydawania tzw. „skonsolidowanej decyzji zezwalającej" i prowadzenia postępowania przez „jeden właściwy organ" są niezgodne z systemem postępowania administracyjnego w Polsce. Prace nad projektem nadal trwają.

Prezydencja rumuńska przyjęła, przy poparciu Polski, sprawozdanie z postępu prac do projektu zmiany dyrektywy w sprawie użytkowania pojazdów najmowanych bez kierowców w celu przewozu drogowego rzeczy. Polska poparła przyjęcie sprawozdania z postępu z prac, wyrażając rozczarowanie brakiem przyjęcia podejścia ogólnego do przedmiotowej dyrektywy z uwagi na powiązania przedmiotowego projektu zmiany dyrektywy z pozostałymi trzema aktami legislacyjnymi części rynkowo-socjalnej Pakietu Mobilności I (PM I), podkreślając, że dotychczasowe prace w ramach Rady nie brały wystarczająco tego elementu pod uwagę.

W dniu 4 kwietnia 2019 r. stanowisko do części rynkowej i socjalnej Pakietu Mobilności I (wnioski legislacyjne dot. dostępu do zawodu i do rynku przewozów drogowych, czasu odpoczynku i tachografów, egzekwowania przepisów społecznych oraz *lex specialis* ws. delegowania kierowców) przyjął Parlament Europejski po zatwierdzeniu przez Radę w dniu 3 grudnia 2018 r. podejścia ogólnego. Przyjęte zostały niekorzystne z punktu widzenia Polski poprawki zgłoszone przez posłów z S&D, ALDE i Greens/EFA, natomiast wszystkie poprawki zgłaszane przez posłów z Europy Środkowo–Wschodniej zostały odrzucone. Prezydencja rumuńska, pomimo presji ze strony Komisji Europejskiej i państw Sojuszu Drogowego, nie rozpoczęła trilogów. Aktywności Rządu RP w ramach grupy państw *like-minded* (Polska, Bułgaria, Litwa, Łotwa i Węgry) przyczyniły się do braku przyjęcia szkodliwych przepisów dla polskiego sektora transportu w ramach obecnej kadencji instytucji UE, co stwarza szanse wynegocjowania bardziej zrównoważonych rozwiązań w ramach przyszłego cyklu

instytucjonalnego w ramach kontaktów z nowo powołanym Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską.

Prezydencja rumuńska przyjęła, przy poparciu Polski, sprawozdanie z postępu prac nad projektem zmiany dyrektywy w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe (Eurowinieta). Prace nad projektem nadal trwają, ale na wniosek delegacji polskiej, przy poparciu innych p.cz., dodano ustęp o konieczności poszanowania obowiązujących umów koncesyjnych. Dla Polski szczególnie istotne jest, aby państwa członkowskie miały swobodę decydowania o metodach poboru opłat – przede wszystkim w kwestii poboru opłat drogowych od samochodów osobowych.

Prezydencja rumuńska przyjęła, przy poparciu Polski, sprawozdanie z postępu prac do projektu rozporządzenia dotyczącego praw i obowiązków pasażerów w ruchu kolejowym. Zaproponowany przez prezydencję kierunek zmian projektu rozporządzenia w dużej mierze jest tożsamy z postulatami Polski i innych p.cz. Niemniej nadal pozostają do doprecyzowania kwestie, takie jak m.in.: definicje, niedyskryminacyjne warunki przewozu, przewóz rowerów i bilety bezpośrednie, aby kompromis w Radzie mógł zostać osiągnięty.

W I kwartale 2019 r. kontynuowane były prace nad aktualizacją dyrektywy dotyczącej transportu kombinowanego (92/103/EWG). W wyniku tych prac prezydencja rumuńska poinformowała, że nie jest możliwe osiągnięcie kompromisu w zakresie opracowania ostatecznej wersji dokumentu. Wynikało to z występowania na poziomie trilogu poważnych rozbieżności poszczególnych państw członkowskich, Komisji Europejskiej oraz Parlamentu Europejskiego w odniesieniu m.in. do dopuszczalnych maksymalnych odległości wykonywanych transportem drogowym, wyłączeń w zakresie kabotażu, zakresu udzielanego wsparcia na rzecz rozwoju transportu kombinowanego. W związku z tym, prezydencja rumuńska zrezygnowała z kontynuowania prac nad tym dokumentem. Ostania grupa robocza w tym temacie miała miejsce 8 marca 2019 r.

W okresie prezydencji rumuńskiej zakończono prace nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym system europejskich morskich pojedynczych punktów kontaktowych uchylające dyrektywę 2010/65/UE. Projekt został uzgodniony z Parlamentem Europejskim w trakcie trilogów (21 stycznia i 7 lutego 2019 r.) i przyjęty przez PE w pierwszym czytaniu na sesji plenarnej w dniu 18 kwietnia 2019 r.

W okresie prezydencji rumuńskiej Polska uczestniczyła w pracach dotyczących projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2008/106/WE w sprawie *minimalnego poziomu wyszkolenia marynarzy oraz uchylająca dyrektywę 2005/45/WE*. Podejście ogólne do wniosku dotyczącego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2008/106/WE zostało przyjęte podczas posiedzenia Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniu 3 grudnia 2018 r., w konsekwencji czego, Polska uczestniczyła w dalszych pracach grupy roboczej ds. żeglugi dotyczących wprowadzenia zmian dyrektywy w celu ujednolicenia i uproszczenia unijnych regulacji prawnych dotyczących wyszkolenia marynarzy i wydawania im świadectw. W styczniu i lutym 2019 r. w oparciu o wypracowaną wersję projektu dyrektywy Polska uczestniczyła w pracach grupy roboczej Rady w ramach trilogu z Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską. Porozumienie z Parlamentem Europejskim zostało osiągnięto podczas II trilogu w dniu 11 lutego 2019 r. Natomiast w marcu 2019 r., uzgodniony tekst dyrektywy, przeszedł ostateczną weryfikację prawno-językową. Podczas posiedzenia Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii w dniach 6-7 czerwca prezydencja rumuńska przedstawiła informację na temat przebiegu prac nad projektem dyrektywy.

Prezydencja rumuńska, przy poparciu Polski, doprowadziła do zaawansowania prac poświęconych *zmianie rozporządzenia UE 2015/757 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji dwutlenku węgla z transportu morskiego*, która ma na celu częściową harmonizację wymagań tego rozporządzenia z analogicznymi wymaganiami dotyczącymi monitorowania, raportowania i weryfikacji, ustanowionymi w 2016 r. przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO). Prace zainicjowane zostały wnioskiem Komisji

Europejskiej COM(2019) 38 i w okresie prezydencji rumuńskiej prowadzone były w ramach pierwszego czytania w organach przygotowawczych Rady ds. środowiska. Uwagi strony polskiej zgłaszane podczas prac doprowadziły m.in. do uwzględnienia w projekcie aktu istotnych z punktu widzenia systemu monitorowania spraw dotyczących urządzeń zużywających paliwo, definicji paliw oraz stosownych aktualizacji wykazów urządzeń i rodzajów zużywanych paliw w trakcie okresu raportowego, co pozwala poprawić jednoznaczność wymagań UE spójnie z regulacjami IMO.

4.9 Telekomunikacja

Podczas prac nad projektem rozporządzenia ws. prywatności i łączności elektronicznej Polska niezmiennie popierała cele regulacji, czyli zapewnienia obywatelom UE efektywnej ochrony prywatności i danych w komunikacji elektronicznej. Jednocześnie konsekwentnie akcentowaliśmy brak precyzji niektórych proponowanych przepisów. Wskazywaliśmy również na kwestie techniczne, które wymagają wyjaśnienia, a także konieczność podjęcia decyzji co do kierunku wybranych rozwiązań. W szczególności Polska podkreślała konieczność dokonania oceny, jaki wpływ na usługi komunikacji elektronicznej wywiera ogólne rozporządzenie o ochronie danych (GDPR), które jest stosowane dopiero od 25 maja 2018 r. Ponadto wskazywała na potrzebę przeanalizowania skutków proponowanej regulacji, w tym wpływu na istniejące modele biznesowe, jak również na konieczność zapewnienia równego traktowania podmiotów. Polska postulowała też, aby zapewnić pełną swobodę państw członkowskich UE w wyborze organu krajowego odpowiedzialnego za monitorowanie stosowania rozporządzenia. Na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (7 czerwca 2019 r.) Polska poparła przyjęcie kolejnego sprawozdania z postępu prac, podkreślając silną potrzebę dalszej dyskusji.

Polska wzięła też aktywny udział w wypracowywaniu decyzji Rady w sprawie stanowiska, jakie ma zająć Unia Europejska podczas Światowej Konferencji Radiokomunikacyjnej (WRC-19) Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego (ITU) zaplanowanej na 22 listopada 2019 r. Stanowisko zawarte w dokumencie będzie miało istotny wpływ na kierunek negocjacji dotyczących zmian Regulaminu Radiokomunikacyjnego (ITU Radio Regulations) podczas WRC-19. Ww. zmiany będą wiążące na mocy prawa międzynarodowego i mogą ponadto w decydujący sposób wpłynąć na treść prawodawstwa Unii w dziedzinie transportu lotniczego i morskiego oraz rynku wewnętrznego. Przyjęta za poparciem Polski finalna wersja dokumentu odzwierciedla w pełni nasze oczekiwania.

Postulaty Polski dotyczące przyszłości sektora cyfrowego w UE zostały odzwierciedlone we wspólnym stanowisku 17 państw tzw. grupy *like-minded* (prezentujących podobne stanowisko w sprawach cyfrowych). Wspólne stanowisko miało wpływ na kierunek dyskusji nad konkluzjami Rady w sprawie przyszłości cyfrowej Europy po 2020 r.: pt. „Zwiększenie cyfrowej i gospodarczej konkurencyjności i cyfrowej spójności w całej Unii". Na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii (7 czerwca 2019 r.) Polska w pełni poparła ich przyjęcie. Podczas negocjacji tekstu oraz debaty orientacyjnej na posiedzeniu Rady Polska wskazała też na najważniejsze elementy naszej wizji przyszłości cyfrowej UE, które spotkały się z poparciem innych państw UE:

- dostosowanie zasad konkurencji UE do wyzwań cyfrowych,
- skuteczniejszą politykę konkurencji, w tym powołanie niezależnego urzędu antymonopolowego,
- swobodę przepływu danych (FFoD) – ramy wolnego przemysłu danych osobowych i nieosobowych między p.cz. oraz p.cz i państwami spoza UE,
- stworzenie ekosystemu dla innowacyjnych przedsiębiorstw, a także swobodnej wymiany danych przemysłowych w oparciu o koncepcję wirtualnych składnic danych.

Polska podkreśliła też konieczność prowadzenia przez UE spójnej polityki cyfrowej oraz - w warstwie organizacyjnej - powołania jednego komisarza UE ds. cyfrowych i jednej formacji Rady, która powinna się zajmować tą problematyką.

Podczas negocjacji trójstronnych dotyczących projektu rozporządzenia ustanawiającego program „Cyfrowa Europa" na lata 2021–2027 Polska podkreśliła wagę priorytetowego traktowania finansowania sektora cyfrowego w ramach Wieloletnich Ram Finansowych UE po 2020 r. Pozwoli to na bardziej kompleksowe podejście do cyfryzacji, która ma charakter horyzontalnego i wieloaspektowy. Polska wyraziła też zadowolenie z charakteru wypracowanych podczas negocjacji rozwiązań, na których opiera się ww. program. Podkreśliła zarazem konieczność wyznaczenia precyzyjnej linii demarkacyjnej pomiędzy instrumentami znajdującymi się w gestii Komisji Europejskiej a zakresem interwencji realizowanym przez państwa członkowskie oraz ułatwienie państwom członkowskim UE swobodnego kształtowanie polityki w tym zakresie. Realizacja programu zapewni obywatelom UE lepszej jakości usługi publiczne, a także przyniesie większe możliwości opracowywania przełomowych rozwiązań stanowiących odpowiedź na wyzwania społeczne (opieka zdrowotna, wykrywanie i diagnoza chorób, zmiana klimatu, efektywne gospodarowanie zasobami itp.), podnosząc ogólną jakość życia w każdym obszarze w całej UE. Uzyskanie dofinansowania dla projektów z programu „Cyfrowa Europa" przyczyni się do zwiększenia potencjału inwestycyjnego zarówno sektora publicznego, jak i prywatnego.

4.10 Zdrowie

Ocena Technologii Medycznych (HTA)

Polska na podstawie dotychczasowych dyskusji, podtrzymuje negatywne stanowisko względem inicjatywy Komisji Europejskiej dotyczącej projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie oceny technologii medycznych i zmiany dyrektywy 2011/24/WE. Oprócz Polski, wśród grona państw negatywnie nastawionych do przedstawionej propozycji są również: Niemcy, Francja, Bułgaria, Hiszpania, Czechy, Dania, Szwecja i Wielka Brytania.

Podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów w dniu 14 czerwca 2019 r. nie odbyła się dyskusja, przedstawiono jedynie informację prezydencji w sprawach różnych.

Polska podkreśla, że pozytywnie odnosi się do dobrowolnej współpracy państw członkowskich w zakresie wspólnych ocen technologii medycznych na poziomie UE i popiera dążenia do zapewniania możliwości wykorzystania w większym stopniu niż obecnie rezultatów wspólnych prac w państwach członkowskich UE. Nie należy jednak uniemożliwiać państwom członkowskim dokonywania własnych ocen klinicznych. Stąd też, podobnie jak wiele innych państw członkowskich Polska wyraża głębokie obawy w odniesieniu do treści art. 8 zaproponowanego rozporządzenia dotyczącego obowiązkowego wykorzystania wspólnych klinicznych ocen technologii medycznych.

Wybrzmiewające z projektu rozporządzenia cele skupiają się wokół innowacyjności i podniesienia konkurencyjności europejskiego przemysłu farmaceutycznego oraz nałożenia sztywnych ram współpracy w zakresie HTA, a nie na poprawie systemu ochrony zdrowia dla pacjentów oraz wypracowaniu najwyższych standardów oceny technologii medycznych. Wobec powyższego uzasadnione jest ryzyko, iż paneuropejska ocena technologii medycznych na zasadach określonych w przedmiotowym projekcie nie wpłynie na polepszenie jakości i dostępności do terapii pacjentów w Polsce oraz w Europie. Przebieg dotychczasowych prac nad projektem nie daje jednoznacznych podstaw, aby twierdzić, że proponowane w formie i treści rozwiązanie pozwoli na osiągnięcie głównego celu rozporządzenia, jakim jest ujednolicony, równy i szybki dostęp pacjentów do nowoczesnych technologii we wszystkich krajach UE, ponieważ o rzeczywistym dostępie w dalszym ciągu będą decydowały ocena krytyczna efektywności klinicznej oraz, w szczególności, względy ekonomiczne.

Polska podziela pogląd, iż należy wspierać ujednolicanie narzędzi, źródeł danych, i metodyk oceny technologii medycznych, ograniczyć powielanie działań przez instytucje do spraw HTA i sektor przedsiębiorców, a także umożliwić wykorzystanie rezultatów wspólnych prac (badań klinicznych, w tym rejestrów, badań obserwacyjnych) w państwach członkowskich. Pomimo tego zdaniem Polski projekt rozporządzenia nie stanowi odpowiedzi na potrzeby związane z prowadzeniem wspólnych

prac nad metodologią i ujednolicaniem wykorzystywanych narzędzi, udostępnianiem danych klinicznych, a jednocześnie w bardzo dużym stopniu ingeruje w polityki refundacyjne poszczególnych państw członkowskich. Należy podkreślić, że w kwietniu 2019 r. na wniosek grupy roboczej (z inicjatywy Niemiec) Służby Prawne Rady przygotowały opinię potwierdzającą, że podmioty opracowujące technologie medyczne mogą zaskarżać przed sądami europejskimi decyzje Komisji dotyczące wpisania bądź niewpisania danej technologii do wykazu technologii poddanych ocenie europejskiej. Zaskarżone mogą być również wnioski zawarte w sprawozdaniach ze wspólnej oceny klinicznej.

4.11 Ochrona konsumentów

W dniu 11 kwietnia 2018 r. Komisja opublikowała dwa wnioski ustawodawcze, tworzące tzw. „Nowy ład dla konsumentów": a) wniosek dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie powództw przedstawicielskich w celu ochrony zbiorowych interesów konsumentów i uchylająca dyrektywę 2009/22/WE w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk oraz b) wniosek dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca dyrektywę Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r., dyrektywę 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywę 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady oraz dyrektywę 2011/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do lepszego egzekwowania i unowocześniania przepisów UE dotyczących ochrony konsumenta. Celem przedstawionego przez Komisję pakietu jest zapewnienie, aby wszyscy europejscy konsumenci mogli w pełni korzystać z praw należnych im na mocy unijnego prawodawstwa. Zaproponowany przez Komisję pakiet legislacyjny jest jednym z elementów realizacji strategii jednolitego rynku cyfrowego, której celem jest dostosowanie przepisów w zakresie ochrony konsumentów do warunków gospodarki cyfrowej poprzez zapewnienie wysokiego poziomu ochrony praw konsumentów oraz sprawnego funkcjonowania rynku internetowego, z korzyścią zarówno dla konsumentów, jak i przedsiębiorców. Powyższe cele mają zostać osiągnięte poprzez zmodyfikowanie zasad ochrony praw konsumentów oraz usunięcie nadmiernych obciążeń po stronie przedsiębiorców.

Pierwszy z wymienionych wniosków legislacyjnych zakłada zastąpienie obecnego mechanizmu nakazów zaprzestania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów nową procedurą łączącą nakazy zaprzestania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów ze zbiorowym rozstrzyganiem sporów. Istotną barierą w dotychczas efektywnym egzekwowaniu dyrektywy 2009/22/WE jest jej ograniczony zakres zastosowania, długotrwałość i skomplikowany charakter procedur krajowych oraz wysokie koszty i ograniczony skutek względem konsumentów. Niezależnie od powyższego wskazano również, że ważnym czynnikiem utrudniającym egzekwowanie prawa konsumenckiego jest brak odpowiednich sankcji za naruszenia prawa w znacznej części państw członkowskich.

Polska od dawna popierała działania zmierzające do ochrony zbiorowych interesów konsumentów i egzekwowania przepisów prawa konsumenckiego, w szczególności mając na względzie, administracyjny charakter systemu ochrony zbiorowych interesów konsumentów w Polsce. W toku prac Polska zmierzała do zapewnienia powództwom przedstawicielskim prywatnoprawnego charakteru, tak aby nie zachodziła konieczność wprowadzenia zmian w polskim systemie ochrony konsumentów mogących obniżyć jego skuteczność i spowodować nieuzasadnione koszty. Aktualna dyrektywa nakazowa została bowiem wdrożona w oparciu o tryb administracyjny (UOKiK). Polska dążyła do takiego ukształtowania procedury, aby konsument miał możliwość zadecydowania, czy będzie związany przyjętym w jego efekcie rozstrzygnięciem, jak, jak również – aby w odniesieniu do nakazu odszkodowawczego – stroną postępowania była grupa konsumentów reprezentowanych przez podmiot upoważniony. Istotnym celem jest również zapewnienie aby w sytuacji, gdy naruszenie prawa konsumenckiego zostało stwierdzone w nakazie zaprzestania praktyki, konsument nie musiał tego samego naruszenia udowadniać w sporze indywidualnym przed sądem.

Aktualnie wypracowywane jest stanowisko Rady. W trakcie dotychczasowych negocjacji Polska postulowała rozwiązanie zgodnie z którym państwa członkowskie nie są zobligowane do łączenia w jednym postępowaniu procedury nakazowej (która w Polsce jest aktualnie wdrożona w ramach

procedury administracyjnej, gdzie właściwym organem jest Prezes UOKiK) ze zbiorowym dochodzeniem roszczeń. Zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym przez Polskę dyrektywa nie powinna również przesądzać, że konsumentom nie przysługuje status strony, natomiast powinna przewidywać przepisy zapewniające efektywność proceduralną.

Drugi z przedstawionych przez Komisję wniosków legislacyjnych miał na celu zmianę czterech dyrektyw chroniących interesy konsumentów. Komisja wprowadzając ukierunkowane zmiany do czterech dyrektyw w przedmiotowym wniosku, wskazywała na: a) skuteczniejsze, bardziej proporcjonalne i zniechęcające sankcje za powszechne naruszenia transgraniczne; prawo konsumentów do indywidualnych środków prawnych; b) zapewnienie większej przejrzystości konsumentom korzystającym z internetowych platform; c) rozszerzenie ochrony konsumentów w zakresie usług cyfrowych; d) usuwanie obciążeń ciążących na przedsiębiorcach; e) wyjaśnienie państwom członkowskim zakresu ich swobody w przyjmowaniu przepisów dotyczących pewnych form i aspektów sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa; f) wyjaśnienie zasad dotyczących wprowadzających w błąd działań marketingowych w odniesieniu do produktów o podwójnej jakości.

Polska zasadniczo pozytywnie ocenia kierunek szczegółowych rozwiązań zawartych w przedstawionym przez Komisję projekcie. Projekt dyrektywy stanowił przedmiot prac grupy roboczej ds. ochrony konsumentów i informacji, której posiedzenia odbywały się w okresie maj 2018 r. – luty 2019 r. Pod koniec marca 2019 r. Rada, Komisja i Parlament Europejski osiągnęły wstępne porozumienie ws. projektu, które zostało w dniu 29 marca 2019 r. zatwierdzone przez COREPER I. W dniu 17 kwietnia 2019 r. podczas sesji plenarnej Parlament Europejski w I czytaniu przyjął pakiet zmian. Kolejnym krokiem jest przedłożenie dokumentu do zatwierdzenia Radzie, co nastąpi prawdopodobnie jesienią.

Dyrektywa Omnibus wprowadza: większą przejrzystość internetowych platform handlowych w zakresie informacji o sprzedawcy (przedsiębiorca lub osoba fizyczna), a także w zakresie wyników wyszukiwania; skuteczne kary za naruszenie prawa konsumenckiego (maksymalna kara to 4% rocznego obrotu przedsiębiorstwa); regulacje dotyczące zwalczania podwójnej jakości produktów. Ponadto dyrektywa rozszerza listę czarnych praktyk rynkowych (Aneks I dyrektywy w sprawie nieuczciwych praktyk rynkowych) o wspomniane prezentowanie wyników wyszukiwania w wyszukiwarkach internetowych bez informowania o odpłatnym charakterze tego wyniku (pkt 11a), a także o odsprzedaż biletów na różnego rodzaju wydarzenia kulturalne (pkt 23a) i praktyki dotyczące zamieszczania opinii o produkcie w Internecie (pkt 23b i 23c).

Polska nie mogła wyrazić akceptacji dla dyrektywy w kształcie zaproponowanym w ostatecznym tekście kompromisowym po trilogu z Parlamentem Europejskim. W związku z tym Polska znalazła się w gronie tych państw członkowskich, które wstrzymały się od głosu (wobec braku szans na utworzenie mniejszości blokującej). Zaproponowane rozwiązania – w ocenie Polski – nie pozwalają na osiągnięcie wysokiego poziom ochrony konsumentów - a taki priorytet został wyrażony w Stanowisku Rządu do przedmiotowej dyrektywy. Powodem takiego stanowiska były przede wszystkim regulacje dotyczące sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa (door to door) (art. 3 ust. 5 dyrektywy 2005/29/WE). Zakres przepisów został na etapie prac w Parlamencie Europejskim ograniczony jedynie do „niezamówionych wizyt w domach konsumenta" oraz „wycieczek". Taka regulacja jest – w świetle problemów występujących w Polsce - niewystarczająca. Polska wielokrotnie w trakcie prac nad tekstem dyrektywy podnosiła, że największe problemy związane ze sprzedażą poza lokalem, występują na różnego rodzaju pokazach. Zaproponowane zmiany, nieobejmujące swym zakresem tego typu wydarzeń, nie pozwolą na skuteczną interwencję legislacyjną w tym zakresie. Polska podkreśliła także, że poparcie dyrektywy uniemożliwiłoby dalsze prace nad przyjęciem skutecznych rozwiązań legislacyjnych na poziomie krajowym mających na celu eliminację patologicznych zjawisk rynkowych.

4.12 Edukacja, młodzież, kultura i sport

Priorytetami prezydencji rumuńskiej w obszarze kształcenia i szkolenia była mobilność, włączenie oraz doskonałość, w szczególności w kontekście ustanowienia europejskiego obszaru edukacji.

Kontynuowanie prac dotyczących ustanowienia do 2025 r. europejskiego obszaru edukacji znalazło odzwierciedlenie w pracach nad trzema dokumentami Rady, które były bezpośrednio powiązane z konkluzjami Rady Europejskiej z grudnia 2017 r., która wskazała kierunki współpracy unijnej w obszarze kształcenia i szkolenia na najbliższe lata.

Prezydencja rumuńska z sukcesem przeprowadziła prace nad zaleceniem Rady ws. kompleksowego podejścia do nauczania i uczenia się języków, w którym zachęca się państwa członkowskie do poszukiwania sposobów, by pomóc wszystkim młodym ludziom w nabyciu – przed zakończeniem kształcenia i szkolenia na poziomie średnim II stopnia, tam gdzie to możliwe – poziomu kompetencji w co najmniej jednym europejskim języku, innym od języka nauczania, który to poziom pozwala im na skuteczne posługiwanie się językiem do celów społecznych, edukacyjnych i zawodowych. Ponadto w zaleceniu zachęca się państwa członkowskie do umożliwiania nabywania kompetencji w zakresie znajomości dodatkowego (trzeciego) języka na poziomie umożliwiającym w miarę płynne porozumiewanie się. Polska wyraziła poparcie dla przyjęcia zalecenia, ponieważ końcowy dokument uwzględniał stanowisko Polski prezentowane w toku negocjacji. Jednym z elementów, który w opinii części państw członkowskich, w tym Polski, wymagał zmiany było zbyt ambitne podejście dotyczące oczekiwań, co do poziomów znajomości dwóch języków po ukończeniu szkoły średniej; państwa uznały, że zaproponowane podejście jest nierealistyczne do realizacji w warunkach krajowych. Drugim elementem, który wymagał wyjaśnienia była propozycja zapewnienia możliwości oceniania i walidacji w szkole kompetencji językowych, które nie stanowią części programu nauczania, ale zostały nabyte w drodze uczenia się nieformalnego (kwestia podniesiona m.in. przez Polskę). W toku prac oba ww. zapisy uległy zmianie, która pozwala państwom członkowskim na podjęcie ostatecznej decyzji - zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi, co do sposobu realizacji poszczególnych zaleceń.

W ramach prezydencji rumuńskiej uzgodniono i przyjęto także zalecenie Rady ws. wysokiej jakości systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, które ma stanowić wsparcie dla państw członkowskich w ich staraniach na rzecz ulepszenia dostępu do systemów wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem oraz podniesienia jakości tych systemów, w tym również określenie wspólnej europejskiej koncepcji jakości we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem. W przypadku tego dokumentu nie pojawiły się kwestie problematyczne, ponieważ wczesna edukacji i opieka nad dzieckiem stanowi obszar priorytetowy dla wszystkich państw członkowskich, w tym dla Polski.

Trzecim dokumentem wypracowanym i przyjętym w ramach rumuńskiej prezydencji w obszarze kształcenia i szkolenia były konkluzje o wdrażaniu zalecenia Rady w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych. Konkluzje odnoszą się do sprawozdania Komisji Europejskiej z realizacji ww. zalecenia i uznają, że wyzwania związane z poziomem umiejętnościami osób dorosłych wskazane w zaleceniu Rady z 2016 r. w dalszym ciągu pozostają aktualne i wymagają dalszych działań po stronie państw członkowskich. W toku negocjacji dla Polski kluczowe było, aby wyjściowy projekt konkluzji został uzupełniony o: znaczenie integracji usług wsparcia osób z niskimi umiejętnościami, które często mają problemy w funkcjonowaniu nie tylko na rynku pracy, ale w społeczeństwie; znaczenia działań w obszarze przeciwdziałania wczesnemu kończeniu nauki dla poziomu umiejętności osób dorosłych w dalszym życiu; upowszechnienie idei usług zintegrowanych, tj. jednoczesne oferowanie usług z zakresu różnych usług publicznych. Aktywna rola Polski w trakcie prac nad dokumentem pozwoliła na wprowadzenie ww. zmian do finalnej wersji konkluzji.

Ponadto Rada ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu przeprowadziła debatę na temat budowania przyszłości Europy: wkład kształcenia i szkolenia w zwiększanie spójności społecznej. Polska zwróciła uwagę, że żadne zmiany w edukacji nie będą możliwe bez odpowiednio przygotowanych i wspieranych przez system nauczycieli. Polska wskazała także uczenie się dorosłych jako obszar, który wciąż pozostaje wyzwaniem dla Polski, stąd realizacja projektu „Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji",

który doskonale wpisuje się we wdrażanie zalecenia Rady w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych oraz odnoszących się do ww. zalecenia konkluzji.

Młodzież

Priorytety rumuńskiej prezydencji w obszarze młodzieży dotyczyły kwestii związanych z zapewnieniem młodym ludziom równego dostępu do istniejących możliwości oraz wzmocnieniem umiejętności dostosowania się do wyzwań związanych z pracą przyszłości.

Rada ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu na posiedzeniu 22 maja 2019 r. przyjęła dwa dokumenty: konkluzje w sprawie młodych ludzi i przyszłości pracy oraz rezolucję ustalającą wytyczne dotyczące zarządzania unijnym dialogiem z młodzieżą. Oba dokumenty, wypracowane w ramach prac unijnej grupy roboczej do spraw młodzieży, nie budziły większych zastrzeżeń Polski. Pierwszy z nich odnosi się do kwestii istotnych z punktu widzenia młodego pokolenia Europejczyków oraz instytucji zajmujących się przygotowaniem ich do dorosłości. Celem drugiego z przyjętych przez Radę dokumentów tj. rezolucji ustalającej wytyczne dotyczące zarządzania unijnym dialogiem z młodzieżą jest z kolei określenie ram w zakresie zarządzenia procesem, w szczególności skupienie się na zaangażowanych podmiotach, ich rolach, ramach organizacyjnych oraz kwestiach związanych z wdrażaniem zarządzania. W trakcie prac nad dokumentem dla Polski istotne było zachowanie głównego przesłania, z którego jasno wynika, że inicjatywa w zakresie unijnego dialogu z młodzieżą, zarówno w zakresie planowania, organizacji jak i zarządzania spoczywa po stronie państw członkowskich sprawujących prezydencję. Dokument w ostatecznym kształcie nie budził zastrzeżeń Polski.

Dodatkowo w ramach Rady do spraw młodzieży przeprowadzona została debata ministrów na temat młodych ludzi w roli rzeczników demokracji w Unii Europejskiej. Polska podkreśliła odpowiedzialność polityków za udzielanie systematycznego i systemowego wsparcia młodym ludziom; w tym kontekście szczególnie ważne są zadania szkoły związane z umożliwieniem młodzieży uczestnictwa i zaangażowania np. poprzez wolontariat. Ważne jest przy tym by podejmowane działania powiązać odpowiednio z takimi unijnymi programami jak Erasmus+ czy Europejski Korpus Solidarności.

Kultura

W pierwszym półroczu 2019 r. odbyły się dwa posiedzenia ministrów kultury państw członkowskich UE – nieformalne posiedzenie ministrów kultury UE w dniu 16 kwietnia 2019 r. w Bukareszcie oraz posiedzenie Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu w dniach 22-23 maja 2019 r. w Brukseli.

Podczas nieformalnego posiedzenia ministrów kultury I sesja robocza posiedzenia dotyczyła finansowania i innowacji w sektorze kultury i sektorze kreatywnym. W trakcie tej sesji strona polska podkreśliła, iż rozwijanie innowacyjności sektora kreatywnego jest konieczne dla dalszego rozwoju społeczeństw i gospodarki Europy. Zwrócono uwagę, że aby to było możliwe, konieczne jest utrzymanie dotychczasowych oraz poszukiwanie nowych źródeł finansowania dla podmiotów działających w tych obszarach. Dobrymi, dotąd ustanowionymi, narzędziami wsparcia sektorów kultury i kreatywnego są program Kreatywna Europa, jak również Instrument Gwarancyjny tego Programu, mający bardzo korzystne oddziaływanie na przedsiębiorczość oraz innowacyjność sektora kreatywnego w UE. Nie są to jednak narzędzia wystarczające, dlatego też Polska poinformowała o podjętej inicjatywie przygotowania wspólnego listu ministrów kultury państw członkowskich UE, mającego na celu zwrócenie uwagi na kwestię finansowania kultury z funduszy strukturalnych. Przedstawiono również pokrótce politykę prowadzoną przez Polskę na poziomie krajowym w odniesieniu do rozwoju sektorów kultury i kreatywnego.

Dodatkowo, w związku z tragicznym pożarem katedry Notre-Dame w Paryżu, strona polska zaoferowała natychmiastową pomoc i gotowość ekspertów Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków (PKN ICOMOS) do udziału w akcji szacowania skali zniszczeń i przygotowania planu odbudowy katedry.

II sesja robocza posiedzenia dotyczyła dziedzictwa kulturowego Europy. Podkreślono, iż na podstawie wniosków płynących z realizacji inicjatyw w ramach Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego,

należy zauważyć, że największą rolę w rozwijaniu świadomości ochrony dziedzictwa kulturowego mają projekty partycypacyjne. Są to projekty realizowane przy udziale samorządu lokalnego, uruchomiające aktywność społeczną i stanowiące istotny element integracji różnych grup społecznych wokół wspólnego celu, jakim jest ochrona poszczególnych elementów dziedzictwa. W tym kontekście wspomniano o działaniach, jakie Polska podejmuje na poziomie krajowym, w ramach realizowanego obecnie Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019 - 2022.

Strona polska wyraziła opinię, że omawiany na spotkaniu Europejski Plan Działań na rzecz Dziedzictwa Kulturowego może stanowić istotne podłoże współpracy w obszarze ochrony dziedzictwa na poziomie Unii Europejskiej. Praktyczny wymiar tej współpracy mógłby mieć odzwierciedlenie m.in. w pogłębieniu współpracy z Radą Europy i rewitalizacji projektu „Europejskich Szlaków Kulturowych", w kontynuacji i rozwijaniu takich inicjatyw jak „Znak Dziedzictwa Kulturowego", czy „Europejskie Dni Dziedzictwa".

Podczas formalnego posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu przyjęto konkluzje Rady na temat młodych, kreatywnych pokoleń (*Conclusions on young creative generations*) oraz konkluzje Rady na temat koprodukcji (*Conclusions on co-productions*). Polska poparła przyjęcie obu dokumentów.

Konkluzje o młodych, kreatywnych pokoleniach dotyczą podjęcia działań na rzecz wspierania uczestnictwa i rozwoju dzieci i młodzieży z krajów członkowskich UE w kulturze. W dokumencie wskazano następujące pięć obszarów działania:

1) promocja lepszego dostępu i uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze;
2) wzmacnianie współpracy międzysektorowej, ze szczególnym uwzględnieniem synergii między kulturą a edukacją;
3) wspieranie przedsiębiorczości młodych ludzi w ramach sektorów kultury i kreatywnego;
4) wspieranie wyszukiwania nowych, młodych talentów;
5) promocja umiejętności cyfrowych i znajomości mediów.

W opinii Polski, dokument ten jest ważny i dobrze przygotowany, a wskazane w nim 5 najważniejszych obszarów działań zdefiniowano prawidłowo. Polska wyraziła poparcie dla takich inicjatyw jak wspieranie rozwoju kreatywności u młodych ludzi oraz działania na rzecz aktywnego udziału dzieci i młodzieży w kulturze (zarówno bezpośrednio, jak i poprzez technologie i narzędzia cyfrowe). Strona polska z zadowoleniem przyjęła uwzględnienie najważniejszych ze zgłoszonych przez nią na etapie roboczym uwag do dokumentu.

Z kolei konkluzje o koprodukcjach filmowych wskazują na podstawowe problemy związane z niedostateczną dystrybucją twórczości europejskiej pomiędzy poszczególnymi państwami UE. W dokumencie wzywa się państwa członkowskie i Komisję Europejską do podjęcia działań mających na celu wspieranie koprodukcji europejskich, a także wprowadzanie ułatwień dla ich tworzenia.

W trakcie Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu odbyła się również debata polityczna na temat walki z dezinformacją, mającej na celu odbudowanie zaufania obywateli UE do mediów. Strona polska wskazała, że dotychczasowe działania podejmowane przez poszczególne państwa, jak również działania na poziomie UE, nie przyczyniły się do znaczącego ograniczenia poziomu dezinformacji w Internecie. Kluczowa w tym aspekcie wydaje się edukacja odbiorców treści medialnych w Internecie, a w szczególności w mediach społecznościowych. Odbiorcy powinni być świadomi konieczności weryfikowania informacji zdobytych w mediach społecznościowych. Podkreślono, że wskazywanie sposobów weryfikowania treści oraz kształtowanie krytycznego spojrzenia na treści publikowane w mediach społecznościowych powinno odbywać się w ramach edukacji szkolnej i pozaszkolnej. Edukacja medialna w tym zakresie nie powinna być tylko zadaniem państwa. Aktywnymi jej uczestnikami powinny być same media społecznościowe, a także przedstawiciele dziennikarzy i prasy. Konieczne jest podjęcie szerokiej dyskusji na poziomie UE dotyczącej podejścia do działalności

mediów społecznościowych. Konieczne być może będzie wprowadzenie współregulacji lub regulacji na poziomie UE.

W okresie styczeń – czerwiec 2019 r. na posiedzeniach Komitetu ds. Kultury pracowano nad następującymi dokumentami:

1. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego program "Kreatywna Europa" (2021-2027) i uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1295/2013

   Strona polska zgłaszała uwagi zgodne z przyjętym stanowiskiem RP dla tego dokumentu, a także zwracała się o wyjaśnienie niejasnych kwestii.

2. Projekt konkluzji Rady ws. strategicznego podejścia UE do międzynarodowych stosunków kulturalnych oraz plan działań w tym zakresie

W odniesieniu do dokumentu, strona polska zwróciła się do prezydencji o wyjaśnienie niektórych zapisów projektowanych konkluzji, m.in. zapisu o integracji międzynarodowych stosunków kulturalnych oraz zapisu o zwiększeniu zaangażowania w krajach trzecich w sferze kultury. Strona polska wyraziła także opinię, że odniesienie w dokumencie do Globalnej Strategii UE (EUGS) należy uznać za wartościowe, ponieważ Strategia jest na tyle rozbudowana, że każde działanie zewnętrzne UE, również w sferze kultury, powinno mieć swoje źródło właśnie w EUGS. Jednocześnie strona polska zasugerowała ewentualną możliwość synergii unijnego podejścia w sferze kultury z szerszą globalną strategią, a mianowicie Agendą 2030 i jej Celami Zrównoważonego Rozwoju (SDGs). W szczególności mogłoby to dotyczyć edukacji w sferze kultury, uznania różnorodności kulturowej oraz ogólnego wkładu kultury w zrównoważony rozwój.

3. Projekt konkluzji Rady dot. młodych, kreatywnych pokoleń

Strona polska zaprezentowała swoje stanowisko inicjujące dyskusję na temat kształtu przyszłych konkluzji. Stanowisko to dotyczyło wyzwań stojących przez młodymi pokoleniami w zakresie dostępu do kultury, ich oczekiwań i potrzeb w tym zakresie, pomysłów na kreowanie i wykorzystanie przedsiębiorczości młodych ludzi w sektorze kultury, środków krajowych i europejskich umożliwiających wspieranie kreatywności i przedsiębiorczości młodzieży oraz sposobów na prowadzenie skutecznej polityki w obszarze edukacji kulturalnej. Na dalszym etapie prac nad dokumentem, Polska postulowała objęcie jego zakresem nie tylko młodzieży, ale również dzieci, poparła propozycję dodania zapisu o szerszej promocji czytelnictwa we wskazanych grupach docelowych, jak również zwróciła uwagę na konieczność zachęcania młodzieży do bezpośredniego udziału w kulturze, nie tylko poprzez technologie i narzędzia cyfrowe. W pozostałym zakresie strona polska uznała tekst za dobrze przygotowany i trafnie diagnozujący obszary wymagające podjęcia działań.

4. Europejski Plan Działań na rzecz Dziedzictwa Kulturowego

Strona polska przedstawiła swoje stanowisko na temat tego, w jaki sposób Plan może przyczynić się do rozwoju współpracy na szczeblu UE, jakie są wyzwania w tym zakresie, w jaki sposób Plan może inspirować działania w obszarze dziedzictwa kulturowego na szczeblu krajowym oraz w jaki sposób państwa członkowskie realizują postulat popularyzacji dziedzictwa kulturowego na szczeblu krajowym. Polska w szczególności zwróciła uwagę na osiągnięcia dokonane w ramach Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego 2018 oraz na potrzebę ich kontynuacji.

5. Projekt konkluzji Rady dot. kulturowego wymiaru Agendy 2030 dla Zrównoważonego Rozwoju oraz wkład CAC dla grupy roboczej ds. Agendy 2030

Strona polska zwróciła uwagę, iż różnorodność kultur i dziedzictwa kulturowego musi być brana pod uwagę w procesie wdrażania Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDG's), jako że kultury mają wpływ na budowanie tożsamości i spójności społecznej. Ochrona, promocja i utrzymanie kulturowej różnorodności – ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego – są niezbędnymi warunkami zrównoważonego rozwoju na rzecz obecnych i przyszłych pokoleń.

Ponadto, w ramach prac i konsultacji między państwami członkowskimi toczących się w ramach Komitetu, Polska zainicjowała powstanie listu ministrów kultury państw członkowskich UE do Komisji Europejskiej na temat finansowania kultury z funduszy strukturalnych w perspektywie finansowej 2021-2027. Zwrócono w nim uwagę, iż w projektowanych założeniach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) finansowanie kultury zostało ograniczone jedynie do Priorytetu 5 oraz instrumentów wskazanych w art. 22 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów EFRR. Polska podkreśliła osiągnięcia w dziedzinie kultury zrealizowane dzięki funduszom strukturalnym dotychczasowych perspektyw finansowych i wyraziła głębokie zaniepokojenie słabnącym zainteresowaniem Komisji tematem finansowania kultury z funduszy strukturalnych.

Oprócz Polski, wśród sygnatariuszy powyższego listu znalazły się także Litwa, Łotwa, Grecja, Słowacja, Węgry i Malta. List został przekazany do Komisji Europejskiej, do DG EYCS i DG REGIO.

W dniu 21 maja 2019 r. DG EYCS i DG REGIO przekazały odpowiedź, w której wskazały na następujące kwestie:

- pomimo trudnych negocjacji budżetowych, zaproponowane przez Komisję Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2021-2027 ustanawiają ambitniejszy niż dotąd poziom finansowania kultury. Uwzględnia on propozycję zwiększenia budżetu programu Kreatywna Europa, a także dodatkowe możliwości finansowania kultury i sektorów kreatywnych z programów Horyzont Europa, InvestEU oraz Europa Cyfrowa;
- polityka spójności pozostanie nadal źródłem finansowania kultury. Ze względu jednak na zmniejszenie dostępnego budżetu, Komisja planuje skoncentrować wydatki inwestycyjne w tym obszarze na polityce dążenia do innowacyjnej i nisko-emisyjnej Europy;
- wsparcie dla kultury w ramach polityki spójności nie będzie ograniczało się do projektów z zakresu dziedzictwa kulturowego realizowanych w ramach Priorytetu 5 oraz instrumentów określonych w artykule 22 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Inwestycje w kulturę mogą uzyskać dofinansowanie w ramach każdego innego priorytetu, o ile tylko wpisują się w cele i zakres finansowania EFRR;
- propozycja budżetu na lata 2021-2027 oferuje niezbędną elastyczność, aby realizować działania, które w najbardziej efektywny sposób doprowadzą do osiągnięcia celów rozwoju. Zmniejszenie zakresu oraz budżetu polityki spójności powinno być postrzegane w kontekście całościowych założeń kolejnych Ram Finansowych oraz właściwego wyważenia nowych priorytetów oraz dotychczasowych obszarów wsparcia.

Sport

W trakcie prezydencji rumuńskiej sfinalizowane zostały prace dotyczące rezolucji w sprawie reprezentacji i koordynowania stanowisk państw członkowskich w WADA. Przedmiotem posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 23 maja 2019 r. były dwa dokumenty:

a) projekt rezolucji przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie reprezentacji państw członkowskich UE w Radzie Założycielskiej WADA oraz koordynowania stanowisk państw członkowskich przed posiedzeniami tej agencji; oraz

b) projekt praktycznych ustaleń dotyczących przygotowań do posiedzeń WADA – w odniesieniu do kwestii wchodzących w zakres kompetencji Unii.

Powyższe dokumenty zastąpiły rezolucję przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie reprezentacji państw członkowskich UE w Radzie Założycielskiej Światowej Agencji Antydopingowej oraz koordynowania stanowisk UE i jej państw członkowskich przed posiedzeniami tej agencji.

Prace nad projektem rozpoczęły się w drugiej połowie 2018 r. W ramach austriackiego przewodnictwa w Radzie państwom członkowskim nie udało się wypracować kompromisu. Główne

rozbieżności dotyczyły reprezentacji państw członkowskich UE w Radzie Założycielskiej WADA oraz zakresu koordynacji stanowisk UE i państw członkowskich przed posiedzeniami WADA.

Stanowisko Polski w odniesieniu do kwestii reprezentacji państw członkowskich UE w Radzie Założycielskiej Światowej Agencji Antydopingowej ewoluowało. Początkowo Polska opowiadała się za zmianą istniejącego systemu reprezentacji i proponowała odejście od obecnej formuły, zgodnie z którą dwa miejsca przypadają przedstawicielom obecnego i przyszłego trio prezydencji, zaś jedno tzw. ekspertowi szczebla rządowego (tj. osobie odpowiedzialnej za sport na szczeblu ministerialnym, dysponującej odpowiednim doświadczeniem i wiedzą). W to miejsce Polska postulowała przyznanie dwóch miejsc tzw. ministrom-ekspertom oraz jednego miejsca przedstawicielowi trio lub wysokiemu przedstawicielowi Komisji Europejskiej.

Ostatecznie Polska przychyliła się do stanowiska wyrażanego przez większość delegacji w toku prac w ramach grupy roboczej ds. sportu i opowiedziała się za utrzymaniem obecnego formatu reprezentacji pastw UE w WADA, zgodnie z którym przedstawicielami państw członkowskich UE w Radzie Założycielskiej powinni być reprezentant aktualnego trio prezydencji, reprezentant kolejnego trio prezydencji oraz osoba odpowiedzialna za sport na szczeblu ministerialnym, dysponująca odpowiednim doświadczeniem i wiedzą (tzw. minister-ekspert).

W odniesieniu do kwestii dotyczącej zakresu koordynacji Polska od początku negocjacji opowiadała się za ograniczeniem koordynacji UE do kwestii dotyczących prawa unijnego.

Ostatecznie uzgodniony przez państwa członkowskie tekst w odniesieniu do reprezentacji przewiduje utrzymanie obecnego formatu reprezentacji państw UE w WADA. Natomiast w odniesieniu do zakresu koordynacji przyjęty projekt zawiera elastyczne zapisy wychodzące naprzeciw głównemu postulatowi Polski, dotyczącemu ograniczenia koordynacji UE do kwestii dotyczących prawa unijnego.

W trakcie prezydencji rumuńskiej przyjęte zostały również konkluzje w sprawie dostępu osób z niepełnosprawnościami do sportu. Polska aktywnie uczestniczyła w negocjowaniu tekstu konkluzji.

Debata publiczna, przeprowadzona przez prezydencję w ramach posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu, dotyczyła kwestii związanych z uczestnictwem dzieci i młodzieży w sporcie w XXI wieku w Europie. Przedstawiciel Polski wskazał, że odpowiedni poziom aktywności fizycznej w pierwszych dekadach życia jest niezbędnym elementem prawidłowego rozwoju człowieka. Ponadto zauważył, iż do najważniejszych czynników, wpływających na poziom aktywności osoby dorosłej, należą wzorce rodzinne. Jednocześnie podkreślił, iż jednym z kluczowych priorytetów polskiego rządu w obszarze polityki sportowej jest zapewnienie warunków i oferty dla powszechnego podejmowania aktywności fizycznej na każdym etapie życia. Realizacji tego priorytetu służą przede wszystkim ministerialne programy upowszechniające aktywność fizyczną wśród dzieci i młodzieży, wzbogacające ofertę zajęć pozalekcyjnych. Główną osią programów są bezpłatne zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży.

4.13 Turystyka

Polska z zadowoleniem przyjęła działania prezydencji rumuńskiej na rzecz konkurencyjności sektora turystyki jako motoru trwałego wzrostu gospodarczego, tworzenia miejsc pracy i spójności społecznej w UE w kolejnym dziesięcioleciu poprzez przyjęcie konkluzji Rady ws. konkurencyjności sektora turystycznego jako czynnika do zrównoważonego wzrostu, zatrudnienia i społecznej spójności w UE w następnej dekadzie. Polska brała aktywny udział w trzech posiedzeniach konsultacyjnych podczas, których omawiano treść niniejszych konkluzji. Dokument konkluzji został przyjęty 27 maja 2019 r. podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności, a jego treść dotyczy głownie udziału turystyki w kształtowaniu PKB, tworzeniu miejsc pracy i zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

Polska uczestniczyła również w Spotkaniu Wysokiego Szczebla Ministrów ds. Turystyki w Bukareszcie. Podczas posiedzenia poruszono wiele istotnych kwestii, m.in. rolę cyfryzacji w rozwoju sektora turystycznego. Podkreślono znaczenie jakie zrównoważona turystyka ma w kwestiach rozwiązywania

najbardziej palących problemów, czyli nadmiernej liczby turystów w dużych miastach oraz rosnącej ilości odpadów.

W trakcie Spotkania Wysokiego Szczebla Polska zaprezentowała główne cele przyjętego przez Radę Ministrów „Programu Rozwoju Turystyki do 2020" podkreślając, iż głównym celem jest wzmocnienie rozwoju konkurencyjnej i innowacyjnej turystyki poprzez wspieranie przedsiębiorstw, organizacji i instytucji sektora turystyki z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Ponadto Polska przedstawiła także inicjatywy mające na celu ekologiczne podejście branży turystycznej: Ekocertyfikat „Czysta turystyka" oraz promocyjne: Polska Marka Turystyczna.

4.14 Kwestie instytucjonalne UE i przyszłość UE

W pierwszym półroczu 2019 r. przedstawiciele Rządu RP na czele z Premierem M. Morawieckim i min. J. Czaputowiczem kontynuowali działania mające na celu aktywne prezentowanie polskiego stanowiska dot. przyszłości integracji europejskiej, uczestnicząc w szeregu dwu i wielostronnych spotkań i zabierając głos na forach publicznych. Szczególnego kontekstu tym działaniom dostarczały wybory do Parlamentu Europejskiego i przygotowania do nowego cyklu instytucjonalnego UE. Z tej perspektywy najważniejszym wydarzeniem tego okresu było spotkanie zorganizowane z okazji 15. rocznicy rozszerzenia UE z 2004 r. (Warszawa, 1 maja 2019 r.), w którym udział wzięło 9 premierów (Bułgarii, Chorwacji, Czech, Estonii, Litwy, Malty, Polski, Rumunii i Węgier), Przewodniczący Izby Reprezentantów (parlamentu) Czech, wicepremier i minister spraw zagranicznych Słowenii, wicepremier Słowacji, minister spraw zagranicznych Łotwy oraz wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej J. Katainen. Uczestnicy przyjęli deklarację warszawską dotyczącą ponownego zjednoczenia Europy – *Nasza Unia, nasza przyszłość,* zawierającą szereg postulatów dotyczących pożądanego kształtu działania Unii, dotyczących w szczególności rozwoju wspólnego rynku, nowych Wieloletnich Ram Finansowych, współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa, rozszerzenia Unii Europejskiej, Partnerstwa Wschodniego, przestrzegania zasad subsydiarności, proporcjonalności i równego traktowania wszystkich państw członkowskich, a także nowych uwarunkowań politycznych i instytucjonalnych związanych z planowanym wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Uzgodnienie ambitnego tekstu deklaracji przez 13 państw członkowskich Unii pod auspicjami Polski w kontekście przygotowań do przyjęcia przez całą UE Agendy Strategicznej na lata 2019-2024 było istotnym osiągnięciem polskiej polityki europejskiej w trakcie przewodnictwa Rumunii.

W ramach przekazanego partnerom w maju 2019 r. pakietu *non-paperów,* stanowiących konkretny wkład Polski w prace nad Agendą Strategiczną na lata 2019-2024 Polska przygotowała m.in. propozycje wzmocnienia roli parlamentów narodowych w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej, jako rozwiązanie mogące zaradzić wyzwaniu, jakim pozostaje niski poziom zaufania obywateli wielu państw członkowskich do unijnych instytucji i procesu decyzyjnego. Wśród postulowanych rozwiązań znalazły się m.in.: powrót do dyskusji nad przyznaniem parlamentom narodowym kolektywnego uprawnienia do blokowania inicjatyw ustawodawczych Komisji Europejskiej (tzw. czerwona kartka), efektywne wdrożenie praktycznych rekomendacji grupy zadaniowej ds. zasad pomocniczości, proporcjonalności i „robić mniej, ale efektywniej", czy też wzmocnienie komunikacji i rangi dialogu politycznego pomiędzy Komisją Europejską a parlamentami narodowymi, w tym w przypadku przedłożenia uzasadnionych opinii o niezgodności projektu aktu prawnego z zasadą pomocniczości.

Polska wyrażała w trakcie prezydencji rumuńskiej swój sceptycyzm wobec propozycji rozszerzenia zakresu spraw, w których unijne decyzje podejmowane są na podstawie głosowania większościowego. Wskazywała z kolei na skutki wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej dla równowagi sił w Radzie Unii Europejskiej, podkreślając, że unijny system ważenia głosów już obecnie uprzywilejowuje największe państwa członkowskie, a po brexicie waga głosu państw największych wzrośnie jeszcze bardziej, co może w konsekwencji doprowadzić do osłabienia wspólnotowej metody podejmowania decyzji i utrudnić Komisji Europejskiej równoważenie interesów państw dużych i małych.

W czasie prezydencji rumuńskiej Polska aktywnie uczestniczyła także w kontynuowanych na szczeblu technicznym pracach nad projektem rozporządzenia ws. ochrony budżetu UE w przypadku

uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich UE. W toku prac Polska wskazywała konsekwentnie, powołując się m.in. na krytyczne opinie Europejskiego Trybunału Obrachunkowego oraz Służb Prawnych Rady, że projekt rozporządzenia w obecnym brzmieniu nie jest zgodny z Traktatami, ponieważ mechanizm przewidziany w rozporządzeniu nakłada się z procedurą praworządności przewidzianą w art. 7 Traktatu o Unii Europejskiej, oraz jest obarczony szeregiem innych, dyskwalifikujących wad prawnych. Polska podjęła również działania na rzecz koordynacji stanowisk tych państw członkowskich, które podzielają krytyczną ocenę projektu rozporządzenia (organizacja spotkania roboczego państw *like-minded* w Brukseli).

Polska przekazała również Komisji Europejskiej swoje pisemne stanowisko wobec *komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady: Dalsze umacnianie praworządności w Unii. Aktualna sytuacja i możliwe kolejne działania* COM(2019) 163. Polska podkreśliła w nim w szczególności, że procedurę ochrony praworządności określają w wyczerpujący sposób traktaty, w związku z czym tworzenie od początku nowych ram ochrony praworządności nie jest potrzebne: wystarczającą i wyczerpującą zagadnienie podstawą są przepisy traktatów (art. 7 TUE, art. 258 i nast. TFUE), poza które nie można wykraczać, gdyż stanowiłoby to naruszenie zasady kompetencji powierzonych.

4.14.1 Procedura z artykułu 7 TUE

W trakcie prezydencji rumuńskiej Polsce udało się doprowadzić do ograniczenia intensywności procedury, czemu sprzyjał również kontekst kampanii przed wyborami do Parlamentu Europejskiego. W pierwszym półroczu 2019 r. nie obyło się żadne wysłuchanie Polski podczas Rady ds. Ogólnych w ramach procedury z art. 7 TUE (ostatnie wysłuchanie miało miejsce w grudniu 2018 r.). Kwestia praworządności w Polsce była podczas posiedzeń Rady ds. Ogólnych jedynie dwukrotnie przedmiotem krótkich sprawozdań Komisji Europejskiej na temat aktualnej sytuacji w tym obszarze (formuła *state of play* – podczas posiedzeń Rady ds. Ogólnych 19 lutego i 9 kwietnia 2019 r.). W związku z powyższym w kontaktach dwustronnych z państwami członkowskimi w pierwszej połowie 2019 r. Polska wskazywała na celowość zakończenia procedury z art. 7 TUE wobec Polski.

Lista załączników

- **Rozliczenia finansowe pomiędzy RP a UE**
- **Informacja o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy pozaunijnych**
- **Plan prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (przygotowany na podstawie ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu)**
- **Wykaz stanowisk do aktów prawnych UE, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w I poł. 2019 r.**
- **Wykaz stanowisk do dokumentów pozalegislacyjnych, przygotowanych przez Rząd zgodnie z ustawą z 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem RP w UE, przekazanych do Sejmu i Senatu RP w I poł. 2019 r.**

Rozliczenia finansowe pomiędzy Polską a Unią Europejską w okresie styczeń – maj 2019 r.

1. Saldo

W ciągu 5 miesięcy prezydencji rumuńskiej odnotowano pozytywne saldo rozliczeń pomiędzy Unią Europejską a Rzecząpospolitą Polską, która osiągnęła pozycję beneficjenta netto w wysokości **+ 4,67 mld EUR**.

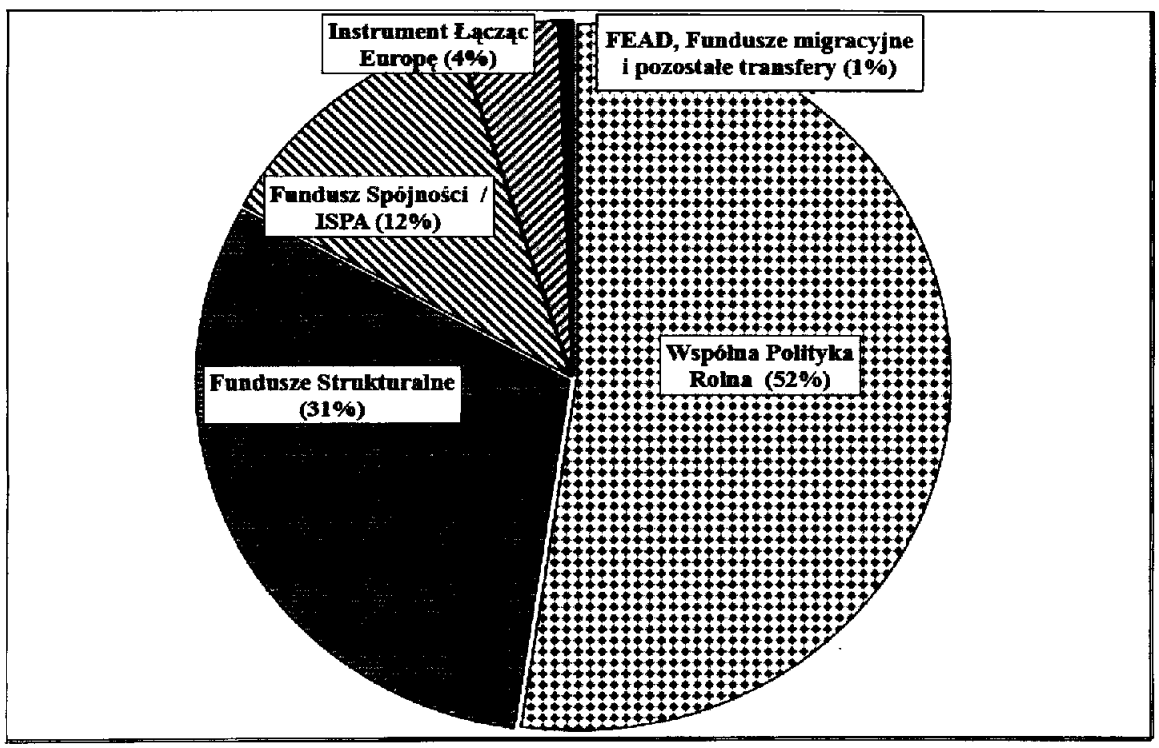
Tabela 1. Transfery finansowe Rzeczpospolita Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 I – 31 V 2019 (w EUR).

Wspólna Polityka Rolna (WPR)	3 725 599 324
Fundusze Strukturalne	2 176 381 399
Fundusz Spójności / ISPA	853 273 972
Instrument Łącząc Europę (CEF)	313 151 805
Instrument FEAD	29 954 554
Fundusze Migracyjne	12 261 389
Pozostałe transfery*	2 324 107
Transfery razem	**7 112 946 550**
Składka członkowska	2 446 853 587
Zwrot środków do budżetu UE	0
Saldo	**4 666 092 963**

** W pozycji „Pozostałe transfery" dane na koniec kwietnia 2019 r.*

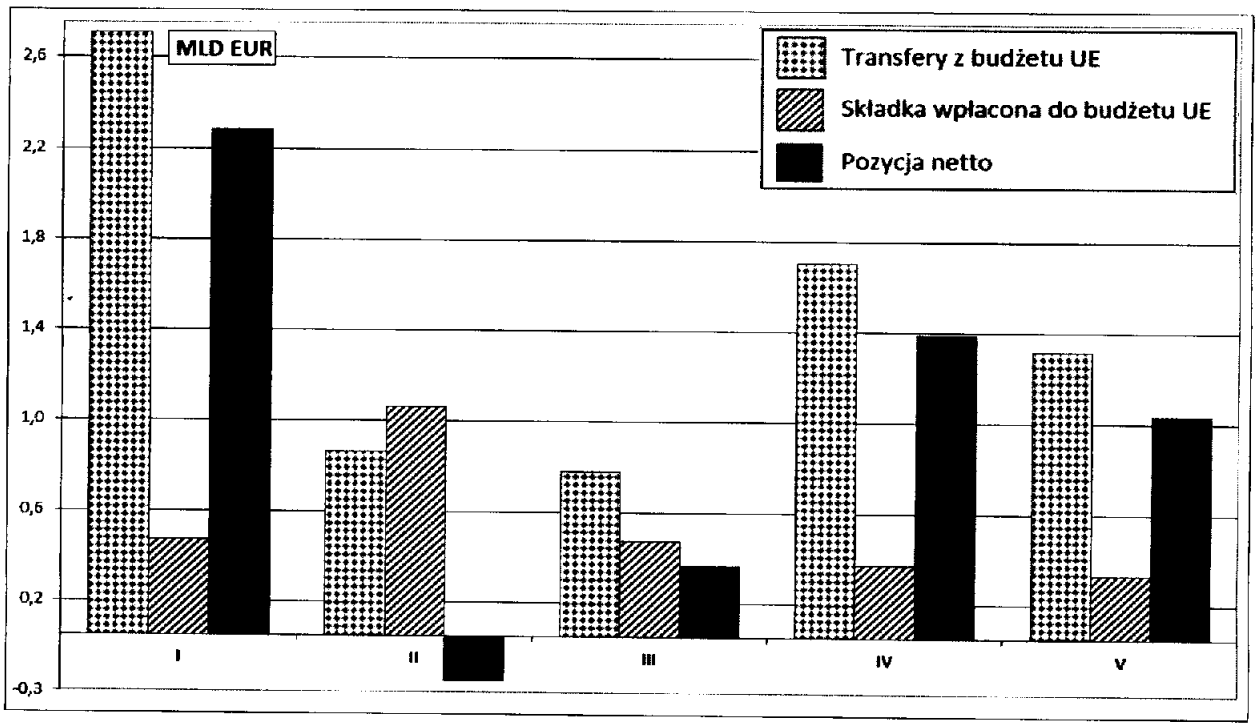
2. Transfery do Polski

Wykres 1. Struktura transferów finansowych z budżetu Unii Europejskiej w okresie 1 I – 31 V 2019.

W okresie 1 stycznia – 31 maja 2019 r. Rzeczpospolita Polska otrzymała z budżetu ogólnego Unii Europejskiej **7,11 mld EUR**. Najważniejsze pozycje wśród przepływów finansowych stanowiły transfery przeznaczone na Wspólną Politykę Rolną **(3,73 mld EUR)**, na finansowanie projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych **(2,18 mld EUR)**, na Fundusz Spójności/ISPA **(853 mln EUR)** oraz na rzecz instrumentu „Łącząc Europę" **(313 mln EUR)**. Transfery z budżetu UE obejmowały także środki z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym FEAD **(30 mln EUR)** i z tytułu Funduszy Migracyjnych **(12 mln EUR)**. Do Rzeczypospolitej Polskiej wpływają także środki klasyfikowane jako „Pozostałe transfery". W omawianym okresie łączna kwota tych środków osiągnęła **2 mln EUR**.

Wykres 2. Transfery, składka członkowska oraz saldo rozliczeń finansowych Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 I – 31 V 2019 (w mln EUR).

3. Składka do budżetu UE

W okresie 1 stycznia – 31 maja 2019 r. Rzeczpospolita Polska wpłaciła do budżetu ogólnego UE składkę w wysokości **2,45 mld EUR**, w tym:

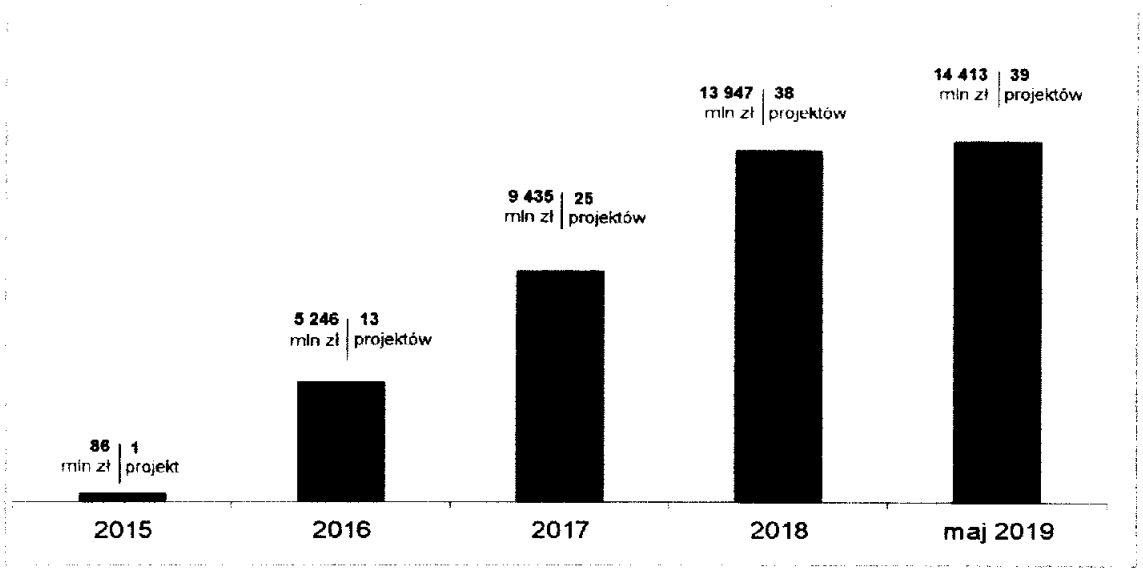
- z tytułu zasobu własnego opartego o DNB: 1,64 mld EUR,
- z tytułu zasobu własnego opartego o VAT: 321 mln EUR,
- z tytułu tradycyjnych zasobów własnych: 339 mln EUR,
- z tytułu mechanizmów korekcyjnych (rabatu brytyjskiego oraz korekt przyznanych Szwecji i Królestwu Niderlandów): 148 mln EUR.

Informacja o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz funduszy pozaunijnych

Ogólne informacje nt. Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) i statystyka wykorzystania

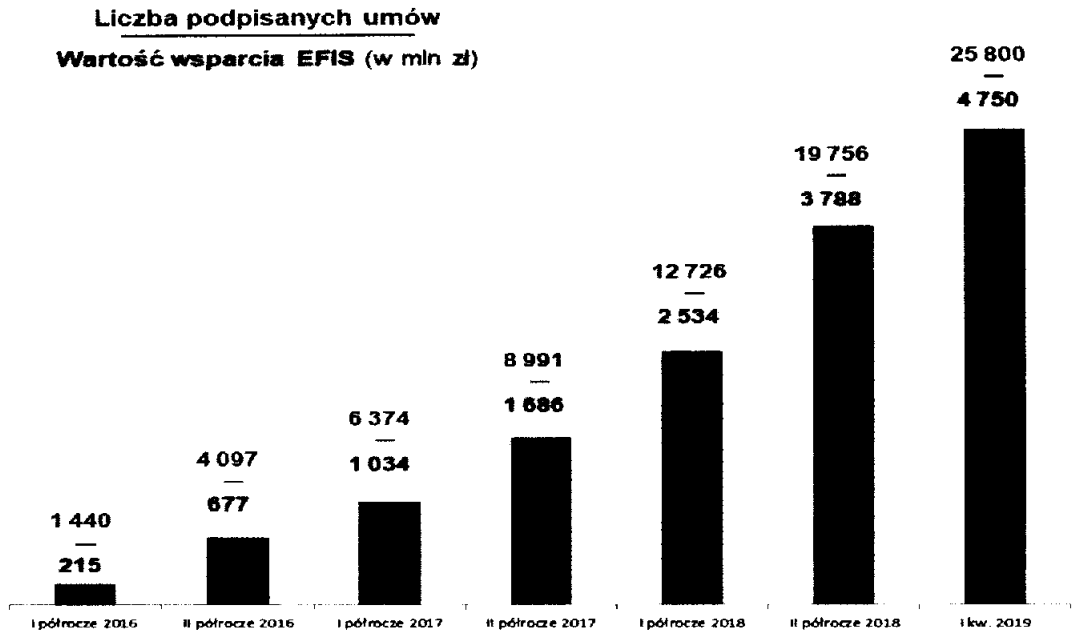
Według danych KE w obu oknach EFIS Polska zajmuje **5. pozycję w UE** co do wartości zatwierdzonego wsparcia z EFIS. Przed Polską znajdują się następujące państwa (od miejsca 4.: Niemcy, Hiszpania, Włochy, Francja). **Wśród krajów Grupy V4+4 Polska jest zdecydowanym liderem.** W przypadku zajmujących w tej grupie 2. pozycję Czech kwota finansowania EFIS jest ponad czterokrotnie niższa (3,56 mld EUR vs. 861 mln EUR). Zgodnie z danymi EBI, w oknie **„Infrastruktura i Innowacje"** bank **zatwierdził** łącznie 39 dużych projektów z Polski. Ta liczba plasuje Polskę na **5. pozycji w UE**. Jednocześnie według danych MIiR 2 z tych projektów nie będą realizowane, a 2 zostaną sfinansowane ze źródeł innych niż EFIS.

Wartość wsparcia EFIS w projektach zatwierdzonych przez EBI w oknie infrastruktura i innowacje

Pod względem wartości inwestycji wygenerowanych dzięki EFIS Polska zajmuje 6. pozycję w UE, natomiast pod względem wartości przyznanego wsparcia EFIS 5. miejsce w UE. Szacunkowa wartość 35 zatwierdzonych projektów, które będą finansowane w EFIS, wynosi ponad 44,8 mld zł, w tym udział EFIS ponad 13,7 mld zł. W grupie tej znajdują się zarówno projekty inwestycyjne sektora prywatnego (17), sektora samorządowego (9) oraz rządowego (9).

Dobrze oceniamy realizację EFIS w Polsce w ramach okna „MŚP i spółek średniej kapitalizacji". Dane dotyczące wykorzystania wsparcia z EFIS na koniec I kw. 2019 r. wykazały znaczny przyrost (25,4% względem wartości z IV kw. 2018 r.) udzielonego wsparcia dla polskich przedsiębiorców. Do końca marca 2019 r. zawarto 25 800 umów z przedsiębiorcami o łącznej wartości ok. 4,75 mld zł. Trzeba mieć na uwadze, że nie jest to jedyne źródło finansowania MŚP w naszym kraju. W tym oknie Polska zajmuje 8. pozycję w UE z prognozowaną wartością inwestycji na poziomie 3,73 mld EUR.

Prowadzona przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju **lista projektów rządowych ubiegających się o wsparcie z EFIS zawiera obecnie 28 przedsięwzięć o wartości ponad 68,9 mld zł.** Najwięcej z projektów, które obecnie znajdują się na liście pochodzi **z sektora energetyki – 9 inwestycji** o wartości niemal 24 mld zł. Drugi jest **sektor transportu – 8 projektów** o wartości ponad 20 mld zł.

8 projektów z tej listy ma podpisaną **umowę kredytową z EBI**, zaś **1 projekt** posiada **decyzję kredytową EBI**. Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju aktywnie poszukuje kolejnych projektów spółek Skarbu Państwa, które mogłyby aplikować o potencjalne wsparcie z EFIS. W związku z tym w ramach pomocy przy procesie aplikowania projektów ubiegających się o EFIS, organizowane były bezpośrednie spotkania informacyjne z potencjalnymi promotorami. Aby zmaksymalizować efektywne wykorzystanie w EFIS dla polskiej gospodarki, resort prowadził stały monitoring wdrożenia EFIS w Polsce. W tym obszarze był w regularnym kontakcie z promotorami projektów, Biurem EBI w Warszawie oraz innymi ministerstwami. Ponadto realizowano działania o charakterze informacyjnym, których celem było promowanie EFIS jako atrakcyjnego źródła finansowania zamierzeń inwestycyjnych. Działania te skierowane były zarówno do spółek Skarbu Państwa, sektora prywatnego, jak również do jednostek samorządu terytorialnego.

Informacja o wykorzystaniu środków z funduszy strukturalnych oraz funduszu spójności w Polsce (stan na 30 czerwca 2019 r.)

Perspektywa finansowa 2014-2020

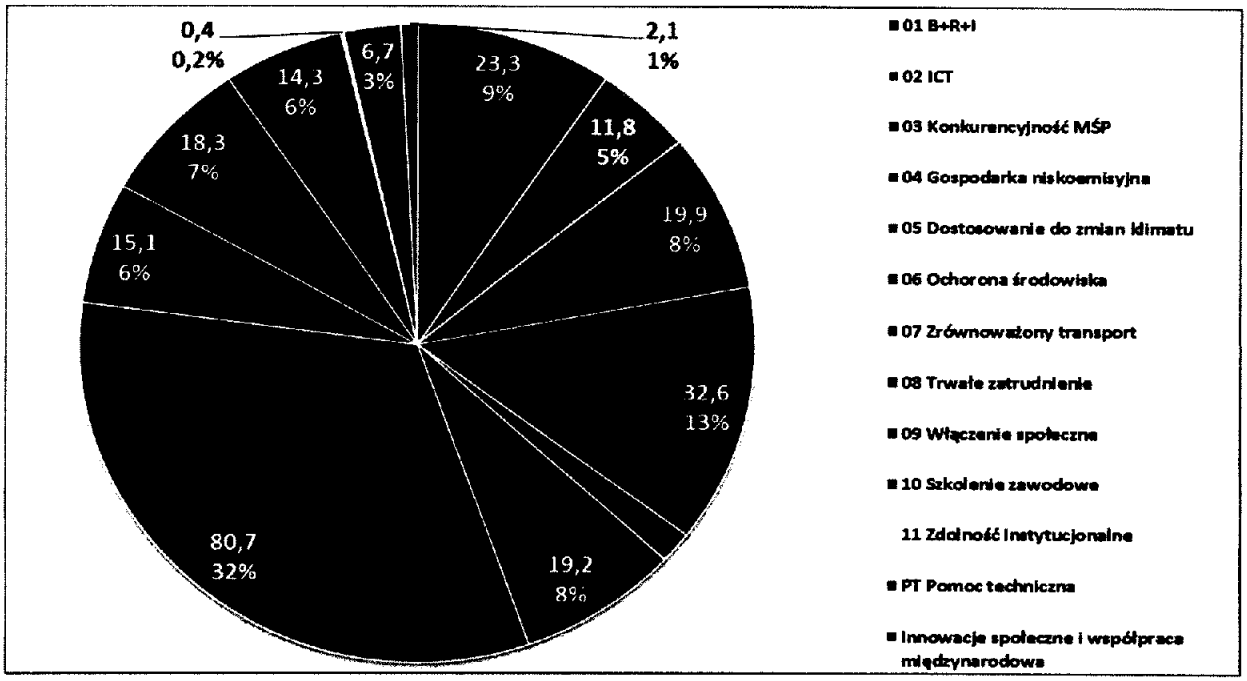
Według danych wygenerowanych z systemu informatycznego SL2014, do 30 czerwca 2019 r. złożono 113 020 wniosków o dofinansowanie projektów na całkowitą kwotę 667,3 mld zł. Wartość dofinansowania UE we wnioskach o dofinansowanie wyniosła 410,6 mld zł, co stanowi 125%[1] alokacji. W ramach krajowych programów operacyjnych beneficjenci złożyli 38 533 wnioski o dofinansowanie projektów o wartości wkładu UE 256,0 mld zł (131% alokacji), natomiast dla regionalnych programów operacyjnych złożono 74 487 wniosków o dofinansowanie o wartości wkładu UE 154,6 mld zł (115% alokacji).

[1] *Do wyliczenia wartości alokacji środków UE zastosowano kurs EBC z przedostatniego dnia roboczego poprzedniego miesiąca, tj. 1 EUR = 4,2887 PLN.*

Od uruchomienia programów do 30 czerwca 2019 r. podpisano z beneficjentami 51 524 umowy o dofinansowanie na całkowitą kwotę 407,5 mld zł. Kwota dofinansowania UE, na jaką opiewają podpisane umowy, wynosi 248,4 mld zł, co stanowi ponad 75% alokacji. W ramach programów krajowych podpisano łącznie 14 317 umów o dofinansowanie, angażujących środki UE o wartości 153,1 mld zł (78% alokacji), natomiast w ramach programów regionalnych wsparciem objęto 37 207 projektów o wartości dofinansowania UE 95,2 mld zł (tj. 71% alokacji).

Najwięcej środków UE (80,7 mld zł, czyli 32% wartości podpisanych umów) przeznaczono na wsparcie zrównoważonego transportu. Znacząca pula środków zaangażowana została również w projekty z zakresu promowania gospodarki niskoemisyjnej (32,6 mld zł, czyli 13% wartości podpisanych umów), wsparcia w zakresie B+R+I (23,3 mld zł, tj. ponad 9% wartości podpisanych umów) oraz wsparcia działalności MŚP (19,9 mld zł, czyli 8% wartości podpisanych umów).

Wykres. Wartość dofinansowania UE w umowach o dofinansowanie w rozbiciu na cele tematyczne

Wartość środków UE rozliczonych na poziomie beneficjentów wyniosła 141,2 mld zł, w tym dofinansowanie UE – 96,7 mld zł (co stanowi ponad 29% alokacji). W ramach krajowych programów operacyjnych rozliczono wydatki w części wkładu UE o wartości 58,8 mld zł (tj. 30% alokacji), natomiast w regionalnych programach operacyjnych – 37,9 mld zł (tj. 28% alokacji).

	wnioski o dofinansowanie			umowy o dofinansowanie			Środki rozliczone z beneficjantami	
PROGRAM OPERACYJNY	liczba	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	liczba	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji	wartość dofinansowania UE (mln PLN)	% wykorzystania alokacji
PO Inteligentny Rozwój	20 365	89 257	242%				7 005	19%
PO Infrastruktura i Środowisko	3 466	112 641	96%				39 434	34%
PO Polska Cyfrowa	1 006	18 122	195%				1 303	14%
PO Pomoc Techniczna	284	2 411	80%				1 322	44%
PO Polska Wschodnia	2 053	11 005	128%				3 302	38%
PO Wiedza Edukacja Rozwój	11 359	22 553	112%				6 415	32%
RPO Woj. Dolnośląskiego	5 761	10 449	108%				3 277	34%
RPO Woj. Kujawsko-Pomorskiego	2 775	6 996	86%				1 809	22%
RPO Woj. Lubuskiego	1 457	4 167	107%				1 005	26%
RPO Woj. Łódzkiego	5 081	10 685	110%				2 275	24%
RPO Woj. Lubelskiego	5 384	10 643	111%				2 723	28%
RPO Woj. Mazowieckiego	6 799	11 221	125%				2 828	32%
RPO Woj. Małopolskiego	5 554	15 616	127%				3 222	26%
RPO Woj. Opolskiego	1 878	4 359	108%				1 629	40%
RPO Woj. Podlaskiego	4 020	6 235	120%				1 244	24%
RPO Woj. Podkarpackiego	5 202	11 193	123%				3 338	37%
RPO Woj. Pomorskiego	3 297	9 274	116%				2 535	32%
RPO Woj. Śląskiego	8 239	17 602	118%				3 600	24%
RPO Woj. Świętokrzyskiego	4 734	8 004	137%				1 420	24%
RPO Woj. Warmińsko-Mazurskiego	5 651	8 125	110%				1 816	24%
RPO Woj. Wielkopolskiego	5 932	13 589	129%				3 152	30%
RPO Woj. Zachodniopomorskiego	2 723	6 412	93%				2 031	30%
RAZEM	113 020	410 560	125%	51 524	248 367	75%	96 683	29%
Programy EWT (w EUR)	486	599 325 762	181%				105 672 341	32%

PLAN PRAC NAD PROJEKTAMI USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ (PRZYGOTOWANY NA PODSTAWIE UST. 1A ART. 125A REGULAMINU SEJMU).

PROJEKTY USTAW PRZYJĘTE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W OKRESIE STYCZEŃ – CZERWIEC 2019 R.

W okresie styczeń – czerwiec 2019 r. Rada Ministrów przyjęła 21 projektów ustaw, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej, tj.:

- projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym;
- projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o bezpieczeństwie morskim;
- projekt ustawy o przedkładaniu niektórych dokumentów urzędowych w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o transporcie drogowym;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym;
- projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo telekomunikacyjne oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o informowaniu o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię oraz o kontroli realizacji programu znakowania urządzeń biurowych oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;
- projekt ustawy o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o portach i przystaniach morskich oraz niektórych innych ustaw;

- projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo atomowe oraz ustawy o ochronie przeciwpożarowej;
- projekt ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawy o pracowniczych programach emerytalnych.

WYKAZ PROJEKTÓW USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ, KTÓRE POWINNY ZOSTAĆ SKIEROWANE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW DO SEJMU RP DO KOŃCA II POŁOWY 2019 R.

	Zmieniany/nowy akt prawny	Zakres zmian	Termin implementacji
1.	projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Komisji (UE) 2017/845 zmieniającej dyrektywę 2008/56/WE w odniesieniu do przykładowych wykazów elementów branych pod uwagę przy opracowaniu strategii morskich	07.12.2018
2.	projekt ustawy o wyrobach medycznych	wykonanie rozporządzeń: • Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 w sprawie wyrobów medycznych • Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/746 w sprawie wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro	25.05.2017
3.	projekt ustawy o systemach homologacji typu i nadzoru rynku silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1628 w sprawie wymogów dotyczących wartości granicznych emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz homologacji typu w odniesieniu do silników spalinowych wewnętrznego spalania przeznaczonych do maszyn mobilnych nieporuszających się po drogach	06.10.2016 01.01.2017
4.	projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2370 zmieniająca dyrektywę 2012/34/UE w odniesieniu do otwarcia rynku krajowych kolejowych przewozów pasażerskich oraz zarządzania infrastrukturą kolejową	25.12.2018
5.	projekt ustawy o gatunkach obcych	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1143/2014 w sprawie działań zapobiegawczych i zaradczych w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych	01.01.2015
6.	projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw	• transpozycja dyrektywy Komisji (UE) 2015/996 ustanawiającej wspólne metody oceny hałasu zgodnie z dyrektywą 2002/49/WE • uzupełnienie transpozycji dyrektywy 2002/49/WE odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku	31.12.2018 18.07.2004
7.	projekt ustawy o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz niektórych innych ustaw	transpozycja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/828 zmieniająca dyrektywę 2007/36/WE w zakresie zachęcania akcjonariuszy do długoterminowego zaangażowania	10.06.2019
8.	projekt ustawy o pracy na statkach rybackich	transpozycja dyrektywy Rady (UE) 2017/159 wdrażającej Umowę w sprawie wdrożenia Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej pracy w sektorze rybołówstwa z 2007 r. zawartą dnia 21 maja 2012 r. między	15.11.2019

		Generalną Konfederacją Spółdzielni Rolniczych przy Unii Europejskiej (COGECA), Europejską Federacją Pracowników Transportu (ETF) oraz Stowarzyszeniem Krajowych Organizacji Przedsiębiorstw w Sektorze Rybołówstwa w Unii Europejskiej (Europêche)	
9.	projekt ustawy o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw	uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej	20.07.2015
10.	projekt ustawy o Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym	uzupełnienie wykonania rozporządzenia Rady (WE) 718/1999 w sprawie polityki w zakresie zdolności przewozowych floty wspólnotowej w celu wspierania żeglugi śródlądowej	01.05.2004
11.	projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo pocztowe oraz ustawy – Prawo telekomunikacyjne	wykonanie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/644 w sprawie transgranicznych usług doręczania paczek	23.11.2019
12.	projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy - Kodeks karny skarbowy	transpozycja dyrektywy Rady (UE) 2018/1910 zmieniającej dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do harmonizacji i uproszczenia niektórych przepisów w systemie podatku od wartości dodanej dotyczących opodatkowania handlu między państwami członkowskimi	31.12.2019
13.	projekt ustawy o zmianie ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz niektórych innych ustaw	wykonanie rozporządzeń: • Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniającego i uchylającego dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 • Komisji (UE) 2017/542 zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin przez dodanie załącznika w sprawie zharmonizowanych informacji związanych z pomocą w nagłych przypadkach zagrożenia zdrowia	20.01.2009 01.06.2015 01.01.2020
14.	projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym	uzupełnienie transpozycji dyrektywy 2004/49/WE w sprawie bezpieczeństwa kolei wspólnotowych	30.04.2006
15.	projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej	uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiej i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)	31.03.2025
16.	projekt ustawy o rozstrzyganiu sporów dotyczących podwójnego opodatkowania oraz zawieraniu uprzednich porozumień cenowych	transpozycja dyrektywy Rady (UE) 2017/1852 w sprawie mechanizmów rozstrzygania sporów dotyczących podwójnego opodatkowania w Unii Europejskiej	30.06.2019
17.	projekt ustawy o ochronie roślin przed agrofagami	wykonanie rozporządzeń: • Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2016/2031 w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin	14.12.2019

		• Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/625 w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin	14.12.2019 29.04.2022
18.	projekt ustawy o Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa	wykonanie rozporządzeń: • Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1107/2009 (WE) dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin • Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 2016/2031 w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin • Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin	14.12.2009 14.12.2019 14.12.2019 29.04.2022
19.	projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo farmaceutyczne	uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/62/UE zmieniającej dyrektywę 2001/83/WE w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi – w zakresie zapobiegania wprowadzaniu sfałszowanych produktów leczniczych do legalnego łańcucha dystrybucji	02.01.2013
20.	projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw	uzupełnienie transpozycji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/48/WE w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej	29.04.2006
21.	projekt ustawy o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko	uzupełnienie transpozycji dyrektywy 2011/92/UE w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko	17.02.2012

Załącznik 4

WYKAZ STANOWISK DO AKTÓW PRAWNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W I POŁ. 2019 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data przekazania Polsce dokumentu przez instytucje UE	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE	Data przyjęcia przez KSE stanowiska przygotowanego na wniosek Sejmu lub Senatu RP
1	COM(2018) 731	Wniosek Decyzja Rady w sprawie stanowiska, jakie należy zająć w imieniu Unii Europejskiej na trzydziestym ósmym posiedzeniu Stałego Komitetu Konwencji o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, w odniesieniu do poprawek do załączników II i III do Konwencji	2018-12-18	MŚ	-	2019-01-14
2	COM(2018) 812	Wniosek Dyrektywa Rady zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w odniesieniu do wprowadzenia pewnych wymogów dla dostawców usług płatniczych	2018-12-12	MF	2019-01-10	-
3	COM(2018) 819	Wniosek Dyrektywa Rady zmieniająca dyrektywę Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. odnośnie do przepisów dotyczących sprzedaży towarów na odległość oraz niektórych krajowych dostaw towarów	2018-12-11	MF	2019-01-04	-
4	COM(2018) 825	Wniosek Decyzja Rady zmieniająca decyzję nr 940/2014/UE w odniesieniu do produktów uprawnionych do korzystania ze zwolnienia lub obniżki podatku od dokowania	2019-01-14	MF	2019-01-29	-
5	COM(2018) 833	Wniosek Decyzja Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej	2019-01-23	MSZ	-	2019-02-27

6	COM(2018) 834	Wniosek Decyzja Rady w sprawie zawarcia Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej	2019-01-23	MSZ	-	2019-02-27
7	COM(2018) 891	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 428/2009 poprzez wydanie generalnego unijnego zezwolenia na wywóz w odniesieniu do wywozu niektórych produktów podwójnego zastosowania z Unii do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej	2018-12-21	MPiT	2019-01-04	-
8	COM(2018) 892	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w celu umożliwienia kontynuacji programów współpracy terytorialnej PEACE IV (Irlandia - Zjednoczone Królestwo) i Zjednoczone Królestwo – Irlandia (Irlandia – Irlandia Północna – Szkocja) w kontekście wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej	2018-12-21	MIiR	2019-01-09	-
9	COM(2018) 893	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad zapewniających podstawowe połączenia lotnicze w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej	2019-01-08	MI	2019-02-01	-
10	COM(2018) 894	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie niektórych aspektów bezpieczeństwa lotniczego w odniesieniu do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii	2019-01-08	MI	2019-02-01	-
11	COM(2018) 895	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad zapewniających podstawowe połączenia w zakresie transportu drogowego towarów w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej	2019-01-08	MI	2019-02-01	-

Załącznik 4

12	COM(2019) 003	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające warunki dostępu do innych systemów informacyjnych UE oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1862 i rozporządzenie (UE) yyyy/xxx [ECRIS-TCN]	2019-01-14	MSWiA	2019-02-21	-
13	COM(2019) 004	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające warunki dostępu do innych systemów informacyjnych UE do celów ETIAS oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1240, rozporządzenie (WE) nr 767/2008, rozporządzenie (UE) 2017/2226 i rozporządzenie (UE) 2018/1861	2019-01-14	MSWiA	2019-02-21	-
14	COM(2019) 038	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/757 w celu właściwego uwzględnienia globalnego systemu gromadzenia danych na temat zużycia paliwa olejowego przez statki	2019-02-04	MGM	2019-02-18	-
15	COM(2019) 048	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do niektórych przepisów dotyczących Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego z powodu wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii	2019-01-29	MGM	2019-02-19	-
16	COM(2019) 049	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/2403 w odniesieniu do upoważnień dla unijnych statków rybackich do połowów na wodach Zjednoczonego Królestwa oraz w odniesieniu do operacji połowowych prowadzonych przez statki rybackie Zjednoczonego Królestwa na wodach Unii	2019-01-29	MGM	2019-02-12	-
17	COM(2019) 053	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia środków awaryjnych w dziedzinie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w następstwie wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej	2019-01-30	MRPiPS	2019-02-21	-

Załącznik 4

18	COM(2019) 055	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do zasobów przeznaczonych na szczególną alokację na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych	2019-02-06	MIiR	2019-02-19	-
19	COM(2019) 064	Wniosek Rozporządzenie Rady w sprawie środków dotyczących wykonania i finansowania budżetu ogólnego Unii w 2019 r. w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii	2019-01-31	MSZ	2019-02-14	-
20	COM(2019) 065	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające przepisy dotyczące kontynuacji trwających działań w zakresie mobilności edukacyjnej w ramach programu Erasmus+ w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej („Zjednoczone Królestwo") z Unii Europejskiej	2019-01-30	MEN	2019-02-13	-
21	COM(2019) 072	Wniosek Decyzja Rady w sprawie stanowiska, jakie ma zostać zajęte w imieniu Unii Europejskiej na forum Rady Organizacji Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego w odniesieniu do przyjęcia poprawki 17 do załącznika 13	2019-03-20	MI	-	2019-04-03
22	COM(2019) 088	Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie niektórych aspektów bezpieczeństwa kolei i jakości sieci połączeń w odniesieniu do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej	2019-02-12	MI	2019-02-26	-
23	COM(2019) 125	Wniosek Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniająca decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności	2019-03-07	MSWiA	2019-03-21	-
24	COM(2019) 132	Wniosek Rozporządzenie Rady w sprawie przydziału uprawnień do połowów na mocy protokołu do Umowy o partnerstwie w sprawie zrównoważonych połowów między Unią Europejską a Republiką Gambii	2019-04-10	MGM	-	2019-04-23

25	COM(2019) 165	Zalecenie Decyzja Rady uzupełniająca wytyczne negocjacyjne w ramach dauhańskiej agendy rozwoju w odniesieniu do wielostronnych negocjacji w sprawie zasad i zobowiązań dotyczących handlu elektronicznego	2019-05-08	MPiT	-	2019-05-20
26	COM(2019) 192	Wniosek Dyrektywa Rady zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej i dyrektywę 2008/118/WE w sprawie ogólnych zasad dotyczących podatku akcyzowego w odniesieniu do działań obronnych w ramach Unii	2019-04-24	MF	2019-05-10	-
27	COM(2019) 194	Wniosek Decyzja Rady zmieniająca decyzję (UE) 2019/274 w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej	2019-05-08	MSZ	-	2019-05-15
28	COM(2019) 221	Wniosek Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady upoważniająca Niemcy do zmiany obowiązującego porozumienia dwustronnego w sprawie transportu drogowego ze Szwajcarią w celu dopuszczenia przewozów kabotażowych w regionach przygranicznych w ramach międzynarodowych usług przewozu drogowego osób autokarem i autobusem między tymi dwoma państwami	2019-05-13	MI	2019-05-29	-
29	COM(2019) 223	Wniosek Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady upoważniająca Włochy do negocjowania i zawarcia ze Szwajcarią porozumienia dopuszczającego wykonywanie przewozów kabotażowych w regionach przygranicznych w ramach międzynarodowych usług przewozu drogowego osób autokarem i autobusem między tymi dwoma państwami	2019-05-13	MI	2019-05-29	-

Załącznik 5

WYKAZ STANOWISK DO DOKUMENTÓW POZALEGISLACYJNYCH UE, PRZYGOTOWANYCH PRZEZ RZĄD ZGODNIE Z USTAWĄ Z 8 PAŹDZIERNIKA 2010 R. O WSPÓŁPRACY RADY MINISTRÓW Z SEJMEM I SENATEM W SPRAWACH ZWIĄZANYCH Z CZŁONKOSTWEM RP W UE, PRZEKAZANYCH DO SEJMU I SENATU RP W I POŁ. 2019 R.

Lp.	Sygnatura COM	Tytuł dokumentu	Data wystąpienia Parlamentu z wnioskiem o przekazanie stanowiska	Instytucja wiodąca	Data przyjęcia stanowiska przez KSE
1	C(2019) 1115	Sprawozdanie z działalności Unii Europejskiej w 2018 roku	2019-02-22	MSZ	2019-03-22
2	COM(2018) 716	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady: UE i porozumienie klimatyczne z Paryża – podsumowanie postępów na konferencji COP w Katowicach (wymagane na podstawie art. 21 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie mechanizmu monitorowania i sprawozdawczości w zakresie emisji gazów cieplarnianych oraz zgłaszania innych informacji na poziomie krajowym i unijnym, mających znaczenie dla zmiany klimatu, oraz uchylającego decyzję nr 280/2004/WE)	2018-11-19	MŚ	2019-01-11
3	COM(2018) 757	Sprawozdanie Komisji dla Rady i Parlamentu Europejskiego w sprawie rozwoju produkcji białek roślinnych w UE	2018-12-14	MRiRW	2019-01-16
4	COM(2018) 770	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów oraz Europejskiego Banku Inwestycyjnego: Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2019 r. Na rzecz silniejszej Europy w obliczu niepewności na świecie	2018-12-14	MPiT	2019-01-16
5	COM(2018) 771	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i	2018-12-14	MIiR	2019-01-17

		Europejskiego Banku Inwestycyjnego: Plan inwestycyjny dla Europy – bilans i dalsze kroki			
6	COM(2018) 773	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Czysta planeta dla wszystkich. Europejska długoterminowa wizja strategiczna dobrze prosperującej, nowoczesnej, konkurencyjnej i neutralnej dla klimatu gospodarki.	2018-12-27	MŚ	2019-02-27
7	COM(2018) 880	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno -Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Przygotowania do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej w dniu 30 marca 2019 r.: Plan działania awaryjnego	2018-12-07	MSZ	2019-01-14
8	COM(2018) 890	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego: Przygotowania do wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej w dniu 30 marca 2019 r. Wdrożenie planu działania awaryjnego Komisji	2019-01-11	MSZ	2019-02-08
9	COM(2019) 001	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Ceny i koszty energii w Europie	2019-02-01	ME	2019-03-21
10	COM(2019) 008	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady. W kierunku skuteczniejszego i bardziej demokratycznego procesu podejmowania decyzji w dziedzinie polityki podatkowej UE	2019-02-08	MF	2019-03-15

Załącznik 5

11	COM(2019) 021	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z realizacji strategii makroregionalnych UE	2019-02-15	MSZ	2019-03-25
12	COM(2019) 022	Dokument otwierający debatę "W kierunku zrównoważonej Europy 2030"	2019-03-20	MPiT	2019-04-25
13	COM(2019) 037	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady: Sprawozdanie roczne z wdrażania instrumentów Unii Europejskiej na rzecz finansowania działań zewnętrznych w 2017 r.	2019-02-22	MSZ	2019-04-10
14	COM(2019) 073	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wydatków EFRG: System wczesnego ostrzegania nr 11-12/2018	2019-02-22	MRiRW	2019-03-26
15	COM(2019) 081	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące zobowiązań ukrytych o potencjalnym wpływie na budżety publiczne	2019-03-08	GUS	2019-04-04
16	COM(2019) 149	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska 2019: Europa, która chroni swoich obywateli i podnosi jakość ich życia	2019-05-10	MŚ	2019-06-11
17	COM(2019) 150	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego i Eurogrupy: Europejski semestr 2019 – Ocena postępów w zakresie reform strukturalnych, zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania oraz wyniki szczegółowych ocen sytuacji na mocy rozporządzenia (UE) nr 1176/2011	2019-03-22	MPiT	2019-04-26

Załącznik 5

18	COM(2019) 160	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące dyrektywy 2011/98/UE w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim	2019-04-19	MSWiA	2019-05-21
19	COM(2019) 175	Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego: Czwarte sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej	2019-04-29	ME	2019-06-04
20	COM(2019) 177	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady: Skuteczniejszy i bardziej demokratyczny proces podejmowania decyzji w dziedzinie polityki UE w zakresie energii i klimatu	2019-04-29	ME	2019-06-10
21	COM(2019) 186	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu, Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Skuteczniejsze podejmowanie decyzji w dziedzinie polityki społecznej – obszary, w których można wprowadzić na większą skalę głosowanie większością kwalifikowaną	2019-05-10	MRPiPS	2019-06-07
22	COM(2019) 218	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Europa w maju 2019 r. – Przygotowując bardziej zjednoczoną, silniejszą i demokratyczniejszą Unię w coraz bardziej niepewnym świecie. Wkład Komisji w nieformalne spotkanie przywódców UE-27 w Sybinie (Rumunia) w dniu 9 maja 2019 r.	2019-05-24	MSZ	2019-06-27